

provincie :: Utrecht

Notulen

*van het verhandelde in de vergadering
van Provinciale Staten van Utrecht*

gehouden op 17 december 2007

Notulen

***van het verhandelde in de vergadering
van Provinciale Staten van Utrecht***

gehouden op 17 december 2007

ISBN 0920-3370

Bladwijzer

van de leden van Provinciale Staten van Utrecht Vergadering 17 december 2007

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
BESTUUR, EUROPA EN MIDDELEN		
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 4 december 2007, dienst/sector Financiën, nummer PS2007BEM38, tot vaststelling van de 6e wijziging Programmabegroting 2007. Daartoe besloten	15	PS2007BEM38
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 30 oktober 2007, dienst/sector Financiën, nummer PS2007BEM46, tot vaststelling van de 7e wijziging Programmabegroting 2007. Daartoe besloten	15	PS2007BEM46
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 4 december 2007, dienst/sector Financiën, nummer PS2007BEM53, tot vaststelling van de overboekingen 2007. Daartoe besloten	15	PS2007BEM53
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 4 december 2007, dienst/sector Financiën, nummer PS2007BEM52, tot vaststelling van de 1e wijziging Programmabegroting 2008 project WABO Daartoe besloten	16	PS2007BEM52
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 4 december 2007, dienst/sector Financiën, nummer PS2007BEM51, tot vaststelling van de 2e wijziging Programmabegroting 2008 Bestuursakkoord Daartoe besloten	16	S2007BEM51
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 4 december 2007, dienst/sector SDC, nummer PS2007BEM55, tot vaststelling van het Uitvoeringsprogramma 2007-2011 met bijbehorende 9e begrotingswijziging 2007en 3e begrotingswijziging 2008. Daartoe besloten	16	PS2007BEM55
Amendement A1, ingediend door de fracties van CDA, VVD, PvdA, D66 en PvdD, inzake een arbeidstrainings- en coachingscentrum (ATCC). Het amendement is aanvaard. Daartoe besloten	23	

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
Amendement A2, ingediend door de fracties van GL, D66, PvdD en ChristenUnie, inzake kaderstelling. Het amendement is verworpen. Daartoe besloten	26	
Amendement A3, ingediend door de fracties van GL en PvdD, inzake de Samenwerkingsagenda. Het amendement is ingetrokken. Daartoe besloten	27	
Amendement A4, ingediend door de fracties van GL, SP, ChristenUnie, D66 en PvdD, inzake de onttrekking van € 65.000.000. Het amendement is verworpen. Daartoe besloten	27	
Amendement A5, ingediend door de fracties van GL, D66 en ChristenUnie, inzake monitoring. Het amendement is aanvaard. Daartoe besloten	28	
Amendement A6, ingediend door de fracties van GL, ChristenUnie, D66 en PvdD, inzake woon-werk fietsverkeer. Het amendement is aanvaard. Daartoe besloten	30	
Amendement A7, ingediend door de fracties van VVD, CDA en PvdA, inzake stimulering ondernemerschap onder laagopgeleiden. Het amendement is aanvaard. Daartoe besloten	33	
Amendement A8, ingediend door de fractie van de VVD, inzake compartimentering. Het amendement is aanvaard. Daartoe besloten	34	
Amendement A9, ingediend door de fractie van de ChristenUnie, inzake aanvulling toetsingskader Samenwerkingsagenda. Het amendement is ingetrokken. Daartoe besloten	37	

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
<p>Subamendement A9B, ingediend door de fractie van de ChristenUnie, inzake waterketen in het kader van inrichtingsmaatregelen Europese Kaderrichtlijn Water (KRW).</p> <p>Het amendement is ingetrokken.</p> <p>Daartoe besloten</p>	83	
<p>Amendement A10, ingediend door de fracties van PvdA en VVD, inzake waterketen in het kader van inrichtingsmaatregelen Europese Kaderrichtlijn Water (KRW).</p> <p>Het amendement is aanvaard.</p> <p>Daartoe besloten</p>	41	
<p>Amendement A11, ingediend door de fracties van D66, SGP, CDA, ChristenUnie, Mooi Utrecht, VVD, PvdD en GL, inzake incidentele verhoging subsidie Stichting Monumentenwacht.</p> <p>Het amendement is ingetrokken.</p> <p>Daartoe besloten</p>	46	
<p>Subamendement 11B, ingediend door de fracties van PvdA en VVD, inzake subamendement op het amendement inzake de bouwkundige adviseur toegankelijkheid.</p> <p>Het amendement is ingetrokken.</p> <p>Daartoe besloten</p>	84	
<p>Amendement A12, ingediend door de fracties van SGP, ChristenUnie, D66, GL, PvdD, Mooi Utrecht en SP, inzake de bouwkundig adviseur toegankelijkheid.</p> <p>Het amendement is aanvaard.</p> <p>Daartoe besloten</p>	51	
<p>Motie M1, ingediend door de fracties van GL en D66, inzake samenwerking met Turkse regio.</p> <p>De motie is verworpen.</p> <p>Daartoe besloten</p>	30	
<p>Motie M2, ingediend door de fracties van VVD, CDA en PvdA, inzake kaderstelling en dekking extra uitgaven.</p> <p>De motie is aanvaard.</p> <p>Daartoe besloten</p>	31	
<p>Motie M3, ingediend door de fracties van VVD D66, SGP, PvdD, Mooi Utrecht en SP, inzake ketenregie jeugdzorg Utrecht.</p> <p>De motie is ingetrokken.</p> <p>Daartoe besloten</p>	35	

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
Motie M4, ingediend door de fracties van ChristenUnie, CDA, SP, VVD, PvdD, D66, GL, Mooi Utrecht en PvdA, inzake inventarisatie oplossingsmogelijkheden hoogspanningsproblematiek. De motie is aanvaard. Daartoe besloten	37	
Motie M5, ingediend door de fracties van PvdA, CDA en VVD, inzake stageplaatsen/leerling (bouw-)plaatsen. De motie is aanvaard. Daartoe besloten	42	
Motie M6, ingediend door de fracties van PvdA, D66, ChristenUnie, CDA en VVD, inzake kader voor communicatie. De motie is aanvaard. Daartoe besloten	42	
Motie M7, ingediend door de fracties van D66 en PvdD, inzake inpassen ambulante hulp thuisloze jongeren in jeugdketen. De motie is verworpen. Daartoe besloten	47	
Motie M8, ingediend door de fracties van PvdD, Mooi Utrecht, D66, SP, ChristenUnie en GL, inzake inventarisatie locaties wildaanrijdingen. De motie is aanvaard. Daartoe besloten	54	
Motie M9, ingediend door de fractie van de SP, inzake minder papier, meer bomen. De motie is aanvaard. Daartoe besloten	77	
Motie M10, ingediend door de fractie van de SP, inzake samenwerken met hart en verstand. De motie is verworpen. Daartoe besloten	77	
Motie M11, ingediend door de fractie van de SP, inzake duurzame ov-tariefacties. De motie is verworpen. Daartoe besloten	78	
Motie M12, ingediend door de fractie van de SP, inzake eendracht maakt bestuurskracht. De motie is verworpen. Daartoe besloten	79	

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
Motie M13, ingediend door de fractie van het CDA, inzake een haalbaarheidsonderzoek lightrail ov-verbinding Amersfoort - Veenendaal/Rhenen. De motie is aanvaard. Daartoe besloten	80	
Motie M14, ingediend door de fracties van CDA, VVD, Mooi Utrecht, PvdD, GL, ChristenUnie en SGP, inzake Samenwerkingsagenda De motie is aanvaard. Daartoe besloten	80	
Motie M15, ingediend door de fractie van de PvdA, inzake bestemming provinciale reserves. De motie is aanvaard. Daartoe besloten	84	
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 19 november 2007, dienst/sector PSU/SGU, nummer PS2007BEM49, tot vaststelling van de 2e wijziging subsidieverordening Statenfracties provincie Utrecht 2002. Daartoe besloten	123	PS2007BEM49
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 30 oktober 2007, dienst/sector Financiën, nummer PS2007BEM48, tot vaststelling van het Normenkader Rechtmatigheid 2007. Daartoe besloten	123	PS2007BEM48
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 30 oktober 2007, dienst/sector Financiën, nummer PS2007BEM50, tot vaststelling van het Bestuursakkoord 2008; Financiële consequenties Daartoe besloten	123	PS2007BEM50
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 4 september 2007, dienst/sector Financiën, nummer PS2007BEM37, tot vaststelling van de Uitvoeringsregels bedrijfsvoeringsreserve (BVR) Daartoe besloten	123	PS2007BEM37
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 27 november 2007, dienst/sector BJZ, nummer PS2007BEM54, tot opheffing van de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerkingsverband Randstad. Daartoe besloten	123	PS2007BEM54

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
MILIEU, MOBILITEIT en ECONOMIE		
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 25 september 2007, dienst/sector ECV, nummer PS2007MME06, tot vaststelling van het economisch beleidsplan 2007-2011 Daartoe besloten	97	PS2007MME06
Amendement A13, ingediende door de fracties van GL, VVD, CDA, ChristenUnie, D66 en PvdD, inzake de behandeling van de programma's en projecten. Het amendement is aanvaard. Daartoe besloten	101	
Motie M16 ingediende door de fracties van D66 en GL, inzake kandidaat project 22, Cultuur en Kennis Programma Randstand Urgent (PRU) De motie is ingetrokken. Daartoe besloten	102	
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 30 oktober 2007, dienst/sector Milieu, nummer PS2007MME07, tot vaststelling van de Subsidieverordening verantwoord verlichten provincie Utrecht. Daartoe besloten	115	PS2007MME07
RUIMTE, GROEN en WATER		
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 30 oktober 2007, dienst/sector WEG, nummer PS2007RGW13, inzake het bestedingsvoorstel middelen stimuleringsfonds 2006 t.b.v Ecopassage Elst. Daartoe besloten	107	PS2007RGW13
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 9 november 2007, dienst/sector Bodem en Water, nummer PS2007RGW15, tot vaststelling van de uitgangspunten provincie Utrecht voor besluitvorming in de KRW in de deelstroomgebieden Rijn West en Rijn Midden. Daartoe besloten	107	PS2007RGW15

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
STATEN (provinciale)	15	
Ingekomen stukken	15	
Vragenhalfuurtje	15	
Vaststellen van het verslag en de besluitenlijst van 5 november 2007.	15	
WONEN, MAATSCHAPPIJ en CULTUUR		
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 15 november 2007, dienst/sector MOW, nummer PS2007WMC08, inzake het laten vervallen van subsidieplafond, subsidieregeling Wonen, Welzijn en Zorg (WelThuis!). Daartoe besloten	97	PS2007WMC08
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 16 oktober 2007, dienst/sector ECV, nummer PS2007WMC03, tot vaststelling van de Kadernotitie Erfgoedparels. Daartoe besloten	111	PS2007WMC03
Motie M17, ingediend door de fracties van CDA, VVD, D66, SGP en ChristenUnie, inzake het investeringsfonds provinciaal erfgoed ('Parelfonds'). De motie is aanvaard. Daartoe besloten	112	
Motie M18, ingediend door de fractie van D66, inzake verruiming te restaureren objecten Parelfonds. De motie is verworpen. Daartoe besloten	113	
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 9 oktober 2007, dienst/sector ECV, nummer PS2007WMC06, tot vaststelling van de Startnotitie cultuurbeleid 2009-2012. Daartoe besloten	115	PS2007WMC06
Motie M19, ingediend door de fractie van de ChristenUnie, inzake cultuurbeleid. De motie is verworpen. Daartoe besloten	117	

Presentielijst

Vergadering 17 december 2007

mevr. drs. F.M. Alsem, Harmelen
E.R.M. Balemans, Utrecht
dr. F.H. Barneveld Binkhuysen, Soest
mevr. drs. C.G.M. van Benthem, Montfoort
F. Bersch, Utrecht
dr. R. Bisschop, Veenendaal
mevr. drs. U.P. Blom, Driebergen
mevr. drs. W.A. Bodewitz, Vleuten
drs. W.J. Bos, Oud Zuilen
mr. J.M. Buiting, Utrecht
ir. D.J. van den Burg, Utrecht
mevr L.C. Dekkers-Raadsen, Harmelen
mevr. drs. E. Dijk-Osseweijer, Utrecht
mevr. drs. R.K. Dik-Faber, Veenendaal
mevr. P. Doornenbal-van der Vlist, Lopik
drs. P.W. Duquesnoy, Zeist
C.J.J. van Ee, IJsselstein
J. Fastl, Utrecht
mevr. mr. K.J. Fokker, Driebergen (vanaf 16.43 uur)
mevr. drs. N.M. van Gemert, Utrecht
mevr. drs. E.A. de Graaff-van Meeteren, Cabauw
mevr. drs. J.M. de Heer-Verheij, Veenendaal
mevr. L. Hogema, IJsselstein
mevr. N.P.B. van 't Hooft, Amersfoort
mevr. A. Jonkers-Cornelisse, Eemnes
J.F.M. Kloppenborg, Utrecht
J. Konijnenbelt, Leusden
C.J. van Kranenburg MA, Driebergen
J.W.R van Lunteren, Hoogland
ir. R.J. Martens, Utrecht
mevr. H. Nap, Veenendaal
drs. B. Nugteren, Utrecht
mevr. A.M.A. Pennarts-Pouw, Montfoort
P.C. Pollmann, Doorn
drs. T.G.P.M. Ruijs, Zeist
P. Seldenrijk, Eemnes
mevr. Y. Smit, Maarssen
ir. M. Snyders, Baarn
mr. J.J.J. Streefland, Utrecht
mevr. ir. A.A. Swets, Utrecht
mevr. drs. J.C.M. Versteeg, Utrecht
F.J. Vos, Houten
drs. R.E. de Vries, Hollandsche Rading
G.J. van der Werff, Hoogland

Afwezig:
iing. D. Kiliç, IJsselstein
H.R.A.L. Klein Kranenburg, Hagestein
mevr. drs. R.C.M. Stadhouders, Bilthoven

Leden van Gedeputeerde Staten
J. Binnekamp, IJsselstein
mevr. M.G. Dekker, Castricum
mr. J.H. Ekkers, Vianen
drs. R.W. Krol, Soest
mevr. A.H. Raven BA, Utrecht
J.P.A. de Wilde, Amersfoort

Opening

De VOORZITTER: Staten van Utrecht, ik open de vergadering en heet u van harte welkom op dit vroege tijdstip.

Wij proberen de punten 1 tot en met 9 en de eerste termijn van punt 10 voor de lunch af te handelen. De heer Klein Kranenburg, mevrouw Stadhouders en de heer Kiliç zijn afwezig. De heer Pollmann zal later ter vergadering komen.

Ingekomen stukken

De voorzitter: Ik wijs u erop dat aan de lijst wordt toegevoegd een stuk van Pako Rhenen B.V. Ik stel u als afdoening van dit stuk voor: "in handen van GS stellen ter afdoening". Tevens heeft u aangetroffen de reactie van GS op de brief van de Stichting Heiligenbergerbeekdal.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig de voorgestelde wijzen van afdoening

Vragenhalfuurtje

Er wordt geen gebruik gemaakt van het vragenhalfuurtje.

Vaststellen van het verslag en de besluitenlijst van 5 november 2007

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten het verslag en de besluitenlijst ongewijzigd vast.

6e wijziging Programmabegroting 2007

7e wijziging Programmabegroting 2007

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig de voorstellen.

Overboekingsvoorstel 2007

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van het CDA kan instemmen met het voorliggende overboekingsvoorstel, maar ik wil hierbij twee opmerkingen plaatsen.

Er is een vijftal ICT-onderwerpen, onder nummer 4, 5, 7, 8 en 10i, waarbij overboeking aan de orde is. Dit roept de vraag op of er hier een meer structurele oorzaak onder de gevraagde prestatie ligt. Graag verzoek ik dit nog eens kritisch onder de loep te nemen. Wij hebben het in de vergaderingen meermalen over de verschillende kasritmes gehad en hieromtrent is ons een nadere analyse toegezegd. Uit het overboekingsvoorstel blijkt dat er nogal wat posten zijn die volledig naar 2008 worden doorgeschoven. Ik verzoek u bij deze analyse van de kasritmes dergelijke overboekingen nog eens goed te bekijken en met name die overboekingen in ogenschouw te nemen, waarin het totale bedrag dat voor 2007 was gereserveerd naar 2008 wordt doorgeschoven. Daarbij dient de vraag gesteld te worden of startvertragingen in projecten ook deels voorspelbaar zijn en of met een zorgvuldige projectplanning een deel van dit soort overboekingen voorkomen kan worden. Uiteindelijk kunnen wij dan een zorgvuldiger financieel beleid voeren.

De heer STREEFLAND (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Onze fractie heeft de volgende vragen over het voorliggende stuk. Er is kennelijk spoed geboden, gezien het feit dat het voorstel zonder commissiebehandeling voorligt. De accountant heeft opgemerkt dat terzake deze overboekingen voor 1 januari 2008 een besluit moet zijn genomen, wil deze de toets der rechtmatigheid kunnen doorstaan. Nu herinner ik mij dat wij de overboekingen 2006 niet in datzelfde jaar, dus in 2006, maar in de vergadering van Provinciale Staten van februari 2007 hebben behandeld. Wij vragen de gedeputeerde dan ook of de regelgeving hieromtrent in 2007 is gewijzigd en er nu haast is geboden middels deze spoedprocedure.

Ons tweede punt betreft de strengere regels voor overboekingen die sinds 2004 gelden. Deze regels zijn onder meer vastgelegd om de steeds stijgende reserve "Nog te verrichten activiteiten" een halt toe te roepen. Nadat vorig jaar echter de overboekingen ruim € 5.000.000 beliepen, gaan deze dit jaar ingevolge het onderhavige voorstel over de € 6.000.000 heen. De reserve Projecten wordt maar liefst gevoed met € 11.000.000. Ook in aantal - 28 dit jaar versus 24 vorig jaar - stijgen de 'Nog te verrichten activiteiten'. Ons derde punt. Wij hebben als Staten met ingang van 2004 de regels die gelden voor overboekingen verscherpt. In het kort zijn dit:

1. van overboeking kan alleen sprake zijn bij kredieten die voor een of twee jaar beschikbaar zijn gesteld;
2. niet het restantkrediet, maar het benodigde bedrag mét onderbouwing wordt overgeboekt;
3. tot overboeking wordt niet overgegaan als het project of de activiteit niet is opgestart en er globaal minder dan 20% is uitgevoerd.

Nu treffen we tussen de overboekingsvoorstellen een aantal punten aan, waaraan in 2007 nog geen of nauwelijks budget is besteed en waarvan het gehele bedrag wordt overgeboekt. Ook staan er overboekingen tussen van activiteiten die al langer lopen dan twee jaar. Onze vraag aan de gedeputeerde is dan ook of zij deze opinie deelt en zo ja, wat maakt dat de eerder overeengekomen regels niet in acht worden genomen?

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Er werd zo-even uitgegaan van spoed. Inderdaad, de regelgeving is veranderd: met ingang van 1 januari 2008 moeten de overboekingen voor 1 januari 2008 worden behandeld in Provinciale Staten. Vandaar de snelle actie. Het is dus juist dat dit te maken heeft met regelgeving.

Zo-even is gezegd dat de regels met ingang van 2004 zijn aangescherpt. Dat klopt, maar het college heeft ook geconstateerd dat er toch nog teveel overboekingen zijn. Ik zeg de Staten daarom toe in de P&C-cyclus bij de voorjaarsnota te kijken naar de budget- en afrekenregels. Zoals de heer Buiting al zei, heeft het er natuurlijk ook mee te maken dat goed gekeken moet worden naar het kasritme. Het is duidelijk dat structureel geld maar één keer overgeboekt kan worden. Dat is te zien in de stukken die voorliggen; dat geld valt toe aan de algemene middelen, omdat er voor het jaar daarop geen concrete plannen zijn. Als het gaat om projectgelden, dan moeten daarvoor heel goede redenen zijn. Het college zal dit dus betrekken bij de voorstellen die naar de Staten komen bij de voorjaarsnota, waarbij zeker de vandaag gemaakte opmerkingen meegevoerd zullen worden. Als het om de inhoud gaat, bijvoorbeeld om de genoemde punten op het gebied van ICT, dan zal de betreffende gedeputeerde hierop een toelichting geven.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten hierna overeenkomstig het voorstel.

1e Wijziging Programmabegroting 2008 project WABO

2e Wijziging Programmabegroting 2008 Bestuursakkoord

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig de voorstellen.

Uitvoeringsprogramma 2007-2011 en 3e begrotingswijziging 2008 (wijziging 1c) (inclusief Samenwerkingsagenda's gemeenten)

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Het college van Gedeputeerde Staten vraagt vandaag om besluitvorming op het Uitvoeringsprogramma met de bijbehorende begrotingswijzigingen. De opgestelde Samenwerkingsagenda's krijgen wij ter kennisname. De start van dit college was al ongebruikelijk en de wijze waarop Provinciale Staten vandaag hun werk moeten doen, maakt mijn fractie ook niet echt gelukkig. Als Provinciale Staten behoren wij het volk te vertegenwoordigen, Gedeputeerde Staten te controleren en de beleidskaders te stellen. Normaal is de begrotingsbehandeling hierbij een belangrijk instrument; hét moment voor een integrale afwijking. Dit keer is er een begroting vastgesteld zonder nieuw beleid. Vandaag moet dan het nieuwe beleid door Provinciale Staten vastgesteld worden, met de bijbehorende middelen. Als wij de minister van Binnenlandse Zaken zouden zijn, hadden wij toch het idee gehad in het ootje te zijn genomen, met die begroting van november.

Ook Gedeputeerde Staten lijken niet goed te weten wat zij met de brij aan nota's moeten doen. In het voorliggend Statenvoorstel geeft de commissaris te kennen dat het collegeprogramma, groen, richtinggevend is voor het dagelijks handelen van het college. Maar blauw is volgens hetzelfde stuk de uitwerking van het programma, en wordt het kaderstellend document genoemd. Van gedeputeerde De Wilde hebben wij inmiddels begrepen dat de groene variant de prullenbak in kan. Zeker gezien het ontbreken van een plastic kافت, adviseren wij overigens, vanwege ons milieu: de papierbak.

Oké, het groene stuk van tafel, het blauwe erop. Maar zo simpel is het niet, want dit college gaat samenwerken met gemeenten. Dat lijkt de SP niet zo bijzonder. Een provincie hoort als middenbestuur niet alleen haar controlerende taken ten aanzien van

gemeenten uit te voeren, maar kan en moet onze inziens ook als kenniscentrum en desgewenst als partner optreden om problemen mede te helpen oplossen. Het uitgangspunt, een verdere intensivering van de samenwerking tussen de provincie en de gemeenten, onderschrijft de SP dus van harte. Niet gelukkig zijn wij met de wijze waarop Gedeputeerde Staten dat proces nu sturen. Gedeputeerde Staten zitten aan het roer en wij, leden van Provinciale Staten, hebben vandaag maar te slikken of te stikken. Dit is een concept. In veel gemeenten zijn de verlanglijstjes nog niet eens in de raad besproken. Niemand weet op dit moment wat die projecten gaan kosten. Sterker nog: er zijn projecten waarover de volksvertegenwoordigers niet meer dan zo'n tien zinnen aan informatie hebben. Als Provinciale Staten er niet om gevraagd hadden, hadden wij niet beschikt over de lijst van projecten die zijn afgefallen.

Van de 23 zogenaamde uitvoerbare projecten dienen er voor 17 projecten nog kaders te worden vastgesteld. En dat terwijl wij in de Statenbrief lezen dat eind januari/begin februari de ondertekening zou dienen plaats te vinden. De beperkte informatie die wij nu hebben ten aanzien van de projecten, geeft voldoende aanleiding om een groot deel ervan hier en nu met u allen te bespreken, maar er ontbreekt simpelweg de tijd voor.

Mouwen opstropen en aan het werk gaan is uitstekend, maar ik denk niet dat er vandaag veel volksvertegenwoordigers zijn die met droge ogen kunnen beweren dat Provinciale Staten op een goede wijze bij deze Samenwerkingsagenda worden betrokken. Wij overwegen een motie op dit punt. Waarmee wij ook moeite hebben, is dat er vandaag aan de ene kant gemeld wordt dat men in totaal € 75.000.000 extra wil gaan inzetten, terwijl wij elk jaar opnieuw worden geconfronteerd met een aanzienlijke onderbesteding. Daarnaast wordt er gesteld dat er een herijking dient plaats te vinden van onze reserves en voorzieningen. Wat daaruit komt, zal nog moeten blijken.

Nog een zorgpunt is het personeelsbestand. Extra projecten onder de vlag van de Samenwerkingsagenda en een extra impuls van € 75.000.000: wie moet dat werk allemaal gaan doen? Wij hebben net de bezuinigingsoperatie KWATTA achter de rug. Daar zijn grenzen aan de personeelsomvang gesteld en de Ondernemingsraad maakt zich al grote zor-

gen waar alle huidige ambtenaren in de nieuwbouw moeten komen te zitten.

Ik ga naar de programma's, waaruit ik enkele hoofdlijnen of belangrijke items wil benoemen. Daarbij is voor mijn fractie steeds de kernvraag: "Wat hebben Utrechtse inwoners aan dit voorstel?" Wij houden daarbij ons SP-profiel van Utrecht voor ogen: "Een mooi stuk van Nederland met een gevarieerd landschap, natuur, duurzame landbouw, een samenleving waar mensen niet langs maar met elkaar leven, waar kinderen en volwassenen, die hulp nodig hebben, dit krijgen, een goed openbaar vervoer waarmee eenieder op zijn werk kan komen, werk en betaalbare woningen voor al onze ingezetenen. Kortom, een stukje Nederland waar het goed leven is, wie je ook bent, met welke achtergrond ook."

Ruimtelijke ontwikkeling

De ruimtelijke mogelijkheden zijn bepalend en niet de kwantitatieve vraag. Daar sluit de SP zich graag bij aan. Maar hoe verhoudt zich dat met het uitgangspunt dat allerlei topbedrijven verleid moeten worden om zich in Utrecht te vestigen?

Die medewerkers zullen ook ergens moeten wonen of op z'n minst bij hun kantoor moeten kunnen komen. Ruimte is schaars en wat schaars is, is duur. En mensen met een klein inkomen moeten ook een fatsoenlijk dak boven hun hoofd hebben. Wellicht kan de gedeputeerde hier wat meer inzicht in zijn visie verstrekken.

Het natuurcompensatiefonds lijkt ons een goed instrument om aantasting van natuur te compenseren. Aanvaardbaar, mits het geen EHS (Ecologische Hoofdstructuur) betreft, want dat is mijn fractie echt een brug te ver. Deelt het college van Gedeputeerde Staten onze mening in dezen?

Het genoemde streven om in 2011 87 biologische landbouwbedrijven in onze provincie te hebben, is gezien de werkelijke situatie belachelijk en een college met een gedeputeerde Dierenwelzijn onwaardig. In de periode 2000 tot heden is het aantal biologische bedrijven in onze provincie meer dan verdubbeld en de vraag is groter dan ooit. Wij steunen dan ook van harte de ideeën die de PvdD zal presenteren. Terugkomend op de motie over de gedeputeerde Dierenwelzijn: welke uitvoering krijgt die motie?

Wij kwamen het woord dierenwelzijn niet tegen in alle nota's die vandaag voorliggen.

Wat het meest opvalt op het terrein 'Wonen en ste-

delijke vernieuwing' is het fonds Stedelijk Bouwen en Wonen. Het doel onderschrijft mijn fractie van harte: "Houd het landelijke gebied groen." Maar hoe het college van Gedeputeerde Staten dat doel denkt te kunnen behalen zonder projectontwikkelaars te spekken en zonder de broodnodige sociale woningbouw nog meer te verwaarlozen, is ons nog niet helder. Nu gaan wij hierover nog verdere kaders vaststellen, dus die discussie wordt vervolgd.

Duurzaamheid was het toverwoord van het coalitieakkoord en ook in het Uitvoeringsprogramma komt het overal terug. Wij zien mooie initiatieven: van de voortrekkersrol als klimaatneutrale provincie tot het realiseren van aardgastankstations. Maar zonder iets af te willen doen aan al die positieve zaken, missen wij toch weer het lef om te kiezen. Hoe rijm je echte duurzaamheid met de wens tot het zijn van een economische topregio en hoe duurzaam is het stimuleren van nog meer autoverkeer? Want Utrecht is de draaischijf van Nederland, zo wil het gezegde in dit huis. Een schijf die vaak maar moeilijk rond te draaien is, want er willen gruwelijk veel auto's over de Utrechtse snelwegen. Dat het college hier hoge prioriteit aan geeft, is overduidelijk gezien de gereserveerde bedragen. Maar hoe het college de draaischijf wil oliën, dat blijft nog even verborgen achter dat mysterieuze begrip Pakketstudies. In elk geval wordt er ook een impuls gegeven aan het gebruik van het openbaar vervoer met een pot van € 5.000.000 voor tariefacties. Tijdelijke tariefsverlagingen dus, op bepaalde trajecten voor bepaalde doelgroepen: goed plan. Maar wat doen we na afloop van een tariefactie? Tarieven weer omhoog en ergens anders opnieuw beginnen? Dat zou zonde zijn. De SP zou graag zien dat het college hiervoor met een visie komt, waarin de doelstellingen voor het voeren van tariefacties worden omschreven en met een perspectief op het structureel maken van succesvolle tariefsverlagingen. Graag hierop een reactie. Utrecht moet niet alleen beter bereikbaar worden, Utrecht moet ook een duurzame en innovatie-topregio worden. Het college wil dat wij in de Europese ranglijst van de zesde naar de vijfde plaats stijgen. Er wordt opgeteld zo'n € 15.000.000 uitgetrokken voor allerlei economische impulsen, variërend van € 1.000.000 voor de acquisitie van internationale bedrijven tot € 800.000 voor de bevordering van zakelijk toerisme. Want economische groei is er nooit genoeg, zo lijkt het credo. Maar wat als dat

economisch beleid succes heeft en Utrecht groeit zo hard dat het bijna het roet van de wolken krabt. Dan hebben we een groot probleem, want over welk stukje asfalt moeten die nieuwe werknemers naar hun werk? Welk stukje groen moeten wij opofferen om die nieuwe werknemers onderdak te bieden? Welk stukje schone lucht moeten ze ademen? Hoeveel miljarden euro's hebben wij nodig om Utrecht ook na deze groei nog een beetje bereikbaar te houden? En trouwens: hoeveel werkloze en slecht betaalde Utrechters gaan er profiteren van die innovatieve topregio, van al die aandacht voor zakelijke dienstverlening, life science en de creatieve sector? Welke Utrechters worden nu beter van deze plannen? Voor onze antwoorden verwijs ik naar de SP-inbreng op het agendapunt Economisch Beleidsplan. Het goede leven is veel meer dan geld verdienen alleen.

Het college van Gedeputeerde Staten benoemt bij de jeugdzorg expliciet de allochtone jongeren. Dat begrijpen wij, want de hulpverlening is voor hen minder goed toegankelijk. Maar dat geldt ook voor de arbeidsmarkt. Wij pleiten dan ook voor een extra focus op deze groep, bij zowel de bestrijding van voortijdig schoolverlaten als de jeugdwerkloosheid. Er is terecht veel aandacht voor de leefbaarheid in de wijken. Een risico dat wij zien bij de aangepaste wijze waarop subsidiëring van uitvoeringspartners plaatsvindt - steeds meer op basis van projecten in plaats van structureel - is dat kennis en ervaring verloren gaat. Dit college wenst extra geld in de Vrede van Utrecht te stoppen. Voor ons blijft dit toch een te bombastisch geheel, waarbij het nog altijd meer gaat om het 'Utrecht op de kaart zetten' dan om een provinciaal cultureel feest, waarbij jong en oud, dik en dun, nieuwkomer en oudblijver betrokken worden. Wij stoppen dat geld dan liever in bibliobussen, zodat elke inwoner van Utrecht de kans krijgt om tegen een klein bedrag het hele jaar door boeken te lezen.

Tot slot bestuur en middelen, om de cirkel weer rond te maken. Als het om opties gaat om bestuurskracht van gemeenten te bevorderen, noemt het college van Gedeputeerde Staten samenwerking voor herindeling. Wij zouden het toejuichen als die volgorde ook in de uitvoering wordt gehanteerd. Graag een reactie van de gedeputeerde. Het project 'Inzet van provinciale capaciteit voor gemeenten', benoemd in de agenda van de VNG,

spreekt ons zeer aan. Het SP-standpunt ten aanzien van lobbyen in Europa is, denk ik, inmiddels wel bekend. Ten aanzien van het ICT-gebeuren houden wij ons hart vast, gezien alle ontwikkelingen rond onze eigen provinciale website. Is het college van Gedeputeerde Staten nu van mening dat alles onder controle is op dat punt?

Meer dan € 4.000.000 voor een kwaliteitsatlas en een symposium, onder het motto van 'Strategie en profiel van de provincie Utrecht'. Wij hebben hier echt geen behoefte aan. En de plannen rond communicatie doen bij ons allerlei alarmbellen rinkelen. Wat een hoop geld gaan wij hiervoor uittrekken.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Vandaag bespreken wij het Uitvoeringsprogramma van ons college: 'Uitvoeren, met hart voor de toekomst'. Het is een programma dat er niet om liegt: de ambitie en energie stralen ervan af. Graag wil ik dan ook de complimenten maken aan dit college, en met hen ook alle medewerkers voor een heel knap stuk werk. Het is erg goed leesbaar, het is concreet en het is naar onze overtuiging ook vernieuwend. Het college heeft er goed aan gedaan te kiezen voor een nieuwe aanpak, een verfrissende aanpak. Het samenwerken, de basis van ons CDA programma, wordt al heel goed aangezet. Als provincie kunnen wij niet en willen wij niet om onze medeoverheden, de maatschappelijke organisaties en bedrijven en instellingen heen. Het is nu eenmaal zo, dat als je als provincie zaken van de grond wilt krijgen, en je provinciaal beleid wilt vormgeven, je de samenwerking zult moeten zoeken. Immers, als provincie bouw je geen huizen; daar heb je toch echt de bouwpartners, grondeigenaren en gemeenten bij nodig. Als de provincie kun je wel hoge ambities wensen als het gaat om klimaat, milieu en duurzaamheid in de provincie, maar behalve bij onze eigen huisvesting en onze eigen organisatie hebben wij niet zo heel veel mogelijkheden. Tenzij ..., je de samenwerking zoekt en je met partners komt tot gezamenlijke wensen en tot het gezamenlijk werken aan de realisatie van je plannen. Om die reden vinden wij het heel creatief en verfrissend te zien dat dit college de samenwerking als instrument gaat gebruiken, om zo het beleid ook daadwerkelijk te laten landen en concreet te maken. Blijkbaar is het dus echt mogelijk om dertig jaar colleges te vormen in eenzelfde samenstelling en

toch een totaal andere manier van werken toe te passen. Een manier van werken, die naar onze overtuiging een heel goede manier is om het ambitieuze programma gestalte te geven. Overigens, ook een manier van werken die bij dit nieuwe college past. Wij zien een nieuwe club, enthousiasmerend, en grotendeels los van vastgeroeste ideeën. Of kan ik beter zeggen: het college staat open voor creativiteit en vernieuwing. Kortom, een team. En dat is belangrijk als er veel werk te verzetten valt.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan de uitdaging van mevrouw Doornenbal natuurlijk niet zomaar laten liggen. Zij zegt dat het maar goed is dat deze colleges al dertig jaar zo bij elkaar zitten. Zij zei daarbij ook dat er iedere periode een heel ander soort college is en dat er nu ook weer een heel enthousiaste club mensen zit. Dat laatste wil ik zeker beamen. Daar gaat het echter in de politiek niet om. Dat is toch mannetjesmakerij? Waarom heeft het CDA dan nog een partijprogramma en dergelijke? Het gaat ook om samenstelling in politieke zin, en die is altijd dezelfde gebleven.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil graag met mijn betoog beargumenteren waarom ik erg blij ben dat wij hebben gekozen voor deze samenstelling. Dat wil niet zeggen, dat als je voor eenzelfde samenstelling kiest, er geen verandering kan komen.

Wij hebben het Uitvoeringsprogramma doorgenomen en zijn hier in grote lijnen positief over. Vandaag gaan wij een besluit nemen over de jaarschijven 2007 en 2008 en over de inhoudelijke kaders die ons voorgelegd zijn. Ik zal straks op inhoudelijke onderdelen van het Uitvoeringsprogramma ingaan, maar wil het graag eerst hebben over de extra impuls van € 75.000.000 die het college denkt mogelijk nodig te hebben om de ambities waar te kunnen maken. In het geval dat inderdaad alle ambities verwezenlijkt worden, wat wij van harte zouden willen, zou het zo zijn dat er extra geld nodig is. In het licht van de grepen uit de kas door het Rijk vinden wij het wel een mooie benadering om geld te bestemmen voor onze inwoners en er de doelen mee te dienen waarvan wij overtuigd zijn dat deze ten goede komen aan onze inwoners. Toch willen wij dit niet klakkeloos en op deze wijze die het college ons voorstelt bestemmen. Straks zal de fractie van de

VVD, namens de coalitiepartijen, een motie indienen, waarin gesteld wordt dat het geld voor de extra impuls in eerste instantie gevonden moet worden in een oud-voor-nieuw-exercitie. Er is nog veel geld in potjes waarvan de bestemming niet meer erg actueel is. Na die oud-voor-nieuw-exercitie zal wat ons betreft het college van Gedeputeerde Staten weer naar ons toe moeten komen met de bevindingen en mogelijkheden moeten voorleggen voor financiering. Ook zullen er keuzes in beleid moeten worden voorgelegd waarvoor het college van Gedeputeerde Staten geld denkt nodig te hebben. Kortom, over een groot deel van die extra impuls zullen wij het in de toekomst nog hebben. Dan maken wij de keuzes en spelen onze rol bij het voorzien in budget. Wij honoreren met deze begroting niet meer, maar ook niet minder, dan € 10.000.000 extra. De overige € 65.000.000 krijgen wij in de loop van 2008 ter afweging voorgelegd.

Voordat ik namens onze fractie zal ingaan op het Uitvoeringsprogramma, wil ik ingaan op de werkwijze van de Samenwerkingsagenda. Zojuist heb ik onze lof al geuit ten aanzien van de Samenwerkingsagenda als instrument om beleid uit te voeren. Gedeputeerde Staten maken afspraken met de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten. Beide zijn verantwoording schuldig aan hun raden en hun Staten; zij gaan tenslotte over het budget en moeten op hun beurt weer verantwoording afleggen aan de burgers. Maar het is goed dat deze stap gezet wordt; ergens moet je beginnen en samenwerking tussen overheden is dus wezenlijk. Complimenten dus. Als het aan het CDA ligt, zou er ook een aanvulling op de Samenwerkingsagenda mogelijk zijn. Ik heb het dan niet over het dynamisch-zijn van de agenda, waarmee bedoeld wordt dat er in overleg met gemeenten aanpassingen kunnen komen op projecten die om welke reden dan ook afvallen of wanneer andere onderwerpen van provinciaal belang erbij komen. Nee, ik heb het in dit geval over een andere aanvulling. Zoals de Samenwerkingsagenda met gemeenten nu tot stand is gekomen is het een 'ding' tussen overheden. Waar wij als Statenleden verantwoordelijk zijn voor de provinciale gelden, willen wij ook openstaan voor mogelijke suggesties uit een andere hoek dan die van collega-overheden. Wat ons betreft zou het ook mogelijk kunnen zijn dat wij als Staten, naast deze gemeentelijke Samenwerkingsagenda,

ook nog ideeën en suggesties krijgen van onze andere partners, zoals maatschappelijke organisaties, instellingen en inwoners. Deze ideeën en suggesties moeten wat ons betreft dan door Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten meegewogen worden in onze overwegingen voordat wij komen tot een afgewogen visie. Ik zou het op prijs stellen als wij dit met elkaar in een komende commissie BEM zouden kunnen bespreken.

Als CDA-fractie hebben we een rondje langs 'de velden' gedaan, oftewel: langs onze raadsleden en wethouders. Over het algemeen genomen hoorden wij enorm positieve reacties. Wel zitten er hier en daar nog wat onjuistheden, maar dat zal in het vervolgoverleg vast gecorrigeerd worden. Wij worden daarvan graag op de hoogte gehouden. Nog lang niet alle raden zijn betrokken door hun dagelijks bestuurders; daar is dus nog wel een weg te gaan door de colleges van burgemeester en wethouders. Dat is niet aan ons, maar wel een onderdeel om rekening mee te houden. Wij vragen het college van Gedeputeerde Staten dan ook, als de colleges vragen om hun raden bij de inhoud van de Samenwerkingsagenda te betrekken, die ruimte te geven. Dan een kleine kritische noot waarvan wij vinden dat die toch even gemeld moet worden: Deze Samenwerkingsagenda is werkendeweg ontstaan. Op zich is daar niets mis mee. Wij kunnen ons zo voorstellen dat er gemeenten zijn die de totaalagenda nu zien, inclusief de agenda's met andere gemeenten, en zich nu achter de oren krabben. Niet bij alle gemeenten is heel pro-actief aan de slag gegaan en niet bij alle gemeenten was er 'de klik' met dit college. Wat ons betreft mag het minder goede of als minder positief ervaren kennismakingsbezoek, geen negatieve effecten hebben voor de uitvoering van het provinciaal beleid. Van een college van GS mogen wij een professionele werkhouding verwachten.

Ik vervolg graag de CDA-inbreng, waarbij ik inga op de inhoud van het Uitvoeringsprogramma, het kader van beleid.

Onze provincie weet zich gesteld voor een lastig pakket bij de ruimtelijke inrichting van onze provincie. We hebben prachtige landelijke gebieden en wel vijf nationale landschappen, oftewel: een mooi gebied, waarop wij met elkaar zuinig willen zijn. Aan de andere kant is onze centraal gelegen provincie heel

aantrekkelijk om in te wonen en te werken. Daarom is er een grote vraag naar woonruimte en ruimte om te werken. Ook dat is iets om zorgvuldig mee om te gaan. Graag maken wij gebruik van de mogelijkheid om in de richting van Almere en in de richting van Gelderland een stukje woningbouwbehoefte te geleiden, maar dat zal niet voor iedereen voldoende oplossing bieden. Dit college kiest duidelijk voor een beleidsaccent voor een impuls op binnenstedelijk bouwen. Een groot deel van die impuls wil het college inzetten voor een fonds dat ofwel het mogelijk maakt hinderlijke bedrijven uit te plaatsen ofwel ervoor zorgt dat er een flinke woningbouwimpuls kan plaatsvinden binnen de stedelijke gebieden. Het CDA kan instemmen met deze investeringsimpuls in het binnenstedelijk gebied, maar dan wel met als taakopdracht dat dit voorkomt dat er nieuwe uitleglocaties nodig zijn. Wij wachten de in het coalitieprogramma aangekondigde evaluatie met betrekking tot wonen, bouwen en groen af.

In het Uitvoeringsprogramma stelt het college van Gedeputeerde Staten het een en ander over het ruimtelijk beleid na 2015. Logisch, wie regeert moet vooruit zien. Waar wij graag de aandacht voor vragen is in dit verband de verwijzing naar de NV Utrecht als belangrijke - of sterker nog: de belangrijkste - bouwsteen hiervoor. Waar het CDA kritisch over is, als het gaat om de inhoud van de NV Utrecht-visie, is dat er naar verhouding veel aandacht uitgaat naar de kwantiteit en er nauwelijks aandacht is voor de kwaliteit. Tot dusver is die NV Utrecht-visie dus nog volop in discussie: niet alleen de ruimtelijke keuzes waarover nog geen besluiten zijn genomen, maar ook de NV Utrecht als orgaan. Het is wellicht een herhaling van ons standpunt, toch wil ik u die niet onthouden: Gedeputeerde Staten, houd u alstublieft de Staten bij de hand in dit proces want als u te hard loopt, kunnen de Staten u niet meer volgen. Als dat gebeurt zullen Provinciale Staten, en in elk geval het CDA, u terugfluiten. En dat schiet niet op. Graag zou ik hierop in de eerste termijn van het college een reactie krijgen.

Als wij het dan toch over een visie hebben, zou onze fractie graag de aandacht vragen voor het maken van een samenhangende visie op onze provincie als gebied tussen de Randstad en het Ruhrgebied. Vaak is ons denkpatroon wat beperkt doordat er niet verder gekeken wordt dan ons kleine grondgebied

zelf. De meeste inwoners van onze provincie, maar ook onze provincie als regio, zouden er veel meer bij gebaat zijn als er met een helicopterview gekeken zou worden naar dit gebied. Ondernemers kijken niet naar provinciegrenzen, maar komen af op een totaalaanbod en totaalpalet van mogelijkheden van een vestigingsklimaat et cetera. Datzelfde geldt voor de toeristen: zij komen voor de oude steden en voor het landschap.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik wijs mevrouw Doornenbal erop dat er al zo'n strategie is: de strategie voor Utrecht, door het vorige college dit voorjaar nog vastgesteld als leidraad voor verdere discussies. Ik heb al eerder opgemerkt dat ik het jammer vind dat dit in het coalitieakkoord en in het collegeprogramma niet terugkomt. Nu begrijp ik dat mevrouw Doornenbal überhaupt vergeten is dat het bestaat. Of heb ik dat verkeerd?

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Als de heer Nugteren mij de kans geeft mijn verhaal af te maken, dan kom ik vanzelf op dit punt. Ook de functie van dit gebied tussen twee grote bedrijvige gebieden als het Ruhrgebied en de Randstad heeft al een eigenstandige functie in zich. Al deze zaken optellend zie je een gebied ontstaan dat een eigenheid kent, een identiteit. En dat maakt dit deel van West-Europa heel sterk. Het is om die reden - let u op, mijnheer Nugteren? - dat het CDA blij is met het voornemen van Gedeputeerde Staten ten om aan de slag te gaan met het profiel van Utrecht.

Al in een vorige bijdrage van onze fractie, bij de behandeling van het conceptcollegeprogramma, stond ik stil bij het 'nabijheidsprincipe'.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben wel benieuwd naar de ideeën van het CDA inzake de Randstadprovincie. Zo langzamerhand zijn de problemen zodanig groot geworden, dat wij denken over een Randstadprovincie. Dus wat ons betreft, zou het 'de druppel op de agenda moeten zijn', ondanks de stellingname van het Kabinet in dezen. Mevrouw Doornenbal zegt: Utrecht, tussen Randstad en Ruhrgebied. Ik zeg: Utrecht, althans het westelijk deel ervan, is Randstad. Wat zegt mevrouw Doornenbal daarvan?

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Er zijn verschillende mogelijkheden. Wij zijn

niet alleen op het westen gericht. Het CDA is duidelijk ook gericht op het oosten. Wij zijn ook gericht op Almere. Ik bedoel maar dat wij geen eiland zijn. Wij zijn dus niet alleen op de zee kant, op de Randstad, gericht, maar er is aan de oostkant nog meer.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie):
Mijnheer de Voorzitter! Als ik naar de voorliggende stukken kijk, dan is dat heel erg Utrecht-gericht. Dat zegt mevrouw Doornenbal ook zelf. Ik wil in de toekomst dan ook graag het debat voeren over de vraag waar wij nu echt naartoe willen. Robuuste keuzes worden er wat mij betreft nog onvoldoende gemaakt in deze stukken, zeker als wij kijken naar de discussie die mevrouw Doornenbal zelf op tafel heeft gelegd: waar moeten wij heen met deze provincie? Het is van alles een beetje en volgens mij wordt er niet verder gekeken dan de grenzen van deze provincie.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan mij voorstellen dat de heer Van Kranenburg in zijn bijdrage dat straks allemaal aanlevert aan de Staten.

Ik vervolg met het nabijheidsprincipe. Dat is, wat het CDA betreft, een kader waaraan wij voorstellen van Gedeputeerde Staten willen toetsen. Het gaat ons erom dat voorzieningen in de buurt aanwezig zijn, dat er geen grote afstanden afgelegd hoeven te worden. Dan gaat het lang niet altijd om fysieke afstanden. Natuurlijk, ook dat is mooi, maar het gaat ons ook om het bereikbaar zijn van functies. Praktische voorbeelden: klantgerichtheid, vrijwilligers inzetten in hun directe omgeving, de mogelijkheden om thuis via technische mogelijkheden, zoals internet, te werken of via domotica zelfstandig in een vertrouwde omgeving te kunnen blijven. Een ander voorbeeld van ons nabijheidsprincipe is het zoeken van leveranciers dichtbij huis en door wat vaker dichtbij huis te kunnen blijven omdat we werk dichtbij huis hebben. Als wij mogelijkheden hebben voor recreatieactiviteiten in de buurt, ontlasten wij wegen en beschermen wij het milieu. Daarnaast zijn wij ervan overtuigd dat het nabijheidsprincipe de sociale samenhang versterkt. De mogelijkheid tot meer in de omgeving te kunnen, bevordert de binding met diezelfde omgeving. Het is zeker niet zo dat dit typisch een ding is voor kleine kernen; het is juist ook erg wenselijk als deze samenhang bevordert in de stedelijke wijken.

Wat betreft de tekst en de concrete acties die Gedeputeerde

Staten ons voorstellen in het Uitvoeringsprogramma, hebben wij erg weinig op- of aan te merken. Wel is er een aantal concrete punten waarop het CDA vandaag de aandacht wil vestigen. Deze keer niet het landelijk gebied; daarover hebben wij het in de vorige PS-vergadering al uitgebreid gehad. Daarover gaan we het ongetwijfeld nog heel veel hebben in de komende tijd. Wij vragen ook niet om extra aandacht voor de polder Groot Mijdrecht. De tekst in het Uitvoeringsprogramma laat niets te wensen over: er staat precies in wat de stand van zaken is. Alle opties om te komen tot een duurzame toekomst voor deze polder staan nog open.

Het CDA vraagt graag de aandacht voor het volgende. In het hoofdstuk Jeugd, Onderwijs en Zorg wordt gesproken van een Sociale Agenda 2007 - 2011, waarin onderwijs en arbeidsmarkt een van de thema's is. In dit kader wil het CDA graag een concreet voorstel onder uw aandacht brengen. Het gaat ons om het steun geven aan jongeren die het praktijkonderwijs doorlopen hebben. Deze jongeren zijn niet in staat de benodigde startkwalificatie voor de arbeidsmarkt te behalen en hebben daardoor veel moeite met het krijgen en behouden van werk, waardoor veel van hen uiteindelijk een beroep doen op een Wajong-uitkering (Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten). In de regio Utrecht is dit probleem door vier scholen voor praktijkonderwijs gesignaleerd en zij hebben de handen ineengeslagen om tot de oprichting van een Arbeidstraining- en Coachingcentrum (ATCC) te komen. Het ATCC regio Utrecht wordt een organisatie waarin het accent wordt gelegd op de individuele mogelijkheden en niet op de beperkingen. Jongeren krijgen een individuele en doelgerichte arbeidsvaardigheidstraining, er is er begeleiding voor de jongeren op de werkvloer en voor de werkgever die de jongere in dienst neemt. De kosten voor de start van dit ATCC worden grotendeels gedekt door een subsidie uit het Europees Sociaal fonds (ESF), maar men komt nu nog voor een periode van drie jaar een bedrag van € 50.000 te kort voor de inzet van een projectleider en externe ondersteuning. Dit bedrag is geen structurele bijdrage, omdat de praktijkscholen verwachten dat wanneer het ATCC over drie jaar volledig op de rit staat, men onder andere gebruik kan maken van de reïntegratiegelden van het UWV (Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen), een bijdrage uit de lumpsumgelden van het onderwijs en de verhuur van dienstverlening. Hierbij dienen de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA, D66 en de Partij voor de

Dieren een amendement in om de ontbrekende € 150.000 bij te dragen, zodat dit ATCC gestart kan worden. Het amendement luidt als volgt:

Amendement A1 (CDA, VVD, PvdA, D66, PvdD):
arbeidstrainings- en coachingscentrum (ATCC)

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 17 december 2007, ter bespreking en vaststelling van het Collegeprogramma 2007 -2011 en het bijbehorend Uitvoeringsprogramma;

constaterende:

- *dat een groot deel van de leerlingen die het praktijkonderwijs gevolgd hebben niet of moeilijk aan het werk komen en blijven en in een uitkeringssituatie terechtkomen;*
- *dat jongeren die het praktijkonderwijs gevolgd hebben geen startkwalificatie kunnen behalen;*
- *dat jongeren die het praktijkonderwijs gevolgd hebben vaak de sociale en communicatieve vaardigheden missen die nodig zijn om te werken;*
- *dat voor een groot deel van de jongeren met een diploma praktijkonderwijs de overgang van stage naar een 'echte werkplek' te groot is;*
- *dat werkgevers de expertise en tijd missen om deze jongeren extra te begeleiden;*
- *dat door vier scholen voor praktijkonderwijs in de regio Utrecht een arbeidstrainings- en coachingcentrum (ATCC) opgestart wordt;*

overwegende:

- *dat een ATCC de jongeren de mogelijkheid biedt om zich binnen een bedrijf te ontwikkelen en beter voor te bereiden op de arbeidsmarkt;*
- *dat binnen het ATCC aandacht besteed wordt aan zowel algemene werknemercompetenties als vakspecifieke vaardigheden;*
- *dat het ATCC daarnaast werkgevers en (leidinggevende) collega's begeleidt bij de omgang met deze specifieke groep werknemers;*
- *dat de provincie een taak heeft op het gebied van arbeidsmarktbeleid;*
- *dat in het collegeprogramma vermeld staat dat begeleiding en coaching van mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt minstens zo belangrijk is als het realiseren van werk- en onderwijsplekken;*
- *dat een ATCC juist deze begeleiding en coaching van mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt verzorgt;*

- *dat een ATCC bij kan dragen aan het aan het werk helpen en houden van mensen met een beperking en dus aansluit bij het in het collegeprogramma;*
- *dat het ATCC samenwerkt met sociale werkvoorziening, reïntegratiebedrijven, UWV en CWI;*
- *dat het ATCC alleen in de opstartfase van 2008 tot 2010 een extra financiële bijdrage nodig heeft en daarna kostendekkend kan functioneren;*

verzoekt het college:

voor 2008 binnen het budget onderwijs en arbeidsmarkt van de Sociale Agenda een bedrag van € 50.000 vrij te maken voor het ATCC en voor 2009 en 2010 elk € 50.000,- te reserveren

Een ander punt waarvoor onze fractie aandacht vraagt, is de bouwkundig adviseur toegankelijkheid. De fractie van de SGP zal vandaag mede namens de fractie van het CDA aan amendement indienen. De doelstelling van het programma WelThuis! is het vergroten van beschikbaarheid van arrangementen van wonen, zorg en welzijn voor ouderen en mensen met een beperking. De functie van de bouwkundig adviseur toegankelijkheid kan bijdragen aan een betere toegankelijkheid van openbare gebouwen en openbare ruimten voor mensen met een functiebeperking.

Ik kom tot een totaal ander onderwerp, een onderwerp dat past in het kader van de mobiliteit: De Ponlijn of de Hartlijn: het maakt geloof ik niet zo heel veel uit hoe je het noemen wilt. Het gaat om het tracé tussen Amersfoort en Rhenen. Heel graag willen wij dat er in 2008 een gedegen onderzoek wordt gedaan naar de haalbaarheid van een lightrail ov-verbinding op het traject Amersfoort-Rhenen: de zogenaamde Hartlijn of Ponlijn. Het gaat ons dan om een echt onderzoek, dus geen globaal onderzoek, naar het effect op ontlasting van de regionale verkeersdruk, het effect op het busvervoer, het effect op natuur, landschap en EHS, op recreatie en toerisme en op regionale maatschappelijke en economische ontwikkelingen. Het gaat ons ook om onderzoek naar draagvlak in de regio. Ook het onderzoek naar reizigerspotentieel is voor ons belangrijk. Wij willen dat de provincie trekker van dit onderzoek wordt en niet, zoals eerder door het college van Gedeputeerde Staten is voorgesteld, wachten tot anderen het initiatief nemen omdat de houding van wachten op anderen tot nu toe geen onderzoeksresultaten opgeleverd

heeft. Tot dusver heeft onze fractie niet het gevoel dat de behoefte aan een serieus onderzoek gedeeld wordt door het college van Gedeputeerde Staten. Ik hoop dat het college in de eerste termijn wil ingaan op de vraag: is het college van plan een serieus onderzoek te doen naar de haalbaarheid van een lightrail ov-verbinding op dit tracé? Wij overwegen hierover zondig een motie in te dienen

Dan graag de aandacht van Gedeputeerde Staten voor het volgende. In de vorige periode waren de Staten al aan het worstelen met de problematiek van de hoogspanningleidingen. In verschillende gemeenten vroegen inwoners de aandacht van hun provinciale volksvertegenwoordigers. Zo'n leiding houdt niet op bij gemeentegrenzen, overigens ook niet bij provinciegrenzen, en de vrees dat de straling van die leidingen gevolgen zou hebben voor de volksgezondheid, maakten dat wij als Provinciale Staten gevraagd werden te bezien wat onze rol daarin moest zijn. Wat ons betreft, is dat een verbindende rol van partners. Wij zijn, zoals het college al eerder stelde, hier geen eigenaar van het probleem. Laat dat heel helder zijn. Wat wij als provincie wel kunnen doen, is kennis verspreiden: uitwisselen wat er bij de diverse gemeenten speelt en waarvoor men in die gemeente gekozen heeft. De provincie kan hier een prima rol spelen in het verbinden van partijen en het uitwisselen van kennis. Ook kan de provincie dit onderwerp, dat over provinciegrenzen heengaat, deze problematiek agenderen voor het IPO (Interprovinciaal Overleg). De fractie van de ChristenUnie zal hier straks verder op ingaan en u mede namens de fractie van het CDA middels een motie oproepen tot het oppakken van deze bescheiden rol.

Al verder bladerend in het Uitvoeringsprogramma kom ik bij het hoofdstuk Bestuur en Middelen. Daaruit wil het CDA bij drie onderwerpen stilstaan. Dat zijn de lobbystrategie, de communicatie en het financieel kader.

Allereerst dus de lobbystrategie. Het CDA is blij dat het college voor de lobby ook echt een plan neerlegt. Wij begrijpen eruit dat er vooraf een doelstelling wordt geformuleerd: wat willen wij precies bereiken? Het CDA zou het heel goed vinden als Gedeputeerde Staten via rapportages in de commissie BEM ons informeert over die doelstellingen. Het lijkt ons dat dit het best op vertrouwelijke basis kan, om de onderhandelingspositie van de provincie niet te schaden. Heel graag horen wij van Gedeputeerde

Staten of dit de weg is die zij willen bewandelen bij de lobbystrategie. Voor ons als controlerende Staten is het goed te weten wat de inzet was. Hoe kunnen we het anders beoordelen?

Dan het tweede punt over bestuur en middelen: de communicatie. De fractie van de PvdA zal straks, mede namens onze fractie, een motie indienen waarin de kaders staan voor de communicatie. Wij willen hiermee gedeputeerde Binnekamp een steuntje in de rug geven om de strategie voor het communicatiebeleid voor de komende periode vorm te geven. Communicatie is voor de provincie als bestuurslaag tussen Rijk en gemeenten - en ook echt een totaal andere rol heeft dan genoemde overheden - heel belangrijk. Wij vinden het belangrijk dat onze medeoverheden en maatschappelijke partners goed bediend worden, maar zeker net zo belangrijk is het dat onze inwoners weten wat de provincie voor hen doet en daar waar zij of hun omgeving direct geraakt worden door toekomstige besluitvorming van de provincie, dat ook te weten komen via een goede communicatie.

Dan het derde punt van bestuur en middelen: financiën. Allereerst over de onderuitputting. In het verleden was het vaak zo dat als er voor een doelstelling geld apart was gezet en dat dit om welke reden dan ook niet werd weggezet, het werd overgeboekt naar het jaar erop. Regelmatig kwam het voor dat hetzelfde zich herhaalde in het jaar erna, zonder dat het terugvloede in de algemene middelen. De fractie van de PvdA zal hierop mede namens ons ingaan.

Helemaal aan het begin van de CDA-inbreng, tipte ik al heel even de greep uit de kas door het Rijk aan. Graag zou ik daar iets meer over zeggen.

De kans dat het Rijk nog een keertje langskomt om zo'n greep uit de kas te doen, achten wij zeker aanwezig. Wij zijn nu eenmaal een heel rijke overheid. Wij zijn niet rijk geworden omdat dat een doel op zich was van deze provincie. Wij hebben als provincie destijds gekozen om ons bezit, de elektriciteitsvoorziening REMU, te verkopen. Dat heeft ons een berg geld opgeleverd. Tel daarbij op het zuinige beleid dat gevoerd is, dan heb je de verklaring voor onze riantie financiële positie. Geld dat van de inwoners van de provincie Utrecht is en hen toekomt en geld waarvan wij het jammer zouden vinden om dat aan de kas van minister Bos te moeten toevoegen. Zeker nu andere provincies, door een ander beleid te voeren, dat hebben weten te voorkomen. Graag willen wij dan ook met

elkaar nadenken over de vraag hoe wij onze financiën zo kunnen bestemmen dat die greep uit onze kas door het Rijk niet meer of in elk geval in veel kleinere mate kan voorkomen. De fractie van de PvdA zal mede namens ons hiervoor een motie indienen.

Aan het eind van mijn bijdrage wil ik graag de kerngedachte van ons programma noemen. Dat is: samenwerken. Dat doen we door middel van het coalitieakkoord, maar dat willen we ook graag en oprecht doen met alle andere betrokkenen. Dus ook met de partijen die niet in de coalitie zijn vertegenwoordigd, maar wel delen van het akkoord onderschrijven. In dat geval moet men nergens voor weg lopen, ook niet tijdens een Statenvergadering. Mijn oproep is: lever kritiek, stem desnoods tegen waar en indien nodig, maar doe mee en steun waar mogelijk.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil even duidelijk maken aan de woordvoerder van het CDA dat wij vandaag van plan zijn te blijven zitten. En dat weglopen? Dat had een reden. Dat weet zij.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik begrijp dat mevrouw Jonkers spijt heeft.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Nee, wij hebben helemaal geen spijt. Vandaag hebben wij de mogelijkheid om te discussiëren. Daar loopt de SP nooit voor weg. Die mogelijkheid ontbrak juist in november.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ook in november is er hier gediscussieerd. Met de gedachte van samenwerken zal het CDA steeds proberen die samenwerking in de praktijk te brengen. Daar staan wij voor. Wij nodigen alle partijen en Gedeputeerde Staten uit op diezelfde manier te werken en zo onze provincie te besturen, zodat iedereen, elk verband en ook elke burger tot zijn recht kan komen. Wij zijn benieuwd naar de bijdragen van onze collega-fracties en naar de reactie van Gedeputeerde Staten op onze bijdrage.

De VOORZITTER: Het amendement is voldoende ondertekend en maakt derhalve deel uit van de raadslagen. Het amendement kan worden vernieuwd en rondgedeeld.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! De laatste maanden heeft het college van Gedeputeerde Staten overlegd met de colleges van burgemeester en wethouders van de verschillende gemeenten. Een initiatief dat in de wandelgangen 'College on Tour' is gaan heten. Iets dat tot de verbeelding spreekt, omdat wij allemaal wel eens met een bustour naar iets leuks op weg zijn geweest. Je ziet bij wijze van spreken de zwartglimmende touringcar - ik zag een foto staan op de website van de provincie over de provinciale weg naar de volgende ontmoeting zoeven; een gezelschap van gedeputeerden en medewerkers op weg naar het volgende gemeentehuis. De commissaris zit voorin, want hij moet ook als eerste uitstappen. En de algemeen directeur zit achterin, met wat klapstoeltjes bij de hand voor het geval de gemeente niet genoeg stoelen zou hebben.

De VOORZITTER: De foto is niet helemaal goed overgekomen, volgens mij.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! De bus had zwarte ramen, dus ik kon dat alleen maar gokken.

De gesprekken waren goed en leidden in alle gevallen tot afspraken en voornemens en tot projecten die nader uitgewerkt konden worden of zelfs al gereed waren voor uitvoering. Prachtig. Over vragen als: "Wat doen wij als de gemeenteraad iets anders wil", of "Zullen Provinciale Staten hiermee wel instemmen", lezen wij niets. Maar ik vermoed dat het antwoord krachtig en duidelijk was. Iets in de sfeer van: "Wie kan er nu tegen een plan zijn dat uitgevoerd wordt?" En na het gesprek weer fluks met z'n allen de zwartglimmende touringcar in, want er wacht nog een gemeente en de rit is nog lang, want, zoals we weten, Utrecht is groter dan je denkt. Ik wil met dit beeld niet het beeld van een schoolreisje neerzetten, daarvoor is hetgeen wij vandaag moeten bespreken te serieus. En mocht er al gezongen zijn, dan hoop ik dat dit ingetogen was, want de complimenten van het CDA zijn niet unaniem. De kritiek van GroenLinks op wat er voor ons ligt, is samen te vatten in drie punten:

- de ongebreidelde groei van plannen en uitgaven;
 - de problemen met de uitvoering waar we op kunnen wachten;
 - de positie van Provinciale Staten.
- Ik zal dit toelichten.

De groeiende omvang van uitgaven. Op 2 april jl. toen de fracties van het CDA, de VVD en de PvdA elkaar het jawoord gaven, ging men uit van € 150.000.000 extra investeringen en beleid te financieren uit de reserve. Op 21 mei was dit gestegen tot € 220.000.000 dankzij een tussentijdse meevaller. En nu, weer een gespreksronde verder, hebben we het al over € 300.000.000. Hadden wij het vorig jaar nog over een beperkt aantal grote projecten, nu hebben wij het al over heel veel projecten. Steeds meer geld en steeds meer projecten. Dat kan alleen maar omdat dit college, deze coalitie, niet goed kan kiezen en het geluk heeft dat er veel geld beschikbaar is. En zo, mevrouw Doornenbal, kan men dan ook tot veranderingen komen.

Dan het tweede punt van kritiek. Dit heeft betrekking op het feit dat er niets gezegd wordt over de uitvoering. Slechts een kleine passage op bladzijde 85 maakt melding van het feit dat de organisatie een transformatie moet doorvoeren om een en ander te kunnen uitvoeren. Ik vrees dat dit een verhulling is van meer mensen inhuren. Ik hoor graag van het college hoe wij dit moeten lezen. De uitvoering is echter datgene wat ons grote zorgen baart en het college zeker grote zorgen zou moeten baren. Minimaal had er aandacht moeten worden gegeven aan hoe de uitvoering gemonitord kan worden. Ik kom daarop terug.

Het derde punt. Ik weet niet wat het college verwacht van de bespreking vandaag, maar voor de inhoud is er eigenlijk geen ruimte. Ik verwijt het college dat de presentatie en de voorgestelde besluitvorming dusdanig is, dat de inhoud amper aan bod kan komen. Men kan dan wel verwijzen naar de bespreking over het collegeprogramma, maar het programma dat nu voorligt, is heel inhoudelijk en wijkt in geld ook nog zo'n 20% af van dat collegeprogramma. Als ik mij alleen tot een bespreking van de Samenwerkingsagenda zou beperken, dan heb ik per project zeven seconden spreektijd. Dus richt ik mij maar algemener op de rol van Provinciale Staten: waarover beslissen we nu en hoe zit het met de controlerende en kaderstellende taken? In de aanbiedingsbrief staat vrij nauwkeurig vermeld hoe het proces met de gemeenten is ingericht. Deze kunnen tot 17 januari reageren en men rekent al op een gezamenlijke ondertekening eind januari/begin februari. Ongetwijfeld geïnspireerd door het handtekeningenfestival bij het UPR (Urgentie Programma Randstad). Maar over de rol van de Staten lezen wij maar heel weinig.

Afgelopen maandag waren de woordvoerders Cultuur te gast bij de Utrechtse Podiumkunsten. Een geslaagde avond, zoals ook gedeputeerde Raven, die er bij was, zal beamen. Een van de inleiders haalde toen aan dat tot na de Tweede Wereldoorlog de Staten maar tweemaal per jaar vergaderden. Dit leverde enig gelach op. Wat een herendemocratie, hoorde ik sommigen denken. Om het maar eens scherp te stellen: als wij doen wat Gedeputeerde Staten aan ons voorleggen, dan kunnen wij onze vergaderfrequentie stevig naar beneden schroeven. Misschien niet naar tweemaal per jaar met een voorjaarsvergadering en een najaarsvergadering, zoals de gewoonte was in de negentiende eeuw, maar voor de komende periode wordt het een stuk rustiger. "Alle tijd voor werkbezoeken", zei een collega al. Waar besluiten wij nu toe? Dit geldt voor het Uitvoeringsprogramma en dit geldt voor de Samenwerkingsagenda. De eerste heeft tientallen programma's en de tweede ruim 200 projecten, waarvan 90% overigens nog moet worden uitgewerkt. Wat is nu nog de rol van Provinciale Staten hierbij? Blijven wij de baas over wat er gebeurt? Wat dat betreft, roep ik in herinnering het grootste programma dat de provincie in de afgelopen vijftig jaar heeft opgezet, namelijk dat van € 400.000.000. En om deze redenen wil ik twee amendementen indienen:

Amendement A2 (GL, D66, PvdD, ChristenUnie):
Kaderstelling

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 17 december 2007, ter bespreking van het Uitvoeringsprogramma van het college van Gedeputeerde Staten;

overwegende:

- dat de in het uitvoeringsplan opgenomen programma's een zeer globaal karakter hebben;
- dat deze programma's op tal van terreinen nieuw beleid inluiden;
- dat er onvoldoende gelegenheid is geweest om bespreking van deze afzonderlijke programma's inhoudelijk voor te bereiden;
- dat voorgesteld wordt het uitvoeringsplan vast te stellen als kader voor de huidige collegeperiode;

besluiten:

toe te voegen aan het conceptbesluit:

"De afzonderlijke programma's van het uitvoeringsplan nader door middel van Statenvoorstellen te bespreken in de Staten".

Amendement A3 (GL, PvdD):

Samenwerkingsagenda

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 17 december 2007, ter bespreking van het Uitvoeringsprogramma van het college van Gedeputeerde Staten;

overwegende:

- *dat het college van Gedeputeerde Staten samen met de Utrechtse gemeenten een concept Samenwerkingsagenda heeft opgesteld;*
- *dat circa 200 van de hierin opgevoerde projecten de status hebben van 'nader uit te werken';*
- *dat de gemeenten de gelegenheid hebben om tot eind januari hun definitieve inbreng op de agenda te bepalen;*
- *dat er geen mogelijkheid is geweest om deze Samenwerkingsagenda inhoudelijk te bespreken in Provinciale Staten;*

besluiten:

toe te voegen aan het conceptbesluit:

- *de concept-Samenwerkingsagenda voor kennisgeving aan te nemen;*
- *de nadere voorstellen voor de projecten (uitvoerbare projecten) gepland voor 2008 af te wachten;*
- *geen commitment uit te spreken met betrekking tot de 200 projecten onder de titel 'nader uit te werken'.*

En dan die extra impuls, alsof er niet al sprake was van een extra impuls van € 220.000.000. Terwijl de algemeen directeur in de krant de loftrumpet stak over de continuïteit bij het beleid van het college van Gedeputeerde Staten, haalt de negende opeenvolgende versie van deze coalitie op een achternamiddag nog eens € 65.000.000 uit de provinciale reserves, zonder financiële analyse en ook wat betreft de timing nogal verrassend. Gedeputeerde Staten hebben zich daarmee in een lastig parket geplaatst, want als het voornemen er al was op 24 september, toen wij spraken over het collegeprogramma, hadden zij dat de Staten moeten melden. Ik wil derhalve nadrukkelijk van het college weten wanneer het idee voor een extra impuls voor het eerst geopperd is. In april 2006 is er een analyse gemaakt van de mogelijk benutting van de provinciale reserves voor grote maatschappelijke investeringen. In de notitie 'Aan te wenden vermogen' werd uiteengezet dat het verantwoord was om uit de reserve Dekking Provin-

ciaal Structuurfonds, groot € 310.000.000, zo'n € 150.000.000 te halen. Meer niet. Meer zou niet verantwoord zijn, want, en ik citeer: "Dit zou de strategische positie van de provincie schaden." Op bladzijde 82 van het Uitvoeringsprogramma is er zonder toelichting meer uit de reserves gehaald. Ongeveer de helft van wat nog reesteerde in het Provinciaal Structuurfonds. Dat is - ik bespaar u de berekening - in totaal zo'n 80% van de beschikbare reserve.

Wie kwam nu met dit voorstel? Toch niet het CDA, vermoed ik, want collega Doornenbal stelde op 21 mei, toen wij spraken over het coalitieakkoord, dat, en ik citeer: "Het degelijke financiële beleid van de vorige periode dient te worden voortgezet." Het zal ook niet de PvdA geweest zijn, want in het verkiezingsprogramma werd een investeringsimpuls van € 150.000.000 bepleit, maar niet meer, want, en ik citeer: "De PvdA wil de provinciale reserves in de komende Statenperiode niet verder aantasten (...). Geen potverteren dus." Het moet, met andere woorden, dus de VVD geweest zijn die de extra impuls heeft voorgesteld. Toen ik de tabel op bladzijde 83 wat nauwkeuriger bekeek, zag ik dat het overgrote deel van deze extra impuls gaat naar de portefeuilles van de heren De Wilde en Krol en mevrouw Raven. Tja.

GroenLinks vindt de doelen van de extra impuls uitstekend. Het is eigenlijk niet te begrijpen dat deze niet al in het collegeprogramma stonden. Wij vinden echter niet dat deze € 65.000.000 zomaar uit de reserves gehaald kan worden, zonder dat er een gedegen analyse gemaakt is van de ontwikkeling van de provinciale reserves en de gewenste omvang. Pas daarna is wat ons betreft een dergelijk besluit bespreekbaar. In het Uitvoeringsplan wordt het omgekeerde voorgesteld: eerst besluiten en dan onderzoeken. Geld is er kennelijk genoeg. De fractie van GroenLinks vindt dat 'tegen-de-rijrichting-in-rijden' en dient daarom, mede namens de fracties van de SP, ChristenUnie, D66 en de PvdD een amendement in:

Amendement A4 (GL, SP, ChristenUnie,

D66 en PvdD):

€ 65.000.000

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 17 december 2007, ter bespreking van het Uitvoeringsprogramma van het college van Gedeputeerde Staten;

overwegende:

- dat het college in aanvulling op het (concept-)collegeprogramma nog eens een 'extra impuls' wil inzetten van € 75.000.000 voor het Uitvoeringsplan;
- dat hiervoor een extra beslag wordt gelegd op de reserves van € 65.000.000;
- dat in het voorjaar 2006 de notitie 'Aan te wenden vermogen' (2006BEM33) concludeerde dat het onttrekken aan het Provinciaal Structuurfonds van circa € 150.000.000 (van de € 310.000.000) verantwoord is, maar meer niet met het oog op de strategische positie op langere termijn;
- dat het college in het Uitvoeringsplan geen informatie geeft over de ontwikkeling van de reservepositie en de gewenste reservepositie, maar voornemens is in de komende maanden een nota Reserves en voorzieningen aan Provinciale Staten voor te leggen;
- dat een analyse van de ontwikkeling van de reservepositie en gewenste omvang van deze reservepositie gemaakt dient te worden alvorens een besluit te nemen over de inzet van de genoemde € 65.000.000;

besluiten:

toe te voegen aan het conceptbesluit:

"Een definitief besluit over een extra onttrekking van € 65.000.000 aan de reserves pas dan genomen wordt nadat Provinciale Staten een uitspraak hebben kunnen doen over de gewenste reservepositie van de provincie op basis van een analyse die Gedeputeerde Staten in het voorjaar zullen presenteren."

Vorige week was ik aanwezig bij een vergadering van de subcommissie voor de jaarrekening, onder voorzitterschap van collega Buiting, waarin onder andere gesproken is over de verbeterde opzet van de P&C-cyclus, het monitoren van uitvoering enzovoort.

Het was een bemoedigende sessie; het komt nog allemaal naar de Staten toe. Dan gaat het echter over reguliere zaken, over begrotingen en programma's die al zijn vastgesteld. Waar het mij om gaat, is dat de Staten met een helicopterview de realisatie van dit uitvoeringsplan kunnen volgen en als dat nodig mocht zijn het kunnen bijstellen, opjutten, of wat dan ook. Het huidige instrumentarium is daarvoor onvoldoende, al was dat maar omdat de begroting een andere programma-indeling heeft dan het uitvoeringsplan en al was dat maar omdat incidenteel en structureel geld door elkaar heenlopen. Ik heb de wijze waarop de projecten 2010 gemonitord werden in de laatste jaren, een goede gevonden. In elk geval

zou mijns inziens tweemaal per jaar een overzicht gegeven moeten kunnen worden van de voortgang van de uitvoering op basis waarvan de Staten integraal van gedachten kunnen wisselen over de voortgang en eventueel tot aanvullende acties kunnen overgaan. Op 24 september heb ik dit ook al naar voren gebracht en de reactie van de gedeputeerde was hierop positief. Haar vraag betrof toen de mate van detaillering, maar aangezien er in de ons voorliggende stukken in het geheel niets van terug te vinden is, dien ik hiertoe een amendement in om dit te bevorderen.

Amendement A5 (GL, D66, ChristenUnie):

Monitoring

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 17 december 2007, ter bespreking van het Uitvoeringsprogramma van het college van Gedeputeerde Staten;

overwegende:

- dat het college voor de komende periode een Uitvoeringsplan heeft opgesteld ter grootte van € 420.000.000;
- dat een actueel overzicht op integraal niveau van de realisatie van het Uitvoeringsplan noodzakelijk is voor een adequate invulling van de kaderstellende en controlerende taak van Provinciale Staten;
- dat er in het verleden goede ervaringen opgedaan zijn met de wijze waarop de Agenda 2010 werd gemonitord;
- dat het wenselijk is dat Provinciale Staten bij de jaarlijkse behandeling van de voorjaarsnota en de begroting kunnen beschikken over een integraal overzicht van de realisatie van het Uitvoeringsprogramma;

besluiten:

toe te voegen aan het conceptbesluit:

"Verwachten van het college van Gedeputeerde Staten een voorstel voor het monitoren van de realisatie van het Uitvoeringsplan, zodanig dat een integraal overzicht van de realisatie beschikbaar is bij de jaarlijkse behandeling van de voorjaarsnota en de begroting en deze hierbij betrokken kunnen worden."

Het idee van een Samenwerkingsagenda spreekt ons zeer aan. Een goed concept, maar dan had een dergelijke agenda niet beperkt moeten zijn tot de gemeenten en had de kwaliteit echt beter moeten zijn. Het is te betreuren dat de agenda beperkt is tot gemeenten.

Er zijn meer partners; denk aan de natuurorganisaties, de Kamer van Koophandel, het onderwijsveld of de woningbouwcoöperaties. Door de keuze te beperken tot de gemeenten, lijkt de provincie te kiezen voor de positie van een supergemeente en maakt zich dus kwetsbaar als een overheid die zich vooral op andere overheden richt. Andere partners zullen vermoeden dat de gemeentelijke projecten een voorrangspositie hebben gekregen. Ik houd u het voorbeeld voor van de gemeente Houten. Wij zien daar een drietal duurzaamheidsprojecten “direct uitvoerbaar” opgevoerd; daarover kan direct besloten worden. In het Uitvoeringsprogramma staan echter verschillende programma’s op stapel, waarover eerst nog in de Staten gesproken en besloten moet worden en waarin ook andere kandidaten dan de gemeente Houten een rol kunnen spelen. Krijgt Houten, en meer in het algemeen: krijgen de gemeenten, voorrang omdat zij al een plan mochten indienen? Ik hoor graag van het college hoe het de relatie met andere partners ziet.

Kritiek hebben wij ook op de toepassing van de criteria. Het zou geen subsidie-instrument zijn, maar op tal van plekken krijg je dat idee wel degelijk. Bijvoorbeeld bij IJsselstein 3: “Overleg over de rol van de provincie bij het ontstane tekort van de herontwikkeling van Koningshof Schuttersgracht”.

Echter, ook de teksten van de projecten zelf zijn onhelder. Nergens lezen wij dat de ijsbaan bij Amersfoort - overigens een heel goed plan € 17.000.000 gaat kosten en dat men vanuit die gemeente verwacht dat de provincie daaraan bijdraagt. Niets lezen wij over de nieuwe ijsbaan in Amersfoort die er sindsdien gekomen is. En wat moeten we denken bij wat er staat op bladzijde 80 over Woerden: “de ontwikkeling van spierkrachttoerisme”? Een project dat tot mijn verbazing ook nog eens valt onder het motto: “Wij zorgen voor een vitaal platteland en een toegankelijk landelijk gebied”. Voor zover ik mij iets kan voorstellen bij spierkrachttoerisme, denk ik eerder aan sport. De conclusie is wellicht dat toeristen met spades gewapend het land opgaan om dit om te spitten, een campagne onder de titel: ‘Kom wroeten in Woerden’. (Hilariteit.)

Het moge duidelijk zijn dat het goed zou zijn als Provinciale Staten zich nog niet verbinden aan deze projecten en eerst de uitwerking afwachten.

Laat ik nog een paar voorbeelden geven, want er zitten addertjes onder het gras:

1. Woerden 5, bladzijde 80. Wat daar staat over het voornemen tot het bouwen van 26.000 woningen is strijdig met het provinciaal beleid. Van dit soort losse flodders houden wij niet erg. Graag hoor ik dat het college dit corrigeert.
2. Dan zijn er een paar van die wat merkwaardig aandoende formuleringen, die ik graag verhelderd heb. Veenendaal 3, bladzijde 73, is bij ons niet goed overgekomen. Onder de titel “Eenzaamheidsproblematiek” wordt gemeld dat er in toenemende mate ouderen zijn in Veenendaal die buiten een geloofszuil vallen en zo geen natuurlijke inbedding hebben in de Veenendaalse samenleving. Ik citeer: “Zij zoeken veelal aandacht door extra aanspraak te maken op gezondheidsvoorzieningen.” Dit had een wat meer kiesse formulering mogen hebben, want wat er nu staat is te lezen als: het is kennelijk zo, dat als je niet behoort tot een geloofszuil, je je huisarts maar gaat vervelen. Het zal niet de bedoeling geweest zijn, maar het staat er wel. Ook de geboden oplossing hiervoor getuigt niet van veel respect, en ik citeer: “een ‘speeltuin’ met activiteiten voor (eenzame) ouderen.” Ik hoor graag de mening van het college hierover.
3. Een paar projecten in Oudewater gericht op het uitplaatsen van hinderlijke bedrijven. Zolang de provincie zich er niet goed van vergewist heeft wat er lokaal aan discussies gaande is rond dergelijke plannen, is het niet verstandig hierover uitspraken te doen. Al te gauw wordt de provincie dan partij in een lokale politieke kwestie.

Ik kom tot een afronding. Het meeste moest helaas onbesproken blijven, omdat 180 bladzijden aan voorstellen niet in een dag afgehamerd kunnen worden. Het Uitvoeringsprogramma zelf bevat tal van zaken waarmee we het eens kunnen zijn, maar wij missen ook zaken. De mededeling in de aanbiedingsbrief dat het college goede nota heeft genomen van de zienswijze van de Staten, gaat in elk geval niet op voor een aantal zaken dat door ons, GroenLinks, aan de orde is gesteld. Ik noem Soesterberg, woon-/werk-/fietsverkeer, de ambitie bij de EHS, groen om de steden en recreatie. Er zal ongetwijfeld wel ergens een zinnetje in een bijlage staan dat hiermee verband heeft, maar ik blijf stellen dat dit college bezig is geweest met het dichttimmeren van de eigen voornemens.

Twee punten wil ik nog onder uw aandacht brengen: Utrecht heeft de afgelopen jaren veel gedaan voor het

bevorderen van het fietsverkeer, bijvoorbeeld in Agenda 2010. Wij vinden dat dit doorgezet moet worden en wel in de vorm van een actieplan voor het versterken van het woon-werkietsverkeer als onderdeel van de programmalijn 'Bereikbaarheid binnensteden/Transferia/ov-knooppunten'. Ik dien hiertoe, mede namens de fractie van de ChristenUnie het volgende amendement in:

Amendement A6 (GroenLinks, ChristenUnie, D66, PvdD):

Woon-werkietsverkeer

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 17 december 2007, ter bespreking van het Uitvoeringsprogramma van het college van Gedeputeerde Staten;

overwegende:

- dat de provincie Utrecht in de laatste jaren een groot aantal succesvolle fietsprojecten heeft opgezet en uitgevoerd, onder andere in het kader van de projecten 2010;
- dat het wenselijk is het woon-werkietsverkeer te stimuleren,
- dat veel woon-werkverkeer de binnensteden betreft, onder andere rond de ov-knooppunten,
- dat in het Uitvoeringsprogramma een van de programmalijnen gericht is op het 'verbeteren van de bereikbaarheid van binnensteden';

besluiten

toe te voegen aan het Uitvoeringsprogramma op bladzijde 50 onder de titel 'Bereikbaarheid binnensteden/transferia/ov-knooppunten':

"Er zal een actieplan versterken woon-werkietsverkeer worden opgesteld".

GroenLinks bepleit altijd een internationale oriëntatie en vindt derhalve dat de provincie Europaproef moet zijn. Niet alleen doordat de regelingen dat zijn, maar ook door de beleidshorizon; een meer Europese oriëntatie. In het Uitvoeringsprogramma wordt gelukkig aangekondigd dat in 2008 de samenwerkingsrelaties binnen Europa onder de loep worden genomen. In dit kader willen wij een specifiek punt introduceren, namelijk het zoeken van een samenwerkingsrelatie met een regio in de republiek Turkije. Turkije, waarmee onderhandeld wordt over toetreding tot de Europese Unie. Turkije, toch vaak de deur

naar de Arabische wereld. Turkije, als land waar veel Utrechtse inwoners een band mee hebben. Ik dien hiertoe, samen met de fractie van D66, een motie in:

Motie M1 (GroenLinks, D66):

Samenwerking met Turkse regio

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 17 december 2007, ter bespreking van het Uitvoeringsprogramma van het college van Gedeputeerde Staten;

overwegende:

- dat het Uitvoeringsprogramma een programmalijn 'Europastrategie' kent;
- dat deze strategie in 2008 geactualiseerd zal worden, waaronder keuzes met betrekking tot samenwerking met Europese regio's;
- dat tussen de Europese Unie en de republiek Turkije onderhandeld wordt over toetreding van Turkije;
- dat de republiek Turkije behoort tot de twintig sterkste economieën van de wereld;
- dat de republiek Turkije een bruggenhoofd is naar de Arabische wereld;

verzoeken:

Gedeputeerde Staten in het kader van de actualisering 'Europastrategie' te komen met een voorstel samenwerking aan te gaan met een nader te bepalen regio in de republiek Turkije.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie en de amendementen zijn voldoende ondertekend en maken derhalve deel uit van de beraadslagingen. Ze kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer VAN DEN BURG (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Vandaag bespreken de Staten het Uitvoeringsprogramma 2007-2011. In de coalitieonderhandelingen zijn de fracties van het CDA, de PvdA en de VVD overeengekomen dat de provincie het niet allemaal alleen moet willen doen. Samenwerking met gemeenten is essentieel voor de uitvoering van de ambities zoals die in het coalitieakkoord zijn neergelegd. Op basis daarvan zijn Gedeputeerde Staten het overleg aangaan met de gemeenten, samenwerkingsverbanden en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Dit heeft geresulteerd in 33 Samenwerkingsagenda's,

die mede het kader vormen voor de extra impuls die de provincie wil geven om van Utrecht een topregio te maken; een provincie met evenwicht tussen ondernemerschap en innovatie aan de ene kant en zorgvuldig gebruik van de schaarse ruimte en het groen aan de andere kant. Kortom: een excellente provincie, waarin het goed wonen, werken en recreëren is, nu en in de toekomst.

De VVD kan zich in het verlengde daarvan dan ook goed vinden in zowel de aanpak als het resultaat zoals dat weergegeven is in het Uitvoeringsprogramma. Een programma dat in onze optiek terecht de titel draagt 'Uitvoeren met hart voor de toekomst'. Er is immers aandacht voor een breed palet aan relevante onderwerpen zoals mobiliteit, economie, wonen, groen, zorg, cultuurhistorie, water en duurzaamheid. Dat laat onverlet dat wij uiteraard wel aandacht zullen vragen voor een aantal zaken.

Allereerst willen wij stilstaan bij de financiering en de kaderstelling zoals die gelden voor het Uitvoeringsprogramma. Het college van Gedeputeerde Staten wil, op basis van de gesprekken die met de gemeenten gevoerd zijn een extra impuls geven van € 75.000.000. Hierbij is het voorstel dat een groot deel van dit bedrag, te weten € 65.000.000, vooralsnog wordt gedekt uit de bestemmingsreserve dekking Structuurfonds. Tevens geeft het college van Gedeputeerde Staten aan dat het werk wil maken van het oud-voor-nieuwbeleid en de huidige bestemmingreserves en voorzieningen kritisch gaat beoordelen. Dit vindt de VVD een goed idee, maar wij zouden dit aan elkaar willen koppelen, omdat dit de manier is om goed om te gaan met het provinciale huishoudboekje. Concreet betekent dit dat de VVD van mening is dat de € 65.000.000 primair gefinancierd dient te worden door oud voor nieuwbeleid. Ook is een aantal kaders opgenomen in het Uitvoeringsprogramma. Dit zijn echter, wat de VVD betreft, kaders op hoofdlijnen. Een nadere invulling van kaders per beleidsvoornemen lijkt de VVD op zijn plaats. Deze nadere invulling dient voorgelegd te worden aan Provinciale Staten.

De heer Nugteren (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil graag een verhelderende vraag stellen. Als dat oud-voor-nieuw-beleid niet die € 65.000.000 oplevert, wat is dan het standpunt van de VVD ten aanzien van deze extra impuls? Moet die extra impuls dan op een andere wijze worden gefinancierd of moet die worden ingekrompen?

De heer Van den Burg (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Wij zullen zo meteen, mede namens de fracties van het CDA en de PvdA, een motie indienen, waarin wij daarop terugkomen.

Deze nadere invulling dient voorgelegd te worden aan Provinciale Staten. Dit past namelijk bij de kaderstellende rol die de Staten nadrukkelijk hebben. En, mijnheer Nugteren, nu komt het: dit alles is reden om, samen met de fracties van het CDA en de PvdA een motie in te dienen:

Motie M2 (VVD, CDA, PvdA):

Kaderstelling en dekking extra uitgaven

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 17 december 2007, besprekende het Uitvoeringsprogramma 2007-2011;

constaterende:

- *dat het college van Gedeputeerde Staten in het Uitvoeringsprogramma 2007-2011 een extra impuls van € 75.000.000 wenst te geven ten opzichte van het collegeprogramma;*
- *dat Provinciale Staten met de vaststelling van de begroting 2008 in het kader van hun budgetrecht hiervan € 10.000.000 honoreren c.q. met betrekking tot de overige € 65.000.000 niet bij deze begrotingsbehandeling, maar in de loop van 2008 de inhoudelijke en budgettaire afweging maken;*
- *dat deze extra uitgave ten bedrage van € 10.000.000 wordt gedekt uit het rekeningoverschot 2007 en de € 65.000.000 vooralsnog onderdeel vormt van de bestemmingreserve dekking Structuurfonds;*
- *dat het college van Gedeputeerde Staten uitvoering wil geven aan het door de Staten geformuleerde oud-voor-nieuwbeleid;*
- *dat het college van Gedeputeerde Staten de komende maanden de huidige bestemmingsreserves en voorzieningen kritisch gaat beoordelen;*
- *dat het college van Gedeputeerde Staten voorstelt om met het Uitvoeringsprogramma 2007-2011 alle kaders voor de hierin opgenomen beleidsvoornemens vast te stellen;*

overwegende:

- *dat het college van Gedeputeerde Staten de dekking van de in 2008 aan de Staten voor te leggen uitgaven ten bedrage van € 65.000.000 in principe behoort te vinden in de operatie oud voor-nieuwbeleid;*

- *dat naast een revisie van alle bestaande reserves en voorzieningen met een stofkam door alle overige uitgaven moet worden gegaan;*
- *dat het de verwachting is dat het totaal van deze uitgaven van € 65.000.000 uit deze oud voor nieuwoperatie gedekt kan worden;*
- *dat het principe van oud-voor-nieuwbeleid niet expliciet is uitgewerkt in het voorliggende besluit dan wel in de onderliggende stukken;*
- *dat er geen gedegen voorbereiding heeft plaats kunnen vinden op elk van de afzonderlijke beleidsvoornemens;*

besluiten

- *dat de financiën voor de dekking van het aangekondigde beleid met betrekking tot de € 65.000.000 primair gezocht dient te worden in oud voor nieuwbeleid;*
- *indien op basis van het door de Staten te accorderen oud voor nieuwbeleid het niet mogelijk blijkt te zijn de dekking van € 65.000.000 te vinden, dit bij de afweging in 2008 van het door Gedeputeerde Staten aangekondigde beleid te betrekken,*
- *het college van Gedeputeerde Staten te verzoeken met een voorstel naar de Staten te komen op het moment dat duidelijk is of het wel of niet mogelijk is de dekking van € 65.000.000 te financieren;*
- *het document 'Uitvoeren met hart voor de toekomst' vast te stellen als algemeen kader voor de huidige collegeperiode, waarbij een nadere vaststelling van de kaders per beleidsvoornemen door middel van individuele Statenvoorstellen door Provinciale Staten zal plaatsvinden.*

En gaan over tot de orde van de dag.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Hoor ik het goed dat collega Van den Burg zegt dat wij in 2008 wel zien of die extra impuls wel wordt uitgevoerd en dat daarover nu nog geen uitspraken worden gedaan? Met andere woorden: de heer Van den Burg wil dat loslaten? Met nog andere woorden: hij roept op dit punt het college van Gedeputeerde Staten terug?

De heer VAN DEN BURG (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik zeg dat wij er primair van uitgaan dat de extra impuls gefinancierd kan worden door het oud-voor-nieuwbeleid. Als dat niet mogelijk is, verwachten wij een nieuw voorstel.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik weet niet waarop de heer Van den Burg dat kan baseren. Ik weet niet of er voldoende oud-voor-nieuwreserves, 'dood geld' of hoe het ook mag heten, aanwezig zijn. De heer Van den Burg zegt ook dat als dat niet het geval blijkt te zijn, er een voorstel in de Staten komt. Zal dat een voorstel zijn over hoe dat dan wel gefinancierd wordt of zal dat een voorstel zijn hoe een deel van de extra impuls wordt geschrapt?

De heer Van den Burg (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De heer Nugteren voert een als dandiscussie. Ik wil graag eerst de reactie van Gedeputeerde Staten afwachten inzake het oud voor nieuwbeleid. Dan praten wij verder.

Voorts willen wij onze tevredenheid uitspreken over de voorliggende plannen voor mobiliteit. De integrale benadering van automobilititeit, openbaar vervoer en fiets bij de pakketstudies is in onze optiek een goede, zeker omdat er veel aandacht is voor filebestrijding. De VVD pleit al jarenlang voor een ingrijpende aanpak van deze onaanvaardbare problematiek. De aanpak van de files in onze provincies staat nu prominent in het Uitvoeringsprogramma. Hiermee lijkt de tijd van praten gelukkig voorbij en kunnen concrete acties worden ingezet. Hulde hiervoor aan het college. Wel willen wij kort stilstaan bij een gebeurtenis van twee weken geleden in de gemeenteraad van Bunnik. Tijdens een raadsvergadering is daar toen de milieueffectrapportage voor het BOR- project (Bereikbaarheidsoffensief Randstad) A12 SALTO vooralsnog afgewezen. Dit project loopt nu al jaren en dreigt met deze laatste actie uit te lopen op een fiasco. Dit, omdat 2010, de vervaldatum van het BOR-fonds, steeds dichterbij komt. Wij realiseren ons dat wij hier spreken over een project van het Bestuur Regio Utrecht (BRU). Echter, gezien het effect dat dit project heeft op de doorstroming op rijkswegen kan en mogen wij niet lijdzaam blijven toezien hoe dit project ten onder dreigt te gaan. De vraag aan Gedeputeerde Staten is hoe zij hier tegenover staan.

Ook voor de VVD is duurzaamheid een belangrijk beginsel in het beleid voor de komende jaren. Wij pleiten voor duurzaamheid als leidraad bij besluitvorming op elk afzonderlijk beleidsterrein. Het moet tussen de oren komen, een 'mindset' dus. In dit kader hebben wij reeds in juli van dit jaar vragen gesteld over het geplande aquaduct van de N201 bij

Amstelhoek. De achterliggende gedachte bij deze vragen is om duurzaam te investeren in grote infrastructuurprojecten. Realiseer dit soort projecten met het oog op de toekomst en bedenk dat de dag van morgen altijd nieuwe inzichten kan geven die afwijkende besluiten rechtvaardigen. Dus leg een aquaduct aan dat niet tweebaans is als je weet dat aan Noord-Hollandse zijde het tracé vierbaans wordt. Wij hebben begrip voor het feit dat bij de beantwoording van deze vragen alle zorgvuldigheid in acht wordt genomen en dat er van de kant van het college wellicht nog nadere informatie dient te worden ingewonnen hierover. Wanneer denkt het college de vragen, die zijn gesteld over het geplande aquaduct bij Amstelhoek, te kunnen beantwoorden? Een ander punt dat ook met duurzaamheid te maken heeft, is het erratum over verplaatsing van milieuhinderlijke bedrijven dat wij op 7 december kregen. In het erratum staat dat de term 'hinderlijke bedrijven' meer recht doet aan de benadering van het college. In het Uitvoeringsprogramma wordt echter nog steeds gesproken over 'milieuhinderlijke bedrijven' en ook het op te richten fonds heeft nog steeds de naam 'fonds voor uitplaatsing van milieuhinderlijke bedrijven'. Ik neem aan dat ook hier sprake dient te zijn van 'hinderlijke bedrijven'. Afhankelijk van het antwoord van het college zullen wij hier in de tweede termijn op terugkomen.

Ook voor het bedrijfsleven staan begrippen als duurzaamheid, economie en bereikbaarheid onder grote belangstelling. Op deze onderdelen vinden dit college en het bedrijfsleven elkaar dan ook. Dit blijkt onder meer uit de inhoud van het later vandaag vast te stellen EBP (economisch beleidsplan). Wel willen wij extra aandacht vragen voor het midden- en kleinbedrijf (MKB), met name voor dat deel dat gebruik maakt van laaggeschoolde arbeid. Dit, daar de vergrijzing ook toeslaat onder ondernemers en het in dit segment van het MKB moeilijk is opvolging te vinden. Het verdwijnen van dit soort bedrijven zal een versterkend effect hebben op de toch al grote werkloosheid onder laagopgeleide jongeren. Dit brengt de VVD tot het voorstel geld vrij te maken om ondernemerschap onder laagopgeleide jongeren te stimuleren. Door hen in te laten stappen in bestaande bedrijven of nieuwe bedrijven te laten starten, kunnen laaggeschoolde banen behouden en gecreëerd worden. Wij dienen hiertoe, samen met de fracties van het CDA en de PvdA, een amendement in:

Amendement A7 (VVD, CDA, PvdA):

Stimulering ondernemerschap onder laagopgeleiden

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 17 december 2007, besprekend de 3e begrotingswijziging 2008;

constaterende:

de scheve verhouding tussen werkloosheid onder de laag- en hoogopgeleide Utrechtse beroepsbevolking;

overwegende:

- dat veel bestaande MKB-bedrijven met laagopgeleide werknemers te kampen hebben met vergrijzing in combinatie met het vinden van bedrijfsopvolging;*
- dat weinig jongeren bewust kiezen voor het ondernemerschap;*
- dat de combinatie jong en lager opgeleid voor veel banken een probleem vormt om 'starterskredieten' te verstrekken;*
- dat groeiend ondernemerschap onder laagopgeleide jongeren ook een positief effect zal hebben op het behoud en de algemene groei van de werkgelegenheid voor laagopgeleiden;*
- dat een garantiefonds in combinatie met een goed begeleidingstraject ertoe zal bijdragen dat meer laagopgeleide jongeren succesvol een onderneming kunnen starten of overnemen;*

besluiten:

€ 1.250.000 toe te wijzen aan het onderdeel Economie ten behoeve van een nader te bepalen stimuleringsproject voor lager opgeleide ondernemers en dit te dekken uit het rekeningresultaat 2007.

Water en veiligheid. De provincie zet zich in om risico's die ontstaan bij gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen zoveel mogelijk te reduceren. De VVD juicht dit toe. Wij willen in Utrecht immers geen tweede Volendam of Enschede. Ook een teveel aan water kan risico's opleveren. Als er een dijkdoorbraak plaatsvindt, kan dat leiden tot omvangrijke overstromingen. De provincie is verantwoordelijk voor de secundaire waterkeringen en de risico's die daarmee gepaard gaan. Samen met de waterschappen werkt de provincie er hard aan om secundaire waterkeringen aan de verscherpte veiligheidsnorm te laten voldoen. Wat de provincie daarnaast kan doen, is het stimuleren van de aanleg van compartimente-

ringsdijken, omdat daarmee de overstromingsrisico's zeer worden beperkt, waardoor er minder slachtoffers zullen vallen en er minder economische schade zal optreden. Deze problematiek speelt sterk in het gebied van de Gelderse Vallei. Dat is voor de VVD de reden om een amendement in te dienen:

Amendement A8 (VVD):

Compartimentering

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 17 december 2007, ter behandeling van het Uitvoeringsprogramma 2007-2011;

overwegende:

- *dat een doorbraak van de Grebbedijk (Nederrijn) resulteert in een zeer omvangrijke overstroming van de Gelderse Vallei, waarbij met name Veenendaal en Amersfoort onder water komen te staan;*
- *dat bij een doorbraak de ontvricting van de regio aanzienlijk zal zijn en dat er bij niet voortijdige evacuatie slachtoffers zullen vallen;*
- *dat daarnaast volgens berekeningen een directe economische schade zal ontstaan van circa tien miljard euro;*
- *dat in het verleden reeds een compartimenteringsdijk in het gebied is aangelegd, de Slaperdijk;*
- *dat deze dijk weliswaar een vertragend effect heeft bij overstromingen, maar niet optimaal is gesitueerd ten opzichte van het Valleigebeid;*
- *dat de aanleg van een compartimenteringskering achter de primaire kering (bovenstrooms bij Veenendaal) het overstromingsrisico in met name Veenendaal aanzienlijk zal beperken en deswege evacuatie nauwelijks aan de orde zal zijn;*
- *dat bovendien de potentiële gevolgschade van een overstroming tot circa een half miljard euro wordt teruggebracht, een afname van negen en een half miljard euro;*
- *dat dientengevolge een verkennend onderzoek naar de mogelijkheden voor compartimentering, dat wil zeggen een mogelijke fysieke ingreep, om de gevolgen van overstromingen in het gebied te beperken;*

dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

- *een onderzoek te starten naar de mogelijkheden van compartimentering die bijdragen aan gevolgenbeperking voor het gebied van de Vallei en met name voor de stad Veenendaal en uiterlijk 1 april 2008 de Staten daarover te informeren;*

- *reeds nu in overleg te treden met het ministerie van Verkeer en Waterstaat, de gemeente Veenendaal en het waterschap Vallei en Eem om in de kosten van aanleg van een compartimenteringsdijk te voorzien en nu reeds een bedrag te reserveren van € 400.000 voor de uitvoering van deze compartimentering.*

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! De provincie Gelderland speelt geen rol, begrijp ik van de heer Van den Burg?

De heer VAN DEN BURG (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Nee.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Dat is buitengewoon merkwaardig.

De heer VAN DEN BURG (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Wij moeten in overleg treden met die partijen die aan zet zijn om hierover in overleg te treden. In eerste instantie zullen dat de gemeente, het waterschap en het ministerie zijn. Mocht de provincie Gelderland daarbij ook aan de orde komen, dan is dat uiteraard zo.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Het merkwaardige is dat de heer Van den Burg bepleit dat het wordt geïnitieerd vanuit de provincie Utrecht, terwijl de counterpart, de provincie Gelderland, buiten beeld blijft. Ik geef de fractie van de VVD in overweging het amendement op dat punt aan te passen.

De heer Van den Burg (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat zullen wij in onze overwegingen meenemen. Het Uitvoeringsprogramma is ook ambitieus op het gebied van de jeugdzorg en ook dat juicht de VVD toe. Het is van belang dat iedere jeugdige op tijd en op maat de juiste hulp krijgt; een aanpak dicht bij de jongere en met het accent op het locale beleid.

Om dat te bereiken moet de provincie zich een stevige regisseur tonen. Dit zit al in de plannen van Gedeputeerde Staten. Echter, in het verlengde daarvan wil de VVD bepleiten de ketenregie nog beter te profileren en er stevig in te investeren. Het project Samenhang op Scherp, het samenwerkingsprogramma tussen de provincie en Utrechtse gemeenten, richtte zich hierop en was een succes. Voor dit project is nog geen vervolg geconcretiseerd. Wij vinden continuering van dit succesvolle project van belang. Daarom dient de fractie van de VVD, samen met de

fracties van de SP, D66, de SGP, de PvdD en Mooi Utrecht, een motie in:

Motie M3 (VVD, D66, SGP, PvdD, Mooi Utrecht, SP):
Ketenregie jeugdzorg Utrecht

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 17 december 2007, ter behandeling van het Uitvoeringsprogramma 2007-2011;

constaterende:

- dat het eindrapport van de beleidsauditcommissie 'Sturen in vertrouwen' met betrekking tot ketenregie constateert dat er nog geen compleet integraal beleid is voor de provinciale regieverantwoordelijkheid in de jeugdzorg;
- dat het programma Samenhang op Scherp over de aansluiting tussen jeugdzorgbeleid en lokaal jeugdbeleid succesvol is gebleken;
- dat ketenregie een taak is van de provincie en zonder een stevige inzet op ketenregie de gewenste doelen in de jeugdzorg niet gehaald kunnen worden;
- dat ketenregie jeugdzorg wel een onderdeel is van de door Gedeputeerde Staten voorgestelde plannen, maar geen onderscheidend traject met bijbehorende begroting is;
- dat ketenregie binnen de jeugdzorg andere accenten heeft en een andere positie vereist dan de overkoepelende ketenregie tussen de verschillende ketens in het brede jeugdbeleid;

overwegende:

- dat de provincie een eind wil maken aan de versnippering en de lange wachtlijsten in de jeugdzorg;
- dat het college heeft aangegeven de verantwoordelijkheid te willen nemen voor dit onderdeel in de jeugdzorg;
- dat daarbij versterking van de preventie en vroegsignalering alsmede een effectieve en samenhangende keten als centrale doelen worden gesteld;
- dat het beoogde doel, 'jeugd centraal', alleen kan bij een sluitende keten lokale jeugdhulpverlening en provinciale jeugdzorg;
- dat het daarop gerichte project Samenhang op scherp beëindigd is, zonder dat er een opvolging concreet gemaakt is;
- dat ketenregie een herkenbare en cruciale rol moet spelen in het meerjarig plan voor de jeugdzorg;
- dat daarbij de provincie zich een sterke regisseur met visie moet tonen;

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- te komen tot een afzonderlijk te onderscheiden vierjarig traject, gericht op de rol van de provincie als ketenregisseur voor het brede veld van het Utrechtse jeugdbeleid;
- daarvoor voor de jaren 2008-2011 binnen het onderdeel Jeugd, onderwijs en zorg geld vrij te maken voor de noodzakelijke investeringen;
- het project Samenhang op scherp als uitgangspunt te nemen.

En gaan over tot de orde van de dag.

Ik wil afsluiten met de conclusie dat het goed gaat in de provincie Utrecht. Wij zijn zowel in Nederland als in Europa een economische topregio. Dat moeten wij blijven ook. Dit kunnen wij alleen realiseren als de economie en de werkgelegenheid zich op een goede manier kunnen blijven ontwikkelen. Daarbij hoort ook dat de landschappelijke waarde van onze provincie in stand blijft, zodat - en ik zei het al aan het begin van mijn betoog - Utrecht een excellente provincie is en blijft.

De VOORZITTER: De moties en de amendementen zijn voldoende ondertekend en maken derhalve deel uit van de beraadslagingen. Ze kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben blij, al maken niet alle collega's daar even breed gebruik van, dat wij vandaag toch nog een soort algemene beschouwingen hebben. Ik begin daarom met een onderwerp dat zeer zijdelings raakt aan hetgeen vandaag formeel op de agenda staat. Ik ben blij dat wij vandaag in alle vrijheid ons politieke debat mogen voeren. Ik ben blij dat wij niet bang hoeven te zijn als wij een e-mail sturen naar het buitenland of dat wij dan in de problemen geraken. 10 december, een week geleden, was de Dag van de Mensenrechten. Het is goed dat er zo'n dag is, want wij weten dat het daarmee niet overal in de wereld even goed gaat. Zeker China heeft op dit punt niet een heel goede naam. Het krantje dat Amnesty International uitbracht in het kader van die mensenrechtendag, spreekt van Shi Tao uit Peking. Hij stuurde zo'n mailtje en zit voorlopig vast. In het gebied waarmee de provincie Utrecht primair haar contact onderhoudt, Guangdong, lijken de

mensenrechten wat beter te worden gehandhaafd. Misschien met het oog op de steden, misschien ten gevolge van allerlei contacten die er zijn met het buitenland? Ik weet het niet. Hoe dan ook, als het gaat over mensenrechten, hebben wij een bemoeiplicht. Ik roep het bestuur van de provincie dan ook op in haar contacten blijvende aandacht te hebben voor de mensenrechten in China. Ik verzoek het college daarom in de rapportages, naast de economische informatie, standaard hier een onderwerp aan te wijden. Mensenrechten zijn, wat mij betreft, namelijk belangrijker dan de economie. Laat zien dat Utrecht hecht aan mensenrechten. Laat de Utrechtse stem horen. Sta stil bij de mensenrechten en houd het niet bij goede voornemens, maar voer ze ook uit.

Dat uitvoeren brengt ons bij het Uitvoeringsprogramma. Het college van Gedeputeerde Staten lijkt eindelijk de beleidsteugels eens flink in handen te hebben genomen. Men is enthousiast en wil met frisse moed nu eindelijk voortvarend aan het werk. Een belangrijke constatering is wel dat bij de 23 zogenoemde uitvoerbare projecten uit de Samenwerkingsagenda de kaders nog gesteld moeten worden. U hebt ons daarvan een uitgebreid overzicht verstrekt. Er moeten van het samenwerkingsprogramma nog 25 kaderstellende besluiten worden genomen door Provinciale Staten. Geen geringe opgave. Omdat deze kaders niet later in deze vergadering aan de orde zullen zijn, roep ik u op deze met spoed aan ons voor te leggen, zodat de uitvoering geen vertraging oploopt, want u hebt geen kaders, geen geld, geen uitvoering.

Over geld gesproken: wij hadden in de vorige Statenperiode bedacht € 150.000.000 aan drie majeure, zichtbare projecten te besteden. Maar, wat zien wij nu? Een veel hoger bedrag, helemaal geen majeure projecten - ik heb ze althans niet als zodanig benoemd gezien -, maar een versnippering van heel veel middelen. Wat ons betreft is dat niet de juiste weg. Ook het uitnemen, bovenop het coalitieakkoord, van vele miljoenen uit de reserves door dit college, baart ons zorgen. Potverteren noemen wij dat in goed VVD-jargon. Als u het geld nu opmaakt, is er na deze periode nauwelijks wat over voor het volgende college om uw, overigens op een groot aantal punten aanlokkelijk, beleid verder voort te zetten. U moet ook denken in continuïteit. De motie van de fractie van de VVD is derhalve voor ons aansprekend.

De enorme hoeveelheid projecten deed mij ook denken aan een zekere mevrouw Peters. Klaartje Peters, om precies te zijn. Het moge duidelijk zijn: de provincie gaat zich in goede samenspraak met de gemeenten wel bemoeien met taken die voor een belangrijk deel, en misschien wel helemaal, gewoon op gemeentelijk terrein liggen. Een wildgroei van activiteiten dreigt. Daarom is het goed ons constant te bezinnen op onze taken als provincie. Wat zien wij als taken? Hoe willen wij die uitvoeren? Wanneer willen wij die uitvoeren? Hoeveel geld willen wij erin stoppen? Zeg maar: een constante kerntakendiscussie. Mijn vraag is of het college bereid is een dergelijke discussie met de Staten aan te gaan.

Het kost allemaal geld. Wij praten dan al gauw over de provinciale opcenten. U zult ons deze keer, voor de verandering, eens niet horen zeuren over een verlaging van de opcenten. U hebt zich werkelijk moeite getroost om eens flink geld uit te geven. Op zich hebben wij dat altijd onderstreept, overigens binnen de kaders die wij daarvoor in de Staten hadden gesteld. De reserves zullen fors afnemen. Derhalve zien wij geen reden nu een poging te doen de opcenten te verlagen. Wij zullen zien - daarbij teruggrijpend op een vorig agendapunt - hoeveel geld er daadwerkelijk zal worden uitgegeven in 2008. Dan praten wij in volgende begrotingsrondes wel weer verder over die opcenten.

Zoals ik al zei zijn er zaken die ons aanspreken in het Uitvoeringsprogramma en in de Samenwerkingsagenda. Het college heeft nadrukkelijk het overleg met de gemeenten gezocht en daar veel, misschien te veel, tijd aan besteed. Maar op zich is de samenwerking met de gemeenten prima. Wat nu echter is voorgelegd, is een opeenstapeling van verlanglijstjes van gemeenten. Althans daar lijkt het op. Dat leidt volgens ons tot twee soorten problemen:

- Onevenwichtigheid tussen verschillende gemeenten. De gemeente Houten, waaraan de heer Nugteren al even refereerde, heeft inmiddels vijf uitvoerbare projecten en acht uit te werken afspraken doen opnemen. De gemeente IJsselstein, een iets kleinere gemeente, komt niet verder dan zes nog nader uit te werken afspraken. Dit soort zaken kan leiden tot onevenwichtigheid.
- Onvoldoende afstemming tussen de verschillende toekomstige projecten in verschillende gemeenten. Wat kan bijvoorbeeld geleerd worden van een toekomstig Nieuwegeins project over voortijdig schoolverlaten? Het is overigens een goede

zaak om daar wat aan te doen. Waarom wordt er echter geen dwarsverband gemaakt naar Houten en IJsselstein, omdat die gemeenten soortgelijke problemen met de jeugd hebben op te lossen? Men heeft er kennelijk even niet aan gedacht om dit op te nemen in de uitvoeringsagenda. Als dat wel zou zijn gebeurd, zouden de middelen van de provincie wellicht effectiever en efficiënter ingezet kunnen worden. Het toetsingskader zou wat aangescherpt kunnen worden op dit punt. Ik dien daartoe een amendement in, dat luidt:

Amendement A9 (ChristenUnie):

Aanvulling toetsingskader Samenwerkingsagenda.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 17 december 2007, behandelende "Uitvoeren met hart voor de toekomst", Uitvoeringsprogramma GS 2007-2011;

besluiten:

het toetsingskader voor de Samenwerkingsagenda (pag. 5 Uitvoeringsprogramma) aan te vullen met het volgende:

- *Jaarlijks wordt de praktijk van de Samenwerkingsagenda geëvalueerd;*
- *Bij de volgende jaarschijf (met ingang van die v voor 2009) wordt tevens het volgende criterium gehanteerd:*
- *bij alle uitvoerbare projecten wordt bekeken of het project ook relevant is voor andere gemeenten c.q. ook daar kan bijdragen aan oplossing van een vraagstuk; deze meervoudig toepasbare projecten krijgen voorrang boven andere projecten;*

Wij hebben allen mogen genieten, voorzover je dat genieten kunt noemen, van de nieuwsberichten in de afgelopen week over de hoogspanningsleidingen. Het was weer Defensie, met een helikopter in dit geval, die voor grote problemen heeft gezorgd. Nu zal ik niet Defensie hier bekritisieren, maar het maakt wel duidelijk hoe gruwelijk kwetsbaar wij feitelijk zijn met deze bovengrondse leidingen. Gelukkig vond het ongeval plaats buiten de bebouwde kom. Wij hebben hier de afgelopen jaren een pleidooi gevoerd deze hoogspanningsleidingen nu eens tot een provinciaal thema te verheffen. Onlangs heeft er een hoorzitting plaatsgevonden en wij hebben met elkaar geconstateerd, dat er de afgelopen vier jaar - behalve bij de behandeling van de streekplannen en de windmolens - niet zoveel mensen aanwezig waren op de publieke tribune.

Kortom, het is een thema dat leeft. Daarom ben ik gelukkig zo meteen een motie te mogen indienen, overigens namens alle Statenfracties, waarin wij het college vragen het voortouw te nemen, niet om als probleemeigenaar op te treden, niet om met een zak geld langs te komen, maar wel om zaken te coördineren, kennis te verzamelen, ter beschikking te stellen en daarover te rapporteren.

Motie M4 (ChristenUnie, CDA, SP, VVD, PvdD, D66, GroenLinks, Mooi Utrecht, PvdA):

Inventarisatie oplossingsmogelijkheden hoogspanningsproblematiek

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 17 december 2007, ter bespreking van de het Uitvoeringsprogramma 2007-2011,

kennis genomen hebbende van de standpunten van diverse partijen (gemeenten, belangenorganisaties, GGD, RIVM, Eneco, VROM) terzake de aanwezigheid van hoogspanningskabels in onze provincie;

constaterende:

- *dat de aanwezigheid van hoogspanningskabels zorgt voor maatschappelijke onrust in verband met mogelijke gezondheidsaspecten;*
- *dat deze gezondheidsaspecten hebben geleid tot het instellen van het zogenaamde 'voorzorgprincipe', hetgeen een ruimtelijke belemmering vormt voor onder meer woningbouw op inbreidingslocaties;*
- *dat in onze provincie en elders in het land ervaringen zijn opgedaan met het ondergronds brengen van hoogspanningskabels;*

overwegende:

- *dat de hoogspanningsproblematiek gemeentegrenzen overschrijdend is;*
- *dat de gemeenten Nieuwegein, Maarssen en Veenendaal de provincie gevraagd hebben tot het invullen van een verbindende rol bij de hoogspanningsproblematiek (partijen bij elkaar brengen);*
- *dat de provincie een logische gesprekspartner is voor het Rijk, IPO, gemeenten, Eneco en andere partijen;*
- *dat de provincie ook op andere terreinen een rol speelt tussen gemeenten en partijen;*

besluiten Gedeputeerde Staten op te dragen:

- te inventariseren welke technische, bestuurlijke en financiële oplossingsmogelijkheden elders in de*

provincie en in Nederland reeds zijn gevonden c.q. zijn beproefd;

- b. met gemeenten, wanneer zij daarom vragen, en andere partijen in gesprek te gaan over mogelijke oplossingsrichtingen;*
- c. dit pro-actief te communiceren aan gemeenten binnen de provincie Utrecht;*
- d. het initiatief te nemen om dit onderwerp bij het IPO op de agenda te plaatsen;*
- e. een rapportage van de uitkomsten onder a tot en met d voor juli 2008 aan Provinciale Staten voor te leggen.*

En gaan over tot de orde van de dag.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil de heer Van Kranenburg vragen wat de relatie is van de in te dienen motie en dat helikopterongeluk. Hij suggereert een beetje dat hoogspanningsleidingen de oorzaak zijn van veel ongelukken. Het lijkt erop alsof de heer Van Kranenburg een paar miljard euro in de achterzak heeft om alle hoogspanningleidingen uit deze wereld te bannen.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Die relatie is ingegeven door de actualiteit. Het enige wat ik met mijn woorden heb willen zeggen, is dat die hoogspanningsleidingen er zijn en dat ze niet ongevaarlijk zijn. Zeker binnen de bebouwde kom - en daar draaide de discussie om de afgelopen jaren - moeten je er niet aan denken dat er iets gebeurt. Daarom is het goed als het college zich daarop richt. Dat wij met ons allen eens even iets gaan doen aan die hoogspanningsleidingen in de provincie Utrecht, zodat dit niet meer kan gebeuren? Nee, dat is niet de bedoeling of de opzet van de motie.

De plannen die voorliggen geven een duidelijke verdieping van het denken in de jeugdzorg. U zult begrijpen dat het de ChristenUnie zeer na aan het hart ligt. Wij juichen deze investeringen dan ook nadrukkelijk toe. Overigens geldt dat ook voor de investeringen die gedaan worden onder 'Duurzaamheid'.

In 2006 diende de fractie van de ChristenUnie een motie in over de financiering van zogenoemde bovengemeentelijk opererende vrijwilligersorganisaties, die in het kader van de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning) diensten uitvoerden en die niet in aanmerking kwamen voor gemeentelijke subsidiëring,

simpelweg omdat zij bovengemeentelijk acteren. Die motie werd heel breed ondersteund in de Staten en nieuwe vrijwilligersorganisaties waren er blij mee. Echter, uit berichten van deze organisaties blijkt ons dat er alleen provinciale ondersteuning wordt verstrekt als er voorheen AWBZ-subsidie werd ontvangen. Dat is nooit de bedoeling van die motie geweest en dat staat er niet in. Graag hoor ik concreet van het college of AWBZ-financiering een criterium is voor provinciale subsidie of niet. Wat ons betreft dus niet.

Vandaag staan er belangrijke zaken op de rol. Het gaat over heel veel geld en over de toekomst van vele projecten. Ik ben op punten kritisch geweest op de voornemens van het college en straks worden er besluiten genomen. De fractie van de ChristenUnie hecht eraan, ondanks alle verschillen van inzicht, het college, de ambtenaren, maar ook ieder persoonlijk de zegen van de Almachtige toe te wensen.

De VOORZITTER: De motie en het amendement zijn voldoende ondertekend en maken derhalve deel uit van de beraadslagingen. Ze kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Een van de belangrijkste problemen in onze provincie, waarmee wij al jaren bezig zijn en waarmee wij nog jaren bezig zullen blijven, is het zoeken naar een balans tussen de ruimte voor het wonen, ruimte voor werken, ruimte voor infrastructuur enerzijds en anderzijds de groene ruimte, het landelijke gebied. Het lijkt er soms op alsof dat een tegenstelling is: degenen die pleiten voor een groene provincie Utrecht en anderen die aandacht vragen voor woningbouw, wegen en werk. De mening van onze fractie is dat dat een valse tegenstelling is. Het is een tegenstelling die zaken opklopt, terwijl wij in deze provincie moeten zoeken naar balans tussen functies die de ruimte heeft en waarbij wij weten dat het misschien als belangrijkste onderdeel gaat over het zoeken naar die balans, terwijl wij weten dat de ruimte in onze provincie ongelooft schaar is.

Als wij het Uitvoeringsprogramma lezen, dan vind ik dat ons college dat goed heeft begrepen: het zoeken naar die balans. Dat komt onder meer tot uitdrukking in de inrichting van het fonds Stedelijk Bouwen en Wonen. Dat is niet alleen gewoon een goede gedachte, maar ook een uitdrukking van goede onder-

linge samenwerking. Immers, woningen die binnenstedelijk kunnen worden gebouwd, al dan niet met een steuntje van de provincie in de rug, hinderlijke bedrijven die uit de stedelijke omgeving weggesaneerd kunnen worden, mogelijk met een steuntje van de provincie in de rug, waar woningen worden gebouwd: daar hoeft de groene ruimte daar niet verder aangetaast te worden.

Het fonds dat er komt, is iets waar wij vierkant achter staan. Het is goed dat het er komt. Het is ook vooral goed dat het een uitdrukking is van de samenwerking in het college om samen dat fonds vast te stellen en te vormen. Wij wachten de kaderstelling voor dat fonds af, maar ik wil alvast enkele voorzetten geven.

Onze fractie zou graag zien dat uiterlijk april 2008 er een voorstel voor een toetsingskader ligt voor het gebruik van dit fonds. Wat ons betreft zijn er drie onderdelen die daarin terug moeten komen. Daarop krijg ik graag een reactie van het college.

1. Dat het fonds een bijdrage levert aan de toevoeging van de stedelijke bouwproductie in aantallen.
2. Dat het fonds een bijdrage levert aan de versneling van de woningbouw dan wel extra kwaliteit van woningbouw. Dan kan het gaan om duurzaamheid, een betere aansluiting bij bepaalde doelgroepen, alsook een betere differentiatie van het woningaanbod: koop, huur, sociale koop, sociale huur et cetera.
3. Dat het fonds een bijdrage levert aan de verbetering van de leefbaarheid met aandacht voor de versterking van de sociale samenhang. Het criterium hierbij is in elk geval de concentratie van het beperkte budget, gemeenten die volgens het tweede sociale rapport van de provincie te maken hebben met een veelheid aan problemen, zoals Houten, Maarssen, Nieuwegein, Veenendaal, Vianen, Woerden, IJsselstein, Utrecht en Amersfoort.

Wij wachten de reactie van het college op dit punt af.

Utrecht moet vooruit kijken. In het verband van de NV Utrecht hebben wij nog een zware opgave. In het kader van het UPR studeren wij op de vraag hoe een restant, als je dat zo mag noemen, woningbouw van vijftien jaar, 20.000 woningen, in de Utrechtse stadsregio nog plaats gaat vinden. Tegelijkertijd echter hebben alle partijen in de NV Utrecht zich uitgesproken voor 15.000 woningen na 2015 in de

provincie Flevoland. Als dat succes wil hebben - en de fractie van de PvdA wil dat het succes heeft - moet de infra tussen Utrecht en Flevoland vooraf op orde zijn. Het gaat dan uiteraard om wegen en om openbaar vervoer van Utrecht/Amersfoort in en van en naar de polder. Utrechters kunnen alleen verleid worden in de polder te gaan wonen als de infra op orde is. Als er woningen voor Utrechters gebouwd worden, moet men daar naartoe kunnen komen en ook weer terug kunnen komen, en ook snel, want anders is het een zinloze operatie.

Echter, niet alleen woningbouw en infra. Waarom kunnen wij bijvoorbeeld ruimtevreeters in onze provincie, als logistieke bedrijven, niet verleiden zich in Flevoland te gaan vestigen? Denkt u aan het debat over een industrieterrein ten westen van Woerden. Denk in dat verband ook aan de ontwikkeling van de vlieghaven Lelystad, waar over tien of vijftien jaar mogelijk alle chartervluchten, nu nog op Schiphol, aankomen en vertrekken. Dat heeft een gigantische boost aan logistieke bedrijven tot gevolg. In dat licht heb ik een vraag aan het college: zou u niet samen met het provinciebestuur van Flevoland een agenda kunnen ontwikkelen, zo mogelijk samen met de stadsbesturen van Utrecht en Almere? Daarin kunnen alle onderwerpen van gemeenschappelijk belang worden opgenomen. Als u dat wilt, wanneer kunnen wij dat verwachten?

Ik ga over tot de Samenwerkingsagenda met de gemeenten. Dit college en de collegepartijen hebben ingezet op samenwerking. Korte lijnen tussen gemeenten en provincie. De rol als middenbestuur waarmaken. Bevoegdheden gebruiken daar waar nodig. Samenwerken daar waar mogelijk. Wij zetten een belangrijk deel van de extra investeringen in deze Samenwerkingsagenda weg voor die samenwerking. Wat onze fractie betreft is dat een voorbeeldige manier van investeren, ook al omdat het naadloos aansluit bij de top acht van thema's die het meest gescoord hebben in het 'rondje college met gemeenten'. Complimenten voor het werk van Gedeputeerde Staten en ook voor de ambtenaren die in korte tijd deze Samenwerkingsagenda van de grond hebben getild. De fractie van de PvdA stemt in met de toetsingscriteria voor de beoordeling van deze Samenwerkingsagenda, maar wil in de eerste helft van 2008 met de definitieve Samenwerkingsagenda van Gedeputeerde Staten een voorstel hebben hoe de Staten deze agenda kunnen volgen. Net zoals bij de AVP (Agenda Vitaal

Platteland) willen wij halfjaarlijks een overzicht met de stand van zaken, zodat wij als Staten kunnen blijven meesturen.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoor de heer Bos waarderende woorden uitspreken over de Samenwerkingsagenda. Wij hebben die waardering bij het concept daarvan. Er waren echter twee punten van kritiek. Wil de heer Bos reageren op:

- a. het zijn alleen maar gemeenten waarmee de positie van de provincie op langere termijn strategisch in het geding is;
- b. de verschillende kwaliteiten: zaken lopen nogal uiteen en ook de wijze waarop de criteria zijn toegepast. Is het zo dat de woorden van de heer Bos betekenen dat hij de lijsten in deze agenda, met name in het geval van de 200 projecten die nog moeten worden ingevuld, onverkort overneemt?

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Het is een conceptagenda. Die stellen wij vandaag niet vast; het is een stuk ter kennisname. In de loop van januari/februari wordt dat concept definitief en dan zullen wij oordelen over de inhoudelijke status. Inhoudelijk schorten wij ons oordeel dus even op. Ik zeg echter nog een keer met nadruk dat wij veel waardering hebben voor die Samenwerkingsagenda.

Wat betreft de eerste vraag - zou het wellicht breder getrokken moeten worden - heb ik de neiging te zeggen dat het een tour de force is om met alle Utrechtse gemeenten boven tafel te krijgen wat die Samenwerkingsagenda tussen de provincie en de gemeenten is. Ik vind het fantastisch dat de agenda er ligt. Wij hebben in praktijk gebracht wat wij wilden met deze coalitie: de lijnen kort houden tussen provincie en gemeenten. Nu ligt er een agenda met gemeenschappelijke zaken, waarbij de gemeenten de provincie aan hun kant vinden. Het moet natuurlijk nog worden uitgevoerd, want het is nog maar een begin. Het spreekt ons echter zeer aan. Vanzelfsprekend communiceren wij met maatschappelijke organisaties en de inwoners van Utrecht. Een paar weken geleden hebben wij een overzicht gehad van maatschappelijke organisaties waaraan de provincie subsidies verstrekt. Dat is dus al een uitdrukking van concrete samenwerking, zoals die dag aan dag plaatsvindt. Het lijkt mij heel logisch dat bij de uitvoering van deze agenda die organisaties, waar nodig, hierbij betrokken worden. Dat ligt volstrekt voor de hand.

In een toelichting hebben Gedeputeerde Staten vorige

week gezegd dat de Samenwerkingsagenda dynamisch is. Daar hebben wij nog wel een vraag bij. Jaarlijkse evaluaties kunnen ook gaan uitdijen tot jaarlijkse gemeentelijke rondes. Wat ons betreft zou één stevige evaluatie, ergens in 2009, voldoende zijn. Dan mogen er ook nieuwe activiteiten of projecten worden opgehaald in gemeenten, als die maar in deze collegeperiode kunnen worden uitgevoerd. Wij willen het volgende college niet met een omvangrijk programma opzadelen.

Ik kom aan het onderwerp woningbouw in de provincie. De productie van de woningbouw in Utrecht is tamelijk dramatisch en daalt van 6600 woningen in 2005 naar afgerond 5600 in 2006. Het eerste halfjaar 2007: 1900 woningen. De schaarste aan woningen blijft dus onverminderd groot. Dat wordt dan ook uitgedrukt in de prijs: Utrecht heeft de duurste woningen. De prijs van de gemiddelde woning was eind mei 2007 € 232.000; het hoogst in Nederland. Dat betekent dat starters en inwoners met een modaal inkomen, en ook daarboven, geen eigen woning kunnen betalen; een uitdrukking van schaarste. Zij zijn aangewezen op hun ouders of moeten buiten deze provincie hun heil zoeken. Gezien de gespannen situatie op de arbeidsmarkt, vooral in de bouwnijverheid, moeten wij de werkelijkheid - de werkelijkheid van een dalende bouwproductie - helaas onder ogen zien en accepteren wij, met moeite, de bijgestelde productiecijfers van het college voor 2008 en 2009. Echter, terecht wordt de ambitie gehandhaafd voor 2010 en 2011: 8500 woningen per jaar. We wachten het komende voorjaar de evaluatie over de eerste drie jaren van het streekplan af. De fractie van de PvdA is bereid ingrijpende maatregelen te steunen om die productie weer op het goede peil te brengen.

Dan kom ik op de begroting. Wij stemmen in met de begrotingswijzigingen, behoudens de moties en amendementen waarover wij ons straks zullen uitspreken. Wij kunnen ons vinden in de richting die het college aangeeft voor de bestemming van de extra investeringen van € 75.000.000. Het college kondigt aan dat het op zoek wil gaan naar 'dood geld' in bestaande reserves en voorzieningen. Dat steunen wij, maar wij willen in de toekomst voorkomen dat al te gemakkelijk niet-gebruikte middelen worden doorgesluisd naar voorzieningen en reserves voor de volgende jaren. Ons idee is dat niet-gebruikte middelen, de zogenaamde onderuitputting, slechts een jaar mogen

worden doorgesluist en daarna, indien niet gebruikt in het tweede jaar, terugvloeien in de algemene middelen. De Staten kunnen op die wijze vervolgens daarover weer beschikken en daarover besluiten nemen. Ik hoor graag daarop van het college een reactie, alvorens hierover in de tweede termijn mogelijk een motie in te dienen.

Nog een tweede gedachte wil ik hier voorleggen. Dat gaat over de provinciale middelen. Die zijn verhoudingsgewijs ruim. De gedachte in onze fractie is dat deze middelen ten goede behoren te komen aan de inwoners van Utrecht. Is het college van Gedeputeerde Staten bereid na te gaan op welke wijze dat voor de toekomst verzekerd kan worden? Kunnen wij daarover voor de zomer van 2008 de gedachten van het college vernemen?

Ten slotte nog een paar inhoudelijke onderwerpen van de Uitvoeringsagenda.

Het eerste punt: water. De provincie heeft een omvangrijke taak in het kader van de Europese kaderrichtlijn. De kosten van die maatregelen zullen ongetwijfeld leiden tot hogere waterschapslasten. Er wordt geïnvesteerd in de waterkwaliteit en bij het realiseren van de waterketen kunnen er besparingen worden bereikt voor de inwoners van Utrecht. De fractie van de PvdA wil daarom meer geld besteden en stelt voor € 1.000.000 toe te voegen aan de ontwikkeling en uitvoering van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Wij dienen daartoe een amendement in.

Amendement A10 (PvdA, VVD):

Waterketen in het kader van inrichtingsmaatregelen Europese Kaderrichtlijn Water (KRW).

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 17 december 2007, ter behandeling van het Uitvoeringsprogramma 2007-2011;

overwegende:

- dat de provincie Utrecht belang hecht aan de KRW en aan samenwerking binnen de waterketen;
- dat de provincie wettelijke taken heeft op het gebied van grondwaterkwaliteit;
- dat er in 2015 aan de eisen van de KRW dient te worden voldaan;
- dat er nog veel acties nodig zijn om de kwaliteit van oppervlakte- en grondwater aan die eisen te laten voldoen;

- dat in dit kader technische maatregelen dienen te worden genomen en functiewijzigingen in grondgebruik noodzakelijk zijn;
- dat aankopen van grond langs watergangen in het kader van de KRW dienen te worden gedaan;
- dat verbetering van de waterketen (watertransport van drinkwater tot en met zuivering) een belangrijke bijdrage levert aan verbetering van de waterkwaliteit;
- dat beperking van vervuiling door diffuse bronnen, onder andere afstroom van wegen en parkeerplaatsen, onderdeel dient te zijn van het maatregelenpakket;

besluiten

- een bedrag van € 1.000.000 extra te verstrekken ten behoeve van maatregelen/functiewijzigingen/aankopen in het kader van de KRW;
- het totaal beschikbare budget voor stimulering van de waterketen/inrichtingsmaatregelen KRW evenwichtig aan te wenden voor maatregelen/functiewijzigingen/aankopen zoals het aanleggen van natuurvriendelijke oevers, verbreding van de regeling groen/blauwe diensten en functiewijzigingen;
- uiterlijk 1 augustus 2008 aan de vakcommissies, ter vaststelling, kaders voor te leggen voor toewijzing van stimuleringsgelden voor de waterketen en voor inrichtingsmaatregelen KRW;
- dekking van dit bedrag te laten plaatsvinden uit de nog toe te wijzen middelen 2007 van € 4.100.000.

Dan iets over de mobiliteit. Het UPR is volop in uitvoering, de pakketstudies zijn in ontwikkeling. De Staten hebben vorige week de kerstbrief van het Utrechtse Vervoersberaad ontvangen. Wij zijn daarover zeer te spreken, omdat daarin niet alleen asfalt het hoofdthema is, maar omdat volstrekt duidelijk is dat zonder forse extra investeringen in het openbaar vervoer Utrecht een stilstaande draaischijf blijft. Die extra investeringen zijn ook nodig in het licht van het OESO-rapport van februari van dit jaar, waarin niet voor niets van een desolate toestand van het openbaar vervoer in Nederland werd gesproken. In dat verband wil ik graag van het college van Gedeputeerde Staten weten wat de opvatting is over het UPR-project inzake één vervoersautoriteit voor de Randstad. Mijn vraag is of wij als provincie die gedachte met verve uitdragen en of wij bereid zijn onze bevoegdheden af te staan als die ene vervoersautoriteit er komt. Graag een reactie.

Nu wij in deze omvang extra investeringen mogen aanwenden, als wij dat vandaag althans besluiten, vindt de fractie van de PvdA dat wij van onze samenwerkingpartners, de maatschappelijke organisaties, de bedrijven en de instellingen, ook mogen vragen mee te denken over de jongeren die morgen het beeld in deze provincie zullen bepalen. Wij vragen aandacht voor de kwaliteit en het vakmanschap en vragen samenwerkingspartners en maatschappelijke organisaties, die van de provinciale subsidie gebruik maken, dat zij, indien mogelijk, stageplaatsen en/of plekken voor leerlingen gaan creëren. Wij dienen daartoe, mede namens de fracties van het CDA en de VVD een motie in.

Motie M5 (PvdA, CDA, VVD):

Stageplaatsen/leerling (bouw-)plaatsen

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 17 december 2007, ter behandeling van het Uitvoeringsprogramma 2007-2011;

*kennis genomen hebbende:
van de plannen van het college van Gedeputeerde Staten voor de forse extra investeringen in deze collegeperiode;*

constaterende:

dat veel van deze investeringen zijn gericht op de woningbouw, restauratie van erfgoed, maar ook op andere sectoren en bedrijfstakken;

overwegende:

dat het van groot belang is dat overheden, bedrijfsleven, onderwijsinstellingen en andere maatschappelijke organisaties er zorg voor dragen dat meer en betere opleidingsmogelijkheden voor jongeren worden gecreëerd, zodat deze na hun opleiding beter weerbaar zijn op de arbeidsmarkt;

van mening zijnde:

dat op de subsidieontvangers de verplichting rust aan de provincie te rapporteren hoeveel stageplaatsen dan wel leerlingplaatsen zijn gecreëerd, dan wel te rapporteren waarom dit kennelijk niet mogelijk is;

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- 1. vanaf 1 januari 2008 aan al zijn subsidieontvangers voor te schrijven dat, daar waar mogelijk, als voorwaarde voor het ontvangen van provinciale subsidie, stageplaatsen dan wel leerling(bouw)plaatsen worden gecreëerd;*

- 2. voor de zomer van 2008 Provinciale Staten te informeren over de voortgang van de uitvoering van deze motie.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Last but not least: de communicatie. Wij, een klankbordgroep uit de Staten, voeren al ongeveer een half jaar periodieke gesprekken met de gedeputeerde die hierover gaat, want een provincie die actief is, dient dat ook uit te dragen. Geen te gelikte brochures en niet te veel overdreven mediageweld, maar gewoon vertellen wat je doet en laten zien dat de provincie ertoe doet. Wij praten in die klankbordgroep van Provinciale Staten eigenlijk al te lang over communicatie, terwijl er nog steeds geen strategisch plan ligt waarom was gevraagd. Wij willen de gedeputeerde een steuntje in de rug geven. Daarom hebben de deelnemers van de klankbordgroep de behoefte nu de kaders in de Staten vast te stellen, zodat wij in elk geval bij het aanbieden van het strategisch plan weten waaraan wij dat moeten meten. Namens de fracties van D66, de ChristenUnie, het CDA, de VVD en de PvdA - leden van de klankbordgroep - dien ik daarom de volgende motie in.

Motie M6 (PvdA, D66, ChristenUnie, CDA, VVD):

Kader voor communicatie

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 17 december 2007, ter behandeling van het Uitvoeringsprogramma 2007-2011;

constaterende:

dat ondanks gesprekken daartoe, onder andere met de Klankbordgroep Communicatie, samengesteld uit de Provinciale Staten, er nog geen Strategisch Communicatieplan aan de Staten voorligt;

overwegende:

dat een dergelijk plan noodzakelijk is om de communicatie met gemeenten, maatschappelijke organisaties en inwoners in de provincie planmatig te ontwikkelen en uit te voeren;

dragen het college van Gedeputeerde Staten op uiterlijk 1 april 2007 een concept Strategisch Communicatieplan aan Provinciale Staten te overleggen op basis van de navolgende kaders:

1. *Communicatie gericht op verbetering van het imago van de provincie Utrecht.*
De provinciale communicatie staat in dienst van een beter imago van de provincie Utrecht. Het gewenste imago van de provincie Utrecht wordt geformuleerd als een inspirerende, verbindende en presterende overheidsorganisatie die zichtbare maatschappelijke resultaten boekt. Daarbij worden andere overheden, maatschappelijke organisaties en inwoners betrokken.
2. *Communicatie met gemeenten, maatschappelijke organisaties en inwoners.*
De communicatie van de provincie is gericht op gemeenten, maatschappelijke organisaties en inwoners van onze provincie. Deze drieslag moet herkenbaar terug te vinden zijn in het strategisch communicatieplan, inclusief de daarbij behorende mensen, middelen en instrumenten.
3. *Publiekscampagne.*
De provincie is in 2005 gestart met een driejarige publiekscampagne gericht op het informeren van inwoners van de provincie Utrecht over het werk van de provincie. In de nieuwe collegeperiode worden publiekscampagnes voortgezet binnen een passend budget, afgewogen tegen de doelgroep gemeenten en maatschappelijke organisaties.
4. *Ontmoeting, discussie en interactie.*
Communicatie van de provincie bestaat voor een groot deel uit luisteren, ontmoeten, discussie en interactie met relevante doelgroepen. Het zijn bestuur en ambtenaren die een goede communicatie van de provinciale organisatie met haar omgeving mogelijk maken en vormgeven. Bij de aanvang van projecten moet betrokkenen duidelijk zijn hoe en wanneer en in welke positie zij betrokken worden. Communicatie behoort doelgericht te zijn.
5. *Omvang.*
De afdeling Communicatie dient doelmatig te werken. Nagegaan moet worden of een beperking van de omvang mogelijk is ten faveure van de afdeling Public Affairs t.b.v. de Utrechtse gemeenten dan wel de belangenbehartiging van de provincie in 'Den Haag' en 'Brussel'. Aan de hand van de conclusies van een lopend onderzoek naar de gewenste omvang, kunnen naar verwachting de Staten nog dit voorjaar daarover informatie verwachten.
6. *Uitingen en doelgroepen.*
Het is noodzakelijk dat onderscheiden doelgroepen van beleid moeten kunnen worden bereikt. Bij voorkeur geschiedt dat door middel van digitale

nieuwsbrieven in plaats van zogenaamde glossy's. De veelheid aan bestaande periodieken wordt maximaal beperkt.

7. *Provinciale media.*
Het toekomstige provinciaal internetportaal is het belangrijkste medium voor het grote publiek. Daarnaast wordt nog bestudeerd of er ruimte is voor één provinciaal periodiek. Dit vervangt het blad PROV.

8. *Verhouding Gedeputeerde Staten - Provinciale Staten.*

In de dualistische verhoudingen hebben Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten een eigenstandige rol. Besluiten van Gedeputeerde Staten worden als 'besluiten' gecommuniceerd als dat een bevoegdheid van Gedeputeerde Staten betreft. Indien Provinciale Staten besluitvormend zijn, worden de besluiten van Gedeputeerde Staten als 'voorstellen aan Provinciale Staten' gepresenteerd.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De moties en het amendement zijn voldoende ondertekend en maken derhalve deel uit van de beraadslagingen. Ze kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Ik schors de vergadering.

Schorsing van 11.37 uur tot 11.47 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Gezien de beperkte spreektijd van onze fractie zal ik mij enigszins beperken in mijn bijdrage aan het Uitvoeringsprogramma. Er staat namelijk nog een aantal andere onderwerpen op de agenda, waaraan wij ook aandacht willen besteden.

Er staan heel veel goede dingen in het Uitvoeringsprogramma, maar helaas kan ik daarover niets zeggen. Dus ik beperk mij alleen tot de punten van kritiek. Zo werkt het helaas.

De fractie van D66 heeft zich enigszins verbaasd over het feit dat wij het Uitvoeringsprogramma nu pas aangeboden hebben gekregen. U zult wel denken: "Daar komen ze weer met hun gezeur dat het zo laat is," en dat soort zaken. Als je het echter los van de Samenwerkingsagenda bekijkt, dan had het stuk - wij kennen het natuurlijk vanuit het collegeprogramma wat ons betreft heel gemakkelijk in die begroting op

5 november jl. terug kunnen komen. Het is daarom onze conclusie dat, vanwege de Samenwerkingsagenda, wij nu met het stuk een maand later zitten; wij hadden het ook op 5 november kunnen behandelen. Wat ons betreft had het college wat meer tijd mogen hebben, want dan hadden wij waarschijnlijk wat meer kwaliteit gehad. Dat is dan ook een van de kritiekpunten die wij hebben op de Samenwerkingsagenda. Dat betreft dus niet zozeer het feit dat je moet samenwerken met gemeenten; voor een belangrijk deel hebben wij dat al gedaan de afgelopen jaren. Wij kiezen nu voor een wat meer gestructureerde manier daarin. Dat is prima. Ik denk echter toch, als wij dat op een heel goede manier willen doen en het stevig willen inzetten, dat het college meer tijd had moeten nemen en dat los had moeten zien van het Uitvoeringsprogramma. Dan had het college dat als een apart voorstel in de Staten terug kunnen laten komen.

Wij hebben een aantal punten van kritiek. Ik loop ze even na.

De Samenwerkingsagenda mist structuur en visie. Zoals deze nu op ons afkomt, is het een allegaartje van allerlei wensen die uit de verschillende gemeenten komen. Het lijkt erop dat die allemaal worden gehonoreerd. Uit die 277 projectvoorstellen worden acht thema's gedestilleerd en die kunnen wij allemaal netjes onderbrengen bij de desbetreffende gedeputeerde. Het lijkt een soort nieuwe Agenda 2010, waarbij iedereen z'n eigen kostje verdient. D66 kiest voor een lijn, waarbij drie of hooguit vier hoofdthema's worden benoemd en niet acht. Ik herinner mij dat wij hierover hebben gesproken in de Staten en over de aanpak van die € 150.000.000. Die zou zijn: gericht op een paar grote majeure projecten/problemen in onze provincie. Als ik dan kijk waarin wij onze keuzes maken, dan zijn die met name gericht op de kenniseconomie, inbreidingslocaties voor woningbouw, het blue ports-verhaal, al gaat dat nog maar om een onderzoek, en een Utrecht Trust, met name gericht op behoud van het landelijk gebied en de culturele aspecten daarbij. Oftewel: 'people, planet, profit'.

In de Samenwerkingsagenda is de rol van de provincie vaak vaag geformuleerd. Ik kom woorden tegen als 'een rol' of 'een mogelijke bijdrage'. Daarnaast missen wij een concreet onderscheid tussen die provinciale kerntaken en wat als extra beleid zou moeten worden gezien. Veel van de projectvoorstellen betreffen staand beleid; wij hebben het gehad over rijden op aardgas en

daarover hebben wij vragen gesteld. Dat is nu beleid dat wij gaan uitvoeren. Je moet je dan ook afvragen in hoeverre je dat in die Samenwerkingsagenda steeds terug moet laten komen. Samenwerking tussen de provincie en de gemeenten is dan vaak ook niet optioneel, maar is vaak gewoon geboden vanuit de visie van die kerntaken. Ik sluit mij graag aan bij het betoog van de heer Van Kranenburg, waarin hij zich afvroeg of wij niet eens serieus moeten kijken naar wat precies de kerntaken zijn van de provincie.

Dan is er het een en ander gezegd over het toetsingskader. Wat ons betreft is dat boterzacht en heeft het geleid tot een hausse aan thema's en onderwerpen. Ik vind het vreemd dat Gedeputeerde Staten die zelf gestelde kaders vaak niet echt serieus nemen. Ik noem een paar voorbeelden. Het project Amersfoort 750 jaar en het project Rhenen 750 jaar. Ik zie daarbij geen meerwaarde voor de provincie. De gemeente Utrechtse Heuvelrug: 5 jaar? De gemeente deze of die: zoveel jaar? Dat kan toch niet de bedoeling zijn van de manier waarop wij ons geld gaan inzetten voor deze provincie? Die meerwaarde zit in die 'Agenda 2013'; wij willen de culturele hoofdstad naar Utrecht halen en daarmee willen wij ons profileren. Ik vind dat dit niet kan door dit soort projecten te gaan ondersteunen. Ik heb een aantal vragen bij dat toetsingskader. Ik vraag mij af hoe ik een aantal formuleringen moet interpreteren. Er staat: 'die gemeenten en provincie van belang achten'. Wie bepaalt dat dan, wie stelt vast wat dat provinciale of gemeentelijke belang is? Ik ga ervan uit dat het Provinciale Staten en de gemeenteraden zijn. Er staat dat het niet gaat om het bundelen van bestaande initiatieven. Maar ja, er kan toch juist een provinciale meerwaarde in zitten als je tot een bundeling van dergelijke initiatieven overgaat? Ik wil graag duidelijkheid krijgen over de aanvullende criteria bij financiële bijdragen en wanneer wij echt geld moeten 'lappen'.

Er wordt gesteld dat de Samenwerkingsagenda geen subsidieregeling is. Als je echter kijkt naar de drie niveaus - de kennis-, proces- en projectafspraken - moet vastgesteld worden dat de eerste twee net zo goed inzet van extra ambtenaren dan wel inzet van extra geld betekenen. Er wordt wel gesproken over de financiële bijdrage bij de projectafspraken, maar het andere betekent ook - dat zien wij terug op pagina 85 van het Uitvoeringsprogramma - dat wij tijdelijk mensen moeten aantrekken om dit allemaal te kunnen uitvoeren.

De Samenwerkingsagenda volgt een verkeerde, omgekeerde besluitvormingsroute: eerst projectvoorstellen, dan pas komt de kaderstelling in de Staten. Van de 277 projectvoorstellen zijn er volgens Gedeputeerde Staten 23 uitvoerbaar in 2008. Echter, de kaders dienen bijna allemaal nog in 2008 nader vastgesteld te worden. Een reden te meer om voor loskoppeling te kiezen. Laten wij eerst bekijken wat wij willen bereiken en welke kaders wij willen en dan kijken welke projecten erbij passen vanuit de gemeenten. Wat dat betreft hebben wij ons aangesloten bij de motie van de fractie van GroenLinks.

De Samenwerkingsagenda's worden gemankeerd door een nogal minimale rol voor Provinciale Staten bij de uiteindelijke afweging. Ik begrijp dat zodra het concept verworden is tot een echte agenda, wij uiteindelijk de laatste stem zullen hebben, maar ik vind het jammer dat wij niet eerder in het proces konden aangeven wat vanuit de Staten wordt gezien als belangrijke thema's die bijdragen aan de meerwaarde voor de provincie en de gemeenten. Ik wil dan ook weten hoe het college van Gedeputeerde Staten ervoor gaat zorgen als straks dat programma aan de gang is, hoe Provinciale Staten betrokken worden bij het controleren van wat er gebeurt: hoe kunnen wij meten dat er resultaten worden bereikt? Ook door andere fracties is er het een en ander over gezegd. Ik vind de motie over die monitoring van de fractie van GroenLinks dan ook erg belangrijk: wat gebeurt er precies en hoe kunnen wij als Provinciale Staten daar een vinger achter krijgen?

De extra impuls van nog eens € 75.000.000 betekent een extra aanslag op het eigen vermogen van de provincie, zonder dat wij een duidelijk inzicht hebben gekregen wat de consequenties zijn voor de reserpositie. De motie van de fractie van GroenLinks, maar ook die van de fractie van de VVD, vinden wij interessant, omdat er opdracht wordt gegeven eerst eens goed te kijken of er een oud-voor-nieuwbeleid gevoerd kan worden. Wij willen daar dan ook zeer welwillend tegen aankijken. De motie van de fractie van GroenLinks hebben wij overigens ondersteund. De andere motie hadden wij van tevoren niet gezien. Misschien moeten wij straks in de schorsing maar eens bekijken hoe wij er met elkaar een mooi verhaal van kunnen maken.

De Samenwerkingsagenda betekent bovendien een enorme versplintering van middelen. Doordat je zoveel thema's kiest, krijg je zoveel projecten. Eigenlijk

is dat zonde; je zou moeten kiezen voor een meer gerichte aanpak en de gemeenten daarbij betrekken. Daar komt die onevenwichtige verdeling over de gemeenten ook nog eens bij: hoe gaan wij daar straks mee om en hoe zorgen wij ervoor dat het verhaal in de hele provincie breed gedragen kan worden en dat de diverse gemeenten kunnen meedraaien?

Onze conclusie is dat de Samenwerkingsagenda prematuur is en veel te breed is geformuleerd.

Ik wil ingaan op een aantal inhoudelijke thema's uit het Uitvoeringsprogramma. Het thema wonen bijvoorbeeld; een belangrijk onderwerp in onze provincie. Over de twijfels van D66 bij de effectiviteit van een provinciale startersregeling hoef ik niks te zeggen; dat heb ik in september al gedaan. Wel pleit D66 voor meer aandacht voor het chronisch tekort aan vakmensen in de bouw. Wij denken dat deze bottleneck elke woningbouwambitie in schoonheid doet smoren. Het initiatief van het CDA voor het praktijkonderwijs, het ATCC, vinden wij een prima voorstel. Daarnaast is er het fonds Stedelijk Bouwen en Wonen; een goed initiatief om ervoor te zorgen dat wij het een en ander kunnen doen aan woningbouw, en stevig ook. Kenniseconomie staat bij onze fractie altijd warm in de belangstelling. Het fonds Uitplaatsing van Hinderlijke Bedrijven vinden wij een goed instrument dat ervoor zorgt dat er ruimte wordt gecreëerd voor woningbouw. Aan de andere kant moet er ook plaats gemaakt worden voor nieuwe bedrijvigheid. Ten aanzien van de TFI (Taskforce Innovation Utrecht) wordt er het een en ander gezegd. Het komend jaar gaan wij daarover de discussie voeren. Wij zien die met vertrouwen tegemoet, aangezien wij zelf konden zien en meemaken hoe de TFI resultaten behaalt. De inzet op kennis en innovatie betaalt zich terug in deze provincie. Ik zie daarin zeker een reden om door te gaan met dit instrument. Echter, ook als je kijkt naar de ambities die Gedeputeerde Staten hebben ten aanzien van economische ontwikkeling en de rol daarin van innovatie en kennis, mogen wij daarbij zeker inzetten op meer middelen dan de middelen die tot nu toe in het Uitvoeringsprogramma worden genoemd.

Dan mobiliteit. Ik concentreer mij op het onderwerp blue ports, aangezien dit punt ons na aan het hart ligt. Wij zijn blij dat dit in het programma is gehandhaafd. Er komt een onderzoek, alleen hoop ik niet dat dit leidt tot een soort blues-programma en dat wij blijven

steken in het onderzoek en niet verder komen. Ik weet dat er een discussie is over Het Klooster in Nieuwegein: kunnen wij dat wel of niet doen? Lage Weide lijkt een verhaal te zijn dat een uitstekende mogelijkheid biedt. Echter, misschien moeten wij toch jegens Nieuwegein wat meer actie ondernemen om die gemeente ervan te overtuigen dat de aanleg van een blue port daar een goede randvoorwaarde is om tot een heel concept van blue ports in Nederland te komen.

Ik ben mee geweest naar Brussel en er wordt wel eens gezegd of het wel zoveel zin heeft, al die leuke bezoeken. Het leuke was dat wij daar van Corien Wortmann hoorden dat er € 55.000.000 op de plank ligt bij staatssecretaris mevrouw Huizinga, juist voor het idee van de blue ports. Mijn vraag is dan ook, als dat onderzoek wordt gedaan, of het college dit verhaal daarin meeneemt, zodat het college voorbereid is om Den Haag duidelijk te maken waarom het zo graag een deel van die € 55.000.000 wil binnenslepen om de ontwikkelingen op Lage Weide en Het Klooster mogelijk te maken.

Dan het thema Samenleving, cultuur en sport.

De Monumentenwacht, een belangrijk instrument, neemt een vooraanstaande plaats in het monumentenbeleid in de provincie Utrecht. De Monumentenwacht is volgens D66 bij uitstek het instrument voor preventief beheer en onderhoud van monumenten. Er is ruimschoots voldaan aan de opdracht van Provinciale Staten om in de periode 2003 tot en met 2006 met de bestaande capaciteit meer monumenten te inspecteren. Dit had echter tot gevolg dat het aantal te inspecteren monumenten zodanig is toegenomen, dat de inspectiefrequentie in gevaar kwam. Een uitbreiding van de inspectiecapaciteit is urgent en noodzakelijk. Vooruitlopend op de Cultuurnota 2009-2012 is een incidentele verhoging voor het jaar 2008 gewenst. Daarom dient de fractie van D66, samen met de fracties van de SGP, de ChristenUnie, het CDA, de VVD, GroenLinks, Mooi Utrecht, PvdD, een amendement in.

Amendement A11 (D66, SGP, CDA, ChristenUnie, Mooi Utrecht, VVD, PvdD, GL):

Incidentele verhoging subsidie Stichting Monumentenwacht

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 17 december 2007, ter bespreking van het Uitvoeringsprogramma 2007-2011;

constaterende:

- dat de Stichting Monumentenwacht Utrecht een vooraanstaande plaats in het monumentenbeleid van de provincie Utrecht inneemt;
- dat de werkzaamheden van de Stichting Monumentenwacht Utrecht zich qua diversiteit uitstrekken van industrieel erfgoed tot religieus erfgoed en van woonhuizen tot molens;
- dat de Monumentenwacht bij uitstek het instrument voor preventief beheer en onderhoud van monumenten is;
- dat de Monumentenwacht ruimschoots aan de opdracht van Provinciale Staten heeft voldaan om in de periode 2003-2006 met de bestaande capaciteit meer monumenten te inspecteren;
- dat als gevolg daarvan het aantal te inspecteren monumenten dusdanig is toegenomen, waardoor de inspectiefrequentie in gevaar komt;

zijn van oordeel:

- dat een uitbreiding van de inspectiecapaciteit urgent en noodzakelijk is;
- dat vooruitlopend op de Cultuurnota 2009-2012 een incidentele verhoging voor het jaar 2008 gewenst is;

besluiten:

een budget ad € 65.000 ten laste van de stelpost 'Nog toe te wijzen middelen' beschikbaar te stellen ter bekostiging van een nieuw inspectieteam.

Ik wil nog melden dat het amendement in broederlijke samenwerking met de fractie van de SGP tot stand is gekomen.

Jeugd, onderwijs en zorg.

Jeugdzorg is voor de fractie van D66, evenals voor veel andere fracties in deze Staten, een belangrijk onderwerp: het kind centraal stellen en ervoor zorgen dat er geen kinderen tussen wal en schip vallen. Toen in mei het coalitieakkoord in de Staten werd behandeld, hebben wij de gedeputeerde meegegeven dat D66 bij de concretisering van de voornemens als rode draad hierin zeer belangrijk vindt de benadering van de jeugdzorg als een ketenzorg. Wij zijn nu meer dan een half jaar verder en de eerlijkheid gebiedt ons de gedeputeerde te moeten complimenteren met haar voortvarende aanpak, waarbij die keten steeds weer centraal staat. Wij kijken vol verwachting uit naar het implementatieprogramma Utrechtse Jeugd Centraal, waarvoor een prima basis is gelegd tijdens de conferentie die in oktober heeft plaatsgevonden. De

motie Ketenregie Jeugdzorg, ingediend door de fractie van de VVD, zien wij hierin als het afgeven van een statement. Wederom is dat een onderstreping van het belang van de ketenzorg en daarmee het onderstrepen van de wettelijke taak die de provincie hierin heeft: de ketenregie. Echter, vooral ook: zorgen voor de noodzakelijke investering hiervoor in de meerjarenbegroting 2008-2012.

Daarnaast constateren wij de aanwezigheid van de ketenaanpak Zwerfjongeren en een jeugdketen. Dit roept de vraag op hoe die twee ketens zich tot elkaar verhouden. Ook lijkt er een kloof te zijn tussen bestuursmacht en uitvoeringsmacht, die voor een hiaat in de keten kan zorgen als het gaat om de noodzaak van ambulante hulpverlening aan de zwerfjongeren, zoals het Thuislozen Team die op dit moment biedt. Daar waar burgemeester en wethouders in Utrecht en Gedeputeerde Staten menen dat het UMC Diagnostisch Team dit grotendeels ondervangt, is de werkvloer zelf - dus inclusief het UMC-Diagnostisch Team - een andere mening toegedaan. Daarom dienen wij samen met de PvdD een motie in.

Motie M7 (D66, PvdD): Inpassen ambulante hulp thuisloze jongeren in jeugdketen

Provinciale Staten van Utrecht in vergadering bijeen op 17 december 2007, ter bespreking van het Uitvoeringsprogramma van het college van Gedeputeerde Staten;

constaterende:

- dat de provincie een wettelijke provinciale regierol heeft en daarom in samenspraak met de ketenpartners zorg dient te dragen voor een sluitende jeugdketen;
- dat de Wet op de jeugdzorg, die per 1 januari 2005 in werking is getreden, niet heeft voorzien in een sluitende jeugdketen;
- dat er hierdoor nog steeds kinderen tussen wal en schip vallen;
- dat ook het collegeprogramma 2007-2011 de ambitie heeft dat kinderen niet tussen wal en schip mogen vallen;
- dat de zorg voor thuisloze jongeren versnipperd is, waardoor de continuïteit van de hulpverlening voor deze moeilijke doelgroep gevaar loopt;
- dat het Thuislozen Team intensieve ambulante opvang en begeleiding biedt aan zwerfjongeren in de provincie Utrecht en daarmee een belangrijke schakel is in de keten van zorg voor zwerfjongeren;

- dat er twee ketens bestaan: een Jeugd(zorg)keten en een ketenaanpak Zwerfjongeren;
- dat de gemeente Utrecht op dit moment een onderzoek laat uitvoeren naar de ketenaanpak van zwerfjongeren, waarvan de resultaten in april/mei bekend zullen zijn, op grond waarvan de gemeente eventueel wijzigingen in het beleid aanbrengt;

overwegende:

- dat het bestaan en daarmee de werkzaamheden van het Thuislozen Team hierdoor wederom onzeker is;
- dat de ambulante schakel in de hulpverlening aan thuisloze jongeren die geen vormen van residentiële hulp kunnen of willen aanvaarden daardoor mogelijk verdwijnt in de provincie Utrecht, waardoor jongeren mogelijk verder af kunnen glijden;
- dat het UMC Mobiel Diagnostisch Team vooral de kloof overbrugt tussen de geestelijke gezondheidszorg en thuisloze jongeren met psychiatrische problematiek die moeilijk toe te leiden zijn naar de psychiatrie;
- dat dit UMC Diagnostische Team in een steunbetuiging zelf aangeeft dat zij de ambulante hulp aan thuisloze jongeren, die nu door het Thuislozen Team wordt verricht, zelf niet geeft en derhalve het Thuislozen Team met haar unieke werkwijze een zeer belangrijke samenwerkingspartner noemt;
- dat dit in tegenspraak is met de visie van zowel het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht als het college van Gedeputeerde Staten, die stellen dat het UMC Mobiel Diagnostisch Team grotendeels de werkzaamheden van het Thuislozen Team ondervangt, waardoor het Thuislozen Team alsnog zou kunnen worden opgeheven;

dragen het college van Gedeputeerde Staten op: in het uit te werken implementatieprogramma Utrechtse Jeugd Centraal waarvan de uitvoering per april 2008 moet starten de ambulante zorg, zoals het Thuislozen Team die uitvoert, in de jeugdketen te integreren en te onderzoeken hoe de jeugdketen en de ketenaanpak zwerfjongeren zich tot elkaar verhouden teneinde te voorkomen dat jongeren tussen wal en schip vallen.

En gaan over tot de orde van de dag.

Dan het onderwerp communicatie. Ik ga hiermee een andere richting op dan de heer Bos. Ik wil graag een rectificatie van de berichtgeving in De Piloos. Het betreft de volgende punten. Ik sta hier met een belachelijke das. Dat komt omdat wij een fantastisch

personeelsfeest hebben gehad. In De Piloos werd gesteld dat dit een CDA-kleurige das zou kunnen zijn. Iedereen kan echter zien dat het niet zo is. Aan de andere kant staat er dat ik die das gewonnen heb. Dat is ook niet waar; het is Nicole van Gemert, die de das heeft gewonnen maar deze aan mij heeft geschonken. De voorwaarde was dat ik de das vandaag zou dragen tijdens de behandeling van dit punt. Ik heb daaraan voldaan. Maar het is nu genoeg. Ik doe de das lekker af en ga zonder das deze dag verder. Ik geef de das graag terug aan Nicole, zodat zij deze aan een vriend of zo kan geven.

De VOORZITTER: De motie en het amendement zijn voldoende ondertekend en maken derhalve deel uit van de beraadslagingen. Ze kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Op het moment dat de fractie van D66 broederlijke gevoelens ging koesteren voor de fractie van de SGP, brengt mij dat in het algemeen tot zelfreflectie. (Hilariteit.) Ik moet echter zeggen dat wij het op het punt van de Monumentenwacht roerend eens waren. Ik ben blij dat wij op deze wijze een goed amendement konden indienen.

Het is mij in de jaren dat ik betrokken ben bij het openbaar bestuur nog niet eerder overkomen dat ik heb lopen aarzelen over de vraag: wat ga ik doen bij de algemene beschouwingen? Het betrof met name de vraag: wanneer zijn die algemene beschouwingen? Dat waren redelijk prangende vragen dit najaar. Maar goed, wikkend en wegend heb ik toch besloten de algemene beschouwingen uit te spreken, zoals ik deze ongeveer een maand geleden had voorbereid, zij het hier en daar wat aangepast.

Het nadeel van algemene beschouwingen is wel dat je altijd alles moet opschrijven en dat je heel sterk aan je tekst vastzit. Ik zal echter mijn best doen deze zo goed mogelijk voor te dragen.

Een oud Nederlands spreekwoord luidt: "Waar de dijk het laagst is, daar spoelt het water het eerst overheen". Soms gaat het er overigens niet om dat de dijk te laag is, maar dat hij te zwak is. We herinneren ons allemaal wel beelden van enkele jaren geleden, toen heel Nederland in spanning zat of sommige rivierdijken het zouden houden of niet. Als zo'n dijk het begeven zou hebben, was de ramp nauwelijks te overzien geweest. Gelukkig is ons land daar toen voor bewaard geble-

ven en dat was niet zozeer te danken aan de eendrachtige samenwerking tussen de verschillende betrokken partijen, maar wij belijden dat de goede God, Die alles regeert en bestuurt, als het ware Zijn hand beschermend uitstreckte. Als u mij nu vraagt waarom dan de dijk in Wilnis in 2003 totaal onverwacht wel verschoof, blijf ik u het antwoord schuldig. Al kunnen we op dergelijke vragen geen pasklare antwoorden geven, omdat wij het waarom van veel gebeurtenissen niet doorzien met ons menselijk verstand, doet dat aan het vertrouwen op de Schepper en Bestuurder van deze wereld niets af.

Ondertussen realiseerden we ons toen, door zo'n kritieke situatie, des te beter dat er het nodige dient te gebeuren aan onderhoud en versterking en verzwaring van dijken. Ook het thema waterbeheersing kwam prominent op bestuurlijke agenda's. Een goede zaak. Zorg voor veiligheid is naar de mening van de SGP een van de belangrijkste taken van de overheid. Toch stellen wij dit nu niet aan de orde om onze algemene beschouwingen te wijden aan waterbeheersing of waterveiligheid of om in te gaan op de taken van de overheid. Wij willen deze schets gebruiken als dragende metafoor voor onze algemene beschouwingen over de begroting 2008. Daarbij stellen we weloverwogen slechts een beperkt aantal punten aan de orde, zowel in relatie tot de inmiddels vastgestelde begroting 2008 als tot het Uitvoeringsprogramma 2007-2011. En dat onder de titel: "Waar de dijk het laagst is".

Voordat ik aan inhoudelijke zaken begin, wil ik een opmerking maken die niet direct gerelateerd is aan een van de documenten die ter goedkeuring voorliggen. Ik heb er al vaker aan gerefereerd. Een groot verschil tussen de vorige Statenperiode en de huidige lijkt ons een punt te zijn dat op zichzelf weinig met de begroting te maken heeft, maar wij willen het toch benoemen bij deze gelegenheid. Als wij het goed waarnemen is er een proces gaande waardoor de verhouding tussen de collegepartijen en de niet-collegepartijen structureel grondig lijkt te gaan veranderen. In de vorige Statenperiode was er bij alle politieke verschillen - met respect voor al die verschillen - sprake van een zekere eendracht. Doordat het accent nu soms zo sterk op de onderlinge tegenstellingen wordt gelegd, lijkt het alsof een evenwichtige inhoudelijke afweging van standpunten van ondergeschikt belang gaat worden. Een dergelijke nodeloze polarisatie gaat onvermijdelijk ten koste van de kwaliteit van de besluitvorming. Als wij als Staten daarvoor gaan kiezen, zijn wij zelf bezig dijken te slechten.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik vraag collega Bisschop waarop hij het baseert dat het politieke debat scherper gevoerd wordt dan misschien in de vorige periode gewoonlijk was. Dat is toch iets anders dan een polarisatie die tot niks leidt?

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb geen enkel bezwaar tegen een scherp politiek debat. Daarvan kan ik erg genieten, vooral als er sprake is van gevatheid. Dat is, volgens mij, de hartslag van het democratische proces. Waaraan ik echter concreet refereerde betreft het verlaten van de zaal door een aantal fracties, uit protest tegen de gang van zaken. Dan denk ik dat men als niet-collegepartijen te weinig de gelegenheid heeft genomen om inhoudelijk aan de discussie bij te dragen. Ik vind dat jammer en ik vind dat dat niet nodig is.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Dat de heer Bisschop het niet nodig vindt, is zijn eigen oordeel. Wij vonden dat wel nodig, zoals collega mevrouw Jonkers zo-even heeft gemeld. Wat ons betreft was de mededeling dat amendementen niet besproken zouden worden - al waren deze er wel - en per definitie zouden worden afgestemd, een reden om weg te gaan. De simpele reden was dat elk politiek debat moet kunnen eindigen in een amendement of motie. Als de meerderheid op voorhand zegt daar niet aan te willen meewerken, is het debat stuk en nemen wij daar niet aan deel. Dat was de reden. Daar mag de heer Bisschop niet aan voorbijgaan.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Mijn fractiegenoot vroeg mij of ik hier niet op moet reageren. Ik dacht eigenlijk: "Waar moet ik op reageren?" Ik heb namelijk niet het gevoel dat ons iets te verwijten valt. Misschien kan ik de heer Bisschop toch iets verduidelijken. Wij zullen als SP altijd gaan voor de inhoud. Dan moeten wij echter wel de kans krijgen om daarop in te gaan. Op het moment dat dat niet meer kan, zien wij ons inderdaad met de rug tegen de muur gezet en dan grijp je inderdaad soms naar wanhoopsdaden, zoals het verlaten van deze zaal. Wij vonden het heel triest dat dit nodig was, maar het was nodig.

De heer VAN DEN BURG (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil de heer Nugteren nog graag een vraag stellen. De suggestie die hier wordt gewekt, is dat wij geen enkele motie of amendement hadden willen behandelen. Wij hebben echter gezegd

dat wij die wel wilden behandelen, maar pas op het moment dat wij een totale afweging zouden kunnen maken. Dat moment van die totale afweging is nu, vandaag in deze Staten.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil dat graag onderstrepen, want volgens mij is toen met zoveel woorden gezegd dat de discussie op alle punten open was en dat een formele afhandeling van documenten heeft plaatsgevonden. Echter, vandaag is er alle gelegenheid en openheid om daarover gewoon met 'open mind' te discussiëren en tot amendementen te komen. Als die openheid er is, wat is dan de diepere reden geweest om het besluitvormingsproces toen te frustreren dan wel te negeren?

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! 'Negeren' lijkt mij een beter woord. Ik wil echter de heer Van den Burg erop wijzen dat het nogal wat consequenties heeft wat hij zegt. Het punt is namelijk dat kort nadat de begroting is vastgesteld en waarbij wij niet aanwezig waren, er wel een motie of amendement is aangenomen om de uitgaven voor het AVP te limiteren. Dan had over dat onderwerp ook pas vandaag moeten worden besloten.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Een vraag aan de heer Bisschop. De heer Bisschop leest vandaag algemene beschouwingen voor, die hij een maand geleden eigenlijk had willen voorlezen. Waarom heeft hij dat dan niet gedaan?

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Omdat toen was afgesproken dat er op dat moment een korte behandeling zou plaatsvinden en dat wij dat vandaag zouden gieten in de vorm van algemene beschouwingen. En, in gevarieerde vorm, gebeurt dat vandaag inderdaad.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Als ik het goed heb begrepen had de heer Bisschop de vorige vergadering zijn tekst al klaarliggen? Met andere woorden: hij werd ook overvallen door het feit dat er geen discussie mogelijk was? Ook de heer Bisschop heeft toen voor zichzelf een afweging gemaakt en heeft ervoor gekozen te blijven zitten. Dat is natuurlijk zijn goed recht. Laat hij echter andere partijen dan niet kwalijk nemen dat ook zij van hun recht gebruik maken, zoals weg te lopen.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik bestrijd niet het recht van die andere partijen om weg te lopen. Ik zeg alleen dat het een vorm is van nodeloze polarisatie. Dit was niet nodig geweest, want de opening voor de discussie was nadrukkelijk geboden. De SGP is geen collegepartij. Ik voel mij dan ook niet geroepen het college te verdedigen, maar ik probeer wel een zuivere afweging te maken. Laten wij niet over de vorm vallen en de inhoud uit het oog verliezen; dat moeten wij voorkomen.

De VOORZITTER: Ik hoor van twee kanten dat wij het weer over de inhoud moeten hebben. Ik stel voor dat de heer Bisschop zijn betoog vervolgt.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Mijn laatste opmerking tegen de heer Bisschop is dat wij het hierover niet eens zullen worden. Hij is van mening dat discussie in november mogelijk was. Wij zijn van mening dat dit, helaas, niet mogelijk was. De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben van mening dat vandaag de discussie mogelijk is.

De heer SNYDERS (MOOI UTRECHT): Mijnheer de Voorzitter! Mijn diepste overtuiging is dat je dingen gewoon tegen mensen moet kunnen zeggen. Je hoeft niet met de rug naar hen toe te gaan staan of er moet iets heel ernstigs aan de hand zijn. In die zin sluit ik mij aan bij het betoog van de SGP-afgevaardigde.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik dank de heer Snyders voor deze gloedvolle ondersteuning.

Ik vervolg mijn betoog. Wij zullen niet alle terreinen aan de orde stellen. Enerzijds vergt dat te veel tijd en anderzijds zijn door anderen al relevante punten aan de orde gesteld in de geest zoals wij dat ook hadden willen doen.

Wat betreft de opzet van het Uitvoeringsprogramma 2007-2011 wil ik namens de fractie van de SGP mijn oprechte waardering uitspreken voor de werkwijze die daarvoor door het college is gevolgd. Ik vind dat de wijze waarop de gemeenten, als betrokken partners, en ook andere gremia een aandeel hebben kunnen leveren, die waardering verdient. Het is een wat ongebruikelijke manier, maar het betekent wel dat op die manier het college inhoud geeft aan het concept van samenwerkende overheden.

Ik ben benieuwd hoe het college de betrokkenheid van

Provinciale Staten bij de uitvoering van de ingediende projecten na de kaderstelling denkt vorm te geven.

Ook dat hebben enkele collega-fracties al aan de orde gesteld. Ik zeg dit temeer, daar in het oplegdocument expliciet ingegaan wordt op samenwerking met betrokken gemeenten en hoe dat dan vorm krijgt. Ik citeer het college: "Hiermee willen wij een jaarlijkse cyclus gaan opbouwen, waarin sprake is van agendering, uitwerking van de afspraken, uitvoering, rapportage en actualisering in de vorm van een nieuwe agenda voor het betreffende jaar. Wij willen hier in een open dialoog met de gemeenten nadere afspraken over maken." Dat betekent dat er een continu proces op gang komt vanuit het college richting de gemeenten. Ik sluit mij graag aan bij de vragen die gesteld zijn door collega-fracties, zoals hoe dat dan gaat jegens Provinciale Staten. Ik denk dat dat een wezenlijke vraag is.

Ik wil even kort het punt herindelingen aanstippen. Dat is een aangelegen punt voor de SGP. Nog steeds is er een krachtige druk op kleinere gemeenten om in een groter verband op te gaan. Dit is overigens niet altijd tot genoegen van de betrokken gemeenten. Het lijkt erop alsof op deze manier bestuurlijke dijken versterkt moeten worden. Is het college het met ons eens dat eerder het tegendeel het geval is, als er in de gemeenten zelf geen draagvlak is voor bestuurlijke schaalvergroting? Hoe denkt het college bijvoorbeeld om te gaan met het massieve nee tegen de gemeentelijke herindeling van Renswoude? Ik weet dat het in de commissie al eens zijdelings aan de orde is geweest, maar dit lijkt mij een relevant punt dat in de komende jaren moet worden uitgezet en goed bediscussieerd.

De Wet op de ruimtelijke ordening. De fractie van de SGP is blij dat er een ad-hoc commissie voor de provinciale implementatie van deze wet wordt ingesteld. Wij zijn benieuwd op welke manier het college zelf denkt inhoud te geven aan de nieuwe rol die de provincie heeft op het gebied van ruimtelijke ordening. Wij horen graag of het college daar een wakerrol of een slaperrol gaat vervullen.

Agrarische zaken. De SGP ziet de landbouw als de belangrijkste drager voor het buitengebied. Rijksbeleid en provinciaal beleid is gericht op het stimuleren van een vitaal en veelzijdig platteland. Dat steunen wij van harte. Financieel gezonde bedrijven zijn noodzakelijk om het mooie buitengebied in stand te houden.

De reconstructiecommissie in het oostelijk deel van Utrecht werkt daaraan mee, evenals de andere commissies die een vitaal platteland hoog in het vaandel hebben. De betrokkenheid van en samenwerking met de mensen in het gebied zelf blijkt telkens weer van essentieel belang te zijn. Zij vormen als het ware een dijkwacht ter ondersteuning van het beleid. De fractie van de SGP zal de komende jaren de AVP zeker op dit punt met belangstelling volgen.

Een punt inzake mobiliteit en veiligheid raakt de medefinanciering voor rand- en rondwegen. Om in het beeld van de dijken te blijven: we gaan weinig of niets meer doen om een verdere 'overstroming' van een aantal dorpen, dorpskernen, als gevolg van de toenemende mobiliteit tegen te houden. Met rand- en rondwegen kunnen wij dus niet veel en daarom zeggen wij: "Pak eens wat vaker de bus en wat minder de auto." Dat is een prima advies, maar de veiligheid en de leefbaarheid is hiermee in het geding!. De SGP is van mening dat dit onderwerp blijvend aandacht verdient. Wij moeten er alles aan doen om onze wijken en kernen zoveel mogelijk te vrijwaren van doorgaand verkeer en alle schadelijke uitstoot die dat met zich meebrengt. Dit is een van de maatregelen die nodig zijn om onze inwoners te beschermen, niet alleen tegen hoog water, maar in dit geval tegen te hoge concentraties CO² en fijnstof. Deelt het college onze mening dat meer aandacht aan dit punt besteed dient te worden? Overigens realiseren wij ons dat je die jaarlijkse groei van zo'n twee procent zelfs niet met een Ponlijn kunt stoppen. Dit laatste is ook een belangrijk onderwerp, dat wij samen met potentiële reizigers en collega-fracties graag onder de aandacht houden.

Onze opvatting over cultuur. In een eerder stadium heb ik al aangekondigd bij de begrotingsbehandeling daarop terug te zullen komen. De agenda van vandaag levert ons daarvoor twee momenten: punt 17, de startnotitie Cultuurbeleid 2009-2012, en punt 15, kadernotitie Erfgoedparels. Bij agendapunt 17 zal ik hierop verder ingaan.

Wij zijn blij dat het college met voorstellen komt de benodigde extra financiële middelen beschikbaar te stellen voor het behoud van het gebouw cultureel erfgoed. Om de beeldspraak te blijven gebruiken: dat is een vorm van dijkverbreding of dijkonderhoud. Ook de uitbreiding van de inspectiecapaciteit van de

Monumentenwacht hoort daarbij. Vandaar dat wij van harte daarover een amendement hebben voorbereid, samen met de fractie van D66. Wij zijn blij dat dit amendement breed is ondertekend.

Ons laatste inhoudelijke punt betreft de sociale taak van de overheid, in dit geval van de provincie. Het collegeprogramma biedt onder de hoofdstukken zorg en wonen en welzijn veel goede zaken op dit punt. De provincie Utrecht levert vanuit haar open huishouding een wezenlijke bijdrage aan het welzijn van haar inwoners die extra ondersteuning en zorg behoeven, en dat zonder op de stoel van andere instanties te gaan zitten. Dit doet recht aan de zorgtaak die wij als overheid hebben.

Voor één aspect vragen wij specifiek aandacht, namelijk de toegankelijkheid van gebouwen en de openbare ruimte voor mensen met een beperking. Er is door collega's al gezegd dat de bouwkundig adviseur toegankelijkheid, zoals deze op dit moment is ondergebracht bij CliëntenBelang, een punt is dat niet afgerond is, niet afgerond kan worden en niet afgebouwd moet worden. Samen met de fractie van het CDA hebben wij hierover een amendement geformuleerd, dat mede wordt ingediend door de fracties van de ChristenUnie, D66, GL, PvdD, Mooi Utrecht en de SP:

Amendement A12 (SGP, ChristenUnie, D66, GL, PvdD, Mooi Utrecht, SP):

Bouwkundig adviseur toegankelijkheid

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 17 december 2007, ter bespreking en vaststelling van het collegeprogramma 2007-2011 en het bijbehorend Uitvoeringsprogramma;

constaterend:

- dat de subsidie voor het instandhouden van de functie bouwkundig adviseur toegankelijkheid volgens plan is afgebouwd en derhalve in de reguliere begroting en het collegeprogramma niet meer voorkomt;
- dat CliëntenBelang en vele daaraan gelieerde organisaties het belang van het behoud van de functie hebben benadrukt middels diverse brieven;

overwegende:

- dat deelname aan het maatschappelijk verkeer voor mensen met een functiebeperking van even groot

- belang is als voor mensen zonder functiebeperking;
- dat beperking aan deelname zo veel mogelijk moet worden voorkomen c.q. uitgesloten;
- dat ongehinderde toegankelijkheid van openbare gebouwen (alle gebouwen met een maatschappelijke functie) en de openbare ruimte als een voorwaarde voor die deelname een vaststaand feit is;
- dat thans nog onvoldoende opdrachten zijn verworven om de functie van adviseur als kostendekkend aan te merken;

tevens overwegende:

- dat het belang van de functie niet ter discussie staat;
- dat de modernisering van de hulpmiddelen een groeiend aantal nieuwe gebruikers de mogelijkheid geeft aan de samenleving voluit deel te nemen;
- dat bij de (ver-)bouw van bovengenoemde gebouwen en ruimten de toepassing van de voorschriften van het Bouwbesluit niet altijd tot voldoende toegankelijkheid leidt;
- dat het advies van de bouwkundig adviseur toegankelijkheid fouten bij de realisatie van projecten voorkomt en dus mogelijkheden schept voor de eerder genoemde deelname;
- dat overheden in de provincie Utrecht (met uitzondering van de gemeente utrecht) nog geen inclusief beleid hebben waarmee de uitsluiting van mensen met een beperking automatisch voorkomen wordt, bijvoorbeeld via de 22 standaardregels van de Verenigde Naties, genaamd Agenda 22;

besluiten:

- de functie van bouwkundig adviseur toegankelijkheid voor de komende periode van vier jaar te handhaven;
- CliëntenBelang Utrecht als werkgever van de adviseur voor die periode een subsidie van € 93.000 per jaar (prijspeil 2006) te verlenen;
- daaraan de voorwaarde te verbinden dat intensief wordt voortgewerkt aan het zelfstandig binnenhalen van opdrachten voor advisering;
- Gedeputeerde Staten op te dragen twee maal per jaar in de commissie Wonen, Maatschappij en Cultuur een overzicht van de resultaten te (laten) meedelen;
- als dekking aan te wijzen het rekeningoverschot van 2007.

De achtergrond van dit amendement is dat er inderdaad basisvoorschriften zijn ten aanzien van

toegankelijkheid. Die blijken echter niet voldoende toereikend te zijn om toegankelijkheid in openbare ruimten en gebouwen voldoende te garanderen.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Als ik het goed begrepen heb, is het amendement bedoeld om de adviseur toegankelijkheid voor vier jaar te financieren.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Wij garanderen niet voor nu en altijd dat het een functie is die bij CliëntenBelang ondergebracht blijft terwijl deze door de provincie gesubsidieerd wordt. Er is een nadrukkelijke opdracht te bekijken wat er aan zelfstandige en betaalde opdrachten binnengehaald kan worden. Daarvoor dient dan ook die rapportage, zodat wij die ontwikkeling kunnen volgen. Op enige moment, misschien aan het eind van de collegeperiode of aan het begin van de nieuwe collegeperiode, kan de afweging gemaakt worden wat wij hiermee willen, hoe wij hiermee verder gaan, moet er een verdeling komen, moeten wij het ergens anders onderbrengen. De vraag is in feite of het kans heeft te overleven als de provincie haar handen er vanaf trekt. Dat is de achterliggende gedachte bij deze constructie.

De heer BOS (PVDA): Mijnheer de Voorzitter! Dat was inderdaad mijn tweede vraag. In het verleden is CliëntenBelang duidelijk gemaakt dat er gezocht moest worden naar eigen inkomsten. Als ik het goed heb, waren die eigen inkomsten van een omvang van twintig tot dertig procent. Als dat zo is, waarom zou de provincie dan nu voor honderd procent, weliswaar voor vier jaar, moeten subsidiëren? Waarom gaat het amendement niet uit van driekwart of zestig of zeventig procent voor vier jaar?

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Dat is een terechte vraag, maar het probleem bij het verwerven van inkomsten is dat in het traject van offreren en alles wat daarmee samenhangt, eigenlijk net zoveel tijd verloren gaat als er gewonnen wordt door betaalde opdrachten binnen te halen. Het is uiteindelijk een vestzak-broekzakverhaal geweest. Als je kennis neemt van hoe het allemaal is verlopen, vraag je je af wat de doelgroep hiermee gewonnen heeft. Er was minder tijd om te adviseren, want er moest tijd vrij gemaakt worden om te offreren. Dat is volgens ons geen goede ontwikkeling.

De heer BOS (PVDA): Mijnheer de Voorzitter! In de tweede termijn kom ik hierop terug.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik rond af. De fractie van de SGP steunt het voorliggende Uitvoeringsprogramma en de bijbehorende begrotingswijziging. Wij zeggen u als college en uw medewerkers dank voor uw inzet en voor uw betrokkenheid. Wij wensen u allen Gods zegen over het te verrichten werk.

De VOORZITTER: Het amendement is voldoende ondertekend en maakt derhalve deel uit van de beslaagingen. Het kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Wij hebben afgesproken de eerste termijn voor de lunch af te handelen. Wij hebben echter nog twee sprekers en het college heeft behoefte aan een korte schorsing. Ik stel daarom voor mevrouw Bodewitz en de heer Snyders hun eerste termijn af te laten maken, daarna te schorsen en te lunchen. Het college kan de lunch tevens gebruiken om de 'mind' op te maken. Dat heeft uw instemming, zie ik.

Mevrouw BODEWITZ (PVDD): Mijnheer de Voorzitter! Hierbij wil ik het college feliciteren met het nu al behaalde resultaat. Want in het Uitvoeringsprogramma is opgenomen dat er gestreefd wordt naar een stijging van 84 biologische landbouwbedrijven naar 87 biologische landbouwbedrijven. En wij hebben er al meer dan 90. Dus dat is dan alvast mooi binnen, zou je zeggen. Je kunt het ook nog zo beschouwen dat wij moeten werken aan een vermindering van het aantal biologische landbouwbedrijven, want wij hebben er eigenlijk al te veel. Dat was echter niet mijn intentie toen ik destijds mijn motie indiende. Ik had een heel andere bedoeling, namelijk aandacht besteden aan een stijging van het aantal biologische landbouwbedrijven. Ik hoop eerlijk gezegd dat het college dezelfde intentie heeft. Ik moet zeggen dat het mij enigszins zorgen baarde. Ik wil het college hierbij dan ook oproepen alsnog met een aantal te komen dat ambitieus, maar tegelijkertijd realistisch is. Daarbij denk ik aan een aantal van zo'n 140 biologische landbouwbedrijven. Daarnaast zouden wij het een goed idee vinden als er voor die stijging van het aantal biologische landbouwbedrijven een plan van aanpak wordt opgesteld. Dat lijkt ons nodig, want wij moeten goed doordenken hoe

wij voor de toekomst aankijken tegen de biologische landbouw. Ik wil het college oproepen daarop een visie te ontwikkelen en te komen met een plan van aanpak. Natuurlijk komt het onderwerp later ook aan bod in de AVP, de kaderbrief en ook in het Uitvoeringsprogramma. Toch wil ik het er nu alvast over hebben, ook omdat ik denk dat biologische landbouw een provinciebreed thema is. De projectvoorstellen hoeven niet alleen afkomstig te zijn van de gebiedscommissie. Wij kunnen als provincie daarin een heel duidelijke rol vervullen en er met onze visie voor zorgen, bijvoorbeeld vanuit de Stichting LaMi (Stichting Landbouw & Milieu), dat er ondersteuning gegeven wordt aan boeren die de omschakeling willen maken naar biologische landbouw.

Door gedeputeerde Krol is vorige week dinsdag duidelijk gemaakt dat er voldoende geld is. Wij zullen dan ook zeker niet om meer geld vragen. Het is natuurlijk wel de vraag waarvoor er voldoende geld is. Dus ook daarom heb ik het over het aantal biologische landbouwbedrijven: is er alleen geld voor die '87 doelstelling' dan kan ik daaruit opmaken dat er überhaupt geen geld nodig is, maar stellen wij een wat ambitieuzer doel, dan is het natuurlijk zaak om voldoende geld beschikbaar te hebben. Ook om die reden vind ik het van belang een duidelijke doelstelling te hebben en daarbij een goed plan van aanpak. Ik vertrouw er echter op dat er voldoende geld is en dat wij dat ook werkelijk hierop gaan inzetten. Wij overwegen op dit punt met een motie te komen. Ik wacht echter de reactie van de gedeputeerde af: hoe kijkt hij hiertegen aan en wat is zijn visie op biologische landbouw?

In het collegeprogramma stond tot onze vreugde dat het college terughoudend wil zijn met de aanleg van nieuwe bedrijventerreinen zolang wij kunnen investeren in herstructurering. Helaas zag ik een dergelijke passage uiteindelijk niet terugkomen in het Uitvoeringsprogramma. Ook dat baart ons zorgen. Betekent dit dat het college daarin niet meer terughoudend wil zijn? De PvdD vindt dat er nu echt een halt toegeroepen moet worden aan de aanleg van nieuwe bedrijventerreinen zolang er nog leegstand is. Zelfs als daarvoor een aanpassing van het streekplan - of, in de toekomst, van de structuurvisie - nodig is, vinden wij dat daarnaar gekeken moet worden.

Gelukkig waren er ook veel positieve zaken. Tot onze grote tevredenheid is er een uitgebreid hoofdstuk opgenomen over duurzaamheid, waarin zeer veel positieve punten staan over het waarom van de intentie om een klimaatneutrale provinciale organisatie te vormen in 2009. Wij zien dan ook met spanning uit naar de nadere uitwerking hiervan. Wij hopen dat de voorbereiding hiervan spoedig in gang gezet zal worden. Wij zijn met name benieuwd naar de plannen voor het duurzaam maken van de catering. Wij hopen dat het college spoedig zal besluiten de provinciale catering biologisch of grotendeels biologisch te laten zijn. Wij roepen het college dan ook op daarvoor te komen met plannen. Graag horen wij de reactie van het college hierop.

In aansluiting op de intenties van het college om duurzaamheid een sterke impuls te geven, wil de PvdD voorstellen een onderzoek te doen naar mogelijkheden om het aantal aanrijdingen met wild op de provinciale wegen te verlagen. Wat ons betreft is dat ook een thema van duurzaamheid. Op dit moment vinden er zo'n 200 tot 250 aanrijdingen op jaarbasis plaats. Dat gaat natuurlijk gepaard met veel leed, zowel voor het dier, als voor de automobilist die met schade te maken heeft. Wij vinden het belangrijk dat hiervoor meer aandacht komt. Weliswaar zijn er al veel maatregelen genomen om het aantal aanrijdingen te verminderen, maar gezien het aantal dat nog steeds plaatsvindt, blijkt dat dit niet adequaat genoeg is. Er is door Rijkswaterstaat in 2000 al aanbevolen de wildspiegels zo veel mogelijk te vervangen door effectievere maatregelen. Toen is al gezegd dat de wildspiegels eigenlijk niet werken en dat er geïnvesteerd zou moeten worden in effectievere maatregelen. In dat kader roepen wij het college graag op met een onderzoek te komen. Wij willen daartoe een motie indienen.

Motie M8 (PvdD, Mooi Utrecht, D66, SP, ChristenUnie, GL): Inventarisatie locaties wildaanrijdingen

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 17 december 2007;

kennis genomen hebbende van het Uitvoeringsprogramma van het college van Gedeputeerde Staten voor 2007-2011;

constaterende:

dat binnen de provincie Utrecht jaarlijks tussen de 200 en 250 officiële meldingen binnenkomen van aanrijdingen met reeën;

overwegende:

- dat deze aanrijdingen forse materiële en immateriële schade tot gevolg hebben;*
- dat de huidige maatregelen (wildspiegels, wildkerende rasters, aangepast maaibeheer, verlichting en ecoducten) onvoldoende goed blijken te werken, gezien het feit dat er nog steeds veel aanrijdingen plaatsvinden;*
- dat Rijkswaterstaat in 2000 heeft aanbevolen om de wildspiegels zo veel mogelijk te vervangen door effectievere maatregelen;*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- in kaart te brengen de locaties en daarbij behorende aantallen van wildaanrijdingen op provinciale wegen;*
- te inventariseren welke reeds bekende en beproefde aanvullende maatregelen genomen kunnen worden om de veiligheid van mens en dier te vergroten;*
- inzichtelijk te maken wat de kosten zijn van deze afzonderlijke maatregelen met daarbij de afzonderlijke effecten voor de verkeersveiligheid.*

En gaan over tot de orde van de dag.

In het Uitvoeringsprogramma komt het woord dierenwelzijn niet voor. Ik ga er echter van uit dat er bij de voorjaarsnota nog ruimte geboden zal worden voor voorstellen over dierenwelzijn. Wij verzoeken het college hiervoor financiële ruimte te creëren of beschikbaar te houden. Graag vernemen wij van de gedeputeerde voor dierenwelzijn of dit, voor de PvdD althans, omvangrijke thema aanspraak kan maken op financiële ruimte bij de voorjaarsnota.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt derhalve deel uit van de beraadslagingen. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Wij praten vandaag over geld; de aanname van een stuk waarin wij geld vrijmaken voor acties die dit college gaat ondernemen. Dat is dus niet zo bijzonder. Toch is er wel iets bijzonders, want het is geld voor alles wat wij als provincie wenselijk vinden, dat aan te gaan jagen dan wel met elkaar te verbinden. Voordat Mooi Utrecht in de Staten zat zal die wens ook zonder meer aanwezig zijn geweest. De reden ons hier te willen laten horen, heeft te maken gehad met het feit dat wij vonden dat de provincie, juist als het om die kwalitatieve aanjaagfunc-

tie ging, te weinig zichtbaar was. Dat ging dan om concrete plekken. Wat schetst onze verbazing, maar ook onze blijheid? Dat allerlei plekken die genoemd werden in de campagne, ineens op aandacht en ook op gelden van de provincie kunnen rekenen. Dat is een heel mooie zaak. Tegelijkertijd ligt er nu bijna een grabbelton aan cadeautjes die uitgedeeld gaan worden en is de vraag wat de samenhang is tussen al die keuzes en waarom het ene 'kind' dit krijgt en het andere 'kind' dat. Wat beogen wij ermee? Dat is natuurlijk ook een vraag die wij met elkaar moeten beantwoorden. Dat stukje van de visie, de samenhang, is voor een aantal terreinen nog vaag of ontbreekt. In die zin heb ik in het verleden gepleit voor structurele keuzes.

Wij zijn aangelopen tegen een aantal ontwikkelingen in deze provincie die de burgers, maar ook ons, zorgen baren. Dat zijn verkeer, bedrijventerreinen, wonen, verstedelijking, inbreiding. Er is een ambitieus programma voor inbreiding dat gestalte gaat krijgen. Tegelijkertijd weten wij dat er behoorlijk veel weerstand, ook in de steden, bestaat om dat uit te voeren. Dat punt kan inhouden dat wij op een bepaald moment moeten vaststellen dat er dingen niet mogelijk zijn en dat je niet alles op elke plek kunt wensen. Ik hoop dat er een statenbreed proces zal komen, waarin wij tot een soort consensus proberen te komen omtrent de kwaliteit en dat er een plan van aanpak komt van het college om ons als Staten daarin een plaats te geven.

Het gaat echter niet alleen om ons, maar ook om maatschappelijke organisaties en vooral om de burgers, omdat datgene wat er komt ook hun product is. Dus ook in die zin wil ik daarvoor pleiten. Het gaat dus om: landschap, kwaliteit, verstedelijking, ketenzorg op het gebied van de jeugd en om cultuur. Hoe kan cultuur een eigen identiteit worden voor deze provincie? In die zin had ik onlangs over Paleis Soestdijk een klein interview met een fotootje van mij erbij. Ik riep daar: "Laat dit mogelijk voor 2013 een functie hebben die verdergaat dan alleen het vieren van het verleden en laten wij dynamisch op een nieuwe manier zo'n gedachte vormgeven." Zo zijn er momenteel op allerlei terreinen mogelijkheden. Een bedrag van € 4.100.000 is nog niet gelabeld. Ik stel voor dit vooral te labelen voor initiatieven van burgers en voor zaken op cultureel gebied, integratie en dergelijke, opdat het prachtige proces dat is ingezet door het college met de verschillende gemeenten - mijn complimenten daarvoor - een breed functio-

nerend democratisch gebeuren kan worden.

De nadere voorstellen van het college wachten wij af. Wat betreft de ideeën om met de stofkam nog eens te bekijken waar die € 65.000.000 vandaan moet komen, onder andere afkomstig van de fractie van de VVD, vinden wij een interessante insteek. Na de schorsing merken wij wel wat daaruit is gekomen.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering.

Schorsing van 12.43 uur tot 13.38 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

De heer Bos, maar ook anderen, hebben hun complimenten uitgesproken jegens Gedeputeerde Staten en hebben daarbij ook de organisatie betrokken. Ik denk dat dit zeer op z'n plaats is. Ik zal als uw voorzitter die complimenten doorgeleiden. De mensen die vanaf het eerste uur hier heel nauw bij betrokken zijn, zijn in de zaal, maar er zijn er veel meer die hun bijdrage hebben geleverd. Zij verdienen dat compliment, hoe je daarover politiek verder ook denkt.

De heer Van Kranenburg heeft een opmerking gemaakt over de mensenrechten. Dat is een belangrijk punt en het lijkt mij goed daar aandacht voor te vragen. Mensenrechten is een onderwerp dat veel aandacht behoeft. Wij moeten echter wel constateren, ook gezien de middelen die wij daarvoor hebben, dat de primaire verantwoordelijkheid natuurlijk ligt bij de nationale gouvernementen, zeker als je dat spel goed wilt spelen via de diplomatieke betrekkingen en de steunpunten in die landen. Daar ligt het echte zwaartepunt. Tegelijkertijd wil ik de Staten graag toezeggen, mocht er aanleiding toe zijn, dat wij het onderwerp zeker zullen bespreken. Dat is echter veelal niet het geval. De heer Van Kranenburg zei al dat er verbeteringen zijn, ook in China. Ik constateer dat met u. Ik denk echter dat dit veel eerder gebeurt onder druk van de internationale betrekkingen dan vanuit de betrekkingen die de provincie Utrecht met de provincie Guangdong heeft. Daar moeten wij eerlijk in zijn. Als er zich echter een gelegenheid voordoet, zullen wij ons er niet aan onttrekken.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ambitieuus: dat woord is een paar keer genoemd. De meesten waren er gelukkig positief over. Gedeputeerde Staten zijn inderdaad ambitieus

en dat heeft ook financiële consequenties. Ik zal het dan ook eerst hebben over de financiën naar aanleiding van opmerkingen die door de Staten zijn gemaakt. Vervolgens zal ik het hebben over de financiën met betrekking tot de Samenwerkingsagenda en daarna zal ik vanuit de portefeuille Cultuur antwoorden.

Er zijn veel opmerkingen gemaakt over de extra € 343.000.000. Er is onder andere gezegd dat er eerst sprake was van € 150.000.000 en gevraagd is hoe het kan dat dit nu ineens zo veel meer is geworden. Waar is dat op gebaseerd? Nu, de wereld heeft niet stilgestaan. Er is veel belangstelling voor onze financiële situatie. Ook de coalitieonderhandelaars hebben dat goed in hun oren geknoopt en hebben een coalitieprogramma gemaakt dat er mag zijn. Vandaag zijn wij bezig met de uitvoering daarvan. Over die extra impuls van € 75.000.000 is ook veel gesproken. Dan gaat het nog niet zozeer over die € 75.000.000, als wel over de dekking daarvan. Ik denk dat het goed is te benadrukken dat wij afgesproken hebben dat het om een voorlopige dekking gaat uit het Provinciaal Structuurfonds. Wij hebben bewust 'voorlopig' aangegeven, omdat wij nog met de stofkam door de voorzieningen en reserves willen gaan. Als blijkt dat dit niet voldoende geld oplevert, dan komen wij uiteraard bij de Staten terug, want dan moeten wij heroverwegen of moeten wij onze ambities bijstellen. In elk geval komt het college van Gedeputeerde Staten bij de Staten terug. Dat is duidelijk. De Staten hebben namelijk hierin hun kaderstellende rol en ook hun budgetrol. Dat zullen wij doen bij de voorjaarsnota, want dan kunnen wij meer inzicht geven in de stofkamoperatie. Wat dat betreft zien wij de motie van de coalitiepartijen, ingediend door de fractie van de VVD, als een steun in de rug. Het is namelijk niet voor niets dat wij vandaag alleen de jaarschijf 2007-2008 vaststellen om daarmee duidelijk te maken dat de Staten bij de behandeling van de begroting en de voorjaarsnota het budgetrecht hebben.

De fractie van de PvdA heeft ook gesproken over geld, met name over onderuitputting. Wij zijn het eens met de opmerkingen van de heer Bos. Bij een eerder agendapunt, waarbij het ging over de overboekingen, hebben wij het ook gehad over de aanscherping die vanaf 2004 heeft plaatsgevonden. Wij hebben met nadruk gezegd dat je maar een keer mag overboeken. Ook vandaag kan men zien dat, als

er geen plannen zijn voor het nieuwe jaar, het geld gewoon vrijvalt. Er moet natuurlijk wel onderscheid worden gemaakt tussen projecten en fondsen. Begrotingstechnisch echter, als er geen plannen zijn, valt het geld vrij en zijn de Staten in de gelegenheid het geld opnieuw te bestemmen. Dat mag duidelijk zijn.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil even terugkomen op het bedrag van € 75.000.000 dan wel € 65.000.000. De gedeputeerde zegt dat het college terugkomt bij de Staten op het moment dat die stofkamoperatie is uitgevoerd en als die operatie niet voldoende geld oplevert, dan komt het college met een nieuw voorstel. Wat mij interesseert, is of dat nieuwe voorstel dan betrekking zal hebben op de extra impuls of op het gehele collegeprogramma.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De nadrukkelijke opdracht ligt in dat bedrag van € 65.000.000 dat wij gekregen hebben. Het is overigens altijd goed heel kritisch te kijken naar 'dood geld'. Dus dat zal sowieso gebeuren.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Dat begrijp ik en dat vind ik heel goed. Mijn vraag is er echter een van politieke aard. Op het moment dat die € 65.000.000 er niet is, heeft dat dan effect op het gehele Uitvoeringsprogramma of alleen op het deel dat er naderhand aan is toegevoegd?

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat lijkt mij dan een goed moment om bij de Staten terug te komen en daarover van gedachten te wisselen.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde weet dus nog niet waarmee zij dan terugkomt? Zij sluit ook niet uit dat zij terugkomt voor het gehele coalitieprogramma?

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het aardige is dat wij nog niet weten of wij die € 65.000.000 kunnen dekken uit die stofkamoperatie. Het is dus een als-alsdiscussie en die is niet erg zinvol.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Een als-alsdiscussie? Nee, het college heeft zelf een programma voorgesteld, waarbij nog niet bekend is hoe de dekking in elkaar zit. Het is aan de Staten

om daarover de vragen te stellen. Als ik dan vraag met welke conclusies het college bij de Staten terugkomt en wat het college zich daarbij voorstelt, zegt de gedeputeerde dat zij daarover nog niet heeft nagedacht. Dat is merkwaardig.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De ambitie van Gedeputeerde Staten is duidelijk. Wij hebben niet voor niets € 418.000.000 ingezet. Daarvoor moet een goede dekking worden gevonden. Wij hebben gezegd dat voorlopig te zoeken in het Provinciaal Structuurfonds. Wij zeggen met nadruk 'voorlopig', omdat wij willen bekijken of wij het bedrag uit de reserves en de voorzieningen kunnen halen. Als dat niet lukt, komen wij bij de Staten terug.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Dan concludeer ik dat het college bij de Staten terugkomt met het geheel van alle voorstellen.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De heer Nugteren heeft gezegd dat hij graag wil dat er gemonitord wordt en dat er gerapporteerd wordt. Ik denk dat het goed is dat wij dat bij de P&C-cyclus betrekken. Wij moeten de budgetten afrekenregels hierbij betrekken, maar ook een rapportage over de stand van zaken. Ik denk dat het goed is dat in dezelfde cyclus mee te nemen en dat gewoon twee keer per jaar te doen. Dat moet integraal gebeuren, want dan pakken wij het goed aan en is het logisch dat op deze manier te doen.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Daarmee ben ik natuurlijk blij. Mag ik veronderstellen dat dit met ingang van 2009, of wellicht nog eerder, realiteit kan zijn?

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat is inderdaad de bedoeling. Overigens zijn er ook opmerkingen gemaakt over ons weerstandsvermogen. Ook dat punt nemen wij daarbij mee. Ik denk dat het goed is in te gaan op de moties en amendementen die betrekking hebben op de financiën. Amendement A2 gaat over de Samenwerkingsagenda, waarin staat "de afzonderlijke programma's van het Uitvoeringsplan nader door middel van Statenvoorstellen te bespreken in de Staten". Het college is van mening dat dit amendement niet gesteund dient te worden. Wij stellen kaders op

basis van de hoofdstukken in het programma en niet op basis van alle afzonderlijke programma's in de Samenwerkingsagenda. Dit amendement wordt daarom ontraden.

Bij amendement A4 verwijst het college naar motie M2. Daarin is het helder verwoord, afgezien van het feit dat hierin bedragen staan die niet terecht zijn, en bovendien, zoals ik al zei, zijn wij bezig de reservepositie en het weerstandsvermogen te onderzoeken en aan de Staten voor te leggen.

In amendement A5 staat: "verwachten van het college van Gedeputeerde Staten een voorstel voor het monitoren van de realisatie van het Uitvoeringsplan". Dit amendement vindt het college overbodig, omdat dit al afgesproken is. In de subcommissie van de jaarrekening is dat volgens mij zo besloten en zo neemt het college dat over.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil nog reageren op het voorstel inzake de € 65.000.000. Er zit een verschil tussen datgene wat door de coalitiefracties is voorgesteld en datgene wat wij voorstellen. Wij zeggen dat eerst een heldere positie ingenomen moet worden over wat je aan reserves hebt en wat je zou willen bewaren en neem daarna een besluit. De gedeputeerde doet dat niet. Ik vind dat, vanuit haar positie als gedeputeerde voor financiën, niet helemaal een begrijpelijke weg. Ik kan mij voorstellen dat zij zich hard gemaakt zou hebben voor het antwoord op de vraag hoeveel geld er nog in de kas zit voordat zij dat doet. Ik begrijp dat de gedeputeerde voor financiën zich onderwerpt aan het algeheel oordeel van Gedeputeerde Staten: eerst de plannen in werking zetten voordat de financiering rond is. Is dat een juiste analyse?

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat is niet juist, want de financiering is rond. Er is een voorlopige dekking, dus het college is volstrekt rechtmatig bezig. Wat dat betreft, is de analyse van de heer Nugteren niet juist.

Dan ga ik in op de onderwerpen met betrekking tot de portefeuille Cultuur. De fractie van de SP begon over de Vrede van Utrecht en had een beetje het gevoel dat een provinciaal cultureel feestje heel erg gericht was op de stad. Wij delen die opvatting niet. Er is geld nodig om die fysieke infrastructuur goed op poten te zetten.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde heeft niet goed geluisterd. Wij wil-

len juist heel graag een provinciaal feest, waarin iedereen - jong, oud, dik, dun, paars, pukkelig, maakt niet uit - zijn of haar aandeel heeft. Wij zien echter dat het een groot, bombastisch gebeuren is, dat erg gericht is op hoe wij Utrecht op de kaart zetten. Het is leuk en misschien wel belangrijk, maar dat is niet waarom het zou moeten gaan. Het gaat onze fractie juist om culturele activiteiten, die een meerwaarde bieden en die ervoor zorgen dat met die impuls dingen tot stand komen die ook in de toekomst gehandhaafd kunnen blijven. Dus veel meer inhoud dan alleen maar een Utrecht op de kaart zetten.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dan zijn wij het snel met elkaar eens. Een Utrecht op de kaart zetten, betekent niet alleen maar iets voor even, maar dat is duurzamer. In het plan van aanpak voor de Vrede van Utrecht is het niet de bedoeling dat het alleen om de stad gaat, maar om de hele provincie en dat het daadwerkelijk erom gaat de provincie Utrecht cultureel op de kaart te zetten.

Tussen neus en lippen door werd de bibliobus genoemd. Ik kan daarover zeggen, voor zover de bibliobussen door de samenwerkende Utrechtse bibliotheken worden gefinancierd, dat deze ook in 2008 nog blijven rijden. Dat zal voor Lopik en Loenen in elk geval een oplossing betekenen. Wij merken echter wel dat de bibliobus geen oplossing is voor heel veel gemeenten. Wij merken dat juist andere, modernere vormen van bibliotheekvoorzieningen een oplossing betekenen, omdat de bibliotheekbus net een uur ergens staat waar de school nog dicht is, waar de mensen nog aan het werk zijn, enzovoort. Er zijn op het ogenblik andere mogelijkheden. Dan denk ik aan verrijdbare kasten die je in een dorps-huis of in een school kunt zetten. Daar zijn wij mee bezig en wij zullen een onderzoek doen om te kijken wat de ideale oplossing is. Daarover wordt heel verschillend gedacht. De ene gemeente zegt de bibliobus graag te willen houden. De andere gemeente zegt dat de bibliobus afgeschaft kan worden en dat er iets anders voor in de plaats moet komen. Dat willen wij goed in kaart gebracht hebben. Overigens hebben Utrecht en Zeist als gemeenten een bibliobus, dus daar gaan wij niet over.

Als het gaat om het profiel van Utrecht, genoemd door verschillende sprekers, moet je een verdeling maken van drie onderwerpen. Daar gaan wij ons dan ook op inzetten. Als je de kwaliteitsatlas hebt

- de identiteit van de provincie Utrecht -, dan kan de strategie goed worden uitgezet. Daarvoor heb je nodig de gegevens die wetenschappelijk gevonden kunnen worden: de Staat van Utrecht. Daartoe zal zo snel mogelijk een samenhangend voorstel naar de Staten komen.

Er is over cultuur verder weinig gezegd. Dat geeft mij het gevoel dat de Staten het er mee eens zijn.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Mevrouw Raven heeft, als financieel verantwoordelijke, het woord stofkam gebruikt. Wat betreft de Vrede van Utrecht is er natuurlijk wel het een en ander gezegd, in de zin van: hoort dit of dat er nu wel bij? Het manco hierin kan zijn dat wij met elkaar nog niet helemaal goed voor ogen hebben wat onze taak in het geheel is. Ik heb de term culturele identiteit gebruikt. Ik heb ook gezegd dat het van mij wel iets steviger mag. Hoewel, als ik meeleef met de fractie van de SP, dan mag dat vanuit de burger en ook voor de burger. Gaat de gedeputeerde er op die manier nog een keer naar kijken of houdt zij het bij de aangekondigde acties? Daarin ben ik wel geïnteresseerd.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Voor de Vrede van Utrecht komt er een nieuw beleidsplan, maar het huidige beleidsplan loopt nog tot en met 2008. Alle opmerkingen zullen echter worden meegenomen. Er komt dus een nieuwe voorzet voor een vierjarenplan. Dat wordt meegenomen in de cyclus van de Cultuurnota. Dus, alles waarmee wij nu bezig zijn, betreft beleid dat al door de Staten is vastgesteld.

De fractie van D66 heeft een opmerking gemaakt over 750 jaar Amersfoort in relatie tot de Vrede van Utrecht. Wij hebben heel bewust Amersfoort, en ook Rhenen, daaronder gezet. Het zijn historische steden met een geschiedenis. Wij hebben gezegd, en dan kom ik toch weer terug op de Vrede van Utrecht, dat het niet alleen de stad Utrecht is, maar dat het regionaal is. Als er activiteiten zijn, zullen wij die duidelijk op de kaart moeten zetten en die een karakter moeten geven, zoals het Kromme Rijnfestival. Daar wordt om de twee jaar een echt festival georganiseerd en wordt de provincie op de kaart gezet.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Oudewater is ook een oude stad. En Woerden ook.

Ik kan er nog wel een paar meer noemen. Ik vind het gehanteerde criterium zwak: een viering van het 750-jarig bestaan, hoewel volgens de historici ook dat ter discussie staat. Kijk dan naar wat cultureel is en interessant om te doen in een stad als Amersfoort. Dan moet het niet opgehangen worden aan het 750-jarig bestaan. Dat vind ik niet goed passen binnen het kader van de Vrede van Utrecht.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De reden is niet dat Amersfoort 750 jaar bestaat of dat Rhenen 750 jaar bestaat. Wij kijken naar de thema's, de onderdelen die met historie en cultuur te maken hebben en of wij daaraan een bijdrage kunnen leveren. Dat is logisch. Niet omdat de steden 750 jaar bestaan, maar omdat er in het kader van het 750-jarig bestaan allerlei activiteiten georganiseerd worden die met cultuur, geschiedenis enzovoort te maken hebben.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! De link wordt dus heel duidelijk gelegd met het Vrede van Utrecht-verhaal, gericht op ...

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Gericht op 2013-2016. Zeker.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik zie het wel in de uitwerking.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het amendement betreffende de Monumentenwacht kunnen wij ondersteunen en is een logisch gevolg van het eigen beleid van Provinciale Staten, als zij zeggen dat er meer inspecties uitgevoerd moeten worden. Het is logisch dat daarvoor meer menskracht nodig is. Wij zullen er bij de Cultuurnota 2009-2012 rekening mee houden dat de capaciteit vergroot kan worden. Ik kan nog melden dat het Prins Bernhardfonds het busje dat hiervoor nodig is inmiddels beschikbaar heeft gesteld voor 2008. Dit vult elkaar goed aan.

De VOORZITTER: Ik weet niet precies wat de gewoonte in dit huis is, maar als ieder antwoord van de gedeputeerden leidt tot een interruptie terwijl er nog een tweede termijn komt, dan kunt u uw interrupties ook bewaren tot die tweede termijn. Tenzij u zegt dat uw interruptie een tweede termijn bespaart. Dan geef ik u graag het woord.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb misschien niet goed opgelet en ben eigenlijk vergeten wat de gedeputeerde heeft gezegd over de eerste vier amendementen.

De VOORZITTER: Ik stel toch voor dat het college zijn beantwoording vervolgt.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben klaar met mijn bijdrage.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag gesteld in het kader van de Wmo. Dat valt bij mij weten onder de portefeuille Samenleving.

De VOORZITTER: Ik denk dat het valt onder de portefeuille van mevrouw Dekker, maar het wordt nagezocht.

Ik wil nog graag een opmerking maken over de financiën. Ik bespeur namelijk in de Staten een lichte aarzeling. In november heeft u de begroting ongewijzigd vastgesteld. Er is een coalitieprogramma dat voor de komende vier jaar € 343.000.000 aan ambities boven op die begroting heeft gelegd. De dekking van die € 343.000.000 was voor een deel te halen uit de vrijval in de lopende begrotingen, een bedrag van € 118.000.000 voor de komende vier jaar. Een bedrag van € 225.000.000 komt uit het Structuurfonds. Het college heeft, gehoord alle opmerkingen, iets meer ambitie getoond en heeft gezegd graag € 418.000.000 te willen uitgeven. Als dekking opnieuw die € 118.000.000 uit de meerjarensaldi, dus die vrijval, en € 290.000.000 uit het Structuurfonds. Wat betreft het verschil, die € 65.000.000, heeft het college gezegd het Structuurfonds als voorlopige dekking te nemen voor de meerjarenraming. Het college wil namelijk, conform de afspraak, graag nog eens kijken naar de fondsen en de reserves en ook misschien nog naar een stukje bestaand beleid om te bezien of oud voor nieuw ingevuld kan worden. Zodoende wordt er niet € 65.000.000 uit het Structuurfonds gehaald, maar worden er andere voorzieningen en reserves c.q. beleid aangepast. Dat is het meerjarenkader. Zo staat het in de meerjarenbegroting en de jaarschijven 2008-2011. Aan de Staten wordt vandaag gevraagd in te stemmen met de eerste jaarschijf. De eerste jaarschijf bestaat uit € 5.700.000 van 2007. € 83.500.000 bestaat uit twee fondsen: € 57.700.000 uit het Structuurfonds

en € 21.500.000 uit de begrotingssaldi, de vrijval. Dat is wat u vandaag daadwerkelijk gevraagd wordt. Er moeten dus twee dingen uit elkaar gehaald worden. Als namelijk blijkt dat bijvoorbeeld die € 65.000.000 niet gehaald wordt door de operatie die het college samen met de Staten wil inzetten, dan zal er in de meerjarencyclus gekeken worden of een andere dekking mogelijk is, of de ambities bijgesteld moeten worden et cetera. Het eerste moment dat wij daarover dan kunnen spreken, is bij de voorjaarsnota 2009. Ik hoop dat mijn woorden voor de Staten enigszins verduidelijkend werkend, omdat ik steeds merkte dat er iets 'zweefde'.

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De Staten hebben in hun bijdragen veel tijd en aandacht besteed aan de Samenwerkingsagenda. Daar ben ik erg blij mee. Dat betekent dat het instrument dat wij willen inzetten bij de Staten is aangekomen. Dat is mooi. De Samenwerkingsagenda is voor ons een manier om ons Uitvoeringsprogramma tot uitvoering te brengen. Wij willen dat in belangrijke mate samen met de gemeenten doen. Wij hebben de gemeenten uitgenodigd hun wensen en verlangens en projecten bij ons in te dienen. Wij maken kaders en de Staten stellen die kaders vast. Binnen die kaders werken wij aan het uitvoeren van ons programma en een deel van de uitwerking van ons programma gaat over de band van de Samenwerkingsagenda.

De Staten hebben veel aandacht besteed aan het fenomeen tijd. De heer De Vries zei dat wij een maand of twee maanden te laat zijn met het Uitvoeringsprogramma en dat wij te vroeg zijn met de Samenwerkingsagenda. Wat betreft die tijd: het is waar. Als wij nog een halfjaar langer hadden gewerkt aan de Samenwerkingsagenda, dan was deze zeker mooier en completer geweest en meer ingevuld dan deze nu is. De vraag is echter of die agenda dan ook inderdaad beter is en of dat betere in dat geval niet de vijand is van het goede. Wat wij nu hebben is een product waarbij alle gemeenten zich hebben ingespannen. Het is waar: de ene gemeente misschien meer dan de andere. Echter, alle gemeenten hebben zich ingespannen projectvoorstellen en verdere afspraken bij ons neer te leggen en te agenderen. En wij gaan met die agendering een volgende slag maken. Het werk is gedaan in de tijd die ervoor stond, en dat is goed. Daarmee zat er druk op het proces en daarmee hebben wij vandaag dit resultaat. Als wij

dit volgend jaar of over twee jaar opnieuw doen, dan weten gemeenten beter waar zij aan toe zijn en wat zij kunnen verwachten en dan zijn zij misschien nog alerter dan zij al zijn geweest in deze ronde.

De Staten zijn verantwoordelijk voor het vaststellen van de kaders en het college werkt binnen die kaders. Dat is van buitengewoon belang om dat hier goed vast te houden. Veel van de kaders die binnen de Samenwerkingsagenda van toepassing zijn, moeten nog worden uitgewerkt. De Staten hebben hiervan een lijst gekregen na de voorlichtingsbijeenkomst van vorige week. Wij zeggen toe dat wij de meeste van die kaders in het eerste kwartaal van 2008 aan de Staten zullen voorleggen. Wij kunnen in elk geval in de maand januari aan die lijst de datum toevoegen waarop wij de kaders zullen voorleggen. Bij de meeste zal eerste kwartaal vermeld worden, maar er zijn enkele uitzonderingen.

Velen hebben gesproken over andere partners waarmee de provincie zou moeten of willen samenwerken. Dat is ook zo en dat doen wij ook. Dat zal echter niet voor al die partners leiden tot het instrument Samenwerkingsagenda. Wij maken nu Samenwerkingsagenda's met gemeenten, maar wij werken natuurlijk met heel veel partijen samen binnen de kaders die gesteld worden in het Uitvoeringsprogramma. Wij gaan daarnaast bij heel veel partners op bezoek. "Die mooie bus zal nog wel een paar keer uitrijden", zeg ik tegen de heer Nugteren. Wij zijn bijvoorbeeld volgende week uitgenodigd bij het college van de Universiteit van Utrecht en er staan onder andere afspraken met Connexxion, de Rabobank, het RIVM, de Natuur- en Milieufederatie, de Jaarbeurs, TNO. Kortom, met een reeks aan instellingen en bedrijven. Wij gaan niet met al die instellingen en bedrijven een Samenwerkingsagenda maken. Als wij daar, tijdens onze bezoeken, verstandige dingen horen - ik ben ervan overtuigd dat wij die zullen horen - dan houden wij daar natuurlijk rekening mee bij het vaststellen van kaders en bij het voeren en het uitvoeren van beleid.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Het ging mij met name om de programma's die de Staten nog gaan vaststellen. Ik noemde het voorbeeld van Houten, maar er zijn er meer te noemen waar uitgewerkte plannen liggen, maar waar ook andere partijen op dat terrein zijn. Kunnen zij meer aanspraak maken op de gelden die beschikbaar wor-

den gesteld dan degenen waar het college nog niet mee heeft gesproken of die nog geen plannen hebben ingediend?

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Bedoelt de heer Nugteren Houten ten opzichte van andere gemeenten of ten opzichte van andere partijen?

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik doel op beide. Ik kan mij voorstellen dat er andere gemeenten zijn, maar de gedeputeerde zei zelf ook al dat er verschillen zijn. Als die andere gemeenten het lijstje doorkijken op 17 januari a.s., kunnen zij ook zeggen dat zij die voorstellen graag uitgevoerd zouden zien. Dan is dat nog net op tijd. Andere partijen hebben die gelegenheid voor 17 januari a.s. zeker niet, terwijl zij wellicht, bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid, ook een goed plan hebben. Hoe verhoudt zich dat tot elkaar? Het is geen subsidieregeling en er is dus ook geen verordening, maar ergens moeten de spelregels duidelijk gesteld zijn. Die spelregels mis ik nog.

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Die spelregels komen er binnen die kaders. Als wij bijvoorbeeld een fonds maken 'Verplaatsing hinderlijke bedrijven', 'Stedelijk bouwen en wonen' of een 'Uitvoeringsprogramma Sociale Agenda' en noem ze allemaal maar op, dan wordt binnen die kaders vastgesteld hoe wij omgaan met de financiële middelen die daaraan gekoppeld zijn. Binnen het ene kader gaat het vooral om de gemeenten en binnen het andere kader gaat het ook om de gemeenten, maar dan zonder 'vooral'. Het leidende principe is het kader waar het om gaat en niet de Samenwerkingsagenda. Als het dus gaat om het uitvoeren van een plan, dan is punt één dat het kader moet worden vastgesteld en dat binnen dat kader wordt bekeken met wie en met welke partijen wij dat programma het beste kunnen uitvoeren.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Dat vind ik een helder antwoord. Ik dank de gedeputeerde daarvoor. Betekent het echter ook in het voorbeeld van Houten - dat voorbeeld is overigens toevallig gekozen - dat van de drie plannen die men heeft ingediend er een of twee wegvallen, omdat er alsnog andere keuzes gemaakt worden? Is dat ook een mogelijkheid?

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dan zou ik de Samenwerkingsagenda erbij moeten nemen. Ik ken niet alle 227 punten uit mijn hoofd. Ik hoop dat de heer Nugteren daarvoor begrip heeft.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik ken de situatie in Houten niet zo goed als de heer Nugteren, maar wat hij zegt raakt ook de kern van ons probleem. Die kaders gaan wij voor een groot deel nog vaststellen. De gedeputeerde zegt dat wij bijna alle projecten in het eerste kwartaal van 2008 te zien krijgen. Ik begrijp uit de oplegnotitie dat de Samenwerkingsagenda's in januari of februari worden vastgesteld. Die agenda's worden dus vastgesteld voordat wij een groot aantal van die kaders vaststellen. Wat zijn de gevolgen voor die Samenwerkingsagenda van dat vaststellen van die kaders? En kan dat inderdaad betekenen dat gemeenten die denken dat zij projecten binnenhalen, alsnog, omdat wij de kaders anders stellen, te horen krijgen dat het niet doorgaat? Het lijkt mij overigens wel de juiste weg, maar ik vraag mij af wat het betekent voor het verwachtingspatroon van de gemeenten.

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben in het kader van die Samenwerkingsagenda gezegd dat er drie onderwerpen zijn waarover wij met alle gemeenten afspraken zullen maken. Een van die onderwerpen is jeugdbeleid/jeugdzorg. Het kader daarvoor is nog niet vastgesteld op het moment dat wij die Samenwerkingsagenda's ondertekenen. Er zal dus een zodanige formulering gezocht moeten worden, waarin wij, verwijzend naar het kader dat de Staten nog moeten vaststellen, met de gemeenten afspraken maken over wat wij verwachten van die gemeenten en wat die gemeenten verwachten van ons in het kader van jeugdbeleid/jeugdzorg. Zo zal dat gaan bij al die verschillende onderwerpen en al die verschillende kaders. Stel dat het kader voor stedelijk bouwen en wonen nog niet gereed is, dan zullen wij in de tekst van de overeenkomst met de gemeenten daarmee rekening houden. Als dat kader wel gereed is, dan zal dat een andere tekst zijn. Mevrouw Jonkers maakt zich kennelijk ongerust over de kaderstellende functie van de Staten. Die functie waardeert het college zeer en het college zal ervoor zorgen dat de Staten royaal de ruimte krijgen om de kaders vast te stellen.

De VOORZITTER: Het gaat dus om de kaders voor de thema's, de onderwerpen die staan in de hoofdstukken en niet per project. Ik denk dat dit een heel stuk van de discussie oplost.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil mevrouw Dekker iets vragen. Volgens mij hebben wij een coalitieakkoord gesloten en het college is aan de slag gegaan om daaraan uitvoering te geven. Een manier om daaraan uitvoering te geven is het samenwerken met gemeenten. Hoe krijgen wij dit beleid daadwerkelijk weggezet? Hoe krijgen wij het voor elkaar? Waar het onze fractie ook om gaat - en ik denk dat wij hiermee op dezelfde lijn zitten als de heer Nugteren - is of er in het verhaal waarbij de gemeenten gevraagd is hoe het vormgegeven wordt, ruimte is voor andere organisaties om hun input te leveren, op welke manier dan ook, en dat die zaken meegewogen worden in de uiteindelijke afweging waarin wij geld gaan wegzetten. Dus als er van elders, anders dan van de gemeenten, een goed idee ligt, is het college van Gedeputeerde Staten dan van plan die lijn mee te nemen in zijn keuzes om het geld weg te zetten?

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het wordt in hoge mate een als-dandiscussie. Als er van enige maatschappelijke organisatie een briljant idee bij ons binnenkomt om een kader, een uitvoering of een afspraak tussen de provincie en de gemeenten te verbeteren, dan zouden wij gek zijn als wij dat niet zouden meenemen. Als mevrouw Doornenbal bedoelt dat wij langs al die organisaties moeten gaan om hun inbreng binnen te halen betreffende die Samenwerkingsagenda, dan is dat zeker niet de bedoeling.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Het gaat ons om de bereidwilligheid van het college en of het college, op het moment dat er zich iets aandient, van plan is dat mee te nemen in zijn overwegingen.

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Laat ik dan nog een voorbeeld noemen uit de wereld van jeugdbeleid/jeugdzorg. Wij maken daarover met alle gemeenten een afspraak. Ik ben op dit moment intensief in gesprek met het hele brede scala aan organisaties op dat gebied. Daar zijn veel mensen met veel uitstekende ideeën. Die nemen wij

natuurlijk mee en die verwerken wij in de afspraken die wij maken.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik doe verwoede pogingen de discussie te volgen. Het is alsof er geen kaders bestaan, maar er liggen een heleboel uitspraken vast. Als wij het hebben over jeugdbeleid, dan ligt er een onderzoek en liggen er richtinggevende uitspraken van de Staten. Ik bedoel te zeggen: in de uitwerking moeten wij toch gewoon voortborduren op de al bestaande lijnen en de al bestaande kaders - al moeten die misschien wat aangepast worden die uitgezet zijn? Of zit ik er naast en moet ik het zo begrijpen dat wij aan een compleet nieuwe kaderstelling voor al die projecten in het kader van de Samenwerkingsagenda moeten gaan werken? Nee toch?

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Nee, dat is niet het geval. De kaders die er zijn en die van toepassing zijn, worden gewoon voluit toegepast. Daar waar het nodig is, komen er nieuwe kaders.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Kan ik dan zeggen dat het probleem aanzienlijk minder groot is dan het soms lijkt? Tachtig of negentig procent van de kaders staat immers vast. Voor de overige tien of twintig procent moeten wij het nader preciseren. Mag ik het zo opvatten?

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Als de heer Bisschop mij niet vastzet op de genoemde percentages, dan klopt het inderdaad wat hij zegt.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Mag ik hierop inhaken? Wij hebben informatie gekregen waaruit blijkt dat er van de 23 uitvoerbare projecten bij zeventien nog nadere kaders moeten worden vastgesteld. Dat lijkt mij een aanzienlijk percentage.

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat betekent dat Provinciale Staten daarmee aan de gang moeten.

De VOORZITTER: Ik ben bang dat er een Babylonische spraakverwarring zal ontstaan. De Staten krijgen geen kaders per project in de Samenwer-

kingsagenda. De Staten krijgen kaders voor die beleidsthema's waarvoor nog geen kaders zijn vastgesteld. In het totale programma van € 418.000.000 c.q. € 343.000.000 zit, zoals door de Staten is vastgesteld, € 65.000.000 voor het landelijk gebied. Dat was het enige punt dat is vastgesteld bij de begroting. Daar zijn gewoon kaders voor en daar komen geen nieuwe kaders meer voor. Als je kijkt naar bouwen en wonen, hinderlijke bedrijven en naar de voorwaarden daarbij, dan zie je dat daarvoor nog geen kaders bestaan. Dat betekent dat, voordat er definitieve afspraken gemaakt worden met de gemeenten, het college bij de Staten komt en dat de Staten de kaders vaststellen. Dan pas gaan wij een handtekening zetten. Als er eind januari samen met de gemeenten zaken ondertekend worden en als daarvoor nog geen kaders zijn vastgesteld, zullen dat alleen nog maar intentieovereenkomsten zijn. Wij gaan als college van Gedeputeerde Staten namelijk geen overeenkomsten aan als Provinciale Staten daarvoor de kaders niet hebben vastgesteld. Waar nog geen kaders zijn vastgesteld, zal het gesprek daarover nog gevoerd moeten worden. Dat zal gebeuren op een tijdstip dat in 2008 de schop nog de grond in kan.

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik zal de inbreng van een aantal sprekers langslopen. Mevrouw Jonkers zegt dat samenwerken met gemeenten niet iets heel bijzonders is. Dat is ook zo. De wijze waarop wij dat echter doen, is wel bijzonder. Wij zeggen niet alleen dat wij samenwerken; wij laten zien dat wij dat doen en hoe wij dat doen. Mevrouw Doornenbal heeft gezegd dat er gemeenten zullen zijn die zich nu achter de oren krabben en die misschien wel, nu zij zien wat andere gemeenten hebben ingebracht, meer hadden willen inbrengen. Welnu, het is een dynamische agenda, dus die gemeenten komen royaal in de herkansing. Ik denk dat het een goede prikkel is om dat op deze manier te doen. De heer Nugteren heeft opmerkingen gemaakt over de teksten van de projectvoorstellen. Als voorbeeld noemde hij het project in Veenendaal betreffende eenzaamheid onder ouderen. Ik wijs hem er echter op dat dit de teksten zijn van de gemeenten. Dit is niet onze inbreng. In de volgende fase gaan wij met die gemeenten de agenda's definitief maken.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Dan mag ik hopen dat de gedeputeerde de gemeen-

ten streng toespreekt. Ik vind het teksten die gewoon niet kunnen. Mijn vraag was of de gedeputeerde ook die mening was toegedaan.

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het is niet goed als wij hier de teksten van de gemeenten gaan beoordelen. Wij gaan met die gemeenten in gesprek en zullen de definitieve teksten maken. Als er dan nog onwelgevoeglijke teksten staan, heeft de heer Nugteren een punt. De heer Van Kranenburg heeft naar aanleiding van de Samenwerkingsagenda gevraagd - en ook heeft hij het bij motie neergelegd - of goede praktijken van de ene gemeente door een andere gemeente overgenomen zouden kunnen worden. In de motie vraagt hij daaraan voorrang te geven. Ik kom straks overigens nog terug op de motie. Het is vanzelfsprekend, en dat kan dan ook de rol zijn van de provincie, om daar waar 'good practices' zijn, andere gemeenten te stimuleren om die over te nemen. Het voorbeeld dat hij noemde van voortijdig schoolverlaten, wordt in het kader van onderwijsarbeidsmarkt een provinciebrede aanpak. Natuurlijk zullen wij datgene wat in de ene gemeente wordt ontwikkeld met andere gemeenten bespreken. Als er goede resultaten zijn, zullen andere gemeenten meer dan bereid zijn iets over te nemen.

Mevrouw Jonkers vraagt om een focus op het arbeidsmarktbeleid voor allochtone jongeren. Wij gaan samen met het onderwijsveld, de gemeenten en het bedrijfsleven afspraken maken over een programma 'Onderwijsarbeidsmarkt' en richten ons bij voortijdig schoolverlaten en jeugdwerkloosheid vooral op jongeren zonder startkwalificaties. Daarin zijn allochtone jongeren oververtegenwoordigd en daar komen zij vanzelfsprekend ruim aan bod.

Dan ga ik over naar de moties en amendementen. Amendement A1 betreft het ATCC. Het college is bereid dit amendement over te nemen.

Amendement A3 gaat over de conceptsamenwerkingsagenda. Dit amendement wijst het college af. Wij gaan verder met de uitwerking van de uitvoerbare projecten en de procesafspraken. Die zullen wij omzetten in resultaatafspraken en die komen in de definitieve agenda's terecht.

Dan amendement A9, ingediend door de heer Van Kranenburg. Wij hebben een aantal onderwerpen waarover wij afspraken zullen maken met alle gemeenten: jeugdzorg, WABO en WelThuis!. Wij

hebben met name over aardgas en onderwijsarbeidsmarkt beleid in voorbereiding, waarmee heel veel gemeenten te maken hebben of krijgen. Wij zullen datgene wat in het amendement wordt gevraagd betrekken bij de kaderstelling op de onderwerpen waar dat van toepassing is.

Amendement A12 gaat over de bouwkundig adviseur. Sommige statenleden zijn langer in dit huis dan ik en weten dat dit een onderwerp is waarover de Staten al een aantal keren hebben gesproken. De Staten hebben al een aantal keren een besluit genomen om de subsidie te verlengen. Twee jaar geleden is er een heel duidelijk besluit genomen: wij financieren dit nog twee jaar en dan is het afgelopen. Daarbij is een aantal voorwaarden gesteld. Een van de voorwaarden was dat er al acquirierend opdrachten moesten worden binnengehaald. Dat is onvoldoende gelukt en, refererend aan die afspraken, heb ik samen met CliëntenBelang ingezet dat zij van de betrokken persoon het dienstverband zullen beëindigen. Dit is niet een prioriteit van het college, maar een taak van de gemeenten in het kader van de Wmo. Wij wachten de beslissing van de Staten over dit amendement af.

Motie M3, de ketenregie jeugdzorg. Ik heb zojuist even gesproken met de indiener van deze motie. Ik denk dat er misschien sprake is van een misverstand. Als dat niet zo is, hoor ik dat wel in de tweede termijn. De provincie neemt de overallregie op het gebied van jeugdbeleid/jeugdzorg. Bij het programma dat ik momenteel uitwerk, 'Utrechtse jeugd centraal', is voorzien in samenwerking met het onderwijs, de GGZ, de wereld van de lichtverstandelijk gehandicapten, met gesloten jeugdzorg etcetera. Die werken allemaal samen onder de regie van de provincie aan het verbeteren van het stelsel van jeugdbeleid en jeugdzorg in deze provincie. Ik heb afgesproken wanneer ik daarmee bij de Staten kom. Als de Staten op dat moment vinden dat er onvoldoende recht wordt gedaan aan datgene wat hier wordt gevraagd, is het volgens mij tijd om een motie of een amendement in te dienen. Ik heb op dit moment geen behoefte aan deze motie.

Motie M4, de hoogspanningsleidingen. Wij kunnen instemmen met de motie onder de aanname dat hier gevraagd wordt om een minimale regievoering van de provincie. Overigens is het zo dat onlangs een kennisplatform over dit onderwerp en over elektromagnetische velden, stralingen enzovoort is ingesteld door minister Kramer, onder voorzit-

terschap van de burgemeester van Den Bosch. Die heeft zich voorgenomen de kennis, het inzicht en de onderzoeksrapporten die er wereldwijd over dit onderwerp verschijnen, te vertalen naar de Nederlandse situatie. Ik ga ervan uit dat de Staten ons niet vragen dat werk nog een keer dunnetjes over te doen. Wij nemen de motie dus over onder de aanname van minimale regie.

Motie M5: stageplaatsen/leerling (bouw-)plaatsen. Ook deze motie kan het college overnemen. Wij willen de indieners ervan er echter wel op wijzen dat wij moeten waken voor extra regedruk. Wij zijn bezig met deregulering en wij moeten ervoor oppassen dat wij niet met de ene hand dereguleren en met de andere hand regels toevoegen. In z'n algemeenheid kunnen wij deze motie omarmen.

Motie M7 over het inpassen van ambulante hulp thuisloze jongeren in de jeugdketen. In de commissie is over dit onderwerp ook al gesproken, waar is vastgesteld dat de stad Utrecht de eerstverantwoordelijke is voor de opvang van dak- en thuislozen, ook als dat om jongeren gaat. Dat wordt in deze motie overigens ook aangegeven. De stad Utrecht is bezig de ketenaanpak voor thuisloze jongeren, voor zwerfjongeren, te onderzoeken en neemt in dezen haar verantwoordelijkheid. Ik stel voor het daar voorlopig even bij te laten. Als zwerfjongeren jeugdzorg nodig hebben, dan krijgen ze die, net als iedere andere jongere. In het kader van de regie, waarover wij zojuist hebben gesproken - waarbij wij samenwerken met de wereld van de GGZ en de wereld van de lichtverstandelijk gehandicapten - kunnen ook de zwerfjongeren de zorg krijgen die zij verdienen.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb de indruk dat er een klein misverstand is ontstaan. Misschien zijn wij niet helemaal duidelijk geweest bij de uitleg van de motie. Het gaat niet om het vragen van geld, maar het gaat om het opnemen in de keten. Daarbij hebben wij een regietaak. Er is echter sprake van een kloof tussen de bestuurskracht en de uitvoeringsmacht. De werkvloer zegt dat de ambulante zorg heel hard nodig is. De bestuurskracht vindt dat echter niet. Mijns inziens moet daarover op z'n minst gesproken worden met het veld, zeker als wij toe willen naar een vraaggestuurd aanbod. Dat is het verhaal: de keten moet naar het kind. Wij moeten met alle partijen daarover praten om te kijken hoe die ambulante zorg in de keten gepast kan worden. Dat is de ene kant van het verhaal.

De andere kant van het verhaal is dat wij constateren dat er twee ketens zijn. Het verzoek in de motie is in elk geval te bekijken hoe die ketens zich tot elkaar verhouden om te voorkomen dat er dubbel werk wordt gedaan, om te komen tot een zo efficiënt mogelijke keten waarin jongeren deelnemen en om te voorkomen dat er kinderen tussen wal en schip vallen. Het is dus expliciet geen financieel verzoek, maar puur het verzoek de ketens zo sluitend mogelijk te maken.

Mevrouw Dekker (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb de motie ook niet begrepen als een financieel verzoek. In de wereld van jeugdbeleid en jeugdzorg, en dat weten de Staten zelf ook, zijn er veel ketens. Het gaat dan ook niet aan om de keten van jeugdbeleid/jeugdzorg te zetten naast de keten voor zwerfjongeren, want dan kan ik er nog wel twintig noemen. Het gaat erom dat wij een zodanig beleid voeren dat kinderen de hulp krijgen die zij nodig hebben. Daarin zijn zwerfjongeren belangrijk. De verantwoordelijkheid voor zwerfjongeren ligt in eerste instantie bij de centrumgemeente. Dat weet die centrumgemeente ook; daarover zijn afspraken gemaakt. De stad Utrecht neemt dan ook die verantwoordelijkheid. Mochten daarin evidente gaten gaan vallen, dan zullen wij daarover natuurlijk met die gemeente in gesprek gaan. Wij hebben dan wel niet de verantwoordelijkheid voor de zwerfjongeren, maar zij hebben er wel belang bij dat het goed geregeld wordt. De provincie moet echter niet de verantwoordelijkheid nemen voor de keten van de zwerfjongeren.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Het gaat ons puur om de vraag hoe die beide ketens zich tot elkaar verhouden in het belang van een zo effectief mogelijke jeugdketen.

De heer EKKERS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben het in deze provincie erg goed. Dat zeggen wij ook tegen elkaar: wij hebben een mooie provincie, met een hoogopgeleide bevolking, met vijf nationale landschappen, met weinig ruimte. En dan, ... moet je keuzes gaan maken. En dat is lastig. Echter, daarom juist zetten wij met elkaar in op het zo mooi mogelijk houden van dat profiel van de provincie Utrecht of om het nog mooier te maken. Vandaar dat wij met name inzetten op binnenstedelijke vernieuwing, het weghalen

van hinderlijke bedrijvigheid, het zorgen voor het opknappen van oude bedrijventerreinen. Dat doen wij vooral om ervoor te zorgen dat het buitengebied niet opnieuw aangetast wordt. De fractie van het CDA sprak over die hinderlijke bedrijvigheid en zei dat dit er dan ook niet elders moet komen. Dat kan echter niet altijd. Ik zal een voorbeeld noemen. Als Lantor, een bedrijf in de gemeente Veenendaal, verplaatst zou worden vanwege het feit dat de binnenstedelijke vernieuwing op die plek niet aangepakt kan worden, dan wil ik toch Lantor in de provincie blijven behouden voor de werkgelegenheid. Aan de andere kant is het zo dat als er bedrijventerreinen opgeknapt gaan worden en daarin wordt extra geld geïnvesteerd, dat je dan niet moet aankomen met plannen voor nieuwe bedrijventerreinen en daarvoor weilanden opofferen als dat niet nodig is. Wij gaan zorgen dat er niet veel meer gaat gebeuren dan echt noodzakelijk is. Wij proberen zo voorzichtig mogelijk om te gaan met datgene wat ons dierbaar is. Eigenlijk is dat tegelijk een antwoord aan de PvdD, die zegt betreffende de kwantiteit van de bedrijventerreinen dat wij ervoor moeten oppassen dat wij niet zomaar overal bedrijventerreinen realiseren en als bedrijventerreinen nog veel leegte hebben, dat er geen nieuwe moeten worden aangelegd. Dat is zo. Ik heb echter al gezegd - alhoewel de PvdD daar anders over denkt - dat in het streekplan een aantal mogelijkheden is aangegeven. Die kan men gaan gebruiken. Wij zullen echter uiterst terughoudend zijn als het gaat om ruimtevreters. En de Staten kunnen daarop toezien.

Ook de heer Bos sprak over ruimtevreters. De vraag is of je die ruimtevreters naar Flevoland zou moeten brengen. Ik vind dat een interessante discussie. Ik denk dat het goed is het genoemde profiel van de provincie Utrecht te maken. Ik denk dat het goed is om over wat niet in dat profiel past, te spreken met Flevoland. Niet omdat Flevoland het afvoerputje van Utrecht zou moeten zijn, maar wel omdat Flevoland een aantal mogelijkheden heeft naar de toekomst toe voor wat betreft het vliegveld. Het is overigens tegelijkertijd wel zo, als wij ruimte willen creëren, dat wij ervoor moeten waken dat laaggeschoolden nog wel werk kunnen krijgen. Naar die balans moeten wij in de toekomst goed kijken. Het ene voordeel kan het andere nadeel met zich meebrengen. Dat is een afweging die wij zorgvuldig moeten gaan maken.

De heer Bos sprak verder over de verbinding tussen Utrecht en Flevoland, zowel per weg als per spoor. Als je in Flevoland gaat investeren - of het die 15.000 woningen zijn of nog veel meer zaken - moet vanzelfsprekend de bereikbaarheid gewaarborgd zijn. Ik heb mij dan ook van harte achter de woorden van Adri Duivesteijn, de huidige wethouder van Almere, gesteld toen hij zei dat er alleen maar gebouwd kan worden rond Almere als de infrastructuur voldoende aandacht krijgt van het Rijk. Daar heeft hij gelijk in en dat heb ik tegen hem gezegd en ook tegen de betreffende minister.

Door diverse fracties is gesproken over mobiliteit. Als je het hebt over mobiliteit, dan heb je het eigenlijk over alle modellen die te maken hebben met mobiliteit. Je moet het dan zelfs hebben over telewerken, het werken op andere tijdstippen, maar ook over asfalt, maar niet alleen asfalt. Je zult het ook moeten hebben over openbaar vervoer, blue ports, de fiets. Alles werkt mee om het probleem op te lossen. Daar zijn wij met elkaar druk mee bezig in het kader van de studies. De Staten weten dat. De fractie van D66 vroeg naar de blue ports. Het is aan die fractie te danken dat de blue ports zo'n drie jaar geleden zijn geïntroduceerd. Hulde daarvoor. Op dit moment zijn wij in het Utrechtse druk bezig te bekijken wat wij meer kunnen doen met die blue ports. Het Klooster in Nieuwegein is daarvan een voorbeeld; wij willen daarop fors inzetten, en de gemeente Nieuwegein weet dat. Als er gelden beschikbaar zijn vanuit Den Haag - ik zie de staatssecretaris met enige regelmaat - dan zal ik daarop aandringen. Het OESO-rapport maakte duidelijk dat in de Randstad de economische ontwikkeling achterblijft, met name omdat het openbaar vervoer zo achterblijft. Wij moeten dus gaan investeren, en dat kan alleen maar als je het spoorwegnet uitbreidt. Wij hebben allen de discussie in de Tweede Kamer daarover kunnen volgen. De vraag is wel wat dat nog betekent voor de aanleg van het openbaar vervoer, de spoorlijnen in de provincie Utrecht. De fractie van het CDA vroeg in dit verband of de Ponlijn een oplossing daartoe zou kunnen bieden. Dat is echter op dit moment nog niet te zeggen. De Ponlijn is echter wel een onderdeel van de pakketstudies. In de kerstbrief wordt daarover gerept. Daarin wordt de A2,5 op goede gronden afgewezen, omdat uit de studies blijkt dat als je die A2,5 zou aanleggen, dit vervangend vervoer voor de A4 zou betekenen. Met ander

woorden: het vervoer van Amsterdam, Den Haag en Rotterdam zou dan veelal via de A2,5 bij ons langskomen. En daarop zitten wij niet te wachten.

Wat gebeurt er nu met de Ponlijn? Die Ponlijn is een onderdeel van de pakketstudies. In die pakketstudies wordt aandacht besteed aan de vraag wat het oplevert voor andere spoorlijnen en voor andere vormen van vervoer. Dan komen de vragen aan de orde wat het betekent op dit moment en wat het betekent voor de toekomst. Verder moeten de effecten op de omgeving worden bekeken: hoe ligt het in de omgeving, kom je door een EHS-gebied? Al dat soort vragen moet beantwoord worden alvorens je tot een conclusie komt, en ook de conclusie over de Ponlijn zal hier op enig moment komen.

Een andere weg, genoemd door de fractie van de VVD, is de A12 SALTO. Laat ik hier uitspreken dat het college van Gedeputeerde Staten van mening is dat de aansluiting van Houten op de A12 dringend noodzakelijk is. De BOR-gelden stoppen in 2010. Voor die tijd moet de aanbesteding gereed zijn. Overigens was het al een oude afspraak met Houten dat die weg zou worden aangelegd. Op dit moment neemt het BRU het voortouw in de discussie over wat er met de A12 SALTO zou moeten gebeuren. Ik volg dat zeer nauwlettend.

Het aquaduct N201 Amstelhoek. Daarover zal in januari a.s. gerapporteerd worden aan de Staten. De fractie van de SGP sprak ook over mobiliteit, met name over rond- en randwegen. Vastgesteld moet worden dat er nauwelijks vraag is naar rond- en randwegen. Er is wel een vraag van de gemeente Renswoude, maar daar is het niet echt noodzakelijk. Daar waar echter sprake is van een concrete vraag en waar een rond- of randweg een probleem kan oplossen, zullen wij dat projectmatig aanpakken. Wij zullen dan niet zeggen dat er geen geld is en dat die gemeente het zelf maar moeten uitzoeken. Nee, dan gaan wij helpen.

De heer KONIJNENBELT (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil de gedeputeerde graag een verduidelijkende vraag stellen over hoe hij om denkt te gaan met de Ponlijn. Wij overwegen namelijk een motie hierover in te dienen. Dat hangt dan ook af van zijn antwoord. Kan de gedeputeerde duidelijk maken wanneer wij dit qua tijdsbestek terugkrijgen? Hij zegt wel dat de Staten dat te zijner tijd terug zullen zien, maar dat kan natuurlijk heel lang duren.

De heer EKKERS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Al te concreet kan ik daarover niet zijn. De discussie loopt al lang. Ik vind daarom dat de vraag in 2008 beantwoord moet kunnen worden.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde herinnert zich waarschijnlijk ook wel dat er in 2003 een onderzoek is uitgevoerd naar de Ponlijn. Daarbij is gekeken naar het draagvlak onder de betrokken gemeenten, naar de vervoerskwaliteiten en wat hierop ingezet zou moeten worden. Wat gaat de gedeputeerde met dit onderzoek doen? Is dat onderzoek misschien van tafel en komt er een heel nieuw onderzoek voor in de plaats?

De heer EKKERS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Nee, dat onderzoek wordt meegenomen in het onderzoek dat nu uitgevoerd gaat worden.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Zijn wij dan met het komende onderzoek voor eens en voor altijd van deze discussie af?

De heer EKKERS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Als het aan mij ligt wel.

De heer KONIJNENBELT (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik word wat ongerust nu de gedeputeerde zegt dat het oude onderzoek input wordt voor deze studie. Dat er even naar dat oude onderzoek wordt gekeken, begrijp ik, maar statenbreed is destijds gezegd dat het onderzoek ondermaats was. Om dat nu als vertrekpunt of als norm te nemen, lijkt ons niet erg goed. Als de gedeputeerde zegt dat dit niet gebeurt, ben ik wat meer gerustgesteld.

De heer EKKERS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dan zeg ik dat snel toe, want ik heb niet gezegd dat het een vertrekpunt of een norm is. Ik heb gezegd dat het een van de zaken is die meegenomen worden; een van vele inputs.

De heer KONIJNENBELT (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Het was geen best onderzoek. Zegt de gedeputeerde er dat dan bij?

De heer EKKERS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Als de heer Konijnenbelt dat wil horen, graag hoor.

Dan de vervoersautoriteit, genoemd door de heer Bos. Er is een UPR-project inzake de vervoersautoriteit. Daarover moet nog een rapport worden opgesteld en ik wil niet vooruitlopen op de conclusies daarin. Als echter uit dat rapport blijkt dat het een aanbeveling zou kunnen zijn om tot één vervoersautoriteit over te gaan, hetgeen ik op dit moment niet uitsluit, dan mag het vervoersautoriteit-zijn nooit een belemmering zijn om dat op te geven en toe te werken naar die andere, nieuwe vervoersautoriteit. Met andere woorden: het bestaan van jezelf, mag nooit een belemmering zijn voor een oplossing die beter is.

De heer BOS (PVDA): Mijnheer de Voorzitter! Het antwoord van de gedeputeerde is bijna academisch. Als, dan, Er zijn wel dertien vervoersautoriteiten in de Randstad. Daar kan toch niets goeds van komen in de zin van een gezamenlijk ontwikkeld beleid? Ik zit niet te wachten op allerlei structuren, waaraan je veel tijd moet besteden. Het gaat erom dat je uiteindelijk kunt zeggen dat je een samenhangend ov-beleid hebt en dat je niet tien soorten tramstellen in de Randstad hebt lopen. Dat soort dingen moeten er immers toe leiden dat er een eenduidiger beleid komt? Daar kan de gedeputeerde toch gewoon ja op zeggen?

De heer EKKERS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Daar zeg ik ja tegen. Er zijn twintig verschillende vervoersautoriteiten in Nederland. Het lijkt heel goed te zijn die te gaan bundelen en daarmee veel helderder en duidelijker te zijn. Ik heb ook steeds gezegd dat het mij goed lijkt dat er één vervoersautoriteit komt. Voordat ik definitief zeg dat het inderdaad goed is, wil ik het rapport gelezen hebben. Bovendien zal er misschien nog onderhandeld moeten worden. Wat ik echter veel belangrijker vind, is dat als je daarin een functie hebt, dat nooit belemmerend mag zijn voor het uit handen geven van die functie.

Amendement A6 over het woon-werk fietsverkeer. Wij hebben geconstateerd dat er heel veel over de fiets gesproken wordt; er zijn veel rapporten waarin iets staat over de fiets. Als ik het amendement zo mag verstaan dat het actieplan een inventarisatie is van wat er is en aan welke zaken nog aandacht besteed zal moeten worden en wat de rol ervan is, dan kan het college het amendement aanvaarden.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik begrijp niet precies wat de gedeputeerde bedoelt. Hij zegt dat er een inventarisatie gemaakt zal worden van wat er allemaal is. Een actieplan houdt echter ook in dat er ingegaan wordt op wat de provincie daaraan nog kan toevoegen om zaken rond te krijgen.

De heer EKKERS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wat ik mij daarbij voorstel, is het volgende. Ten eerste: er komt een inventarisatie van datgene wat er op het gebied van de fiets al gebeurt. Ten tweede: er wordt bekeken wat er nog moet gebeuren. Ten derde: wiens verantwoordelijkheid is het en moeten wij dat doen of moet een ander dat doen. Als dat hetgeen is wat met het amendement wordt beoogd, dan kan het college het amendement aannemen.

Amendement A7, stimulering ondernemerschap onder laagopgeleiden. Dit amendement heeft voor het college geen bezwaren. Dus adviseren wij de Staten het amendement aan te nemen.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij vinden het amendement ook erg sympathiek. Wij kunnen ons echter voorstellen dat de Staten behoefte hebben om er nog nader naar te kijken. Kunnen wij afspreken met de gedeputeerde dat er binnen drie maanden een concreet voorstel op tafel komt?

De heer EKKERS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik weet niet of dat lukt binnen drie maanden. Het lijkt mij wel goed om er in elk geval binnen drie maanden met elkaar over te spreken.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil eerst iets zeggen over wat de heer Bisschop inbracht, al gebruikte hij het als metafoor. Hij raakte daarmee echter de kern van de veiligheid als het gaat om water en dijken. Het is inderdaad zo dat er op dit moment een groot investeringsplan loopt. Met de waterschappen en andere instanties wordt daar druk naar gekeken. Wij hebben een deadline om overal onze dijken veilig te doen zijn, omdat de heer Bisschop en ik te maken kunnen krijgen met overstromingen. Wij hebben dat kunnen zien in Wilnis en ook, niet zo lang geleden, in het gebied waar de heer Bisschop woont. De komende tijd zal daaraan, binnen de normale begroting, aan-

dacht worden besteed. Ik kan daarbij zeggen dat wij volop aandacht hebben voor de minst veilige dijken en dat wij daarin dat investeringsprogramma naar voren zullen trekken.

Mevrouw Jonkers en de heer Nugteren spraken over de inzet van personeel. Het is een ambitieus programma waar het college voor staat. Ik kan mij voorstellen dat men zich afvraagt hoe het college dit wil dekken. Uiteraard zullen wij eerst bekijken hoe de capaciteit binnen deze organisatie is. Als je echter zo'n ambitieus programma hebt, dan ontkom je er niet aan - zeg ik vooral tegen mevrouw Jonkers en de heer Nugteren - dat er projectcapaciteit moet worden aangetrokken. Het college zal daar een analyse van maken en op basis daarvan zal het college besluiten in welke mate er extra capaciteit moet worden aangewend. Ik kan hen verzekeren dat het college eerst wil bekijken wat op dit moment de capaciteit is binnen de huidige formatie.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik begrijp dat het college dat eerst wil uitzoeken, maar op welke wijze en op welk moment binnen het proces komt dat terug in de Staten?

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wij stellen ons voor dat wij dat heel snel, in februari, al in beeld hebben.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Zal het college daarbij nog iets ter besluitvorming voorleggen aan de Staten?

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Als dat binnen de kaders van de Staten valt, dan zal het college dat zeker doen. Ik heb dat echter nog niet in beeld. Tenzij er extra geld mee is gemoeid. In elk geval zullen de Staten daarover adequaat worden geïnformeerd.

Mevrouw BODEWITZ (PVDD): Mijnheer de Voorzitter! Is het mogelijk in die informatievoorziening mee te nemen welke gevolgen het heeft voor de effectiviteit van de projecten? Op het moment dat er externe krachten worden ingehuurd, op projectbasis of door het inschakelen van bedrijven, gaat het sowieso meer geld kosten. De vraag is in hoeverre dat ten koste kan gaan van de resultaten c.q. de effectiviteit.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Vanzelfsprekend zal dat kostenaspect daarin worden meegenomen.

In Brussel hoorden wij inderdaad wat Europarlementariër mevrouw Wortmann zei over de blue ports. Wij zullen proberen van die € 55.000.000, die nu berust bij staatssecretaris Huizinga, voor de projecten in het Utrechtse - dat geldt niet alleen voor blue ports overigens, maar ook voor andere projecten - middelen te krijgen als de fondsen beschikbaar komen. Ik zal daarover uiteraard met collega Ekkers van gedachten wisselen.

Mevrouw Bodewitz sprak onder andere over biologische catering. Haar voorstel was dat het college daarvoor een plan maakt. Ik voel daar eigenlijk niets voor. Wij zijn daarmee namelijk al heel druk doende. Wij kijken al binnen de bedrijfsvoering van onze organisatie wat als biologisch product kan worden geconsumeerd. De markt is overigens nog niet helemaal zo ver dat alles biologisch mogelijk is. Dit staat daarbij ook nog los van de vraag of de medewerkers überhaupt wel biologische producten willen consumeren. Ik kan mevrouw Bodewitz wel zeggen dat het een blijvend aandachtspunt is binnen deze organisatie.

Mevrouw BODEWITZ (PVDD): Mijnheer de Voorzitter! Er is nu aandacht voor, maar dan alleen in het bedrijfsrestaurant. Dat is natuurlijk maar een deel van de catering. Er is geen aandacht voor de catering bij vergaderingen, de banketing en dergelijke. Dat is, op de koffie na, niet biologisch. Dus als daarvoor aandacht kan komen, heel graag. Eigenlijk, als wij kijken naar de eisen die SenterNovem heeft gesteld aan duurzame inkoop met name op het product catering, is veertig procent biologisch de minimale vereiste; zestig procent biologisch is de wensnorm.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Volgens mij voldoen wij daar zeker aan. Wat betreft de banketing weet ik zeker dat onze gasten in de vergaderruimtes regelmatig worden getraakteerd op biologisch brood. Wat dat betreft doen wij ons best een apart programma te ontwikkelen voor vergaderruimten en mensen die ons komen bezoeken. Wij zullen dat meenemen, maar mevrouw Bodewitz kan ervan overtuigd zijn dat wij hieraan aandacht zullen blijven geven. Ik vind overigens dat wij dit inmiddels al behoorlijk goed doen binnen het restaurant. Dat zal waarschijnlijk zijn uitstraling hebben naar de vergaderruimten. Ik kan echter niets

toezeggen over plannen van aanpak. Dat moeten wij niet willen. Wij kijken naar wat nodig is, naar wat de markt biedt en wat de behoefte is binnen deze organisatie.

Mevrouw BODEWITZ (PVDD): Mijnheer de Voorzitter! Wij voldoen zeker niet aan het percentage biologisch. Voor het bedrijfsrestaurant gaat het om ongeveer vijftientig procent. Juist om voor het bedrijfsrestaurant die norm van veertig procent te willen halen, moet je daar tijdig naar kijken. Het is voor de catering namelijk niet mogelijk op zeer korte termijn te zorgen voor een ophoging van het percentage. Dat moet geleidelijk aan gebeuren. Dat is anders bij banketing: daar kan het wel in een keer worden omgezet, omdat het personeel er geen kosten aan besteed.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Het stoort mij dat er over dit onderwerp wat lacherig wordt gedaan. Ik begrijp dat eerlijk gezegd niet goed. Als wij een duurzame provincie willen zijn en klimaatneutraal willen zijn in onze organisatie, dan is het toch een kleine moeite te kijken hoe wij met dit soort concrete onderwerpen een heel grote stap kunnen zetten? Ik zou zeggen: "College, ga aan de gang, kijk er eens goed naar en kom met een plan." Zo moeilijk kan dat toch niet zijn?

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik voel daar weinig voor. Sinds jaar en dag heeft het al onze aandacht. Wij breiden dat steeds uit en wij zitten al op een redelijk percentage. Men moet daarnaast niet vergeten dat de kosten soms twintig of dertig procent hoger liggen. Ook dat is een factor, waarmee wij onze medewerkers eventueel opzadelen. Ook dat is een afweging die wij zeker moeten maken. Ik heb het echter al gezegd: het heeft onze aandacht en ik ben niet van plan hiervoor een structureel plan te ontwikkelen.

Mevrouw BODEWITZ (PVDD): Mijnheer de Voorzitter! Als wij spreken over banketing, dan zijn daarvoor het personeel geen kosten verbonden. Het zou kunnen gaan om zo'n € 100.000 extra kosten op jaarbasis als wij naar honderd procent biologisch zouden gaan. Het bedrijfsrestaurant is natuurlijk een ander verhaal, omdat daaraan kosten zijn verbonden voor het personeel. Als dat op een geleidelijke wijze gebeurt, dan is dat een heel ander verhaal.

De VOORZITTER: Dat heeft u al gezegd. Wij draaien in rondjes.

Mevrouw BODEWITZ (PVDD): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil hiermee zeggen dat als je dat ineens gedwongen zou verhogen naar veertig procent - en je daarmee voldoet aan de norm die is gesteld voor duurzame inkoop, hetgeen behoort bij een klimaatneutrale provinciale organisatie - je dan het personeel iets oplegt. Als je daar geleidelijk aan naartoe werkt als een doel, dan kan het personeel daarvoor kiezen. Daarmee kan, door het juiste aanbod, worden ingespeeld op de behoefte.

De VOORZITTER: Uw punt lijkt mij duidelijk.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Nogmaals: binnen onze bedrijfsvoering kijken wij daar regelmatig naar en gaan zelfs over tot uitbreiding van de producten.

Dan de amendementen en de moties.

Ik noem als eerste amendement A8 over de compartimentering. Het college van Gedeputeerde Staten adviseert dit amendement positief, zij het dat het vanzelfsprekend is dat ook de provincie Gelderland in het geding is. De heer Bisschop zei dit terecht. Wij overleggen altijd met de aangrenzende provincies als wij het hebben over waterhuishoudingsplannen en waterbeheersplannen. Dat zit wel goed, mijnheer Bisschop. Tenzij de fractie van de VVD dit punt nog expliciet wil opnemen.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben het amendement goed doorgenomen en het ziet er op zichzelf interessant uit. Wij missen echter de achterliggende analyse en of dit echt noodzakelijk is. Dat brengt ons tot de vraag over de klimaatatlas, waarvan op een gegeven moment sprake was. Wij vinden dit in de stukken niet terug. Waar is deze gebleven?

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn nog bezig met de klimaatatlas. In het kader van de strategie maken wij overigens overall een atlas voor. Het gebied waar het over gaat, is een vrij fors gebied. Wij zijn in overleg met de gemeente Veenendaal. Wij zijn namelijk bezig met de Slaperdijk, die kleine dijk, en om die eventueel nog weer te laten functioneren. Als de Grebbedijk door-

breekt komt Veenendaal ongeveer drie en een halve meter onder water te staan en komt Amersfoort ongeveer anderhalve meter onder water te staan. De economische schade zal om en nabij € 10 miljard bedragen en helaas zullen wij dan ook slachtoffers moeten betreuren. Vandaar dat dit voorstel absoluut een stuk risico wegneemt en dat het het aantal slachtoffers tot een minimum beperkt en ook, en dat mag ook gezegd zijn, de economische schade.

De heer BOS (PVDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil graag als niet-waterdeskundige na de gedeputeerde als waterdeskundige iets opmerken. Wij kunnen dezelfde vragen stellen als mevrouw Jonkers, namelijk of het voorstel en het gebied waarover het gaat, de absolute black spot is in de provincie en of er wellicht nog andere black spots zijn die dezelfde problematiek met zich meebrengen. Of is dit de nummer 1 van het lijstje?

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Compartimentering is niet alleen bedoeld voor Veenendaal, maar ook voor andere delen in de provincie. Veenendaal is echter 'the top of the bill' en daaraan moeten wij echt op korte termijn de volle aandacht geven.

In het amendement wordt € 400.000 gevraagd als reservering voor dit project. Prima, maar ik zie geen dekking van de kant van de indiener. Ik neem aan dat bedoeld wordt op de jaarrekening 2007. Dat wil ik dan meteen betrekken bij amendement A10. In amendement A10 wordt voor € 10.000.000 een dekking aangegeven vanuit 'Nog toe te wijzen middelen 2007'. In dat geval zou het besluit, zoals het voorligt, geamendeerd moeten worden tot € 11.400.000. Amendement A10 gaat over de inrichtingsmaatregelen en Europese Kaderrichtlijn Water. Ja, deze kaderrichtlijn vraagt de komende jaren heel veel aandacht. Wij zullen de komende jaren met gemeenten, waterschappen, natuurorganisaties, de provincie, en noem maar op moeten voldoen aan de normen die wij aan Brussel voorleggen. Dat betekent dat er enorm ingegrepen zal moeten worden in het watersysteem. Met name zullen dat fysieke maatregelen zijn. Dat er vaak waterschapsoverschrijdende aspecten aan vastzitten, is evident. Dat betekent dat wij als provincie met dit amendement een krachtig signaal afgeven. De provincie wil bijdragen, en niet alleen qua kennis en kunde. Wij zijn echter ook bereid financieel bij te dragen in de aanpak van de maatregelen.

Motie M1 gaat over Turkije. Ik had even gehoopt dat de heer Nugteren Zwitserland zou opvoeren met het oog op de Europese Kampioenschappen. Maar dat heeft hij niet gedaan. (Hilariteit.) In het collegeprogramma staat heel helder dat wij samenwerkingsverbanden hebben met Surrey en Zuid-Moravië. Die twee samenwerkingsverbanden zullen wij blijven evalueren. Ik kom daarop nog terug bij de Europese Strategienota. In het collegeprogramma staat ook dat wij zullen zoeken naar nieuwe regio's in het kader van de economische ontwikkeling. Ik denk dat de motie om Turkije daarbij in beeld te brengen, daarin past, los van de discussie of Turkije lid is van Europa. Het college, zal deze motie, in het kader van de Europese Strategie, positief adviseren. Motie M6: kaders voor communicatie. Terecht zegt de heer Bos dat wij in de klankbordgroep daarover al veelvuldig hebben gesproken. De kaders die in de motie worden genoemd, staan ook in de betreffende strategienota, alleen wordt het hier en daar nog wat geaccentueerd. Ik zie de motie als een dikke rug in de steun(Hilariteit.)

De VOORZITTER: Nog een keer graag

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik keek even of de Staten nog wakker waren. Ik zie de motie als een stevige steun in de rug. Wij kunnen de motie dan ook positief adviseren.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Op een aantal punten is al antwoord gegeven door u, voorzitter, dan wel door een excellente deskundige secundus voor de ruimtelijke ordening. Ik kan mij beperken tot een aantal zaken dat nog over is gebleven.

Ik kon mij wel goed vinden in de woorden van de heer Bos van de fractie van de PvdA toen hij sprak over de balans tussen ruimte en een aantal thema's waarop wij elkaar soms heel stevig bediscussieren. De balans moet gevonden worden tussen natuur, recreatie, duurzame landbouw, woningbouw enzovoort. De heer Bos noemde die punten niet in deze volgorde, maar wat hij zei sprak mij aan. Juist die balans tussen ruimtevragers in de provincie Utrecht en het feit dat het niet altijd tegengestelde belangen zijn, waren voor dit college natuurlijk belangrijke punten om in het Uitvoeringsprogramma en in de

accenten van de Samenwerkingsagenda die binnenstedelijke opgave een flinke impuls te geven. Daar ben ik blij mee. Op een aantal detailpunten, als het gaat over kaders en geld, gaat dat in gebroederlijke samenwerking met collega De Wilde - ik vond mooi wat de heer Bisschop over die broederlijkheid zei tegen de heer De Vries. Wij doen dat met het Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen op dezelfde wijze. Vanuit het perspectief van de ruimte moet ik zeggen dat wij niet voor niets daaraan de komende jaren aandacht geven. Wij vragen op dit punt veel van gemeenten. Wij zeggen dat voor alle meters die binnenstedelijk worden gemaakt, ruimte en groen buiten de gemeente wordt gespaard. Wij weten allen echter ook dat het een zware opgave is. En dan heb je als college de plicht, behalve vanuit deze zaal, naar de buitenwereld te roepen: "Gij zult meer bouwen, zij zult meer binnenstedelijk bouwen." In financieel perspectief en op allerlei terreinen zal daar extra inzet moeten worden gepleegd. Collega De Wilde zal daarover straks nog spreken.

Daarmee ga ik meteen in op de opmerkingen die daarover zijn gemaakt door mevrouw Doornenbal van de fractie van het CDA. Er zijn opmerkingen gemaakt over de NV Utrecht. De NV Utrecht praat in den brede momenteel over de woningbouw- en de ruimteopgave voor de periode na 2015. Wij hebben met enige regelmaat daarover discussies in de commissie RGW. Een enkele keer komt dan de vraag boven tafel: zijn wij wel voldoende aangehaakt? In de laatste commissie RGW, toen wij dit punt nog eens bespraken, heb ik opnieuw duidelijk gemaakt dat de NV Utrecht een goede samenwerking is van allerlei partners als het gaat over de ruimte in de periode na 2015. Alle keuzes die daaruit voortkomen op het gebied van infrastructuur, woningbouw of economie moeten worden vertaald in het provinciaal ruimtelijk beleid. Of je dat nu vertaalt in je provinciale structuurvisie of in meerjareninvesteringsprogramma's voor het onderwerp mobiliteit, dan zijn dat toch punten die hier moeten worden besloten. De NV Utrecht is in dat opzicht geen besluitvormend orgaan, maar verbindt partijen en draagt oplossingen aan. Ook ik zit in de NV Utrecht en de heer Ekkers zit de NV Utrecht voor. Als het echter gaat over het inhoudelijke deel van de provincie Utrecht, dan zullen de portefeuillehouder Mobiliteit of de portefeuillehouder Ruimte daarover met de Staten de discussie voeren. Nogmaals, als het gaat over het primaat, het ruimtelijk beleid, in de structuurvisie

of in ons streekplan, dan zijn dat onderwerpen die met de Staten in extenso, en vaak met veel plezier, worden besproken. Dus ik herhaal hier nog een keer wat ik in de commissie RGW heb gezegd. En ik zie de non-verbale communicatie van de heer Ruijs: ú gaat daarover.

Aan de NV Utrecht werd een vraag gekoppeld over ruimtelijk beleid in de komende jaren inzake de nieuwe Wro. Ik meende dat de heer Bisschop de vraag stelde of wij in het kader van de nieuwe Wro slapers of wakers zijn. Het is evident dat op dit moment de wet zo in elkaar zit dat de provinciale overheid vooral een slaper is; er wordt namelijk gewacht totdat ruimtelijke plannen op het bord van de provincie komen. Je zou dan zelfs een metafoor kunnen gebruiken: dan schrikt die overheid wakker en zegt of het goed is of niet goed. De essentie van de nieuwe Wro is nu juist dat de provinciale overheid zelf moet definiëren wat zij belangrijk vindt en zelf moet rondkijken - je zou er een soort kraaienest voor moeten maken - wat er in de provincie gebeurt op het gebied van ruimte. Daarop moeten wij dan pro-actief en vooraf reageren. Wij moeten dus in het kader van de nieuwe Wro wakers zijn. Gevraagd is ook hoe wij daarmee omgaan. Nu, wij zijn bezig met een prachtige en inhoudelijk stevige subcommissie van de Staten. Ik mag een aantal van die bijeenkomsten bijwonen en die doen mij plezier. Ik vind het mooi om te zien hoe wij daar met elkaar stevig op de inhoud discussiëren over vragen als wanneer iets van provinciaal belang is, willen wij een verordening hebben en hoe moet die er dan uitzien? Het past mij niet om op dit onderwerp vandaag al een stap te zetten, maar de Staten voelen wel aan dat de nieuwe wet en ook deze gedeputeerde hechten aan een stevige invulling van de provinciale rol bij de ruimtelijke ordening. Dat geldt voor een heleboel terreinen.

Er zijn veel terreinen vandaag niet benoemd, hoewel de heer Nugteren een aantal onderwerpen heeft genoemd, zoals realisatie EHS en de ontwikkelingen rondom vliegveld Soesterberg. Die onderwerpen komen vandaag niet specifiek in discussie, omdat wij vooral rondom de moties discussiëren. Toch zijn het de komende vier jaar allemaal vitale onderwerpen voor dit college en deze portefeuillehouder. En als wij deze onderwerpen niet specifiek bediscussiëren, zijn ze daarom niet minder belangrijk. Ze komen vandaag echter gewoon wat minder aan de orde. Ik

verheug mij dan ook op de discussie met uw fractie, zeg ik tegen de heer Nugteren, als het gaat om dat soort stevige onderwerpen.

Er is een flink aantal vragen gesteld. De vraag over samenwerking met Flevoland is al beantwoord. Er is gevraagd of wij met Flevoland misschien ook een Samenwerkingsagenda moeten opzetten. Als je kijkt naar de terreinen van ruimtelijke ordening, dan zie je dat er op een aantal onderwerpen een intensieve samenwerking is tussen de drie Randstadprovincies óf tussen de vier provincies. Wij zitten regelmatig over een aantal vraagstukken bij Flevoland aan tafel, zowel bij het college van Gedeputeerde Staten als bij het stadsbestuur van Almere, maar volgens mij hoeven wij het niet in een speciaal document te vervatten om toch intensief met elkaar te kunnen samenwerken.

De heer SNYDERS (^{MOOI UTRECHT}): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde noemt Almere. De heer Duivenstein is soms een kampioen in verstedelijking, maar ook op het gebied van heel andere interessante initiatieven, zoals bij het vrije wonen of bij het bekijken of burgers zelf opdrachtgevers kunnen zijn. Wat ik bedoel is het volgende. Praat de gedeputeerde in het overleg dat hij noemde ook over mogelijk andere concepten dan die tot nu toe gebezigd zijn in Flevoland? In relatie daarbij wil ik ook Gelderland als aandachtspunt noemen. In hoeverre is de gedeputeerde met 'verdorpingsconcepten' bezig als het gaat om uitbreiding vanuit het Utrechtse?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben niet bezig met 'verdorpingsconcepten'. Laat ik het zo zeggen. De opgave in Almere-Oost, waarover de heer Duivenstein afspraken heeft gemaakt met de minister om tot 60.000 extra woningen te komen, wordt deels gevoed vanuit de NV Utrecht-opgave. Daarover spreekt de provincie Utrecht met Almere. Ook de opmerkingen die gedeputeerde Ekkers heeft gemaakt over de infrastructuur passen in dat kader. Die onderwerpen hebben wij daar ter discussie. Over andere onderwerpen hebben wij op dit moment geen nadere discussie.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben in het Utrechtse behoefte aan een bepaald soort woning. Wordt over die doelstelling gepraat met Flevoland en mogelijk ook met Gelderland?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Nee, er wordt niet per se over die doelstelling gepraat. Wij praten in de periode tot 2015 in eerste instantie alleen nog maar kwantitatief. Er is een verstedelijkingsopgave. Die kun je definiëren in getallen. Die getallen worden voor een groot deel in het Utrechtse gevonden en wij hebben met elkaar afgesproken daarvan een klein deel - die beroemde 15.000 woningen - te vinden in het Flevolandse. Daarbij is het nog maar de vraag of mensen uit Utrecht werkelijk hun koffer pakken, over de Stichtse Brug rijden en in Almere gaan wonen. Het is onderdeel van de totale verstedelijkingsopgave in de noordvleugel van de Randstad. Wat betreft de vraag over een bepaald soort woning het volgende. Ik kan mij voorstellen dat dit voor Almere interessant is, omdat het een vorm van wonen is die ook in de polder van belang is. Er zouden daar vormen van woningbouw kunnen komen, waardoor niet alleen mensen uit één inkomenscategorie daar hun woning vinden. Er zou woningbouw gerealiseerd kunnen worden, die voor grotere groepen Nederlanders interessant is.

De VOORZITTER: Het lijkt mij goed dat deze discussie een keer in de commissie wordt voortgezet. Tenzij de heer Snyders nog een heel dringende vraag heeft.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Er zal kaderstellend beleid voor alle projecten komen. Zouden deze strategische keuzes als onderzoeksrichting daarin meegenomen kunnen worden?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik vermoed dat collega, 'broeder', De Wilde daarop in zal gaan. Ik zie zelf op dit moment geen rol voor ons om daarover kaderstellende afspraken te maken.

De PvdD maakte een aantal opmerkingen, met name over de biologische landbouw. Wat de financiën betreft, het volgende. Wij stimuleren in Utrecht de biologische landbouw. Nu werd daarover gezegd dat wij afgelopen zomer nog dachten dat het 84 bedrijven waren en nu zijn het er al 87. Als ik goed kijk in mijn stukken, blijken het er vandaag zelfs 90 te zijn. Dan is het wel een aardige reactie als gezegd wordt: "Hè, dat is nu vervelend." Ik had eerder de reactie verwacht: "Dat is geweldig, ga zo door." Het bewijst in elk geval dat er een behoorlijke beweging is onder ondernemers, van ondernemers en door

ondernemers om een slag te maken naar duurzame vormen van landbouw dan wel biologische landbouw en dat de middelen die wij daarvoor beschikbaar hebben blijkbaar voldoende stimuleren om die getallen te halen. In de gebiedsprogramma's van de AVP wordt € 3.100.000 voor biologische landbouw en verduurzaming van de gangbare landbouw gereserveerd. In de Uitvoeringsprogramma's van de AVP - de Staten zullen die binnenkort behandelen - zit voor de jaarschijf 2008 nog een bedrag van € 1.370.000 ter stimulering daarvan. Wij vinden dat uit de cijfers blijkt dat dat voldoende helpt. Van de 2000 duurzame agrarische bedrijven in Utrecht - dat zijn met name melkveehouderijen - heeft ongeveer tien procent gezegd interesse te hebben in de overstap naar biologische landbouw. Als dan gevraagd wordt waar het college van uitgaat, dan zeg ik dat het heel reëel is dat wij in de komende jaren tussen de 150 en 200 biologische bedrijven in Utrecht zullen gaan halen. Als mevrouw Bodewitz dat wil horen, dan heb ik dat hierbij toegezegd.

Dan motie M8 over het 'valwild', als ik het zo mag zeggen. Met de motie wordt gezegd dat er relatief veel dieren worden aangereden en dat dat jammer is. Ik zeg hierover het volgende. Het feit dat deze motie wordt ingediend, betekent het succes van een aantal maatregelen die wij met elkaar genomen hebben. Het betekent ook het succes van een aantal dierenpopulaties in Utrecht op dit moment. De populatie reeën wordt namelijk zo groot dat op een aantal plekken het risico op ongelukken groter wordt. Ik heb in het college hierover afstemming gehad, omdat het ook mobiliteit en dierenwelzijn raakt. Als Gedeputeerde Staten gevraagd wordt te bekijken op welke plekken relatief veel aanrijdingen plaatsvinden, waarbij aangegeven wordt of er op die plekken aanvullende maatregelen nodig zijn, dan wil het college in die zin de motie uitvoeren. Ik ben er niet voor generiek, provinciebreed, alle wegen zodanig af te schermen dat dit contraproductief werkt op al het beleid inzake ontsnippering, zoals wij dat zojuist met elkaar en met veel geld hebben ingezet.

Mevrouw BODEWITZ (PVDD): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil even reageren op de opmerking van de gedeputeerde over de aantallen biologische bedrijven. Het is fijn dat de gedeputeerde zegt dat 150 tot 200 een haalbaar aantal is. Betekent dit ook dat dit aantal het streven wordt van het college?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Politiek verschillen wij van mening over de maakbaarheid van de samenleving. Dat hoor je in deze zaal nogal eens. Het feit dat wij een getal opschrijven, heeft in de samenleving op zichzelf niet veel effect. Dat komt omdat de afweging of je wel of niet je bedrijf wilt ombouwen naar biologische landbouw, wordt gemaakt door de ondernemer. Die ondernemer doet dat op grond van de vraag of er familieleden zijn die met het bedrijf verder willen, hoe de markt zich ontwikkelt op dat punt enzovoort. Die ondernemer laat zich heel beperkt leiden door de vraag of wij in LaMi nog € 50.000 dan wel in de AVP nog € 1.370.000 hebben zitten. Ik vind dat getal dus relatief onbelangrijk als wij met elkaar 'het stimuleren' afgesproken hebben. En dat hebben wij. Het college voert dat uit, zonder discussie over de verschillende portefeuilles.

Mevrouw BODEWITZ (PVDD): Mijnheer de Voorzitter! Ik vrees dat wij op één punt van mening verschillen met de gedeputeerde. In Noord-Holland bijvoorbeeld is hierin behoorlijk geïnvesteerd. Daar gaat het om meer dan € 1.000.000 op jaarbasis. Daar zie dan ook heel goede rendementen. Voor een deel is het dus wel degelijk afhankelijk van de vraag in hoeverre je daaraan zelf een bijdrage levert. Ik ga ervan uit dat wij als provincie Utrecht dat ook kunnen. Sterker nog, als provincie Utrecht hebben wij al laten zien dat wij dat kunnen. Wij hebben daarin zelf ook al successen geboekt, al zijn het er niet zoveel als in de provincie Noord-Holland, waar men nog veel meer geïnvesteerd heeft. Ik zie wat dat betreft de toekomst hoopvol tegemoet.

Wat betreft de aanrijdingen met wild is het zeker niet onze intentie zorg te dragen voor de ontsnipperingsproblemen. Het is ook niet zo dat wij een richting willen aangeven. Wij verzoeken alleen om een onderzoek. Wij zijn heel benieuwd wat zo'n onderzoek zal opleveren en welke voorstellen daaruit voort zullen komen.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wij zullen inderdaad op die provinciale wegen waar zich veel aanrijdingen voordoen, dat in kaart brengen. Wij zullen met voorstellen naar de Staten komen om iets te doen aan die heel specifieke plekken. Dat heb ik toegezegd.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Als ik de gedeputeerde goed begrijp, dan zei hij zojuist dat er zoveel vraag vanuit ondernemingen naar

biologische landbouw is, dat wij als provincie daaraan niet zoveel meer hoeven te doen. Volgens ons is het echter zo dat ondernemers ertegen aanlopen dat in de eerste paar jaar dat zij op dat gebied bezig zijn, wel die kosten maken voor biologische landbouw, maar nog niet dat stempel kunnen gebruiken. Juist in die periode zouden zij de steun van de provincie heel hard kunnen gebruiken.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat heb ik niet bedoeld. Ik heb gezegd dat wij hierin relatief veel investeren. De gelden die beschikbaar worden gesteld vanuit de AVP en vanuit LaMi hebben er volgens mij juist toe geleid dat er een stevige beweging heeft plaatsgevonden op dit terrein, veel meer dan wij verwachtten. Die cijfers passen wij overigens elke dag aan. Ik hoorde vandaag dat het gaat om 90 biologische bedrijven in de provincie Utrecht. Dat zijn er al weer drie meer dan mevrouw Bodewitz dacht.

Mevrouw BODEWITZ (PVDD): Mijnheer de Voorzitter! Nee, ik heb gezegd dat het om meer dan 90 gaat.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wij gaan op dit moment uit van 90. Ik bedoel maar te zeggen dat het op zichzelf ophogen van die streefgetallen geen effect in de samenleving heeft. Ik vind dat wij in financiële zin al voldoende doen om waar te maken wat wij beloven.

Een laatste opmerking. Ik heb intensief contact met mevrouw Bodewitz over de nota Dierenwelzijn. Zij vraagt mij eigenlijk dat als wij daartoe willen komen terwijl wij als provincie geen menskracht en middelen hebben, of ik dan bij de voorjaarsnota of de begroting volgend jaar mijn oren daarvoor dicht wil houden. Ik heb recent het blad "Dier" van de Dierenbescherming onder ogen gekregen. In dat kader zullen wij met een welwillend oor luisteren als de PvdD plannen op dat punt heeft.

De heer DE WILDE (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Verschillende fracties hebben gesproken over het fonds Stedelijk Bouwen en Wonen en hebben naar het college toe hun waardering uitgesproken over het nemen van het initiatief om dat fonds in te gaan zetten om stedelijke uitleg te voorkomen. Het is heel goed dat daarvoor kaders komen. Er

wordt zodoende voorkomen dat er geld naar ontwikkelaars gebracht wordt en er wordt gestimuleerd dat je betaalbare woningen krijgt. Echter, die kaders hebben nog wel wat meer voeten in aarde om die doelstellingen werkelijk te bereiken. De heer Bos heeft daarvoor al enige voorzetten gedaan. Die voorzetten spreken het college aan; die kunnen wij bij de uitwerking van de kaders prima gebruiken. Eén punt van overweging noem ik daar echter wel bij. Volgens mij zei de heer Bos namelijk dat hij dit fonds wilde beperken tot die acht of negen gemeenten die eerder al in het coalitieprogramma zijn genoemd, nog aangevuld met Amersfoort en Utrecht. Ik denk ook wel dat daar de kern van het geld terecht zal komen, maar zoals het oorspronkelijke fonds Wonen in elkaar zat, had dat een stimulerende werking voor alle gemeenten in onze provincie. Dat wil het college graag zo houden en dus zal een deel van de middelen voor elke gemeente bereikbaar en beschikbaar moeten zijn.

De fractie van de VVD heeft een opmerking gemaakt over milieuhinderlijke bedrijven versus hinderlijke bedrijven. Daar waar nog milieuhinderlijk te lezen valt, kan daarvan gemaakt worden: hinderlijk. Het woord milieu kan men in dit geval doorstrepen in alle Uitvoeringsprogramma's.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil graag toegelicht hebben waarom dat woord veranderd moet worden. Milieuhinderlijk is redelijk goed gedefinieerd. Hinderlijk kan van alles zijn. Waarom is tot een ander begrip overgaan? Wat is dan de definitie, voor zover de gedeputeerde dat op dit moment kan zeggen, van hinderlijk?

De heer DE WILDE (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Hinderlijk hoeft niet altijd milieuhinderlijk te zijn. Het kan voorkomen dat er op een bedrijventerrein een bedrijf zit dat een ander bedrijf in de weg zit qua gevaarcirkel. Dan kan het zo zijn dat wij dit instrument inzetten om dat bedrijf te verplaatsen voor een goede herstructurering van het bedrijventerrein. In Woudenberg is bijvoorbeeld met een bedrijf zoiets aan de hand. Omwonenden hebben er geen last van, maar gezien de herstructurering van het bedrijventerrein worden er mogelijkheden geboden die je anders niet voorhanden zou hebben. Er zijn bedrijven die in hun uitvoering andere bedrijven gewoon in de weg zitten. Het fonds kan dan gebruikt worden om goede oplossingen te

verzinnen, zodat én het bedrijf met zijn werkgelegenheid voor de provincie behouden blijft én dat de herstructurering doorgang kan vinden.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan mij voorstellen wat de gedeputeerde zegt, maar toch vind ik het woord hinderlijk in dit geval het verkeerde woord. Hinderlijk is maar heel beperkt. Het is een woord dat je een beetje koesteren moet, omdat het begrepen wordt door de bevolking. Toch zit er een risico in van een zekere willekeur.

De heer DE WILDE (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Die willekeur halen wij eruit, omdat wij nog met de kaders bij de Staten komen.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Het wordt een heel mooi voorjaar.

De heer DE WILDE (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat dacht ik ook. Als de Staten denken dat zij niets meer te doen hebben, dan is dat in elk geval een misvatting.

Verder willen wij starters een kans geven. Daarvoor hebben wij specifiek geld in het kader van startersleningen. Ik moet daar wel een opmerking bij maken. In de tekst staat "1000 startersleningen". Dat zal echter afhankelijk zijn van de kaders die daarvoor gesteld worden. Als je bijvoorbeeld één van de partners bent in zo'n regeling, kun je met elkaar misschien dat aantal van 1000 bereiken. Als je een regeling hebt die aanvullend is, dan kom je bij lange na niet toe aan dat aantal van 1000. Ik wil dus graag bij de uitwerking wat vrijheid krijgen en niet meteen aan dat getal van 1000 opgehangen worden. Dat is namelijk nog erg afhankelijk van de kaders.

Wij zullen ook bij het onderdeel Wonen, waarover ik zo-even sprak en dat wij voor alle gemeenten in de provincie willen openstellen, een aantal bijzondere woonvormen stimuleren. Dan refereer ik aan de woorden van de heer Snyders die voorbeelden gaf vanuit Almere. Dan heb je het over vormen als in het water wonen of collectief en begeleid opdrachtgeverschap. Dan heb je het ook over een aantal andere vormen. Ik noem hierbij de startersprojecten. Dat betreft niet de startersleningen, maar speciale projecten om voor starters financieel bereikbare woningen te krijgen. Daarin blijven wij investeren en die blijven wij stimuleren.

De heer Bisschop sprak onder andere over fijnstof en CO². Hij vroeg zich af of daarvoor wel voldoende aandacht was bij de provincie. In samenwerking met de stad Utrecht en een aantal andere gemeenten die met deze problematiek te maken hebben, zijn wij volop bezig te bezien hoe wij de zaak zo voor elkaar kunnen krijgen dat wij in april derogatie kunnen krijgen om onder de nieuwe Europese regels verder te kunnen bouwen. Dat betekent een enorme inspanning om aan de problematiek in deze provincie wat te doen. Deze provincie is, omdat zij de draaischijf is van Nederland, echt het putje van de fijnstofproblematiek. Rijkswaterstaat, de ministeries van VROM en LNV, gemeenten en provincies - de provincie Utrecht neemt op dit gebied het voortouw werken in Nederland heel goed samen om hier flink door te pakken. Binnenkort zal de stad Utrecht een voorlichtingsbijeenkomst voor de burgers organiseren, omdat 95% van de problematiek plaatsvindt in de stad Utrecht. Ik heb wethouder De Weger gevraagd onze Statenleden daarbij uit te nodigen.

Verder ervaar ik het als een steun in de rug dat de Staten geen aanleiding hebben gezien moties of amendementen in te dienen, althans in de eerste termijn.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil de gedeputeerde nog een vraag stellen. Dat betreft de zinsnede in de Samenwerkingsagenda van Woerden. Het is mij duidelijk geworden dat de tekst afkomstig is van Woerden, maar het staat er toch maar. Het gaat om die 26.000 woningen die daar te bouwen zouden zijn. Ik zou graag willen dat de gedeputeerde zich daarvan distantieert, omdat het in strijd is met wat deze Staten daarover tot nu toe hebben uitgesproken.

De heer DE WILDE (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat is zo, maar volgens het UPR is op dit ogenblik de stad Utrecht aan snee om te kijken waar die woningen moeten komen en om hoeveel woningen het gaat in dat gebied.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Daarmee zegt de gedeputeerde dat die opening er is. Dat vind ik heel vervelend.

De heer DE WILDE (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het streekplan is wat het is; dat maakt het niet mogelijk. Men is op zoek voor de periode na 2015. Er zullen eerst voorstellen worden gedaan

voordat er oordelen over worden gevormd.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Het jaartal 2015, laat staan na 2015, staat niet in deze tekst. Ik wil de gedeputeerde verzoeken, zodra er een definitief concept komt, dit te corrigeren, zodat er een accurate tekst is.

De heer DE WILDE (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het college spreekt zich niet uit over teksten van anderen. Wij zullen, als wij daaraan meedoen, dat doen vanuit vastgesteld beleid van de provincie.

De VOORZITTER: Ook hier geldt dat als het college afwijkt van vastgesteld beleid, het daarmee terugkomt bij de Staten. Als uw voorzitter zal ik daarover waken.

Ik schors de vergadering.

Schorsing van 15.31 uur tot 16.04 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Wij gaan over naar de tweede termijn. Ik verzoek u de behandeling van de moties en amendementen nog even aan te houden. Ik zal straks bij de stemming de moties en amendementen één voor één langslopen, zodat de Staten in de tweede termijn daarover nog geen uitspraak behoeven te doen.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Aanhakend bij hetgeen u zegt, moet het mij van het hart dat ik niet erg gelukkig ben met het feit dat wij, tegen eerdere geschreven regels in, elkaar in de eerste termijn al bestoken met moties en amendementen. Nu houdt onze fractie zich aan deze regel, en dan worden wij van links, rechts, onder en zelfs door de SGP ingehaald. Het lijkt mij de kwaliteit van het politieke debat ten goede komen wanneer wij in de eerste termijn elkaar onze mening geven en daarop vervolgens reageren en de eventuele toezeggingen van het college incasseren. Het is trouwens raar dat de coalitiepartijen zo weinig vertrouwen in hun eigen gedeputeerden hebben. Daarna kunnen wij met moties en amendementen verdergaan. Afgezien van de kwaliteit van het debat, kost de werkwijze die vandaag wordt gehanteerd meer papier. Dat brengt mij op onze eerste motie: Minder papier, meer bomen.

Motie M9 (SP): Minder papier, meer bomen

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 17 december 2007;

constaterende:

dat leden van Provinciale Staten bergen papier ontvangen;

overwegende:

- *dat duurzaamheid de rode draad vormt in het Uitvoeringsprogramma van het college;*
- *dat met het digitaal verzenden van documenten op papier, inkt en portokosten worden bespaard;*
- *dat een digitale versie van documenten in veel gevallen volstaat;*

spreken af:

een bezuiniging van het papierverbruik te bevorderen door vergaderstukken, notulen, knipselkranten, schriftelijke vragen et cetera alleen digitaal te verzenden, tenzij de ontvanger verzoekt om verzending per post.

En gaan over tot de orde van dag.

Ik ga verder met de inhoud. De handelwijze van Gedeputeerde Staten komt op mij over als een soort 'vluchten naar voren': hoe voorkomen wij dat 'het landelijke' ons geld inpikt? Opvallend is trouwens dat ik hier vandaag twee collegepartijen heb horen zeggen, dat hoe dan ook voorkomen moet worden dat 'het landelijke' een greep in de Utrechtse kas doet. Diezelfde twee partijen zitten ook landelijk in de regering. Je zou toch zeggen: "Geld moet je daar inzetten waar de nood het hoogst is."

Dan de Samenwerkingsagenda. De fractie van de PvdA suggereerde dat de definitieve agenda in januari of februari nog terug zou komen in de Staten. Ik heb dat het college echter niet horen zeggen. Onze fractie concludeert uit de stukken dat wij vandaag geacht worden een blanco cheque uit te schrijven. Of nee: een cheque, met een via het Uitvoeringsprogramma vastgesteld maximum, waarvoor vele kaders nog nader moeten worden vastgesteld. Wij stellen voor 2008 als een overgangsjaar te beschouwen en dienen onze tweede motie in.

MOTIE M10 (SP): Samenwerken met hart en verstand

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 17 december 2007;

overwegende:

- *dat Provinciale Staten het instrument Samenwerkingsagenda's als positief beoordeeld;*
- *dat de voorliggende projecten zeer summier worden benoemd;*
- *dat gemeenteraden zich nog over de voorstellen moeten uitspreken;*
- *dat Provinciale Staten ten aanzien van een groot aantal projecten nog kaders dienen vast te stellen;*

dragen Gedeputeerde Staten op:

2008 als een overgangsjaar te beschouwen en alle projectvoorstellen na hun verdere uitwerking ter besluitvorming aan Provinciale Staten voor te leggen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Ik reageer in deze termijn tevens op een paar moties of amendementen die op een of andere wijze in lijn liggen met onze eerste termijn. Ik neem aan dat wij na de tweede termijn en de beantwoording van Gedeputeerde Staten wel de kans krijgen naar de andere moties en amendementen te kijken en daarop desgewenst te reageren via stemverklaringen.

De motie van de fractie van de VVD "Kaderstelling en dekking extra uitgaven" is sympathiek. Het amendement dat de fractie van GL, mede namens onze fractie heeft ingediend, lijkt echter veel logischer: ga eerst eens kijken hoeveel geld je hebt en ga dan pas plannen wat je zult gaan uitgeven.

Het amendement van de fractie van de ChristenUnie "Aanvulling toetsingskader Samenwerkingsagenda" ondersteunen wij van harte. Daar waar meerwaarde is voor andere gemeenten, dient dat een groot pré te zijn. Helaas hebben wij geen toezegging van de gedeputeerde gekregen inzake ons verzoek om een visie op de tariefacties in het openbaar vervoer. Vandaar onze derde motie.

MOTIE M11 (SP): Duurzame ov-tariefacties

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 17 december 2007;

van mening zijnde:

dat succesvolle tariefacties in het openbaar vervoer de kans moeten krijgen een structureel karakter te krijgen; dragen het college van Gedeputeerde Staten op: met een visie te komen waarin de doelstellingen van de tariefacties in het algemeen worden omschreven en met een perspectief voor het structureel maken van succesvolle tariefacties.

En gaan over tot de orde van dag.

De heer Bisschop vroeg Gedeputeerde Staten nogmaals om een reactie ten aanzien van de wensen tot herindelings van Scherpenzeel en Woudenberg in relatie tot de uitslag van het referendum in Renswoude. Ik heb onze fractieassistent gevraagd de antwoorden op onze schriftelijke vragen op dit punt nog eens aan de SGP toe te zenden, want het antwoord van Gedeputeerde Staten was helder en betreuenswaardig: wij walsen over deze uitslag heen. Wellicht dat de geïntensiveerde samenwerking tussen provincie en gemeenten herindelingen zonder draagvlak overbodig maken.

De heer BOS (PVDA): Mijnheer de Voorzitter! Mevrouw Jonkers heeft de tekst bij zich. Kan zij die term "over besluiten heen walsen" voorlezen?

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb de tekst niet hier voor mij liggen, maar ik kan mij het antwoord nog heel duidelijk herinneren.

De heer BOS (PVDA): Mijnheer de Voorzitter! Daar was ik al bang voor.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Misschien heeft de heer Bos de tekst wel bij zich. Dat praat meteen een stuk gemakkelijker.

De heer BOS (PVDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb die tekst niet bij mij. Mevrouw Jonkers begint erover.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! "Wij walsen erover heen": dat was de interpretatie van de SP van hetgeen Gedeputeerde Staten hebben geformuleerd. Wat Gedeputeerde Staten hebben

geformuleerd - misschien heeft mevrouw Dekker de antwoorden wel bij zich - was dat ondanks het referendum van Renswoude, het toch zo kon zijn dat Gedeputeerde Staten van mening waren dat die herindeling noodzakelijk was. En de uitslag van het referendum was glashelder. In SP-woorden: "wij walsen over de uitslag van het referendum heen". De heer BOS (PVDA): Mijnheer de Voorzitter! Het is de interpretatie van de SP. Dat is dan duidelijk. Misschien kan mevrouw Jonkers mijn volgende vraag beantwoorden. Hoe reageert zij op het feit dat de raad van de gemeente Woudenberg aan de provincie een verzoek richt om een Arhi-procedure in te richten? En datzelfde: wat gebeurt er voor Scherpenzeel bij de provincie Gelderland?

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Daarop reageren wij zoals wij altijd reageren op herindelingen: de SP is van mening dat je nooit een gemeente kunt dwingen tot herindeling als er geen draagvlak is. Als burens het willen, is dat fijn voor die burens. Dan zullen zij echter op zoek moeten naar een andere oplossing wanneer een andere gemeente daarvan het slachtoffer zou worden. Wellicht kan eerst eens bekeken worden wat er kan gebeuren op het gebied van samenwerking. Als dat goed bevalt, zou de bevolking over een jaar of vijf, zes zeggen: "Oké, laten wij verder gaan." Maar op dit moment: nee, nooit een herindeling met het mes op de keel.

De heer BOS (PVDA): Mijnheer de Voorzitter! Mevrouw Jonkers zegt dus met veel woorden dat de provincie positief moet reageren op het verzoek van de gemeente Woudenberg?

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Als de gemeente Woudenberg de conclusie trekt dat zij het alleen niet meer aankan en dat zij een Arhi-procedure wil starten, dan kan daarnaar gekeken worden. De uitkomst zal echter nooit mogen zijn dat Renswoude het mes op de keel wordt gezet en gedwongen in een herindeling beland.

De VOORZITTER: Het standpunt lijkt mij duidelijk. Bovendien is dit nogal buiten de orde, als ik zo vrij mag zijn.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik geef alleen maar antwoorden op vragen die mij worden gesteld.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Tegen mevrouw Jonkers wil ik het volgende zeggen. Natuurlijk, de vragen die de fractie van de SP heeft gesteld, zijn beantwoord. Die beantwoording is al dan niet tot tevredenheid geweest. Voor ons was die beantwoording in elk geval niet afdoende. De reden dat wij het aan de orde hebben gesteld, is dat de beantwoording een vervolg moet krijgen. Ik stel het buitengewoon op prijs dat mevrouw Jonkers haar fractiemedewerker heeft gevraagd mij die antwoorden toe te sturen. Dat vind ik heel sympathiek. Het gaat er echter om dat wij de discussie een stap verder brengen. Dat lukt niet door te zeggen: je mag als provincie nooit een wens van een gemeente blokkeren of passeren of negeren. Dan kom je namelijk precies voor het dilemma te staan waar de heer Bos mevrouw Jonkers voor plaatste: of Woudenberg of Renswoude. Zegt u het maar. Het gaat erom dat je als volwassen mensen, als bestuurders, met elkaar daarover discussieert. Dat was de opzet van mijn vragen. Ik hoop dat de gedeputeerde daarover in tweede termijn iets meer wil zeggen dan in de eerste termijn gebeurd is.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij wachten het antwoord van mevrouw Dekker af. Ondertussen breng ik de volgende motie in.

MOTIE M12 (SP): Eendracht maakt bestuurskracht

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 17 december 2007;

constaterende:

- dat het college inzet op versterkte samenwerking met de Utrechtse gemeenten;
- dat de bestuurskracht van diverse Utrechtse gemeenten niet optimaal is;

overwegende:

- dat de provincie deze gemeenten meer ambtelijke ondersteuning kan geven om de bestuurskracht te versterken;
- dat daarmee gemeentelijke herindelingen met een gebrek aan draagvlak wellicht voorkomen kunnen worden;

dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

- te onderzoeken op welke wijzen de provincie dergelijke gemeenten kan ondersteunen, mede door de gemeenten hierover te raadplegen;

- en Provinciale Staten hierover binnen zes maanden te informeren.

En gaan over tot de orde van dag.

Waarom zijn wij kritisch over de heropening van de discussie rond het profiel van de provincie Utrecht? Omdat volgens ons die discussie er vooral toe zal leiden dat wij een herhaling krijgen van discussies die wij al continu met elkaar voeren: wat moet er in het EBP staan; wat doen wij met de bedrijventerreinen; wat doen wij met Soesterberg; hoe geven wij het begrip duurzaamheid handen en voeten. Wij voeren die discussies al en dat moeten wij ook blijven doen. Dat zijn politieke discussies, die wij hier in deze zaal moeten voeren. Wij vragen ons af waarom daarvoor nog eens meer dan € 4.000.000 extra moet worden uitgetrokken en wij zullen het nadere voorstel dat hierover komt kritisch wegen.

De motie "Kaders voor communicatie" heeft onze fractie verrast. In positieve zin, wel te verstaan. Wij zijn het niet met de motie eens; er staat een aantal dingen in die wij niet onderschrijven. Dat neemt echter niet weg dat deze twee A4-tjes het meest heldere stuk zijn dat ik in de vijf jaar dat ik hier rondloop over communicatie heb gezien. Hulde daarvoor aan de opstellers.

De VOORZITTER: De moties zijn voldoende ondertekend en maken derhalve deel uit van de beraadslagingen. Ze kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb de eerste termijn al behoorlijk uitputtend gebruikt. Ik beperk mij daarom nu tot een aantal zaken.

Allereerst dank ik het college voor de beantwoording. Er zijn geen vragen van onze fractie onbeantwoord gebleven. Dat is prettig. Ik kom er straks nog op terug of die beantwoording ook naar onze zin was.

Ik wil even stilstaan bij het volgende. Vandaag stellen wij de eerste jaarschijf vast, evenals het meerjariperspectief. En Gedeputeerde Staten kunnen aan de slag. Het gekke van zo'n dag als vandaag is dat de uitwerking van beleid op kleine onderdelen zo breed uitgemeten wordt, dat je haast de hoofdlijn zou vergeten. Daarmee zeg ik niet dat het niet goed is om eens even met elkaar uit te wisselen op welke

punten wij onze accenten willen leggen. Met de discussie over de techniek van de financiën en wat er allemaal mankeert aan de Samenwerkingsagenda's zouden wij bijna vergeten dat wij met elkaar staan voor een ambitieus en prima programma. Graag wil ik nog een keer benadrukken dat het CDA enthousiast is over de handen en voeten die het college heeft gegeven aan ons coalitieakkoord.

Zoals gezegd zijn er voorwaarden die wij stellen aan de voorgestelde € 65.000.000. Verder kunnen wij ermee instemmen het Uitvoeringsprogramma als kader te hanteren voor de komende periode. Het coalitieakkoord is de basis van dit Uitvoeringsprogramma en voor ons is dit, samen met ons CDA-programma, de basis voor toetsing van beleid.

Ik sprak zo-even al over de beantwoording. Het zal u wellicht niet helemaal verbazen dat wij toch komen met een motie over de Ponlijn. Het college mag de motie zien als een rug in de steun of een steun in de rug; dat mag het college zelf weten.

MOTIE M13 (CDA): Haalbaarheidsonderzoek light-rail ov-verbinding Amersfoort Veenendaal/Rhenen

Provinciale Staten van Utrecht, bijeen op 17 december 2007, besprekend de begrotingswijzigingen 2008;

verzoeken het college:

- *in het jaar 2008 een gedegen haalbaarheidsonderzoek te verrichten naar een ov-lichtrailverbinding op het traject Amersfoort Veenendaal/Rhenen (Ponlijn/Hartlijn);*
- *daartoe in het eerste kwartaal 2008 aan Provinciale Staten een onderzoeksvoorstel aan te bieden inclusief de kosten die daarmee gepaard gaan;*
- *in het onderzoek dient aandacht te worden besteed aan onder meer:*
- *effect op ontlasting van de regionale verkeersdruk;*
- *effect op het busvervoer;*
- *effect op natuur, landschap en ecologische hoofdstructuur;*
- *effect op recreatie en toerisme;*
- *draagvlak in de regio;*
- *een indicatie van de te verwachten investerings- en jaarlijkse onderhoudskosten, zowel van de infrastructuur als de vervoersaspecten.*

En gaan over tot de orde van de dag.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Houdt mevrouw Doornenbal ook rekening met de effecten op het daar aanpalende spoor? Zij weet ook dat er een verbreding gaat plaatsvinden en een intensivering van de spoorverbinding, bijvoorbeeld tussen Utrecht en het KAN-gebied bij Arnhem en Nijmegen. Ik heb begrepen uit betrouwbare bron dat dit wel eens kan zorgen voor aantakingsproblemen voor die Ponlijn.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Voor ons is het vrij eenvoudig. Wij zijn voor alle zaken die dit onderzoek tot een gedegen onderzoek kunnen maken.

Dan dienen wij een tweede motie in. Deze wordt mede ingediend door de fracties van de VVD, Mooi Utrecht, de PvdD, GL, de ChristenUnie en de SGP. Ik heb in eerste termijn bij interruptie een vraag gesteld aan mevrouw Dekker hoe het nu gaat met die Samenwerkingsagenda. Met de motie willen wij een statement maken.

MOTIE M14 (CDA, VVD, Mooi Utrecht, PvdD, GL, ChristenUnie, SGP): Samenwerkingsagenda

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 17 december 2007, besprekend het Uitvoeringsprogramma 2007-2011;

kennis genomen hebbend van de bij het Uitvoeringsprogramma gevoegde Samenwerkingsagenda;

constaterende:

- *dat het initiatief van Gedeputeerde Staten om samen met de gemeenten en enkele samenwerkingsverbanden voor de komende statenperiode een Samenwerkingsagenda op te stellen uitstekend past in de ambitie om als overheden samen op te trekken waardoor win situaties worden gecreëerd;*
- *dat het van belang is voor het draagvlak in de provincie dat de colleges van B&W overleg voeren over de agenda met hun gemeenteraden;*
- *dat middels de besluitvorming in Provinciale Staten de uitvoering van de Samenwerkingsagenda jaar na jaar gestalte krijgt;*
- *dat de rol en de invloed van de burger en van maatschappelijke organisaties in de Samenwerkingsagenda niet worden genoemd;*

overwegend:

- *dat de volksvertegenwoordigende en kaderstellende rol van Provinciale Staten zowel bij het opstellen als bij het vaststellen van de Samenwerkingsagenda tot hun recht dienen te komen;*
- *dat in dat kader communicatie over mogelijke inbreng van burgers en maatschappelijke organisaties ook met betrekking tot een aantal onderwerpen uit de Samenwerkingsagenda zeer gewenst is;*

spreken uit:

- *dat samenwerking met andere overheden van groot belang is en daartoe met deze Samenwerkingsagenda een goede aanzet gegeven wordt;*
- *dat conform het GS-voorstel de agenda in dit stadium voor kennisgeving kan worden aangenomen;*
- *dat - voor zover nog geen inhoudelijke kaderstelling door Provinciale Staten heeft plaatsgevonden met betrekking tot de in de agenda verwoorde onderwerpen - mogelijke ideeën hierover vanuit de samenleving uit niet-overheidshoek inzichtelijk gemaakt worden bij de voorstellen aan respectievelijk afweging hiervan in de Staten;*
- *dat Provinciale Staten vanuit hun controlerende rol periodiek gerapporteerd willen worden over de inhoudelijke en budgettaire voortgang;*

dragen het college van Gedeputeerde Staten op: de nadere uitwerking van dit voorstel, voorzien van een tijdschema, in de maand maart 2008 in de commissie en de Provinciale Staten daaraanvolgend te agenderen.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De moties zijn voldoende onderkend en maken derhalve deel uit van de beraadslagingen. Ze kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik dank het college voor de beantwoording van op één na alle vragen. Eén vraag is niet beantwoord en daarmee wil ik beginnen. Niet uit zurigheid, maar omdat het mij intrigeert wanneer deze extra impuls in de beraadslagingen van het college terechtgekomen is. Puur om het te willen weten.

Politiek is balanceren. Niet alleen de provincie balanceert met diverse uitgangspunten en belangen, maar ook de politiek doet dat. Dat is vandaag maar weer eens gebleken. Er is veel naar het voorjaar

geschoven - op zichzelf terecht - en het is ook een balanceren van dit college tussen de diverse onderwerpen. Laat ik zeggen dat de fractie van GL dit op een andere manier had willen opzetten, als wij daartoe de gelegenheid hadden gekregen. Wij zouden niet op deze manier te werk zijn gegaan met honderden projecten. Wij zouden aan het idee vastgehouden hebben van twee of misschien vier projecten van grote omvang, waarmee je het verschil kunt maken in de samenleving. Wij denken aan de EHS, de stedelijke vernieuwing, groen om de steden, een nieuwe economie en Soesterberg had wat ons betreft uit de € 70.000.000 gehaald kunnen worden die wij in het voorjaar van de REMU teruggekregen hebben. Het overige geld, € 120.000.000, zouden wij besteden aan allerlei projecten, zoals die nu ook zijn genoemd, alleen niet in die omvang. Dat zou ons uitgangspunt geweest zijn.

Het is de realiteit dat wij vandaag moeten bekijken hoe wij staan tegenover een aantal onderwerpen en moties. Wij zijn hier om twee redenen: om zoveel mogelijk van ons verkiezingsprogramma te realiseren en om onze bijdrage te leveren aan het scherp houden van het college, en in het verlengde daarvan: deze coalitie. Ik vind het namelijk fantastisch dat deze coalitie, althans de fracties daarvan, met een zekere regelmaat hun eigen oppositie organiseren. Dat is heel mooi. Dat doen zij door moties in te dienen met z'n drieën.

Wat hebben wij vandaag bereikt? Het grote enthousiasme dat sommigen hebben uitgesproken over dit Uitvoeringsplan en wat erbij hoort, delen wij niet, maar wij zijn ook niet zo negatief. Wij hebben duidelijk gekregen - en daaraan bijgedragen - wat de rol van Provinciale Staten is; de dominantie in deze rol en de helderheid daarin.

De monitoring over de uitvoering zou wel wat scherper mogen dan de toezegging die er nu ligt van de gedeputeerde. De positie van de Samenwerkingsagenda, een heikel punt wat ons betreft, is nu wel duidelijk: 'volgend aan'. Ook andere partijen dan de gemeenten spelen een rol en er zijn geen 'preferente aandelen' meer. De uitvoering? Ja, dat blijft natuurlijk de grote vraag. Wat daarover gezegd is, klinkt nog niet erg bemoedigend. Maar wij zullen wel zien. Dan de € 65.000.000 en de financiering ervan. Er ligt een politiek meningsverschil over de vraag: stel je eerst de reservepositie vast en doe je dan de uitgaven, of doe je eerst de uitgaven en zeg je daarna dat

je uitzoekt hoeveel geld je over hebt en hoe je het zult doen. Ook over de stijl zijn er wel wat verschillen te noemen, maar daarop zal ik nu niet ingaan. Wat ons betreft gaan wij straks bij de stemming over de diverse amendementen en moties nog even de details fijnslijpen. Het belangrijkste is dat de goede zaken in het programma een keer aangepakt worden. Want dat leeft bij ons heel sterk: de eindeloze discussies over nog meer en nog beter hebben veel van de uitvoering doen vertragen, en dat vinden wij bijzonder jammer.

De heer VAN DEN BURG (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil het college van harte bedanken voor de uitgebreide beantwoording van de vragen. Naar aanleiding daarvan hebben wij nog één aanvullende vraag aan het college. De heer Ekkers zei in zijn beantwoording dat het traject van de A12 SALTO nauwlettend in de gaten gehouden wordt. Als het BRU aan de provincie vraagt de regie te nemen, zal het college daarop dan positief reageren? Eigenlijk was dat de enige vraag die openbleef naar aanleiding van de eerste termijn. Ik wil ingaan op de moties en amendementen die in de eerste termijn zijn ingediend.

De VOORZITTER: Ik stel u voor dat straks collectief te doen.

De heer VAN DEN BURG (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Oké, dan doen wij dat. Toch wil ik graag op een tweetal zaken nader ingaan. Ik begin met de motie over de ketenregie jeugdzorg Utrecht. Mevrouw Dekker, heb ik het goed begrepen dat er nog een kader komt voor de ketens ten behoeve van de jeugdzorg, dat dat kader verbreed wordt en breed genoeg zal zijn, en dat er ook een financieel kader bij zit over de regie van de ketenjeugdzorg? Als het antwoord daarop ja is, wil ik graag overleggen met de mede-indieners van onze motie om te bekijken of wij de motie kunnen intrekken. Dan amendement A8 over de compartimentering. Ik wil graag toevoegen aan het tweede punt dat het bedrag van € 400.000 moet komen uit 'Toe te wijzen middelen van 2007'.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik dank het college voor de beantwoording van onze vragen in de eerste termijn. Ik zal deze tweede termijn een thema willen meege-

ven, dat heet "Een onsje meer". Ik begin met mijn pleidooi voor de mensenrechten in China. Ik heb met waardering geluisterd naar de woorden van de commissaris. Nochtans wil ik nadrukkelijk het volgende onder de aandacht brengen: laat zien dat de mensenrechten voor Utrecht tellen. U, commissaris, bent zeer wel in staat om daarvoor de juiste vorm, de juiste plek en het juiste moment te kiezen. Wat betreft de herindelingen - het onderwerp is opgevoerd door een van de collega's - wil ik bij het college aandringen op voortvarendheid. Vooral voortvarendheid. Ik roep slechts in herinnering dat in november de gemeente Barneveld het samenwerkingsverband "Vallei in perspectief" de nek heeft omgedraaid, om het maar eens onparlementair uit te drukken. Over samenwerkingsverbanden gesproken. Dat is pijnlijk voor de gemeenten Scherpenzeel en Woudenberg, zo is mij gemaild.

Het college krijgt het druk: in het eerste kwartaal 2008 komt het merendeel van de kaders. Wij zien deze met belangstelling tegemoet. Ik wens de voorzitters van de diverse commissies veel wijsheid bij de planning daarvan.

De good practices in het kader van de Samenwerkingsagenda. Mij is nog niet helemaal helder hoe het college aankijkt tegen het door ons ingediende amendement dienaangaande. Derhalve heb ik niet de vrijmoedigheid het amendement in te trekken. Misschien kan het college alsnog die helderheid geven.

Ik heb een heel concrete vraag gesteld over vrijwilligersorganisaties. Er is nogal wat verwarring geweest over mogelijke subsidieaanvragen bij de provincie van vrijwilligersorganisaties die in het kader van de Wmo dingen regelen. De voorzitter heeft mij verzekerd dat ik een antwoord zou krijgen op die vraag, van welke gedeputeerde dan ook. Tot nu toe moet ik het antwoord nog ontberen. Dus, graag alsnog.

Ik wil gericht ingaan op enkele amendementen. Amendement A10, met de titel "Waterketen in het kader van inrichtingsmaatregelen Europese Kaderrichtlijn Water". Het zal de leden van de betreffende commissie helder zijn geweest dat ook de ChristenUnie hier een aangelegen punt in vindt. Zodanig aangelegen, dat wij een subamendement indienen.

Subamendement A9B (ChristenUnie): Waterketen in het kader van inrichtingsmaatregelen Europese Kaderrichtlijn Water (KRW)

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 17 december 2007, ter behandeling van het Uitvoeringsprogramma 2007-2011;

besluiten:
in amendement A10 € 1.000.000 te vervangen door € 2.000.000.

Dan motie M4 over hoogspanning. Wij zijn verheugd dat het college er op deze wijze mee omgaat, zoals uitgesproken door de gedeputeerde. Wij verwachten het thema derhalve rond de zomer weer terug te zien. De gedeputeerde vroeg zich af of kennis die elders al is opgedaan, opnieuw.... Nee, laten wij dat vooral niet doen. Als er ergens kennis is, moeten wij die natuurlijk slim en verstandig benutten. Motie M1 gaat over samenwerking met een Turkse regio. Ik heb, zeg ik tegen de Statenleden, een partijprobleem. Mijn landelijke partijlijn schrijft mij namelijk voor - voor zover zij mij wat voor te schrijven hebben - dat Turkije moet worden gezien als een heel, heel moeilijke situatie. Nu ben ik gekozen op een provinciaal verkiezingsprogramma, en daarin staat niets over Turkije. Dus ik voel mij vrij het standpunt van mijn fractie mee te delen. Wij hebben sterk de neiging te zeggen dat wij met Turkije wat willen. Maar ook hier wil ik het punt van de mensenrechten nog eens nadrukkelijk onder de aandacht brengen. Als wij wat gaan doen met Turkije, dan zal ook in dat dossier wat ons betreft het element mensenrechten nadrukkelijk een rol moeten spelen. Ten slotte motie M2, "Kaderstelling en dekking extra uitgaven", los van het feit dat er allerlei overlap zit in het amendement. Ik verwijs naar het derde besluitpunt. Ik vraag de indieners eens na te denken of het wellicht verstandig zou zijn hieraan een concrete datum toe te voegen. Wanneer moeten die financiën geregeld zijn? Wanneer moet het college daarover helderheid geven?

De VOORZITTER: Het subamendement is voldoende ondertekend en maakt derhalve deel uit van de beraadslagingen. Dit subamendement kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer BOS (PVDA): Mijnheer de Voorzitter! Een paar korte opmerkingen. Eerst iets over de Samenwerkingsagenda. Hoe zien wij dit voor ons? Dit mede in reactie op de opmerking van mevrouw Jonkers. Wat ons betreft is het zo dat er een Samenwerkingsagenda komt en met elke gemeente wordt die vastgelegd. Dat stuk krijgen wij wel een keer. Dat hoeft hier in de Staten, wat mij betreft, geen onderwerp van discussie te zijn dat wij per gemeente die Samenwerkingsagenda vaststellen. Wat wij wel vaststellen in het eerste kwartaal van 2008, zijn die kaderstellende agenda's die wij nog moeten bespreken. Met die agenda's worden de afspraken, die met de gemeenten worden gemaakt, gestuurd. Wat ons betreft is dat de situatie. Het kan niet zo zijn dat er al aan projecten wordt gewerkt als de kaderstelling - dat is voor ons een absolute noodzaak - nog niet rond is. Daarover wil ik helder zijn.

Uit mijn betoog in eerste termijn zijn er drie zaken blijven liggen. Ik heb gesproken over de kaderstelling bij het fonds Stedelijk Bouwen en Wonen, met name gericht aan gedeputeerde De Wilde. Ik kan het met de opmerkingen van de gedeputeerde eens zijn dat bij de gemeenten die ik noemde, wij andere gemeenten niet uitsluiten. Tegelijkertijd roep ik in herinnering dat Gedeputeerde Staten hebben gezegd dat daar de bulk van het geld terecht zal komen. Maar, inderdaad, wij sluiten geen andere gemeenten uit. Dus daarover zijn wij het eens. Dat betekent dat wij een motie, die wij achter de hand hadden gehouden, niet zullen indienen.

De tweede kwestie. Ik heb de vraag gesteld of het college een agenda wil ontwikkelen voor een eventueel overleg met Flevoland. Ik heb daarop een halve reactie gekregen van gedeputeerde Krol, maar ik begrijp dat gedeputeerde Dekker er nog op terugkomt. Van gedeputeerde Krol heb ik al begrepen dat hij niet erg enthousiast was over een aparte agenda of een apart gesprek tussen Utrecht en Flevoland. Wat mij betreft kan het echter ook zo zijn dat de commissie BEM in januari of februari een overzicht krijgt van de onderwerpen die op dit moment worden besproken tussen Flevoland en Utrecht en van de gremia waarin die gesprekken plaatsvinden. Dan is dat voor ons een voldoende aanknopingspunt om daarover in de commissie een gesprek te hebben en, voor zover nodig, volgende stappen te kunnen zetten. Mevrouw Raven is niet ingegaan op mijn vragen en

opmerkingen over de provinciale reserve, althans niet zodanig dat ik daarmee tevreden ben. Wij kunnen dat echter snel oplossen, want ik heb een motie achter de hand en dan kunnen wij het daarover hebben. In het dictum staat een passage over doorlichting. Daarmee wordt bedoeld de doorlichting van reserves en voorzieningen 'dood geld'. De motie luidt als volgt:

Motie M15 (PvdA): Bestemming provinciale reserves

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 17 december 2007;

*kennis genomen hebbende:
van het feit dat het college aankondigt bestaande reserves en voorzieningen te willen doorlichten;*

constaterende:

- dat de provincie Utrecht door enerzijds zuinig beleid en anderzijds door verkoop van de provinciale elektriciteitsvoorziening reservemiddelen heeft;
- dat deze gelden nu of op termijn ten goede moeten komen aan de inwoners van de provincie;

verzoekt het college aan de Staten, samen met de conclusies van de doorlichting, voorstellen voor te leggen:

- wat de noodzakelijke omvang van de bedrijfsreserve moet zijn;
- hoe investerend vermogen voor de provincie te creëren;
- de vraag te beantwoorden of invoering van de kapitaaldienst in dit kader een werkbaar instrument is;
- een langetermijn investeringsbeleid te ontwikkelen, waarin de uitgaven voor langjarige programma's zoals AVP, pakketstudies et cetera zijn opgenomen;

dit alles gezien het noodzakelijke behoud van middelen om op de lange termijn afspraken daarover na te komen.

En gaan over tot de orde van de dag.

Er is een amendement ingediend over de bouwkundig adviseur toegankelijkheid. Wij hebben daarnaar gekeken en wij zijn niet erg gelukkig met het amendement zoals het nu voorligt. Het amendement geldt namelijk voor de periode van vier jaar en dan begint de discussie opnieuw. Wij geven er de voorkeur aan hiervoor een structurele oplossing te bedenken.

Ons tweede probleem dat wij met dit amendement hebben, is dat er gemakshalve van uitgegaan wordt dat er kennelijk geen eigen taakstelling meer is voor CliëntenBelang. Een paar jaar geleden hebben wij gezegd dat er een eigen taakstelling moet zijn. Dat heeft ook wel tot enig succes geleid: tussen de twintig en dertig procent. Er is dus een vijfde aan eigen middelen generereerd. Ik wil dat op z'n minst boven water houden. Vandaar dat ik een subamendement indien, samen met de fractie van de VVD:

Subamendement 11B (PvdA, VVD): Subamendement op amendement inzake de bouwkundige adviseur toegankelijkheid

De tekst onder "besluiten" vervangen door:

- De functie van bouwkundig adviseur toegankelijkheid structureel te handhaven;
- CliëntenBelang als werkgever een extra subsidie toe te kennen van 50% van € 93.000;
- ervan uit te gaan dat de overige kosten door externe opdrachten c.q. door CliëntenBelang worden gedekt, zodat een fulltime adviseur kan worden aangetrokken;

aan Gedeputeerde Staten op te dragen:

- tweemaal per jaar in de commissie Wonen, Maatschappij en Cultuur een overzicht van de resultaten te (laten) meedelen;
- als dekking aan te wijzen het rekeningoverschot van 2007."

De VOORZITTER: De motie en het subamendement zijn voldoende ondertekend en maken derhalve deel uit van de beraadslagingen. Ze kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De twee ingediende subamendementen op de oorspronkelijke amendementen nummer ik als A9B en A11B. In amendement A9B wordt gevraagd € 1.000.000 te vervangen door € 2.000.000. Dat is verderstrekkend dan de oorspronkelijke tekst. Wij moeten dus eerst weten of dat politiek haalbaar is.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik beperk mij tot de reactie van Gedeputeerde Staten. Zoals u zelf al zei, komen wij straks nog terug op de moties en amendementen. Gedeputeerde Staten hebben de fractie van D66

niet kunnen overtuigen van de voorliggende concept-Samenwerkingsagenda. Onze opmerkingen in de eerste termijn blijven wat dat betreft overeind. Gedeputeerde Staten zijn niet ingegaan op de keuze voor acht thema's in plaats van drie of vier thema's om die extra krachtige impuls te geven in onze provincie. De agenda van de gemeenten is leidend geweest en niet die van de provincie. Een verkeerde keuze, wat onze fractie betreft, en daarmee een gebrek aan visie en structuur onderstrepand. Wat ons betreft is het een onaanvaardbare versplintering van de beschikbare middelen. Gedeputeerde Staten hebben feitelijk toegegeven dat met een half jaar extra er een veel betere Samenwerkingsagenda had kunnen liggen. Bovendien was er dan voor Provinciale Staten voldoende tijd geweest om de kaders vast te stellen en daarna pas die Samenwerkingsagenda aan de orde te laten komen. Dat was naar onze mening de juiste volgorde geweest. Nu dit niet gebeurt, zien wij ons genoodzaakt deze Samenwerkingsagenda af te wijzen.

Ik wil nog even ingaan op de blue ports. Erg leuk om een compliment te krijgen, natuurlijk. Aan de andere kant gaat het natuurlijk om de uitvoering. Als ik dan zie dat wij in 2008 een onderzoek hebben staan, maar dat daarvoor de komende jaren nog niets is ingevuld, dan ga ik ervan uit dat wij elkaar medio 2008/eind 2008 nader zullen spreken over de vraag hoe wij verdergaan met dit onderwerp. Ik wil daarover nog een vraag stellen. Ik had namelijk het gevoel dat er enig verschil zat tussen de woorden van de gedeputeerden Ekkers en Binnekamp. Wat betreft het geld, de € 55.000.000 van staatssecretaris Huizinga, neem ik aan dat er in het onderzoek gekeken gaat worden naar de mogelijkheden voor een eventuele bijdrage om het verhaal van de blue ports draaiend te maken in onze provincie. Dat wil ik graag nog even horen.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil nog ingaan op twee punten. Dat betreft de herindeling en de bouwkundig adviseur toegankelijkheid. Met dank overigens voor de beantwoording door het college. Wat de herindeling betreft, kan ik mij wel iets voorstellen bij de reactie van mevrouw Jonkers. Zij zegt dat de fractie van de SP vragen heeft gesteld over Renswoude en dergelijke, en nu komt dat terug in algemene beschouwingen van de SGP. Hoe zit dat?

De lijn van mijn betoog was dat de herindelingen voor onze fractie een zeer aangelegen punt zijn. Wij signaleren, ook in contacten met kleinere gemeenten, een druk op die kleinere gemeenten om in een groter verband op te gaan. Dat geldt niet voor elke kleinere gemeente, want soms wil een gemeente dat zelf en dan ligt de situatie anders. Echter, als dit gebeurt tegen de zin van de gemeente - Renswoude is daar het schoolvoorbeeld van - dan moet je daarmee heel omzichtig omgaan. Wij hebben dat in de woorden van onze metafoor samengevat in de zin: "Het lijkt erop alsof op deze manier bestuurlijke dijken versterkt moeten worden". Daaraan heb ik de vraag gekoppeld of het college het met ons eens is dat eerder het tegendeel het geval is. Dus: eerder een verzwakking van je bestuurlijke kracht, van je bestuurlijke dijken als er in de gemeente zelf geen draagvlak is voor bestuurlijke schaalvergroting. Dat roept de vraag op: kunnen wij als provincie ons niet eerst eens bezinnen op de vraag of er alternatieven zijn, nu wij daarvoor nog de tijd hebben en niet onder druk staan van een bepaald besluitvormings-traject? Wij weten allemaal dat er elders in het land, en ook in de provincie Utrecht, proeven gaande zijn met ambtelijke opschaling. Laten wij dat traject verkennen. Mijn bedoeling bij dit punt in onze algemene beschouwingen was dus het college te verzoeken om door te discussiëren over bestuurlijke schaalvergroting versus ambtelijke opschaling; laten wij daarover eens van gedachten wisselen, los van het concrete geval Renswoude. Dat is dan ook de vraag aan de gedeputeerde: ziet zij daar iets in? Ik zou het zeer op prijs stellen.

Dan de bouwkundig adviseur toegankelijkheid. Te recht heeft de gedeputeerde gesignaleerd dat er in het verleden vaker over gediscussieerd is. Zij heeft ook gelijk dat er in dat opzicht een taak ligt voor de gemeenten in het kader van de Wmo. Alleen, juist daarin zit 'em de kneep. Het beleid inzake toegankelijkheid is namelijk gerelateerd aan bouwvoorschriften en alles wat daarmee samenhangt, maar niet aan datgene wat er nodig is om mensen met een mobiliteitsbeperking optimaal te kunnen laten functioneren in de openbare ruimte dan wel in gebouwen. Vandaar de link naar Agenda 22 in het amendement. Op dit moment, onder de huidige omstandigheden, kunnen wij dit dus niet op het bordje van de gemeenten leggen, omdat daar de deskundigheid ontbreekt en omdat je zorgt voor een enorme ver-

snippering van bestaande deskundigheid. In het amendement wordt daarom de keuze gemaakt dat geconcentreerd te houden en de komende jaren iemand te subsidiëren die in staat is adequaat over toegankelijkheid te adviseren. Tegelijkertijd is in het amendement een doelstelling opgenomen om toe te werken naar betaalde opdrachten. Dat verdwijnt niet uit beeld, maar het is niet geformuleerd als een voorwaarde. Ook is in het amendement opgenomen dat wij, lopende het traject, naar de ontwikkelingen willen kijken. Worden de omstandigheden voor een meer marktconforme aanpak gunstiger, dan moeten wij als provincie daarop natuurlijk onmiddellijk inspelen en daarvan gebruik maken. Een marktgerichte benadering en een marktgericht aanbod zijn er op dit moment niet, omdat er formeel gewoon geen verplichting is een bouwkundig advies te hebben gerelateerd aan Agenda 22. Dat is nu juist, internationaal gezien, de norm die je nodig hebt om een optimale toegankelijkheid te waarborgen voor mensen met een mobiliteitsbeperking. Vandaar dat, in de gegeven omstandigheden, het voorliggende amendement een optimale vorm is om deze voorziening, ten behoeve van mensen die extra steun en zorg nodig hebben, te waarborgen.

Mevrouw BODEWITZ (PVDD): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil het college hierbij graag bedanken voor de uitgebreide beantwoording van mijn vragen. Ik heb gesproken over een plan van aanpak betreffende biologische landbouw. Ik kan mij voorstellen dat het lastig is daarover nu een uitspraak te doen. Ik hoop dat er op een later moment in de Staten nog gelegenheid is na te denken over vragen zoals: is het zinvol en wat zouden wij daaraan kunnen doen? Op een later moment kom ik er dus op terug. De aangekondigde motie dien ik in elk geval niet in. Ik wens het college veel succes met alle ambitieuze plannen die voorliggen.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Ook ik dank het college voor de beantwoording. De vraag die ik opwierp, was in hoeverre wij op korte termijn in staat zijn te komen tot een kader dat de verschillende projecten overstijgt. Dit is voor mij een belangrijk punt. In hoeverre kunnen wij dat tegemoet zien? Als wij de projecten vandaag aannemen, in hoeverre ligt er hierna dan een serieuze toetsing van het kader van waaruit gewerkt wordt en waarop wij inbreng kunnen hebben? Ik wil

de commissie voor de Wro hierbij als voorbeeld stellen, want dat gaat heel goed; wij hebben daarbij een inbreng en horizontaal zijn wij daarbij evenwaardig met elkaar aan het brainstormen. Ik kan mij voorstellen dat wij betrokken worden bij de kaders voor de projecten en ook voor de specifieke projecten die zijn genoemd. Mijn nadrukkelijke vraag is daarom in hoeverre het college dat vorm gaat geven. Ik wil daarbij nog even ingaan op de Vrede van Utrecht als project. Daarin zitten zowel de provincie als de stad Utrecht. Ik kan mij voorstellen dat de gedeputeerde, samen met Marka Spit die de kar hierbij trekt voor de stad Utrecht, en samen met raadsleden en mogelijk commissieleden, om de tafel gaat zitten om te bespreken hoe dit er in de toekomst gaat uitzien, hoe het gaat landen, waar samenwerking mogelijk is, waar de verantwoordelijkheden liggen en wat de inbreng van maatschappelijke organisaties zal zijn. Dan kunnen wij de kaders vaststellen en kunnen wij een beeld krijgen hoe die culturele identiteit van de stad en van de provincie in de toekomst eruit ziet in het kader van deze viering. Dus deze vragen stel ik aan het college.

Zoals ik al heb gezegd, het college heeft mijn zegen, in die zin dat ik het college het voordeel van de twijfel geef bij dit alles. Ik ga er dus in mee, maar ik wil graag weten hoe het college dit alles gaat vormgeven.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering.

Schorsing van 16.53 uur tot 17.16 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! In tweede termijn is gewezen op een aantal vragen dat niet beantwoord is. Daar kom ik dus nu op terug.

De fractie van de SP zei dat het belangrijk is dat wij eerst gaan kijken hoeveel geld je hebt. Nu, dat is de vraag niet. Wij weten precies hoeveel geld wij hebben. Wij weten ook hoeveel geld in voorzieningen en reserves zit. Dat staat gewoon in de begroting 2008. Het gaat er ons om dat wij kijken of het terecht is dat het geld daar allemaal nog in zit en of het uitgegeven wordt in de komende periode.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Daar gaat het nu juist om. Wij hebben wel helder hoeveel geld er is, maar volgens ons moet je eerst

kijken hoeveel geld je veilig kunt uitgeven. Dan pas moet je plannen wat je gaat uitgeven. Wij gaan hier nu plannen maken om geld uit te geven, terwijl wij nog niet zeker weten wat wij kunnen missen.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb aangekondigd dat wij daarover met een voorstel komen. Dat gaat dan ook sowieso gebeuren.

Er is een prangende vraag, alsof het iets heel spannend is, van de heer Nugteren: wanneer is de extra impuls aan de orde geweest? Wij kunnen zelfs de precieze datum zeggen. De eerste discussie hierover is gevoerd op 6 en 7 november; toen hebben wij onze retraite gehad en hebben wij gediscussieerd over onze beleidsvoornemens en hebben wij gepraat over de ervaringen totnogtoe met de Samenwerkingsagenda. 4 december hebben wij het besluit genomen. Dat lijkt mij een concreet antwoord op de vraag.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Voor die concrete beantwoording van mijn vraag kan ik alleen maar mijn waardering uitspreken. Dan heeft de vraag dus wel een enorme indruk gemaakt op de gedeputeerde. Aanvullend vraag ik of daarbij tegelijkertijd de berekening aan de orde is op basis waarvan de gedeputeerde zegt er wel zoveel geld is.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Nee, wij hebben toen al gezegd dat wij heel nadrukkelijk de bestemmingen en reserves moeten bekijken. Dat soort zaken is sowieso aan de orde geweest. Zoals de Staten dat in de commissie BEM al regelmatig hebben gehoord, zijn wij bezig met de P&C-cyclus, waarbij al deze onderwerpen aan de orde komen. In dat kader is dat ook genoemd.

De fractie van de PvdA heeft een motie ingediend. Het college vindt die motie overbodig, omdat wij dat allemaal zullen doen zoals al is toegezegd en omdat het aan de orde komt bij de planning van de P&C-cyclus. Wat ons betreft is de motie daarom overbodig.

Mijn excuses dat ik niet ben ingegaan op het vrijwilligerswerk. Er zijn in het verleden - dan heb ik het over 7 november 2005 en 13 november 2006, dus bij de begrotingsbehandelingen - hierover moties ingediend en gesteund. Daarbij was een motie over man-

telzorg in relatie tot de Wmo. Een jaar later werd gekeken naar de vrijwilligersorganisaties in relatie tot de Wmo. Er is toen onderzoek gedaan door Staten in hoeverre de vrijwilligersorganisaties daaronder te leiden hebben gehad. Daaruit blijkt dat er drie bovenlokaalwerkende vrijwilligersorganisaties zijn, die voor de invoering van de Wmo CVTM-gelden ontvingen. Dat zijn AWBZ-gelden van het zorgkantoor. Het gaat om de volgende organisaties: Buddyzorg Midden-Nederland, Handje Helpen Utrecht en Vriendendiensten Utrecht. Naar aanleiding daarvan is besloten dat de genoemde vrijwilligersorganisaties zonodig financieel ondersteund kunnen worden. Dat kan gedaan worden uit het budget dat een jaar daarvoor beschikbaar was gesteld.

Het onderzoek hoe de gemeenten met de vrijwilligersorganisaties zijn omgegaan in het kader van de Wmo is vrij aan het begin van de uitvoering van de Wmo gedaan. Inmiddels heb ik begrepen dat Mezzo, de koepelorganisatie van vrijwilligers- en mantelzorgorganisaties, komende maand komt met een rapport: zij heeft de stand van zaken in alle gemeenten in Nederland onderzocht in relatie tot mantelzorg, vrijwilligerswerk en de Wmo. Het lijkt mij heel goed daarover, op basis van de resultaten daarvan, in de commissie van gedachten te wisselen. Ik moet overigens zeggen dat beide moties erg gekoppeld waren aan vrijwilligersorganisaties en zorg. Ik wil dan ook graag met de Staten van gedachten wisselen over de vraag in hoeverre vrijwilligerswerk los moet staan van zorg. Wij hebben namelijk in Nieuwegein een pilot, waarin vrijwilligerswerk gesteund wordt door de provincie. Het is een pilot om te kijken hoe wij meer vrijwilligers kunnen betrekken bij allerlei organisaties.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik dank de gedeputeerde voor haar uitgebreide antwoord. Mijn constatering is echter wel dat de verwarring nog niet helemaal over is. Dit lijkt mij echter niet de juiste plek en het juiste moment daarover uitgebreid en in detail te spreken met elkaar. Er is destijds een motie aangenomen. De fractie van de ChristenUnie is van oordeel dat de uitvoering daarvan niet volgens onze bedoeling is gedaan. Ik stel voor dat dit in de eerstvolgende commissievergadering nog eens nadrukkelijk voor het voetlicht komt, met daarbij graag een voor de commissieleden inzichtelijk historisch relaas: wat is er besloten en wat is er gebeurd?

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het lijkt mij heel goed dat te doen in de commissievergadering en dat wij dan uitgebreider stilstaan bij vrijwilligerswerk in relatie tot het provinciaal beleid. Prima.

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik ga in op de vragen uit de tweede termijn en de nog ingediende moties en amendementen.

Er ligt een vraag van de fractie van de SP over de Samenwerkingsagenda. Ik hoop dat die fractie het goed vindt dat ik deze beantwoord bij de behandeling van motie M14. De vragen over de herindeling zal ik dan beantwoorden als ik inga op de opmerkingen van de heer Bisschop. Dat geldt ook voor de vragen van de fractie van het CDA: ik kom daarop terug bij de behandeling van de moties.

De heer Van den Burg heeft gevraagd naar het kader, ook het financiële kader, voor de regie bij jeugdzorg. Laat ik een kort antwoord geven. Het antwoord is ja.

De VOORZITTER: Gaat u zo door.

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De heer Van Kranenburg zegt dat het nog niet duidelijk is wat wij bedoelen met het antwoord op de good practices. Dat kan ik moeilijk beantwoorden met ja of nee. Ik vind dat zo gewoon, dat het bijna overbodig is dat ik daarop antwoord geef. Als je met een gemeente een goede praktijk ontwikkelt op enig gebied, dan neem je die goede praktijk mee en dan gebeurt dat ook bij andere gemeenten. Het zou gek zijn als je dat niet zou doen.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben buitengewoon verheugd over dit antwoord. Ik heb namelijk wel eens praktijken gezien die niet voldeden aan wat de gedeputeerde zojuist zei. Dat brengt mij ertoe amendement A9 in te trekken.

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De heer Bos vraagt om een overzicht van de overleggen en de samenwerking die wij op dit moment hebben met Flevoland. Dat zeggen wij hierbij toe.

De heer De Vries is niet overtuigd van onze beantwoording en vindt het gelijkstaan aan een gebrek aan visie. Tja, daar geef ik geen reactie op.

De herindeling. De heer Bisschop is in tweede termijn zo vriendelijk geweest de vraag te herhalen, omdat ik hem heb laten weten dat ik die vraag gemist had. Laat ik daarover het volgende zeggen. Wij hebben in het kader van het Groene Hartgebied betoogd dat wij een voorstel hebben gedaan op inhoudelijke gronden. Dat is, volgens het college, de manier om dit vraagstuk 'aan te vliegen'. Wij zullen dat ook doen - en daaraan mogen de Staten ons houden - in het Valleigebied. Echter, het is nu niet de tijd om daarover in deze zaal met de Staten te discussiëren. Gedeputeerde Staten moeten namelijk nog een besluit nemen en voordat dat besluit genomen is, lijkt het mij niet verstandig en niet netjes om daarover nu met de Staten de discussie te voeren. Als de Staten zeggen over de algemene uitgangspunten graag een discussie te willen voeren in de commissie, dan staat het hen vrij dat te agenderen. Als gevraagd wordt of het college daaraan meewerkt, is het antwoord ja.

De heer BOS (PVDA): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben nog even gesproken met enkele fracties over het subamendement 11B. Dat leidt dat een sub-subamendement. Aan de ene kant spijt mij dat, maar misschien kunnen wij er op die manier uitkomen. Onder het tweede punt van het dictum staat nu "CliëntenBelang als werkgever een extra subsidie toe te kennen van 50% van € 93.000". De indieners, samen met de fractie van GL, stellen voor daarna te lezen: "toe te kennen: in 2008 100%, in 2009 75%, in 2010 50% en de jaren daarna 50%". Zo kunnen wij dit, met een zekere afbouw, structureel oplossen.

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Hiermee komen de indieners tegemoet aan de reactie die ik van plan was te geven, namelijk dat er in amendement A12 geen enkele prikkel zit voor CliëntenBelang om opdrachten in te markt te verwerven, terwijl CliëntenBelang die prikkel de afgelopen twee jaar wel had. Daarin was men niet zeer succesvol, maar men heeft toch wel iets bereikt. Ik wijs erop dat de Staten twee jaar geleden hebben besloten dit nog voor twee jaar te financieren en daarna niet meer. Ik stel voor dat de Staten een besluit nemen over dit punt. Het zal de indieners niet vreemd voorkomen dat het college het sub-subamendement aangenamer vindt dan amendement A12.

Motie M3 heb ik al behandeld.

Motie M10: het jaar 2008 als een overgangsjaar te beschouwen als het gaat om samenwerken met hart en verstand. Ik wil mijn complimenten geven voor de geweldige titel van deze motie; goed gevonden. Wij voelen er echter niets voor 2008 als een overgangsjaar te zien. 2008 is gewoon het eerste volle jaar voor dit college en het college gaat hard aan het werk. Niks overgangsjaar.

Motie M12: eendracht maakt bestuurskracht. Als wij deze motie zouden uitvoeren, tasten wij het fundament aan van het Huis van Thorbecke. Het kan niet zo zijn dat de provincie vervangend is voor bestuurskracht bij gemeenten. Dat is onmogelijk. Stel dat wij het zouden doen, dan worden wij van hogerhand teruggefloten.

In motie M14 wordt uitgesproken dat samenwerking met andere overheden van groot belang is en daartoe met deze Samenwerkingsagenda een goede aanzet gegeven wordt. Daar kan het college niet tegen zijn. De indieners zeggen voorts dat conform het GS-voorstel de agenda in dit stadium voor kennisgeving kan worden aangenomen. Ik lees dit zo dat de indieners hieronder verstaan dat er nog kaders moeten worden vastgesteld en dat de Staten die kaders voorgelegd krijgen. Als ik de motie zo mag lezen, is daarmee de term 'in dit stadium' uitgewerkt. Ik zie de indieners beiden knikken.

Bij het derde punt staat, als er kaders worden vastgesteld, dat het college moet laten zien wat instellingen - de samenleving uit niet-overheidshoek - hebben ingebracht. De inbreng van het maatschappelijk middenveld moet hierbij zichtbaar worden gemaakt. Het antwoord hierop is dat het dagelijks werk is van het college zich te verstaan met het maatschappelijk middenveld, om geluiden uit het maatschappelijk middenveld op te vangen en waar mogelijk, waar noodzakelijk en waar dat goed is, deze inbreng een plek te geven in ons beleid. Wij stellen dus geen nieuw economisch beleid vast als wij niet gesproken hebben met de Kamer van Koophandel, het midden- en kleinbedrijf etcetera. Wij stellen geen beleid inzake kennis-economie vast als wij niet gesproken hebben met de Universiteit van Utrecht en de andere kennisinstellingen. Dus, wij maken de kaders en natuurlijk hebben wij daarbij oog voor wat er in het maatschappelijk middenveld aan de orde is. De Staten krijgen die kaders voorgelegd. Echter, zonder een boodschappenlijstje met wie wat heeft gezegd en

wat dat dan in dat kader betekent. Als ik het zo mag lezen, verstaan wij elkaar.

In het vierde punt van de motie staat dat de Staten periodiek gerapporteerd willen worden. Ja, natuurlijk zal dat gebeuren: in de jaarcyclus, in de P&C-cyclus.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Even voor de goede orde. Ik hoor de gedeputeerde zeggen dat het college niet inzichtelijk zal maken wat die bijdragen uit het maatschappelijk veld zullen zijn. In die zin komt het college niet tegemoet aan het derde punt in de motie.

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Laat ik het uitleggen aan de hand van het voorbeeld van WelThuis!. Om dat programma vast te stellen, praten wij met het maatschappelijk middenveld, met corporaties, met welzijnsorganisaties, met zorginstellingen, met gemeenten: partijen die iets kunnen bijdragen aan een goed kader. Dat slaat neer in het programma. Ik ga echter niet per regel, per idee of per maatregel zeggen: dat heeft die instelling gezegd of dat heeft deze instelling gezegd. Het staat er gewoon in.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dus is de conclusie: het college maakt dat niet inzichtelijk, zoals het in de motie wordt verzocht. Dat moet helder zijn. Dat wil het college niet doen.

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Volgens mij was ik daar helder over.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Er wordt gesproken over de interpretatie van de tekst. Daarom het volgende. Met alle waardering is hier een Samenwerkingsagenda tussen overheden neergelegd. Een provincie is een provincie - natuurlijk van overheden - maar vooral van de burgers en maatschappelijke organisaties. Wat wij zeggen is, als die inbreng op een gegeven moment leidt tot een constructieve bijdrage in die agenda, dat wij dat willen terugzien, dat er een open oor voor is en dat het invloed kan hebben op de agendering. Daar gaat het om. Het moet niet alleen maar een gesprek tussen overheden zijn. Zo is de interpretatie van de tekst.

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik vind dat vanzelfsprekend.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan mij voorstellen als je met bijvoorbeeld woningbouwverenigingen hebt overlegd en er komt een prachtig inbreidingsplan tot stand, dat je dat niet allemaal gaat vermelden. Dat zou zonde van de energie zijn. Ik kan mij echter wel voorstellen dat er particuliere dan wel maatschappelijke organisaties zijn die ten aanzien van deze voorstellen een inbreng hebben, en dat zij gewogen gaan worden in hoeverre zij thuishoren in dat programma. Onze vraag is heel duidelijk. Als zich dat aandient, hebben wij een controlerende functie naast een kaderstellende functie. De gedeputeerde hoeft zich dus niet steeds af te vragen of zij de Staten op de hoogte moet stellen van wat de maatschappelijke organisaties hebben gezegd. Nee, als er iets gaat landen, willen wij het weten en willen wij het kunnen toetsen. Dat lijkt mij een heel logische gevolgtrekking van de inzet van de gedeputeerde jegens de gemeenten, de burger, de maatschappelijke organisaties enzovoort.

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik probeer het nog een keer uit te leggen. Wij hebben een Samenwerkingsagenda en een Uitvoeringsprogramma. Dat Uitvoeringsprogramma vraagt om kaders voor de uitvoering. Een aantal kaders is er al. Een aantal kaders is er nog niet. De kaders die er nu nog niet zijn, zullen aan de Staten worden voorgelegd. Dat heb ik toegezegd voor het eerste kwartaal. In januari krijgen de Staten daarvan een overzicht. De uitvoering van die kaders zal neerslaan in de Samenwerkingsagenda, maar er is meer dan alleen de Samenwerkingsagenda. Als bijvoorbeeld het programma WelThuis! wordt uitgevoerd, wordt dat niet alleen met gemeenten uitgevoerd, maar ook met het maatschappelijk middenveld.

De VOORZITTER: Als uw voorzitter word ik wat ongelukkig als ik het zelf niet meer kan begrijpen door de hoeveelheid aan woorden. Het gaat erom, en dat heb ik daarstraks ook proberen uit te leggen, dat er voor vier jaar voorgenomen beleid is. Voor sommige programma's, zoals deze te lezen staan in het stuk, zijn kaders vastgesteld en voor sommige programma's niet. Dat beleid wordt de komende jaren uitgevoerd in opdracht van de Staten en daarvoor zal echt de schop in de grond gaan. Wij hebben daarbij de medewerking nodig van gemeenten, het Utrechts Landschap, milieuorganisaties, de Kamer van Koophandel enzovoort. Al die projecten komen

niet weer terug in de Staten. Als de Staten dat denken, dan wil ik dat hier helder zeggen: al die projecten die in de Samenwerkingsagenda staan, komen niet één voor één bij u in de Staten. Die passen namelijk binnen de kaders die de Staten stellen. Gedeputeerde Krol is bezig met zijn Uitvoeringsprogramma voor natuur en landschap. Daarvoor heeft u, Staten, de kaders vastgesteld. Hij komt niet voor elke hectare bij u terug. Zo zal dat straks ook gaan met de projecten. Het college zal echter vanzelfsprekend wel laten zien waar de inbreng van die projecten vandaan komt. Het college heeft heel bewust gezegd de Samenwerkingsagenda dynamisch te willen houden. En er komen nog meer jaarschijven: 2009, 2010 en 2011. Dan zijn alle groeperingen - maatschappelijke organisaties, Kamer van Koophandel enzovoort - opnieuw aan de beurt om nieuwe initiatieven en ideeën in te brengen in nieuwe projecten. Dat zal zich vertalen in ambities. Die ambities worden opnieuw hier neergelegd voor de verdeling van geld. Zo werkt het ongeveer.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Het leven van het statenlid wordt dan heel rustig en heel kalm. Heel abstract gaan wij namelijk de kaders vaststellen. Tot nu toe hebben wij heel welwillende meegedacht over de hele rij aan voorstellen die hier enthousiast zijn neergelegd. Tegelijkertijd echter willen wij op sommige punten sturen. Ik kan mij wel voorstellen dat dit een beginjaar is, een soort pionieren. Als ik echter bedenk dat het de volgende jaren net zo gaat, dan twijfel ik of ik het voorstel, zoals het nu voorligt, wel moet steunen.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik dank u voor de toelichting. Waar het om gaat is het volgende. Als het college expliciet na die ronde met de gemeenten het samenwerkingsprogramma inkleurt vanuit die gemeenten en niet ook vanuit alle maatschappelijke organisaties - het zij zo; dat is een keuze - dan roept het college dit soort vragen op. Wij willen alleen dat er expliciet, ook in de toekomst, aandacht is voor andere partijen.

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Er is geen exclusiviteit ten opzichte van gemeenten. Punt.

De heer EKKERS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik kijk naar de heer De Vries van de fractie

van D66. Ik zie een blue port en ik zeg ja.
Wat betreft de A12 SALTO: de regie ligt op dit moment bij het BRU. Ik heb duidelijk gemaakt dat het zeer nuttig en noodzakelijk is dat Houten zo snel mogelijk een afslag krijgt aan de A12. Dat betekent echter ook dat het BRU aan ons kan vragen er een schepje bovenop te doen en hen stevig te komen helpen. En dan doen wij dat.
Ik heb gezegd dat de Ponlijn een onderdeel is van de studies die wij gaan verrichten in 2008. In motie M13 wordt een apart onderzoek gevraagd, waarna het onderzoeksrapport aan de Staten moet worden voorgelegd. Dat is echter in strijd met de manier waarop wij de studies aanpakken. De motie wordt daarom omtraden.

Dan motie M11 van de fractie van de SP over duurzame ov-tariefacties. Een actie is iets van tijdelijke aard. Als dit structureel gemaakt wordt, is het geen actie meer, maar gewoon een tariefsverlaging. Wij willen dat graag beschouwen in de pakketstudies.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Amendement A9B. Vanavond spreken wij over de Kaderrichtlijn Water. Inderdaad, daarmee is heel veel geld gemoeid. Ik heb in de commissie het bedrag genoemd van € 7 miljard. Dat moet men echter over heel Nederland zien, waarbij uiteraard ook het Rijk opgaven heeft.
Wat betreft dat extra miljoen wacht ik de besluitvorming af. Ik denk dat genoemd bedrag voorlopig voldoende is om de zaak uit te voeren. Natuurlijk ben je geneigd een extra bedrag van € 1.000.000 - dus in totaal wordt dat € 2.000.000 - snel te omarmen. Als wij echter in het voorjaar spreken over de definitieve vaststelling, is het op dat moment nuttig te kijken, naast de maatregelen die wij nu al nemen, in welk verband die extra gelden beschikbaar gesteld kunnen worden. Ik adviseer op dit moment negatief over het amendement.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie):
Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde maakt duidelijk dat hij geld nodig heeft, maar niet nu in deze vorm. Hoor ik dat goed?

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ja.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie):
Mijnheer de Voorzitter! Dat betekent dat wij dat bedrag van € 1.000.000 alsnog hier of daar vandaan kunnen plukken om de gedeputeerde daarmee blij te kunnen maken?

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ja.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie):
Mijnheer de Voorzitter! Dan trekken wij subamendement A9B in.

De VOORZITTER: Hebben de fracties behoefte aan schorsing om zich te beraden over de moties en amendementen?

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter!
Ik verzoek om een schorsing om te overleggen over amendement A12 naar aanleiding van het sub-sub-amendement.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering.

Schorsing van 17.45 uur tot 17.55 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.
De heer Bisschop wil graag iets zeggen over amendement A11B. Ik stel voor dat hij dat mondeling inbrengt en dat wij dat verwerken in amendement A12.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter!
Amendement A11B kan ik officieel niet intrekken. Wij hebben echter statenbrede overeenstemming bereikt over de inhoud van amendement A11B. Het gaat erom dat ik dit wil integreren in amendement A12. Dat betekent het volgende:
Bij het eerste aandachtstreepje van de besluiten van amendement A12 moet de tekst als volgt gelezen worden: "de functie van bouwkundig adviseur toegankelijkheid structureel te handhaven".
Bij het tweede aandachtstreepje van de besluiten van amendement A12 moet de tekst als volgt gelezen worden: "CliëntenBelang Utrecht als werkgever van de adviseur een subsidie te verlengen als volgt: 2008: 100%; 2009: 75%; 2010 en volgende jaren: 50%".
Bij het laatste aandachtstreepje moet worden toegevoegd: "als dekking voor 2008 aan te wijzen het rekeningoverschot 2007".

Dan is het nu aan de fractie van de PvdA amendement A11B in te trekken.

De heer BOS (PVDA): Mijnheer de Voorzitter! Ingetrokken.

De VOORZITTER: Amendement A11B is van tafel.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! De kracht van het amendement is dat het nu statenbreed wordt gedragen.

De voorzitter: Er is ook overleg geweest over motie M14.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Wij handhaven de motie met de voorliggende tekst. Bij de gedeputeerde leefden er blijkbaar wat vragen: hoe moet je het derde punt onder 'spreken uit' interpreteren? Het gaat ons erom dat een en ander, ook middels andere invalshoeken, inzichtelijk wordt gemaakt en dat de techniek om dat te doen nader wordt vastgesteld in de commissie.

De heer BOS (PVDA): Mijnheer de Voorzitter! Kan de heer Buiting zijn opmerking toelichten? Er verandert dus niets aan hetgeen er staat bij deze punt?

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Het heeft niet zozeer te maken met wat ik zeg, maar met de wijze waarop de gedeputeerde uitgebreid op de motie is ingegaan. De gedeputeerde geeft een heel exclusieve interpretatie van de tekst bij de derde punt. Ik denk echter dat wij dat beter in de commissie kunnen bespreken.

De VOORZITTER: Ik ben als voorzitter gehouden heldere en duidelijke besluitvorming te bewerkstelligen. Ik denk echter niet dat dit bijdraagt aan meer duidelijkheid over interpretaties en dergelijke.

De heer BOS (PVDA): Mijnheer de Voorzitter! Met u wil ik graag heldere en duidelijke besluitvorming. Als blijkt dat hetgeen staat onder de derde punt niet duidelijk is, moeten de indieners van de motie dit verduidelijken. Anders laten zij onduidelijkheid bestaan en zitten wij er straks allemaal mee te worstelen bij de uitvoering en de eventuele toepassing. Ik zou dan ook graag een meer heldere tekst willen hebben.

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoop dat de indieners het met mij eens zijn als ik de tekst als volgt lees. Bij de derde punt willen wij bij 'kaderstelling' de inbreng en de opmerkingen vanuit het maatschappelijk middenveld meewegen. Verder wil het college bij deze derde punt laten zien dat wij gevoed worden door het maatschappelijk middenveld. Ik heb de Staten gewag gemaakt van de vele gesprekken die wij als college in de breedte en per onderwerp voeren met het maatschappelijk middenveld. Als de Staten zeggen dat zij graag willen weten met wie het college gesprekken voert, dan kan het college de Staten daarover informeren.

Ten overvloede nog iets over de tweede punt. Ik heb begrepen dat de zinsnede 'in dit stadium' uitsluitend betrekking heeft op het feit dat wij nu de Samenwerkingsagenda vaststellen en dat wij in het voorjaar de kaders vaststellen. Wat betreft de vierde punt zal de periodieke rapportering plaatsvinden via de jaarcyclus.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat het een goede interpretatie is en dat daarmee duidelijk is gesteld dat er geen exclusieve agenda's met de gemeenten zullen zijn.

De VOORZITTER: Daarmee is ook duidelijk gemaakt dat wij met de programma's en de kaders hier terugkomen en niet met alle projecten.

De heer VAN DEN BURG (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Gezien het heldere antwoord van mevrouw Dekker trekken wij motie M3 in.

De VOORZITTER: Motie M3, ketenregie jeugdzorg, is ingetrokken.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb gezegd dat als de hele procedure twijfels oproept, wij mogelijk tegen het voorstel zullen stemmen. Daarom lijkt het mij niet goed mee te doen aan de stemmingen.

De VOORZITTER: Dan rest u maar één ding, namelijk dat u de zaal verlaat. Ik laat u waarschuwen als wij stemmen over het voorstel zelf.

(De heer Snyders (Mooi Utrecht) verlaat de vergadering.)

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Amendement A11 is overgenomen door Gedeputeerde Staten. Wij trekken daarom het amendement in.

De VOORZITTER: Amendement A11 is ingetrokken.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Wij trekken amendement A3 in.

De VOORZITTER: Amendement A3 is ingetrokken. Dan gaan wij over tot afhandeling van de amendementen.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten amendement A1.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A2, met de aantekening dat de fracties van GL, D66, de PvdD en de SP geacht worden voor het amendement gestemd te hebben.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A4, met de aantekening dat de fracties van de SP, GL, D66, de SGP, de ChristenUnie en de PvdD geacht worden voor het amendement gestemd te hebben.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten amendement A5.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten amendement A6.

De VOORZITTER: Aan de orde is amendement A7 betreffende de stimulering ondernemerschap onder laagopgeleiden.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn tegen het amendement. Er is een rijksborgstellingskrediet, speciaal voor dit soort gevallen. Derhalve vinden wij het amendement overbodig.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn tegen het amendement om dezelfde reden. Er is landelijk beleid op dit gebied.

Mevrouw BODEWITZ (PVDD): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben vernomen dat er landelijk beleid is. Derhalve zijn wij tegen het amendement.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten amendement A7, met de aantekening dat de fracties van de ChristenUnie, D66 en de PvdD geacht worden tegen het amendement gestemd te hebben.

De VOORZITTER: Aan de orde is het amendement over compartimentering, amendement A8.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Het tweede aandachtspunt onder "dragen het college van Gedeputeerde Staten op" had wat ons betreft uit het amendement gekund. Als dit was gewijzigd in een motie, dan hadden wij deze gesteund. Om zonder enige onderbouwing nu al € 400.000 neer te leggen voor een onderzoek, gaat ons te ver. Wij zijn tegen het amendement.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Na de verzekering dat ook de provincie Gelderland erbij betrokken wordt, zijn wij voor het amendement.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten amendement A8, met de aantekening dat de fractie van het CDA geacht wordt tegen het amendement gestemd te hebben.

De VOORZITTER: Dan gaan wij naar amendement A10 over de Kaderrichtlijn Water. Voor de helderheid: dit is het amendement waarin het gaat om € 1.000.000.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten amendement A10.

De VOORZITTER: Amendement A12 betreft de functie van bouwkundig adviseur toegankelijkheid. De wijzigingen hebben wij allen ontvangen. Het is ons allemaal duidelijk, constateer ik. De fractie van Mooi Utrecht, hoewel zij niet deelneemt aan de stemmingen, heeft eerder verklaard voor het amendement te zijn als mede-indiener.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten amendement A12.

(De heer Snyders (Mooi Utrecht) komt ter vergadering.)

De VOORZITTER: Wij gaan over tot de afhandeling van het besluit, met inachtneming van de aanvaarde amendementen. Deze wijzigingen, voor zover het gaat om financiële vertalingen, zullen wij alsnog verwerken.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Wij willen graag de volgende stemverklaring afleggen. Wij kunnen instemmen met het besluit, met dien verstande dat wij een uitzondering maken voor alle aspecten die te maken hebben met de Samenwerkingsagenda, aangezien wij daarover niet tevreden zijn.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van Mooi Utrecht stemt tegen het voorstel. Niet omdat er allerlei zaken niet goed zouden zijn, maar een aantal zaken is vaag en onduidelijk. Ik heb het idee dat dit een mooi initiatief is, maar ik wil toch een signaal afgeven gezien een aantal antwoorden van het college, waarvan ik mij afvraag of dat de toon is van waaruit wij willen functioneren. Zo moet onze tegenstem worden opgevat. Voorts wens ik het college veel succes, gaat u voort op de ingezette lijn en pakt u op wat de Staten u aangeven.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Onze fractie heeft de traditie om na een vruchtbare discussie in te stemmen met een begroting. Dat geldt ook voor dit geheel van begrotingswijzigingen en Uitvoeringsplan. Wij beschouwen het als een beter plan dan het coalitieakkoord, waarop wij indertijd zware kritiek hebben geuit. Wij willen verder het signaal geven dat er aan de slag gegaan moet worden.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van de ChristenUnie heeft zich kritisch getoond op zowel de inhoud als het proces. Niettemin, en ik citeer de woorden van de heer Nugteren: "Gaaf u vooral aan de slag." Daarom zullen wij instemmen: er moet doorgeregeerd worden.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij willen aangetekend hebben dat wij stemmen tegen de punten die betrekking hebben op het EBP, waarvan de inhoud later nog zal worden uitgelegd.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het geamendeerde voorstel, met inachtneming van de afgelegde stemverklaringen en de aantekening dat de fractie van Mooi Utrecht geacht wordt tegen het voorstel gestemd te hebben.

De VOORZITTER: Dan zijn wij toe aan de afhandeling van de moties. Als eerste is aan de orde motie M1 inzake de samenwerking met een Turkse regio.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben op dit moment geen behoefte ons hierop vast te leggen. Er komt ongetwijfeld nog een discussie over dit soort samenwerkingsverbanden. Dan is het vroeg genoeg om onze keuze te maken. Wij zijn tegen de motie.

De heer VAN DEN BURG (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Wij sluiten ons aan bij de woorden van de fractie van het CDA.

De heer BOS (PVDA): Mijnheer de Voorzitter! Wij volgen het college van Gedeputeerde Staten in dezen. Wij steunen deze motie.

De heer DUQUESNOY (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij vinden de motie nu nog niet nodig. Wij zien daarnaast het risico van reisjes die erg veel gaan kosten. De kans is er echter dat de motie wordt overgenomen. Dit willen wij zeker in het kader van de mensenrechtendiscussie meegeven: kiest u dan een Koerdische provincie.

Mevrouw BODEWITZ (PVDD): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben onvoldoende zicht op de effectiviteit van het aangaan van zo'n samenwerkingsrelatie. Vandaar dat wij tegen zijn. Dat geldt overigens niet specifiek voor dit land.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Ik zie de motie als een positieve intentieverklaring. Wij zijn voor.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten motie M1, met de aantekening dat de fracties van de PvdA, GL, de ChristenUnie, D66 en Mooi Utrecht geacht worden voor de motie gestemd te hebben.

De VOORZITTER: Motie M2 betreft de kaderstelling en dekking extra uitgaven.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij beschouwen de motie een beetje als 'een moetje'. Wij hadden liever gezien dat gewoon in de stukken duidelijk stond hoe de kaders worden gesteld en hoe wij de uitgaven zouden regelen. Dit is echter beter dan niets. Vanuit die optiek zijn wij voor de motie, maar liever hebben wij eerst helder hoeveel geld er is en dat wij dan pas de uitgaven plannen.

De VOORZITTER: Het leven bestaat uit keuzes maken. U bent dus voor?

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ja, dat heb ik gezegd. De SP durft te kiezen.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ook wij kunnen die keuze maken. Met de toevoeging dat dit second best is. Wij zijn voor.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ondanks het feit dat de motie niet helemaal SMART is, zijn wij toch voor.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten motie M2.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten motie M4.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten motie M5.

De VOORZITTER: Wij gaan over tot motie M6 over de kaders voor communicatie.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn tegen de motie, maar nogmaals: compliciteiten.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten motie M6, met de aantekening dat de fractie van de SP geacht wordt tegen de motie gestemd te hebben.

De VOORZITTER: Wij gaan naar motie M7: Inpassen ambulante hulp thuisloze jongeren in jeugdkeuten.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Wij volgen hierin de reden die het college aangaf. Wij zijn tegen de motie.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Om dezelfde reden die de fractie van het CDA aangeeft. Wij zijn tegen de motie.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik zie de motie als een ondersteuning van het collegebeleid, al ziet het college dit niet direct zo. Wij zijn voor.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten motie M7, met de aantekening dat de fracties van de SP, D66, de SGP, de PvdD en Mooi Utrecht geacht worden voor de motie gestemd te hebben.

De VOORZITTER: Ik ga naar motie M8 over het monitoren van aanrijdingen met wild.

De heer BOS (PVDA): Mijnheer de Voorzitter! Wij volgen de interpretatie van het college. Daarom zijn wij voor de motie.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten motie M8.

De VOORZITTER: Motie M9, motie "Minder papier, meer bomen".

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Hoewel onze kerken er niet blij mee zullen zijn - zij zijn juist heel blij met al die kilo's papier - zijn wij toch voor de motie.

De heer BOS (PVDA): Mijnheer de Voorzitter! Wij vinden de motie sympathiek, maar is op dit moment niet uit te voeren. De provincie heeft namelijk haar digitale huishouding niet op orde. In afwachting daarvan moeten wij helaas tegen deze motie stemmen.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Het is een kwestie van keuzes maken in het leven. Wij delen de bezwaren die door de fractie van de PvdA naar voren worden gebracht. Als de motie wordt gelezen als 'op den duur' kunnen wij voor zijn.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Wij delen de woorden van de fractie van GL. Wij zijn voor.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Als alles op den duur wel in orde is, wil ik wel voor de motie stemmen. Maar nu stem ik tegen.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten motie M9, met de aantekening dat de fracties van de PvdA, D66, de SGP en Mooi Utrecht geacht worden tegen de motie gestemd te hebben.

De VOORZITTER: Ik stel aan de orde motie M10: "Samenwerken met hart en verstand".

De heer BOS (PVDA): Mijnheer de Voorzitter! 2008 is een oogstjaar, dus zijn wij tegen de motie.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Volgens ons is de motie achterhaald door een aantal andere uitspraken. Wij zijn tegen.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Vanwege de Samenwerkingsagenda, die wij niet zien zitten, kunnen wij alleen maar tegen de motie zijn.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Gezien het 'proteststemmen' zijn wij voor.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten motie M10, met de aantekening dat de fracties van de SP, de PvdD en Mooi Utrecht geacht worden voor de motie gestemd te hebben.

De VOORZITTER: Wij gaan naar motie M11 inzake duurzame ov-tariefacties.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Dit moet eerst in de commissie. Daarom zijn wij nu tegen.

De heer BOS (PVDA): Mijnheer de Voorzitter! Wij steunen wel de gedachte die achter deze motie zit, maar wij weten ook dat de gedeputeerde in januari of februari komt met een notitie over dit onderwerp. Dat willen wij in de commissie bespreken en dan komt het wel een keer terug. Wij zijn daarom nu tegen de motie.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Als ik het goed zie, gaat het erom dat de SP pleit voor het structureel verlagen van ov-tarieven. Dat

is het succesvol structureel maken van succesvolle tariefacties. Dan moet dat ook op deze manier gezegd worden. Dat is niet het geval, dus zijn wij tegen deze motie.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Voor ons is de geest van de motie duidelijk, dus zijn wij voor.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten motie M11, met de aantekening dat de fracties van de SP, D66, de PvdD en Mooi Utrecht geacht worden voor de motie gestemd te hebben.

De VOORZITTER: Dan "Eendracht maakt bestuurskracht", motie M12.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn tegen de motie, omdat er een structurele discussie zou moeten zijn. Dit is één oplossingsrichting.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten motie M12, met de aantekening dat de fracties van de SP en de PvdD geacht worden voor de motie gestemd te hebben.

De VOORZITTER: Wij gaan naar motie M13 over een haalbaarheidsonderzoek lightrail ov-verbinding Amersfoort-Veenendaal/Rhenen.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben hierover een beetje een dubbel gevoel. Aan de ene kant vinden wij dat wij moeten afwachten waar de gedeputeerde mee komt, ook in het kader van de pakketstudies. Aan de andere kant is er al zoveel gezegd over deze lijn. Wij hebben ons in het verleden hiervoor hard gemaakt en er zijn veel aanwijzingen dat het zinnig is. Wij steunen daarom de motie.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van D66 zal tegen de motie stemmen. Wij hebben hierover een toezegging gehoord van de gedeputeerde. Hij zal dit serieus oppakken.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Dit is een ondersteuning van datgene wat de gedeputeerde heeft ingezet. Wij stemmen voor de motie.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provin-

ciale Staten motie M13, met de aantekening dat de fracties van de VVD, de PvdA en D66 geacht worden tegen de motie gestemd te hebben.

De VOORZITTER: Ik stel aan de orde motie M14: Samenwerkingsagenda.

De heer BOS (PVDA): Mijnheer de Voorzitter! Op basis van het debat dat hierover heeft plaatsgevonden en ook gezien de interpretatie, zoals is bevestigd door de fractie van het CDA, over de punten 2 en 3 van het dictum, kunnen wij met de motie instemmen.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! In onze optiek is deze motie en de discussie daar omheen een onderstreping van hetgeen wij gesteld hebben, namelijk dat dit college beter af is met een sprong naar voren. Het positieve in de motie is de rol die voor de gemeenteraden wordt gevraagd en voor de invloed van inwoners en maatschappelijke organisaties. Wij stemmen in met de motie, maar wij hebben onze twijfels of deze Samenwerkingsagenda een goede aanzet geeft.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn tegen de motie, omdat wij de Samenwerkingsagenda niet zien zitten.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaardt Provinciale Staten motie M14, met de aantekening dat de fractie van D66 geacht wordt tegen de motie gestemd te hebben.

De VOORZITTER: Dan als laatste motie M15 over de bestemming van provinciale reserves.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ook dit is zo'n 'dubbele motie'. Dat zuinige beleid? Dat zien wij niet. Volgens ons heeft het meer te maken met onderbesteden. Het college vindt de motie overbodig. De PvdA constateert na 36 jaar nog steeds dat noodzakelijk is wat in de motie staat onder 'verzoekt het college'. Dat onderstrepen wij overigens; blijkbaar hebben wij dan toch dat steuntje in de rug nodig. Wij zijn voor.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaardt Provinciale Staten motie M15.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering.

Schorsing van 18.26 uur tot 19.42 uur.

(De gedeputeerden De Wilde, Dekker en Krol verlaten de vergadering tijdens de schorsing.)

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Ik verzoek de fracties zich te houden aan de opgegeven spreektijd.

Laten vervallen van subsidieplafond, subsidie-regeling Wonen, Welzijn en Zorg (WelThuis!)

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel.

Economisch beleidsplan 2007-2011

De heer KONIJNENBELT (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Aan het begin van dit derde dagdeel is het wat lastig weer te starten. Wij beginnen echter met een goed onderwerp: het EBP. Het stuk heeft een veelbelovende titel: "Kansen benutten en krachten bundelen". Dit is een werktitel met een visie en een richting. Wat ons betreft is het goed ingebed in drie kernwaarden en vier ambitierichtingen. Ook de beoogde maatschappelijke effecten zijn in beeld gebracht. Wat onze fractie betreft, is dit een prima aanpak. Wij kunnen ons hier goed in vinden, al hebben wij nog een enkele kantekening die wij willen meegeven aan de gedeputeerde.

De analyse maakt duidelijk dat Utrecht hoog scoort als welvarende en gunstig gelegen economische regio. Wat je dan als regionale overheid vooral kunt doen, is je facilitair opstellen voor het op peil houden en verbeteren van een kwalitatief hoogwaardig vestigingsklimaat - duurzaam en bereikbaar -, de innovatie stimuleren en de arbeidsmarkt hier en daar een zetje geven daar waar stagnatie dreigt. Dus: actief verbinden.

In het voorliggende plan vinden wij dat goed gebalanceerd terug. Wij willen benadrukken dat er schaarste is aan grond en moedigen Gedeputeerde Staten aan fors in te zetten op het vasthouden aan benutting, upgraden of functiewijziging van bestaande bedrijventerreinen alvorens tot uitgifte van nieuwe bedrijventerreinen over te gaan. Wij dagen de gedeputeerde uit op dit punt wat meer ambitie

ten toon te spreiden dan verwoord is in dit plan. En dat kan, denken wij.

De aangekondigde nota over het gebruik van kantorenlocaties, alsmede de ontwikkeling van blue ports hebben onze sterke interesse. Wij zullen dat nauwlettend volgen.

Wij wensen het college toe dat er over vier jaar een rijke oogst is binnengehaald, zodat er dan weer nieuwe ambities kunnen worden opgepakt.

De heer VAN LUNTEREN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Stilstaan is achteruitgaan: deze aloude wijsheid gaat natuurlijk ook op voor de algemene economie van stad, land of regio. Daarom zijn wij ook blij te constateren dat dit college zwaar blijft inzetten op innovatie en kenniseconomie. Belangrijk onderdeel hierin is het science park De Uithof en de aantrekkingskracht voor nieuwe bedrijvigheid die hiervan uit zou moeten gaan. Tijdens een bijeenkomst life sciences, met vertegenwoordigers van de universiteit, werd het belang van bedrijvigheid tussen kennisinstellingen nog eens duidelijk onderstreept. De conclusie dat bedrijvigheid van belang is om kennis, en daarmee de mogelijkheden op innovatie, vast te houden in deze regio delen wij. Tijdens deze bijeenkomst werden ruimtegebrek en bereikbaarheid aangegeven als bedreigingen voor deze doelstelling. De VVD gaat ervan uit dat, gezien het belang dat dit college hecht aan innovatie en kenniseconomie, er ook maatregelen zullen volgen die deze bedreigingen omzetten in de gewenste kansen. Als deze voornemens er niet zijn, horen wij dit graag.

In een kenniseconomie is het hebben van een goede data-infrastructuur van groot belang. Daarom onderstrepen wij dan ook van harte het belang van het stimuleringsproject 'Utrecht gaat breed'. Een uitgebreid vertakt breedbandnetwerk biedt tevens mogelijkheden voor het ontwikkelen van nieuwe diensten. Daarmee is dit project ook in zichzelf een stimulans voor nieuwe economische ontwikkeling. Reeds in november was er al een kick-offbijeenkomst voor dit project en hieraan is ook in de regionale pers breed aandacht besteed. De VVD complimenteert het college met deze voortvarendheid, maar had een kick-off na vaststelling van dit beleidsplan aardiger gevonden.

Aanvankelijk was er met name in het actieprogramma weinig aandacht voor het MKB, ondanks

de constatering in het beleidsplan van problemen. Zo wordt het niet-structureel tijd vrij kunnen maken voor vernieuwing aangeduid als een probleem om te komen tot innovatie binnen het MKB. In het concept eindigt deze constatering met de conclusie dat er op dit punt dus nog veel winst te behalen is. Wij zijn blij dat deze conclusie in deze versie nu ook gekoppeld is aan een actieprogramma innovatiebeleid gericht op het MKB.

De VVD hecht grote waarde aan het MKB, vooral als de banenmotor in de provincie. Wij voelen ons hierin gesterkt, daar er bij vergroting van het arbeidsaanbod ook in dit beleidsplan in het bijzonder gekeken wordt naar het MKB. Met het aannemen van het amendement ter stimulering van ondernemerschap onder laagopgeleiden, worden ook de financiële middelen vrijgemaakt om deze motor te oliën en stilstand, dus achteruitgang, af te wenden. Van belang is wel dat er ook op andere onderdelen samen met het MKB wordt opgetrokken. Zo willen wij bij de aangekondigde evaluatie van de TFI met name stilstaan bij de relatie tussen de TFI en het MKB. Op voorhand willen wij vast meegeven zwaar te tillen aan dit onderdeel van de evaluatie. Verder moet de evaluatie het moment zijn om te bepalen of dan wel hoe er een toekomst is weggelegd voor de TFI. De VVD houdt alle opties met betrekking tot voortzetting van de TFI nog open en legt zich nu nog niet vast op suggesties als onderdeel van dit beleidsplan. Wij vragen het college datzelfde te doen en 'open minded' de evaluatie in te gaan.

In het beleidsplan wordt terecht ook stilgestaan bij het thema Bereikbaarheid. Terecht, want ook hier gaat het 'stilstaan is achteruit gaan' weer op. Op dit moment ervaart het bedrijfsleven de bereikbaarheid als het nummer één-obstakel in het functioneren van het regionale bedrijfsleven. Onze fractie is dan ook blij met de voortvarendheid waarmee de pakketstudies worden opgepakt en een mogelijke oplossing dichterbij komt. Wij willen zelfs zo ver gaan te stellen dat het beter bereikbaar maken van onze provinciale wegen de meest doeltreffende stimulering is die er ten behoeve van onze economie mogelijk is. Daarom bevreemdt het ons ook dat er bij de pakketstudies wel sprake is van een klankbord met sec burgers en er niet parallel één ook voor bedrijven is. Daarom vraagt de VVD het college alsnog tot het instellen van zo'n klankbordgroep voor bedrijven over te gaan.

Via de route van de bereikbaarheid willen wij ook kort stilstaan bij de bedrijfsterreinen, want ook hier geldt 'stilstaan is achteruitgaan'. Hier komt dit ook altijd visueel tot uiting en is dit vaak aanleiding voor bedrijven zich elders te vestigen. Daarom zijn wij blij dat in de nu voorliggende versie van het beleidsplan extra geld is uitgetrokken voor revitalisering van bedrijfsterreinen. Wij gaan ervan uit dat zo een onnodig beroep op de toch al schaarse ruimte voorkomen kan worden.

Kort samengevat is de VVD van mening dat hier een uitstekende basis ligt voor het economisch beleid van onze provincie. Nu is het aan het college om hier ook in de uitvoering een succes van te maken en dat is waarop de VVD het college uiteindelijk zal beoordelen.

De VOORZITTER: Fijn dat u vandaag hier bij ons kunt zijn, mijnheer Van Lunteren, om het woord te voeren. Wij wensen u veel sterkte en beterschap. Dat wij nog vele malen uw geluid hier mogen horen. Dat geldt overigens ook voor de heer Van Overbeek, die vanmiddag hier nog even was.

Mevrouw VAN 'T HOOFT (PVDA): Mijnheer de Voorzitter! Er zijn mensen die zeggen dat de provincie zich niet met economie moet bezighouden: economie is voor ondernemers, met eventueel een rol voor gemeenten en het Rijk. Ik ben blij dat de provincie Utrecht die mening niet is toegeedaan en dat er een gedegen beleidsplan ligt voor de stimulering van de economie in onze provincie. Want de provincie is dan wel geen ondernemer, maar kan wel aanjagen, versnellen en een verbindende rol spelen. Nu hebben ook de maatschappelijke organisaties en gemeenten hun mening kunnen geven over dit beleidsplan en daarbij terecht aandacht gevraagd voor de kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt, of bijvoorbeeld de ambities voor de herstructurering van bedrijventerreinen. Wat ons betreft, biedt de nota voldoende handvatten om de economische positie van de provincie gezond te houden en te verbeteren. Dat is belangrijk, want economie gaat over werk en werk betekent zelfredzaamheid, zelfstandigheid, onafhankelijkheid, zelf keuzes kunnen maken, meedoen in de samenleving. Waarbij ik bij het laatste niet wil ontkennen dat ook onbetaalde arbeid daaraan een belangrijke bijdrage kan leveren. Maar toch.

Mijn fractie heeft ook zorgpunten ten aanzien van de nota. Deze punten sluiten aan bij de opmerkingen die de insprekers ook hebben gemaakt, zoals bijvoorbeeld de aandacht voor de mensen die moeilijk toegang hebben tot de arbeidsmarkt; mensen, die zelfs nu er ruim meer dan 200.000 vacatures zijn in Nederland, nog steeds niet uit de kaartenbakken komen; mensen die onvoldoende startkwalificaties hebben om op eigen kracht een plek te veroveren op de arbeidsmarkt. Ook voor deze mensen moet voldoende aandacht zijn. Het is prima om je te richten op topsectoren, topbedrijven en de bovenkant van de arbeidsmarkt. Immers, als het goed is leidt dat ook tot werkgelegenheid in de lagen daaronder. Denk aan ondersteunend personeel, catering, schoonmaak en onderhoud. Laten wij echter alert blijven dat dat ook gebeurt, dat de mensen die in de provincie Utrecht in de kaartenbakken zitten ook profiteren van de inspanningen van de provincie en als zij niet de kwalificaties hebben, dat de provincie waar mogelijk de organisaties die daar het verschil in kunnen maken, zoals gemeenten, onderwijs en ondernemers, uitdaagt en oproept om daarop extra in te zetten. Wij mogen deze mensen niet aan de kant laten staan. Blijvende aandacht voor de aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt is daarbij ook belangrijk. Als we toppers nodig hebben, dan moeten wij iedereen de kans geven om op zijn of haar niveau een topper te worden. De motie van vanmiddag over de leerlingbouwplaatsen sluit daar goed bij aan. Het kan namelijk niet zo zijn dat het plan zich alleen richt op het 'laaghangend fruit'. of zoals de SER in zijn reactie schreef: 'picking de winners'. De PvdA kan zich vinden in de aanpassingen van het EBP die het college naar aanleiding van de inspraakronde heeft gedaan. Wij kijken uit naar de uitvoering en houden daarbij graag de vinger aan de pols. Vandaar dat wij het amendement zullen steunen dat de fractie van GL zal indienen. In de brief aan de Staten schrijft het college dat er steeds wordt getoetst of de concrete acties in lijn zijn met Europese regelgeving. Dat lijkt mij een gezond uitgangspunt, waarbij wellicht ook gekeken kan worden in hoeverre gebruik gemaakt kan worden van Europese subsidies.

Economie houdt niet op bij onze provinciegrenzen. Daarom pleiten wij ervoor dat het college een actieve houding heeft ten opzichte van samenwerking met de ons omringende regio's. Natuurlijk hebben

wij het dan over de Randstad, maar laten wij Gelderland en wellicht Europese regio's niet uit het oog verliezen. Economie heeft net als andere beleidsterreinen veel raakvlakken met andere onderwerpen. Denk aan onderwijs, de Sociale Agenda, mobiliteit, toerisme, cultuur, ruimte en milieu. Wij verwachten van de gedeputeerde dat hij die verbindingen legt en dat het een serieuze invloed heeft op de concrete uitvoering van het plan. Want zoals de ondertitel van het plan luidt: 'It's all in the game.'

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter! Utrecht groeit als kool. Je ziet het aan het hoge aantal vacatures en aan de lage werkloosheidscijfers, aan het toenemende aantal starters en aan de sinterklaas- en kerstinkopen. Geweldig. Je ziet het echter ook aan de files, de prijsstijgingen op de huizenmarkt, de wachtlijsten voor een huurhuis, de druk op de rode contouren. Economische groei heeft een prijs. Ondanks het succes van de Utrechtse economie, zie je in wijken als Overvecht en Kanaleneiland in Utrecht dat werkloosheid daar eerder regel is dan uitzondering. Het zijn wijken die soms gebukt gaan onder het gebrek aan perspectief voor de bewoners. Onder andere in die wijken wonen de mensen die niet meedelen in het Utrechtse succesverhaal. Zij moeten toezien hoe het verschil meegroeit met de economie.

Het EBP zet in op het versterken van de succesverhalen, op het versnellen van de groei van sectoren zoals de zakelijke dienstverlening, de creatieve sector en de life sciences. Dat moet onze provincie een topregio maken, een duurzame topregio zelfs. De prijs van die economische groei weegt op een gegeven moment echter niet meer op tegen de winst. De grenzen van onze provincie kunnen niet oneindig worden opgerekt. Er komt een moment dat er geen auto's, wegen, kantoren en huizen meer bij kunnen, tenminste als duurzaamheid het uitgangspunt blijft. Terwijl wij de prijs betalen van het Utrechtse succes, zijn er in Nederland, in Europa, in de wereld, tal van regio's waar extra banen en extra welvaart veel meer opleveren en veel minder kosten dan bij ons. Waar dit college kiest voor een economische beleid, gebaseerd op 'the winner takes it all' en op 'Utrecht als de kantoortuin van Nederland', zou de SP willen inzetten op selectieve groei, met name in de sectoren die iets kunnen betekenen voor de laaggeschoolden van Utrecht, op de kleinschalige bedrijvigheid met wortels in het Utrechtse, op het stimuleren

van duurzame landbouw en het streekproduct, op behoud van en innovatie in de maakindustrie. Dat zijn pas echt duurzame keuzes. Geen wedstrijd wie de meeste internationale bedrijven kan acquireren, maar een wedstrijd wie de economie het beste dienstbaar kan maken aan de samenleving. Niet het aantrekken van meer pendelaars en meer transportbewegingen, maar het aanmoedigen van verbondenheid met je omgeving.

Dat is echter niet het plan dat voorligt. Wat ik wel wil voorleggen, is een voorstel om door te rekenen wat de verwachte effecten zijn van het EBP op het aantal pendelaars dat in Utrecht werkt en elders woont, op de bereikbaarheid van Utrecht, op het aantal mensen dat in Utrecht wil gaan wonen en de daarmee verbonden druk op de huizenmarkt. Ik ben benieuwd naar de reactie van het college daarop.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Zoals ik in de commissie al duidelijk heb gemaakt, staat de fractie van GL positief tegenover de algemene insteek van het EBP, zoals die naar voren komt in de vier ambities. Zeker gezien de vele indicatoren, zoals deze staan in bijlage 1, is er een hoog ambitieniveau waar te nemen. De fractie van GL juicht dat uiteraard toe. Wij blijven dan ook graag wijzen op het bereiken van die maarschappelijke effecten en wensen het college daarbij veel succes. Dat het college van Gedeputeerde Staten de lat hoog heeft gelegd bleek al uit het Uitvoeringsprogramma, lettend op de forse toename van het aandeel werkgelegenheid in de kennisintensieve dienstensector.

Ik kom terug op de indicatoren. Maatschappelijk effect 9 luidt: "Aantal m² ruimtewinst door zorgvuldig ruimtegebruik." Onze fractie hoopt dat deze indicator met verve wordt ingevuld. Dat moet kunnen, gezien hetgeen de gedeputeerde in de commissie duidelijk heeft gemaakt. Hij wees er zelfs op voorzichtig te zijn bij het toestaan van nieuwe bedrijventoelocaties om verpaupering op de oude terreinen te voorkomen. Duurzame herstructurering is immers een must in onze krappe provincie. En er is nogal wat geld beschikbaar. Naast € 1.500.000 voor het EBP is er gemiddeld € 3.750.000 geoormerkt geld voor herstructurering van bedrijventerreinen, maar ook de miljoenen voor duurzaamheid zijn aan te roeren. Het gaat immers om duurzame herstructurering. Daarnaast moeten wij het fonds Uitplaatsing Hinderlijke Bedrijven niet vergeten, alsook de gelden

die beschikbaar zijn voor de bereikbaarheid en de ontsluiting. Kortom: voorlopig gaan wij werken aan fraaiste duurzame bedrijventerreinen van Europa. Als dat een beetje voortvarendheid verloopt, lijkt het erop dat wij voorlopig geen extra terreinen meer nodig hebben.

Eigenlijk zou dit het einde van mijn betoog moeten zijn, ware het niet dat wij een amendement in het verschieft hebben dat mede ingediend wordt door de fracties van de VVD, het CDA, de ChristenUnie, D66 en de PvdD. Dit amendement is ingegeven door het principe dat wij Gedeputeerde Staten niet zomaar de vrije hand kunnen geven gezien onze eigen taak. Het actieprogramma 2007-2009 vraagt namelijk voor een groot deel nieuw beleid. Vaststelling in het kader van de kaderstellende bevoegdheid van Provinciale Staten is dan ook aan de orde. Bovendien ontbreekt een adequate financiële paragraaf en corresponderen de projecten in het actieprogramma niet één op één met de aanduiding van projecten en financiën in het Uitvoeringsprogramma van het college. Het amendement luidt als volgt.

Amendement A13 (GL, VVD, CDA, ChristenUnie, D66, PvdD)

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 17 december 2007, ter besluitvorming over het Economisch Beleidsplan 2007-2011;

besluiten:

het voorliggende ontwerpbesluit PS2007MME06 als volgt te wijzigen:

toevoegen na de twee besluitpunten een derde besluitpunt:

“• De uitwerkingen van de programma's en projecten uit bijlage 2 Actieprogramma 2007-2009 inclusief de financiële consequenties (afzonderlijk) ter besluitvorming aan Provinciale Staten voor te leggen.”

Toelichting:

In het Actieprogramma 2007-2009 (bijlage 2) worden nieuwe programma's en projecten opgevoerd die, zoals ook door het college van Gedeputeerde Staten zelf wordt aangegeven, nog nader uitgewerkt moeten worden. Het programma Cultuur en Economie bijvoorbeeld vraagt nog nieuw beleid. Vaststelling in het kader van de kaderstellende bevoegdheid van Provinciale Staten is dan ook aan de orde. Bovendien ontbreekt een adequate

financiële paragraaf in het economisch beleidsplan 2007-2011. Bijlage 3 kan niet als zodanig worden aangemerkt, omdat slechts enkele projecten nader aangeduid worden. Ook corresponderen de projecten in het actieprogramma 2007-2009 niet één op één met de aanduiding van projecten en financiën in het Uitvoeringsprogramma 2007-2011 van het college van Gedeputeerde Staten. Een adequate financiële paragraaf, waarin de opgesomde programma's en projecten herkenbaar zijn, ontbreekt, omdat bijlage 3 waarin de financiën zijn opgenomen maar beperkt ingaat op de projecten.

De VOORZITTER: Het amendement is voldoende ondertekend en maakt derhalve deel uit van de beraadslagingen. Het amendement kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer STREEFLAND (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! “Kansen benutten en krachten bundelen”: dat is de titel van het voorliggende EBP. In een tijd van economische groei komen er in dit huis besluitvormingen hierover. Dit in tegenstelling tot het sentiment waarin het vorige plan tot stand kwam. Toen was er namelijk sprake van recessie. Veel onderwerpen uit het oude EBP komen terug in het nieuwe plan, zoals de intensivering van het ruimtegebruik op bedrijventerreinen, de kennisinfrastructuur, de life science en de stimulering van innovatie.

Het EBP heeft ter inspraak gelegen en dat heeft geleid tot een aantal aanpassingen van het ontwerp. Het is goed dat de inspraak dat opgeleverd heeft en dat de provincie zich, althans op sommige punten, heeft geëtaleerd als een luisterende overheid. Het voor de uitvoering benodigde budget is zojuist verleend door Provinciale Staten, met de steun die gegeven is aan het Uitvoeringsprogramma van het college. De provinciale stimuli worden in de eerste twee jaar van de looptijd ingezet voor een twaalfstal projecten c.q. programma's. Dat roept meteen de vraag op of wij niet op teveel paarden gaan wedden; zeg maar: in de versnipperde lijn van het Uitvoeringsprogramma Collegeakkoord. Meer en anders ondernemen: dat is één van de speerpunten van dit plan. In het jaarverslag 2006 van de Kamer van Koophandel meldt de directeur van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP), de heer Paul Schnabel, dat de Utrechtse kennisinstellingen meer aandacht zouden kunnen besteden aan het

vak Ondernemen. Wellicht kan de gedeputeerde dit meenemen in zijn overleg met deze instellingen. Dit even los van de vraag of ondernemen aan te leren is. Anders gezegd: of het kennis of kunde is.

De ingezette verduurzaming, welke in het EBP naar voren komt, door het stimuleren van onder meer maatschappelijk verantwoord ondernemen, onderzoek naar de regeling voor het uitplaatsing van bedrijvigheid uit de zwaardere milieucategorieën en de herstructurering van bedrijventerreinen, is een stap in de goede richting. De leegstand van kantoren wordt in het plan als mogelijk probleem erkend. Gedeputeerde Staten komen met een provinciale kantorenvisie, zo blijkt uit het actieprogramma. Daar waar de vorige gedeputeerde tijdens de behandeling van het ontwerpplan destijds het probleem niet erg groot achtte en een aantrekkende kantorenmarkt voorzag, krijgen wij de indruk dat de huidige gedeputeerde hiervan wel serieus werk wil maken. Overigens is als gevolg van de inspraak een passage toegevoegd aan dit plan, namelijk dat de visie van het BRU, die ook een notitie hierover het licht heeft laten zien, wordt meegewogen bij de opstelling van het provinciale kantoorvisieplan.

Ten slotte de sociale component. In het EBP worden de posities van jongeren en ouderen expliciet genoemd. Wij willen aandacht vragen voor kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt. Het feit dat de komende twee jaar geen concreet arbeidsmarktproject wordt opgestart - dit blijkt uit het aanhangige actieprogramma - doet vermoeden dat er weinig prioriteit gegeven wordt aan dit thema.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Er staan grote ambities in het EBP dat voor ons ligt, maar als het gaat om ambities ten aanzien van blue ports vindt de fractie van D66 deze ambities buitengewoon voorzichtig geformuleerd. Dat geldt ook voor de herstructurering van bedrijventerreinen. Ook vorige sprekers refereerden hieraan. D66 vindt deze zaken buitengewoon belangrijk. Wat een mogelijk vervolg van het TFI betreft, blijft D66 van mening dat gezien de ambities die in het EBP worden genoemd, er doorgepakkt moet worden. Er moet voor gezorgd worden dat er een organisatie zoals de TFI is, die handen en voeten kan geven aan de uitwerking hiervan. Hierover worden geen harde uitspraken gedaan. Wij zijn van mening dat dit niet aan marktpartijen overgelaten kan worden en dat

je daarin als overheid moet durven investeren, zoals D66 voorstaat.

Waarom D66 in de laatste MME-vergadering en in de laatste bijeenkomst over het UPR heeft benadrukt het jammer te vinden dat in het EBP dat nu voor ons ligt niets verwijst naar dit programma, heeft alles te maken met de kansen die er voor de provincie Utrecht liggen om in aanmerking te komen voor het project 22, Cultuur en Kennis, dat in het UPR wordt beschreven.

Krachten moet je benutten. Dat geldt voor de provincie Utrecht in hoge mate voor de kennisintensieve en creatieve economie. Graag willen wij weten welke visie Gedeputeerde Staten hebben om deze kans te benutten. Wij zijn tot op heden niet overtuigd van de dadendrang die er binnen het college heerst om dit project voor onze provincie binnen te slepen. D66 wil graag dat er spijkers met koppen worden geslagen. In het licht van het EBP en de startnotitie Cultuurbeleid zijn hiervoor namelijk uitstekende aanknopingspunten. Onder het motto 'vooruitzien is regeren' doen wij de oproep aan Gedeputeerde Staten om met een projectplan te komen dat invulling kan geven aan dit project 22. De provincie kan hiermee bij het ministerie van OC&W gericht lobbyen. Daartoe dient de fractie van D66, samen met de fractie van GL, een motie in.

MOTIE M16 (D66, GL): kandidaat project 22, Cultuur en Kennis Programma Randstad Urgent (PRU)

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 17 december 2007;

constaterende:

- 1. dat in het PRU de doelstelling is opgenomen de Randstad uit te laten groeien tot een Europese en internationale topregio;*
- 2. dat in het collegeprogramma 2007-2011 de doelstelling is opgenomen om van Utrecht een excellente provincie, een topregio voor ondernemers, te maken;*
- 3. dat in het Economisch Beleidsplan 2007-2011 de hoofdlijnen 'Vernieuwen met kennis en creativiteit' en 'Meer en anders ondernemen' zijn opgenomen;*
- 4. dat in de Startnotitie Cultuurbeleid 2009-2012 het programma Cultuur en Economie (2008-2011) is opgenomen, dat gericht is op het stimuleren van ondernemerschap in de creatieve klasse en innovatie en creativiteit bij ondernemers;*

5. *dat in het PRU een kandidaatproject Cultuur en Kennis (project 22) is opgenomen;*

overwegende:

- 1. dat project 22, Cultuur en Kennis (kandidaat PRU-project) aansluit bij de hoofdlijnen in het Economische Beleidsplan;*
- 2. dat project 22 tevens aansluit bij het programma Cultuur en Economie (2008-2011) in de Startnotitie Cultuurbeleid;*

dragen Gedeputeerde Staten op:

een projectplan te formuleren waarmee de provincie Utrecht een spraakmakende invulling aan project 22, Cultuur en Kennis, kan geven in overleg met het ministerie van OC&W en dit plan in de aanloop naar de voorjaarsnota 2008 aan Provinciale Staten voor te leggen.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende onderkend en maakt derhalve deel uit van de beraadslagingen. De motie kan worden vermenigvuldig en rondgedeeld.

Mevrouw BODEWITZ (PVDD): Mijnheer de Voorzitter! Het EBP heeft wat ons betreft een zeer positief uitgangspunt, namelijk duurzaamheid. Alleen één van de sectoren die op basis van dit plan gestimuleerd zullen worden, de sector life science, kan volgens ons zeker niet duurzaam genoemd worden. Dat betreft het proefdiergebruik. Bij de behandeling van het EBP en in de commissie MME heb ik de gedeputeerde verzocht het ontwikkelen van alternatieven voor dierproeven te bevorderen in de sector life science en het proefdiergebruik te ontmoedigen. Tot onze vreugde heeft de gedeputeerde toegezegd te bezien of hij het gebruik van proefdieren, indien dit althans niet nodig is, zo veel mogelijk zou kunnen ombuigen en dat hij de visie wat betreft het belang van overschakelen op alternatieven positief zou uitdragen. Over een half jaar vernemen wij graag op welke wijze de gedeputeerde zich op dit punt heeft kunnen inspannen en welke resultaten hij heeft kunnen boeken.

Wat wij een gemis vonden in het EBP is dat in het geheel niet gekeken is naar de mogelijkheden om regionalisatie van de economie te bevorderen. Dit ondanks het feit dat regionalisatie een belangrijke

wijze van verduurzamen van de economie is. Verkeersstromen kunnen er aanzienlijk door verminderd worden, hetgeen natuurlijk het milieu en de economie ten goede komt. Wij hopen dat er in een later stadium nog gelegenheid zal zijn om daarover met elkaar van gedachten te wisselen.

De heer EKKERS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Laat ik beginnen met de opmerking die mevrouw Van 't Hooft van de fractie van de PvdA maakte. Zij vroeg daarbij wat de provinciale rol is als het gaat om de economie. Dat is wel een essentieel punt. Mevrouw Van 't Hooft zei terecht dat er nogal wat mensen zijn die roepen dat de provincie daar niet over gaat. Die mensen hebben volgens mij ongelijk. Als wij er namelijk voor willen staan de inwoners van onze provincie een zo goed mogelijke boterham - hoewel dat niet het enige is wat wij moeten regelen - te geven, dan moeten wij ons dat aantrekken. Het gaat dus voornamelijk om de vraag hoe wij ervoor kunnen zorgen dat de kansen die wij hebben, ook werkelijk worden benut. En dat wij niet aan de zijlijn staan en toekijken of zelfs de ogen gesloten houden. Wij moeten proberen de provincie Utrecht in de vaart der volkeren op te stoten. Natuurlijk moeten wij daarbij altijd in het achterhoofd de vraag stellen wat dat betekent voor allerlei andere zaken die er spelen. De heer Bersch van de fractie van de SP zegt bijvoorbeeld dat hij voor selectieve groei is. Dat is exact datgene waar het college van Gedeputeerde Staten ook voor is. Selectieve groei betekent niet een groei ten koste van alles, maar een groei met inachtneming van het feit dat wij vijf nationale landschappen hebben die wij willen houden, dat wij groen hebben, en noem maar op. Het gaat erom een balans te vinden tussen de mogelijkheden die wij hebben en dat wij de mogelijkheden die wij hebben, heel goed benutten.

De heer Konijnenbelt zegt dat hij het een prima aanpak vindt. Ik ben hem dankbaar dat hij dat zo zegt. Zijn analyse is dat wij vooral facilitair moeten zijn. Dat is ook zo. Wij gaan zelf geen bedrijf beginnen, maar wij kunnen bedrijven wel helpen, wetende dat die schaarste aan grond er is. Wij moeten juist daarom proberen, met die moeilijke opgave, het uiterste eruit te halen. Eén van de zaken die spelen is de mobiliteit. Ook de heer Van Lunteren wees hierop. Mobiliteit is voor ondernemers van geweldig groot belang. De heer Van Lunteren spreekt over burgers die een inspraakmogelijkheid hebben bij het

onderwerp mobiliteit. Zo zijn wij daarnaast in overleg met de Kamer van Koophandel, VNO-NCW en andere instellingen, om ervoor te zorgen dat ook de ondernemers, het MKB, zoveel mogelijk betrokken worden bij de vraag hoe wij ervoor kunnen zorgen dat die mobiliteit aansluit bij de behoefte die men zelf heeft. Het gaat dus met name om 'shareholders'. Wij zijn druk met hen bezig.

Innovatie en kenniseconomie is één van de pijlers waarop wij ons geweldig gaan richten en daarnaast op data-informatie. De heer Van Lunteren sprak over de kick-off, die er al was voordat het EBP kon worden vastgesteld. Nu, wij waren zo ambitieus dat wij niet langer wilden wachten; wij wilden beginnen. Dat moeten de Staten toch plezierig vinden.

Met de TFI zijn veel zaken bereikt. De vraag is wat wij hierna gaan doen. Wij stellen ons voor in het eerste kwartaal van 2008 met de Staten te spreken over een evaluatie. Ik vind het van groot belang te bekijken wat de plussen en de minnen zijn geweest van de TFI. Wij geven opdracht aan een extern bureau om daarnaar een kortlopend onderzoek te doen en daarover met de Staten te spreken. Daarna komt de vraag aan de orde: hoe ga je verder? Er zijn veel manieren om verder te gaan. Juist die open mind, waarop de heer Van Lunteren doelt, is volop aanwezig, zodat wij kunnen kijken hoe wij als provincie, en binnen die provincie, ervoor zorgen dat wij zoveel mogelijk mensen hebben die in die sectoren aan de gang gaan.

De toegang tot de arbeidsmarkt, zegt mevrouw Van 't Hooft, is lastig voor een groot aantal mensen. Ik vind dat wij vanmiddag een aantal goede voorstellen hebben aangenomen. Het gaat om het geven van kansen aan diegenen die aan de bovenkant zitten, maar het gaat ook om de vraag hoe wij ervoor zorgen dat aan de onderkant die markt in tact blijft. U zult zich herinneren dat ik daarover vanmiddag al het een en ander heb gezegd.

Wij blijven zeer alert op onze kansen, ook in relatie tot de andere regio's. Dat betekent bijvoorbeeld dat wij zeer actief zijn als het gaat om de vraag wat de rol is van de provincie Utrecht in het kader van het UPR, en ook in de Randstad zelf? Wij kijken echter ook naar de andere kant. Wij hebben regelmatig overleg met de provincie Gelderland en, afgelopen week nog, met de provincie Flevoland.

Natuurlijk moet je als je plannen maakt - dat zeg ik vooral tegen de heer Bersch - rekening houden met de vraag wat er tegenover staat. Als de heer Bersch kiest voor selectieve groei en het college kiest daar ook voor, dan zit daar weinig verschil tussen. 'The winner takes it all' is een aardig liedje van ABBA, maar dat is niet wat wij in de provincie Utrecht nastreven als het gaat om het EBP. Wij streven ernaar dat er een harmonie bestaat. Wij zorgen ervoor dat de bedrijvigheid kansen krijgt en dat daar kansen gegrepen worden. Tegelijkertijd weten wij dat er allerlei andere belangen een rol spelen waar de provincie ook over gaat. Dat betekent dat je je moet afvragen, als je met het beleid aan de gang gaat, wat dat betekent voor Philips. Waar kun je wel en waar kun je niet op ingaan?

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde heeft het over de harmonie die er in de selectieve groei zit bij het EBP. Als ingezet wordt op het aantrekken van internationale bedrijven en op zakelijke dienstverlening, zijn dat dan niet juist dingen die tegen de doelstelling van duurzaamheid ingaan? Dan gaat het bijvoorbeeld om meer verkeer en om meer mensen die in Utrecht willen gaan wonen.

De heer EKKERS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het zou kunnen, maar je moet er vooral voor zorgen dat je het in harmonie met elkaar bekijkt. Wat betekent dat? Dat betekent dat de bedrijven die er komen, van een bepaald type zijn. Wij praten namelijk over bedrijven die kunnen zorgen voor de nodige economische voortgang in de provincie. Het zullen echter geen ontzettend grote bedrijven zijn, die ontzettend veel bedrijvigheid met zich mee brengen. Wij zullen tegelijkertijd aan die bedrijven vragen, als zij zich gaan vestigen in deze provincie, wat zij bijvoorbeeld doen aan de mobiliteit van hun werknemers. Wij mogen namelijk van de werkgevers vragen dat zij de nodige aandacht besteden aan de vraag hoe hun werknemers naar het werk komen. Het gaat dus om de vraag hoe je dat in z'n totaliteit kunt bekijken, wetende dat je die economische groei wilt hebben. Niet ten koste van alles, maar wel rekening houdend met alles.

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde zegt dat hij geen heel grote bedrijven wil, die heel veel extra mobiliteit met zich mee brengen. Hoe rijmt hij dat met zijn voornemen vijf grote internationale bedrijven naar Utrecht te halen?

De heer EKKERS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat is heel simpel. Dat zullen bedrijven zijn die wat toevoegen aan het product dat wij hebben. Het gaat erom dat wij sterk zijn in een aantal zaken. Wij hebben een universiteit die erg belangrijk is; de beste universiteit van Nederland volgens de 'rankings'. Wij hebben TNO, allerlei onderzoeksinstituten, een heel goed UMC en wij zijn bezig met het science park. Als wij bedrijven kunnen aantrekken die daarin passen, dan gaan wij in wezen iets toevoegen wat veel meer oplevert dan zomaar een los bedrijf. Het gaat dus veel meer om de synergie van die totale bedrijvigheid. Dat levert heel veel op. Dat hoeven geen grote bedrijven te zijn, maar het gaat er vooral om wat de toegevoegde waarde is in die keten van werkzaamheden die hier plaatsvinden.

De fractie van GL is positief en zegt dat het college de lat hoog gelegd heeft. Dat is zo, maar wij geloven erin. Het is inderdaad een omschakeling, want tot op heden waren wij alleen bezig met het besteden van geld in de publieke ruimte: parkeren of groen. Soms zie je dat bedrijven daaraan een voorbeeldfunctie ontlenen en ook hun bedrijf gaan aanpakken. Dat gebeurt echter lang niet altijd. Als je dus echt wilt investeren, als je echt wilt zorgen dat er geen bedrijven zomaar in de weilanden komen te staan en als je er echt voor wilt zorgen dat er niet een vraag naar bedrijventerreinen gaat ontstaan, dan moet je inzetten op de duurzaamheid van de bestaande bedrijven. Dat kost ontzettend veel energie. Als iemand tegen mij zegt dat ik wel blij ben met één zo'n bedrijf, maar dat het er eigenlijk tien zouden moeten zijn, dan vraag ik hem hoe moeilijk het is om er al één te krijgen. En als het er twee zijn? Hartstikke graag. Als je dus roept dat je vijf of zes van die bedrijven wilt hebben, dan is dat onzin. Dat is machotaal. Dat lukt helemaal niet. Laat onverlet, als het wel zou lukken: absoluut heel graag.

De ChristenUnie sprak over Paul Schnabel, die zegt dat kennisinstellingen meer moeten ondernemen. Ja, misschien zouden kennisinstellingen meer aandacht moeten besteden aan het ondernemen. Dat is nu net wat ik zo-even bedoelde, want het gaat er vooral om dat je, juist vanuit het conglomeraat van kennisinstellingen die met elkaar samenwerken, ervoor zorgt dat de ondernemer zich thuis voelt, zich kan ontwikkelen, dat er dingen gaan gebeuren in het science park, dat er allerlei dwarsverbanden gelegd

worden. En daarmee zijn wij volop bezig. De kantorenmarkt ziet er soms erg slecht uit. Op dit moment zie je dat er nog wel nieuwe kantoren in Nederland gebouwd gaan worden, maar tegelijkertijd zie je dat oude kantoren niet meer gebruikt worden. Daarom staat in het coalitieprogramma dat wij in dat geval gaan kijken of die oude kantoren gebruikt kunnen worden voor huisvesting. Als je dat echter doet, weet je dat je voorzichtig moet zijn met nieuwe kantoren. Ik zeg dus niet dat het niet moet, maar ik ben er wel heel terughoudend in. Het moet dus zeer goed en overtuigend aangetoond zijn, voordat je daarop extra gaat inzetten.

Mevrouw Versteeg zei dat je cultuur en kennis flink zou moeten aanpakken. Wij zijn bezig met een programma Cultuur en Economie. Binnen een paar maanden praten wij daarover met elkaar. Verder is de vraag gesteld hoe je daarop in het kader van projectplan 22 van het PRU kunt insteken. Nu, niet door middel van een projectplan. Stel dat ik met een projectplan onder mijn arm kom bij bijvoorbeeld coördinerend minister Eurlings. Als ik dan zeg dat ik er nog eens over heb nagedacht en dat ik een uitstekend projectplan bij mij heb, dan is het afgelopen. Kansloos. Als je daarin wilt investeren, is de enige mogelijkheid een druppeltje te laten vallen, en nog een druppeltje, en nog een Elke keer opnieuw moet je ervoor zorgen dat je aan de bak komt. Daar zie ik wel kansen liggen. Echter, op het moment dat wij, met goedkeuring van deze Staten, een projectplan zouden maken en wij zouden daarmee naar het kabinet gaan, terwijl met de Kamer is afgesproken dat er een UPR komt met de inhoud die het nu heeft, dan zijn wij niet geloofwaardig. Dat is niet de goede aanpak. Ik heb duidelijk gemaakt dat daar waar dat mogelijk is dierproeven tegen te zullen gaan. Ik zal niet over een half jaar terugkoppelen. Ik koppel hierover terug als erover is gesproken en als duidelijk is wat het resultaat is. Dat kan eerder zijn, maar het kan ook langer duren dan een half jaar.

De VOORZITTER: Gezien uw antwoord, mijnheer Ekkers, lijkt mij uw oordeel over de motie duidelijk.

De heer EKKERS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Inderdaad, uit mijn antwoord blijkt al dat ik motie M16 niet verstandig vind en deze derhalve namens het college van Gedeputeerde Staten wil afwijzen.

Ik wil nog graag een toelichting hebben op amendement A13. Als ik het goed begrijp, wordt met het amendement gezegd dat de financiële onderbouwing nog wat mager is. Eigenlijk zeggen de indieners de onderdelen in bijlage 2 nog een keer apart te willen doorspreken en daaraan geld te willen labelen.

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb de gedeputeerde gevraagd om een reactie op mijn voorstel de effecten van het EBP door te rekenen op bijvoorbeeld de bereikbaarheid en de woningmarkt van Utrecht.

De heer EKKERS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wat stelt de heer Bersch zich daarbij voor?

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter! Stel dat bereikt wordt wat in het EBP staat, bijvoorbeeld dat die bedrijven naar Utrecht komen, wat kan dat dan met zich meebrengen voor de druk op de woningmarkt en op de bereikbaarheid?

De heer EKKERS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat nemen wij al mee zodra wij daarmee aan de slag gaan. Dat heb ik zo-even uitgelegd. Ik noem dat harmonie. Als de heer Bersch echter wil weten hoe dat in de praktijk uitpakt, dan heb ik er geen enkel probleem mee toe te zeggen dat wij over bijvoorbeeld twee jaar bespreken wat er gebeurd is, wat de effecten zijn geweest en hoe wij verder moeten gaan. Geen probleem.

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter! Graag. Dan zie ik af van het indienen van een motie.

De VOORZITTER: Wenst iemand gebruik te maken van een tweede termijn?

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Er is een aantal vragen gesteld en het is jammer dat de gedeputeerde die vragen niet heeft beantwoord. Het gaat erom dat bijvoorbeeld het programma Cultuur en Economie vraagt om nieuw beleid. Dat is dan een thema dat sowieso terugkomt in de commissie, maar het is lastig te zien welke uitwerking dit zal hebben voor het programma dat wij vanmiddag hebben vastgesteld. Datzelfde geldt voor de financiën; in het EBP wordt daarvoor € 1.000.000 genoemd, maar voor hetgeen wij hebben vastgesteld wordt een bedrag van € 500.000 genoemd. Zo zijn er meer zaken

te noemen waarvan de plannen in de bijlage van het EBP niet overeenkomen met de plannen die wij vanmiddag hebben behandeld. Daarover moeten wij veel meer duidelijkheid hebben en daarom zullen die zaken terug moeten komen in de commissie. Wat betreft de motie sprak de gedeputeerde over druppeltjes. Ik wil graag weten of al bekend is om welk soort druppeltjes het gaat, welke intentie de druppeltjes moeten hebben en op welke wijze die druppeltjes op de goede plek terechtkomen.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dat druppeltjesverhaal van de gedeputeerde vonden wij verre van overtuigend. Wij willen graag inzichtelijk hebben wat er dan wel achter de schermen wordt ondernomen. Als dat niet in het openbaar kan worden gezegd, moet het maar in een vertrouwelijke bijeenkomst. Deze discussie komt steeds terug en wij willen graag meer weten over wat er wel gebeurt. Graag een reactie van de gedeputeerde.

De heer EKKERS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Toen ik die druppeltjes noemde, moest ik denken aan de foltermethoden in de middeleeuwen. Het had wel effect: 'frapper, frapper toujours'.

De VOORZITTER: Volgens mij waren dat andere druppeltjes.

De heer EKKERS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Elke keer opnieuw vestigen wij er de aandacht op. Elke keer opnieuw zeggen wij dat wij ermee bezig zijn. Het heeft geen zin daarover in een besloten bijeenkomst te vergaderen. Wij kunnen echter wel afspreken, zodra ik hierover echt iets te vertellen heb, dat ik dat doe in een openbare of besloten commissievergadering. Dus zodra ik kan vertellen dat de druppeltjes zin hebben of dat het zinvol zou zijn om als Staten daar iets aan te doen, dan informeer ik de Staten daarover onmiddellijk. Ik stel het op prijs met de Staten in gesprek te zijn. Ik heb gevraagd wat de achtergrond is van amendement A13. Dat is uitgelegd. Ik ga ervan uit dat ik namens Gedeputeerde Staten spreek als ik zeg dat ik geen moeite heb met het amendement. Ik vind het prima hiermee verder te gaan.

De VOORZITTER: De vraag was het terug te brengen naar de Staten in plaats van er verder mee te gaan.

De heer EKKERS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Nee, het amendement maakt duidelijk dat er een derde besluitpunt bij komt. Daar ben ik op zichzelf niet op tegen.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Als ik het goed lees, betekent het dat elk programma of elk project dat in de bijlage wordt genoemd, stuk voor stuk als een Statenvoorstel hier terugkomt.

De heer EKKERS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik vertaal het zo dat deze niet als agendapunten terugkomen. In bijlage 2 staan zaken zoals toerisme, cultuur en economie. Dat zijn afgeronde zaken binnen de portefeuille Economische Zaken. Ik heb er geen moeite mee daarover apart met de Staten dan wel met de commissie te spreken.

De VOORZITTER: Ik wil graag helderheid krijgen. In het amendement staat duidelijk: "De uitwerkingen van de programma's en projecten uit bijlage 2 Actieprogramma 2007 2009 inclusief de financiële consequenties (afzonderlijk) ter besluitvorming aan Provinciale Staten voor te leggen". Als de heer Fastl iets wil nuanceren is dat prima, maar dan moet daarover helderheid zijn.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat de heer Ekkers het heel goed begrepen heeft.

De VOORZITTER: Dan sluiten wij de beraadslagingen over dit onderwerp. Ik ga over tot afhandeling. Als eerste stel ik het amendement A13 aan de orde.

De heer KONIJNENBELT (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Wij vinden het amendement niet nodig, maar wij zijn er ook niet tegen. Aangezien het amendement breed gesteund lijkt te worden en het college ermee kan leven, gaan wij daarin mee. Wij zijn voor.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Als ik lees wat er niet staat, dan ben ik voor het amendement. Als ik echter lees wat er wel staat, dan ben ik tegen het amendement. Ik kan wel uit de vóeten met de uitleg van de gedeputeerde. Maar zoals het hier staat? Dat moet je volgens mij niet willen. Dus wij zijn voor op voorwaarde dat de exegeese van de gedeputeerde van kracht is.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten het amendement A13.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten hierna overeenkomstig het geamendeerde voorstel, met de aantekening dat de fractie van de SP geacht wordt tegen het voorstel gestemd te hebben.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Wij willen de motie graag aanhouden tot de voorjaarsnota. Als het druppeltjesverhaal geen resultaat geeft, dienen wij de motie alsnog in.

De VOORZITTER: De motie wordt boven de markt gehouden.

Bestedingsvoorstel middelen stimuleringsfonds 2006 t.b.v Ecopassage Elst

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel.

Uitgangspunten provincie Utrecht voor besluitvorming in de KRW in de deelstroomgebieden Rijn West en Rijn Midden

Mevrouw FOKKER (PVDA): Mijnheer de Voorzitter! In de vakcommissie was er wat discussie over de vraag of dit punt al dan niet geagendeerd moest worden. Het staat nu wel op de agenda. De uitgangspunten zijn al enigszins bediscussieerd, maar wij hebben begrepen dat het onderwerp nog terugkomt in het voorjaar als wij het rapport van het stroomgebied gaan vaststellen. Ik neem de gelegenheid te baat enige opmerkingen te maken over de uitgangspunten. Er zijn namelijk enige zaken die voor meerdere interpretaties vatbaar zijn.

In één van de uitgangspunten wordt over haalbaar en betaalbaar gesproken en over de lastenstijging die voor de gebruikers aanvaardbaar moet zijn. Je kunt daarbij de vraag stellen wat aanvaardbaar is. Als namelijk de kosten van de maatregel heel hoog zijn vanwege schade, heb je al gauw een lastenstijging en zou je de maatregel niet nemen. Een aspect dat bij de lastenstijging betrokken zou moeten worden - volgens het waterplan wordt dat verplicht - is dat je de baten van een goede waterkwaliteit gaat

meewegen. Daarvoor worden genoemd recreatie, natuurdoelen, woningbouw, gezondheid en educatie. Die onderwerpen zijn in het rapport 'Geld als water' genoemd. Wij willen dat graag meegenomen hebben als dit in februari weer op de agenda staat.

Een ander punt is dat er in principe geen functie-wijzigingen mogelijk zouden moeten zijn voor het KRW. De vraag is dan ook: wat zijn functiewijzigingen en wat zijn kleine functiewijzigingen? Ook dat moeten wij nog nader preciseren.

Onze fractie gaat ervan uit dat het bedrag van € 6.000.000, dat wij vandaag bij amendement A10 hebben vastgelegd, zal bijdragen aan een ruime toepassing van de uitgangspunten.

De heer KLOPPENBORG (GL): Mijnheer de Voorzitter! Om twee redenen kan ik het kort houden. In de eerste plaats hebben de Staten vanmiddag bij amendement A10 te kennen gegeven de opdracht die de KRW geeft heel serieus te nemen. In de tweede plaats heeft mevrouw Fokker al enige dingen benadrukt die wij in datzelfde licht zien.

Toch nog enkele aanvullende opmerkingen. Gedeputeerde Staten zeggen realistisch te willen opereren met een soort impliciete suggestie dat wij niet al te ambitieus moeten zijn. Ik denk echter dat degene die realistisch omgaat met het waterdossier zeker ambitieus zal moeten zijn en nu al moet inzetten op een ambitieus beleid om later wellicht niet nog veel meer geld te moeten uitgeven. Wij verwachten dan ook dat het signaal dat wij vanmiddag hebben gegeven een ambitieus gevolg zal krijgen. Belangrijk is verder de koppeling tussen de blauwe en de groene opgaven. Te vaak en te gauw krijgt het waterbeleid een soort specifieke sectorale plek, maar kwalitatief waterbeleid is tegelijkertijd goed natuurbeleid. Goed natuurbeleid helpt heel goed bij het realiseren van kwaliteitsdoelstellingen op watergebied. Het is daarom heel belangrijk die zaken aan elkaar te koppelen: de wateropgave te koppelen aan de natuuropgave en de AVP aan de agenda Natuur verbindingszones, EHS, aanpak van verdroging, groene en blauwe diensten, het realiseren van spuit- en mestvrije zones: dit alles is goed voor de natuur en voor het water. En dat is pas win-win. Ik denk dat wij met het amendement het signaal hebben gegeven dat wij dat soort zaken van groot belang vinden.

(De heer Bersch heeft de vergadering verlaten.)

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Milieuproblemen, klimaatveranderingen, gezonde leefomgeving: onderwerpen waarvan de kranten tegenwoordig bol staan. Terecht ook, wat mij betreft. In de samenleving is er veel aandacht voor deze onderwerpen. Misschien wel vooral dankzij de film die Al Gore een tijdje geleden gemaakt heeft en ook in onze bioscopen te zien was. Ook de politiek heeft deze zaken hoog op de agenda staan. Wat heeft dit alles met de KRW te maken? Volgens mij heel veel. Ook de KRW gaat over duurzaamheid en over de kwaliteit van onze leefomgeving. Doelstelling van de KRW is een goede ecologische en goede chemische toestand van ons watersysteem. Drie punten wil ik hierbij graag naar voren brengen.

Allereerst is er een resultaatverplichting. In 2015 moeten wij het voor elkaar hebben. Daarna bestaat de mogelijkheid van twee keer zes jaar uitstel. Rekent u maar uit: tot 2027. Alles wijst erop dat wij dit uitstel gaan gebruiken. Zoals in de commissie is besproken, zou onze fractie dit graag anders zien. Wij beseffen echter dat er ook wat tegenover moet staan: extra middelen en adequate instrumenten. Voor onze fractie is het geen uitgemaakte zaak dat de invoering van de KRW geen lastenverzwaring met zich mee zou mogen brengen, zoals wij wel eens horen. Ook uit de stukken blijkt dat enige lastenverzwaring zeker onontkoombaar is. Ik denk dat het goed verdedigbaar is als ook de samenleving het belang ziet van schoon water en een gezonde leefomgeving. De fractie van de PvdA heeft hierover heel nuttige opmerkingen gemaakt. De volgende punten hebben hier alles mee te maken.

Aan Provinciale Staten wordt gevraagd de uitgangspunten vast te stellen. Een van die punten is haalbaar en betaalbaar. Het zijn realistische doelen. Niemand zal daartegen zijn. Onze ambitie moet realistisch zijn. Als wij de plannen te ambitieus opstellen, zal Brussel ons daarop afrekenen en hangen wij onszelf een strop om de nek. Dat neemt echter niet weg dat wij nog eens goed naar die ambities moeten kijken en dat wij die nog eens goed tegen het licht moeten houden. Wellicht komen wij dan tot de conclusie dat wij bijvoorbeeld in ons eigen provinciaal beleid wel mogelijkheden zien om de ambities te verhogen.

Een van de uitgangspunten gaat over de functiewijziging: de mogelijkheden en de onmogelijkheden

ervan. Enerzijds heeft het Rijk bepaald dat er geen grootschalige functiewijzigingen zullen plaatsvinden als gevolg van de KRW. Wat betekent dat echter voor onze provinciale inzet? Onze fractie wil heel graag bekijken op welke plekken functiewijzigingen op kleine schaal kansen bieden voor de KRW. Wij zijn blij met de opmerkingen van gedeputeerde Binnenkamp dat binnen het ILG wordt ingezet op bijvoorbeeld mestvrije zones. Ook dat kan bijdragen aan realisatie van de doelstelling, maar ongetwijfeld liggen er op het gebied van functiewijziging nog veel meer kansen. Wij hebben hierover een motie voorbereid, waarin wij Gedeputeerde Staten verzoeken met een kaderstellende notitie te komen. Wij hebben echter vanmiddag hierover al een amendement van de fractie van de PvdA aangenomen. Daarmee is onze motie overbodig geworden en zullen wij die dan ook niet indienen.

Ik concludeer dat er vanuit onze fractie drie punten van aandacht zijn: de termijn, de ambitie en de instrumenten. De KRW zal de komende jaren met regelmaat op onze agenda's staan, voor het eerst begin volgend jaar met de bespreking van de provinciale instrumenten en middelen voor de uitvoering. Onze drie zojuist genoemde aandachtspunten zullen wij dan zeker inbrengen bij de discussie. Voor het overige kunnen wij instemmen met de uitgangspunten zoals die aan ons voorgelegd zijn.

Mevrouw BODEWITZ (PVDD): Mijnheer de Voorzitter! Er zijn al een heleboel zaken aan de orde geweest, maar ik licht er toch nog enige punten uit. In het document is als uitgangspunt genoemd dat er in principe geen functiewijzigingen mogen plaatsvinden als gevolg van de KRW. Hierbij wordt verwezen naar de notitie uit 2004 van de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat, waarin staat dat er geen grootschalige functiewijzigingen worden toegepast voor de KRW. Wat onze fractie betreft is dat een wezenlijk verschil: grootschalig of überhaupt geen. Uit de ontwikkelingen van vanmiddag kan ik opmaken dat er toch wel ruimte is, in elk geval voor kleinschalige functiewijzigingen. Het is alleen nog de vraag wat dat precies inhoudt. Voor ons blijven de vragen staan welke functiewijzigingen er in de toekomst mogelijk zullen zijn en wat de inzet van de gedeputeerde daarbij is.

Wat ook al aan de orde is geweest, is de term haalbaar en betaalbaar. Dit vinden wij een zeer on-

duidelijke term. Wij krijgen graag een precisering hiervan. Het is nu niet mogelijk hierover een besluit te nemen, omdat het voor iedereen anders te interpreteren is. Zo krijgen wij ook graag een nadere uitwerking van de functiewijzigingen: welke functiewijzigingen zijn er wel mogelijk?

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil beginnen met de functiewijzigingen. Het uitgangspunt bij de KRW is dat de KRW niet op zichzelf al leidt tot functiewijzigingen. Wel zegt men vanuit de KRW en ook vanuit de implementatiewet, die behandeld is in de Kamer, dat wij mee moeten liften als er ruimtelijke wijzigingen aan de orde zijn. Met andere woorden betekent dit, op basis van de KRW, dat het streekplan en andere plannen op het gebied van ruimteclaims in Utrecht leidend zijn. Vanuit de KRW is het niet de bedoeling dat er functiewijzigingen zullen plaatsvinden. Echter, is er in het kader van reconstructie, in het kader van droogtebestrijding en noem maar op, sprake van functiewijziging waarbij je overschakelt van landbouw naar natuur, dan heb je zo'n functiewijziging te pakken. Dat heeft alles te maken met de uitvoering die betrekking hebben op maatregelen. Tegen deze achtergrond zullen wij dit bezien binnen de RBO's (Regionale Bestuurlijke Overleggen). Wij kijken naar maatregelen welke nodig zijn om een goede uitvoering te geven aan de doelen die wij zelf stellen.

Tegen mevrouw Fokker zeg ik dat er in het voorjaar geen SGB (Stroomgebiedbeheerplan) wordt vastgesteld. De Staten zullen wel de nota's Schoon Water van de RBO's Rijn West en Rijn Midden vaststellen. Die twee nota's vormen de basis voor het SGB dat door de staatssecretaris en de Kamer wordt vastgesteld. Dat betekent dat wij in de RBO's normen en doelen stellen. Dat doen wij op basis van alle documenten die deze Staten vaststellen en die in het verleden zijn vastgesteld. Dan heb ik het over het reconstructieplan, het WHP (Waterhuishoudingsplan) en het natuurbeleidsplan: al die plannen vormen voor mij de kaders waarbinnen ik opereer in de RBO's. Ik discussieer daarin met de waterschappen, gemeenten, waterleidingbedrijven enzovoort. Alle instanties zitten daar bij elkaar om die kaders - zoals wij die uiteraard ook hebben gekregen van de waterschappen - bij elkaar te brengen en daarna te kijken naar realistische en haalbare doelen. Dat wil niet zeggen, zeg ik tegen mevrouw Dik en de heer

Kloppenburg, dat als je het hebt over realistisch en haalbaar en betaalbaar, daarin geen ambitieniveau zit. Je kijkt naar de 'kostenexpiriteit': wat is haalbaar en betaalbaar. Dan kan het best zo zijn dat er heel goede maatregelen uit voortkomen. De veronderstellingen dat haalbaar en betaalbaar geen ambitie zouden inhouden, ontken ik en bestrijd ik.

Anders wordt het wanneer wij in de RBO's - en dat leg ik de Staten in het voorjaar voor - tot een bepaald ambitieniveau en tot een bepaalde doelstelling komen. Nogmaals: de basis voor het SGB wordt vastgesteld door de staatssecretaris. Als de Staten vinden dat wij in het Utrechtse, buiten hetgeen wij afspreken, binnen de RBO's een hoger ambitieniveau moeten neerleggen, dan is dat aan de Staten. En dat kan inderdaad. Dat betekent dat, naast de afspraak die wij maken binnen de RBO's, wij een apart instrument zullen gebruiken om de KRW, indien de Staten dat willen, een ander niveau te geven. Die mogelijkheid is er, maar dat betekent dat de Staten de portemonnee moeten trekken. Zo simpel is dat. Er is namelijk veel geld mee gemoeid. Dat kan ik de Staten verzekeren.

Mevrouw BODEWITZ (PVDD): Mijnheer de Voorzitter! Wij kunnen dus in een later stadium nog hogere ambities stellen vanuit de Staten? Wat betekent dat echter voor de functieveranderingen? De gedeputeerde zei dat niet ingezet wordt op functieveranderingen. Bedoelt hij daarmee dat op kleinere schaal functieveranderingen wel mogelijk zijn?

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ja, dat heb ik gezegd. Ik heb gezegd dat de KRW op zichzelf geen aanleiding is om functieveranderingen na te streven. Het gaat om de uitvoering van de maatregelen. Als wij in een landbouwgebied, met een redelijke functiewijziging, vinden dat wij daar extra natuurvriendelijke oevers zouden moeten aanleggen - dat kan door middel van de groenblauwe diensten en door middel van overleg met de agrariër - dan zou je kunnen overwegen, op basis van vrijwilligheid, een stukje grond te verkopen. Dat betekent dat de Staten daarvoor de middelen beschikbaar moeten stellen. Die mogelijkheid is er als het gaat om functiewijzigingen. Grootschalige mogelijkheden liggen vooral in gebieden als de Langbroekerwetering of het oostelijk deel van polder Groot Mijdrecht Noord: als wij daar van de agrarische sector willen overgaan naar natuur, dan hebben

wij het over grootschalige functiewijzigingen. En, mevrouw Bodewitz, dat draagt bij aan de kwaliteit van het water en van de natuur. Absoluut.

Mevrouw BODEWITZ (PVDD): Mijnheer de Voorzitter! Kan ik hieruit opmaken dat er inderdaad toch functiewijzigingen mogelijk zijn? Zelfs als wij als Staten nu nog niet die hoge ambities stellen, kunnen wij toch al werken aan kleine functieveranderingen?

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ja, dat kan. Mevrouw Bodewitz moet zich echter niet voorstellen dat bij een groot gebied waarin wij woningen gepland hebben, dat gaan wij wijzigen omdat wij daar natuurvriendelijke oevers willen realiseren. Dat lijkt mij niet verstandig. Ik maak echter nogmaals duidelijk dat de KRW als wettelijk instrument geen reden is om functiewijziging toe te passen; alleen bij de maatregelen is dat mogelijk.

Vanzelfsprekend, zeg ik tegen de heer Kloppenburg, gaan wij zaken koppelen. Wij kijken naar groene en blauwe diensten, naar Natura 2000 en naar WB-21. WB-21 zijn maatregelen die wij treffen in het kader van vasthouden van water, van eventuele afvoer van het water en van het bergen van het water. Natuurlijk wordt daarnaar gekeken. Ik wil dan ook zeggen, als de Staten mij daarvoor toestemming geven, dat ik blijf binnen de kaders. Ik ga ervan uit, zodra ik met het ambitieniveau terugkom, dat ik daarbij het kader van de Staten heb gevolgd. Nogmaals: als de Staten daarover anders denken, dan hoor ik dat wel. Overigens wordt het dan wel moeilijker om binnen de RBO's dat kader weer helemaal te veranderen. Dat zal moeilijk worden, omdat ik niet als enige daarin zit; er zitten veel partijen aan tafel. En wat mij betreft geldt afspraak is afspraak.

2015 is wat mij betreft een deadline, in die zin dat wij twee fases inbouwen. In die eerste fase willen wij maatregelen uitvoeren die goed uitvoerbaar zijn. En, zeg ik tegen mevrouw Dik, wij kunnen er zeker van zijn dat wij in 2015 die maatregelen halen. Ik kan nu echter ook al zeggen dat in de discussie duidelijk is geworden dat wij ook maatregelen zouden willen nemen die in 2015 niet te realiseren zijn, maar waarvoor wij een langere termijn nodig hebben. Dus in de RBO's gaan wij faseren: welke maatregelen zijn nu op te pikken? Daarvoor is vanmiddag geld beschikbaar gesteld. Dan kunnen wij in 2015 zeggen

tegen Brussel dat wij voorlopig voldoen aan onze resultaatverplichting en dat ons de ruimte gegeven moet worden ook na 2015 met ingrijpende maatregelen - tot 2027 - tot uitvoering van de KRW te komen. Ik zie het dus niet zo somber.

Wat betreft lastenverzwaring zeg ik tegen mevrouw Fokker en anderen dat er al veel lastenverzwaring is. Uiteindelijk komt dat neer op de burger. Wij moeten daarmee goed omgaan en realistisch blijven wat betreft de lastenverzwaring. Ik kan het niet uitleggen als wij de waterschapslasten met 40% verhogen ten behoeve van de KRW. Ik wil het graag op wat minder houden.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten hierna overeenkomstig het voorstel.

Kadernotitie Erfgoedparels

Mevrouw NAP (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Het CDA vindt zorg voor cultureel erfgoed een belangrijk aspect van de zorg voor de ruimte. Duurzame ruimtelijke kwaliteit draagt bij aan de binding met de omgeving. Daarom is in 2006 besloten tot het instellen van het Investeringsfonds provinciaal erfgoed. De zorg voor cultureel erfgoed is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle overheden en particulier initiatief. Nadat in 2006 echter de rijkssubsidieregeling voor de restauratie ingetrokken is en vervangen is door een instandhoudings- en onderhoudssubsidie, is in de provincie de noodklok geluid. Door het stopzetten van de subsidieregelingen dreigen geplande restauraties aan kerken en kapellen niet uitgevoerd te worden en is de kans groot dat deze kerken en kapellen op den duur zullen vervallen.

Een andere categorie erfgoed die ernstig in het nauw komt, is het industrieel erfgoed. Dit zijn monumenten die nauwelijks beschermd zijn en daardoor bijna niet in aanmerking komen voor rijkssubsidies, waardoor ook dit erfgoed op den duur dreigt te verdwijnen als wij niets doen. Kortom: wij hebben hier te maken met twee categorieën erfgoed, die een belangrijk onderdeel uitmaken van de cultuurhistorie van onze provincie, die dreigen uit het landschap te verdwijnen als wij er niets aan doen. Het CDA is dan ook heel blij met de instelling van het parelfonds, want er moet nog heel veel gerestaureerd worden in deze provincie.

De rijksoverheid straalt met het stopzetten van de restauratieregeling uit dat het werk zo ongeveer gedaan is op restauratiegebied. Uit de quick scan 'Kerken in de provincie Utrecht' blijkt echter het tegendeel. Het CDA vindt het goed dat de provincie hiervoor ook eigen middelen inzet. In het parelfonds worden twee categorieën genoemd: religieus en industrieel erfgoed. Het CDA vindt het belangrijk dat beide categorieën aan bod komen; een hard schot tussen beide categorieën vinden wij niet wenselijk. Wel willen wij uitgaan van het principe van evenredige verdeling.

Gezien de omvang van de opdracht, alleen al kijkend naar de restauratieachterstanden van de monumentale kerken, denken wij dat een hoger jaarlijks plafond gewenst is dan nu voorgesteld wordt; voldoende om ruimhartig bij te kunnen dragen aan, in eerste instantie, de meest urgente restauraties. Het fonds biedt voldoende ruimte voor een hoger plafond. Wij zouden graag zien dat het subsidieplafond de eerste twee jaar op € 3.000.000 gezet wordt in plaats van op de huidige € 2.000.000 in het voorstel. Mocht in de periode van twee jaar blijken dat er meer geld nodig is voor restauraties die aan de criteria voldoen, dan kan het college altijd met een voorstel naar de Staten komen om het fonds verder aan te vullen.

Daarnaast kunnen wij ons nauwelijks voorstellen dat wij na 2009 klaar zijn met de achterstallige restauraties. Wij denken dat er in de toekomst een structurele inzet voor de erfgoedparels moet komen. Uiteraard zal na de eerste twee jaar een evaluatie moeten plaatsvinden van het parelfonds. Na de evaluatie van de werking van de subsidieregeling verwachten wij bij de begrotingsbehandeling 2010 een voorstel dat gericht is op voortzetting van de provinciale inzet voor het behoud van de erfgoedparels.

De uitvoering van de subsidieregeling is weliswaar een zaak van Gedeputeerde Staten, maar omdat wij als Provinciale Staten de kaders stellen en aan Gedeputeerde Staten voldoende ruimte en middelen willen meegeven om echt iets te kunnen bereiken met het parelfonds, dient de fractie van het CDA, samen met de fracties van de VVD, D66, de SGP en de ChristenUnie, de volgende motie in.

Motie M17 (CDA, VVD, D66, SGP, ChristenUnie): Investeringsfonds provinciaal erfgoed ('Parelfonds') Provinciale Staten van Utrecht, bijeen op 17 december 2007, ter besluitvorming over het Investeringsfonds provinciaal erfgoed;

overwegende:

- dat blijkens de recent verrichte inventarisatie 29 monumentale kerken in de provincie kampen met een restauratieachterstand, waaronder een aantal zeer ernstig en urgent;
- dat conform de doelstelling van het Parelfonds ook middelen beschikbaar moeten kunnen worden gesteld voor investeringen in de restauratie van industrieel erfgoed;
- dat het van belang is dat Gedeputeerde Staten snel en efficiënt de benodigde middelen kunnen inzetten voor de meest urgente restauraties;

verzoeken Gedeputeerde Staten:

- het jaarlijks subsidieplafond voor de eerste twee jaar vast te stellen op € 3.000.000 per jaar in plaats van de voorgestelde € 2.000.000;
- een evenredige verdeling van middelen tussen kerkelijk en industrieel erfgoed als uitgangspunt te hanteren;
- om, wanneer tijdens deze periode additionele middelen nodig blijken te zijn voor restauraties die aan de criteria voldoen, bij de behandeling van de begroting 2009 een voorstel voor aanvulling van het fonds voor te leggen aan Provinciale Staten;
- om, na evaluatie van de werking van de subsidieregeling, bij de begrotingsbehandeling 2010 aan Provinciale Staten een voorstel voor te leggen dat gericht is op voortzetting van de provinciale inzet voor het behoud van erfgoedparels.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt derhalve deel uit van de beraadslagingen. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer BARNEVELD BINCKHUYSEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van de VVD kan zich heel goed vinden in deze kadernotitie. Voor ons is van groot belang te benadrukken dat wij hechten aan een evenredige verdeling van de middelen tussen de kerken en het industrieel erfgoed. Mevrouw Nap was volgens

ons van plan ook dit te verwoorden in de motie, maar blijktbaar is dat niet in behandeling genomen.

De heer POLLMANN (PVDA): Mijnheer de Voorzitter! Voor ons liggen twee gedegen voorstudies van inventarisaties van de kerken en kapellen en het industrieel erfgoed. Wij hechten aan die studies en aan die notities ongelooflijk veel waarde, omdat zij aangeven wat aan cultureel erfgoed op die twee gebieden aanwezig is. Het zijn volledige studies en wij kunnen daarmee aan de gang. Er wordt keurig netjes geselecteerd, op een goede en objectieve wijze, voor zover je dat kunt bepalen bij cultureel erfgoed. De aantallen worden teruggebracht van meer dan 100 naar 29 kerken en kapellen en 20 industrieel erfgoedsituaties. Het investeringsfonds heeft dan ook onze instemming.

Wij willen nog twee punten onder de aandacht brengen. Het ene punt betreft een zorgpunt: de financiële situatie. Als ik het stuk lees, is er ongeveer € 73.000.000 nodig. Dan hebben wij het over alle monumenten in de provincie Utrecht. Op termijn is er € 7.500.000 beschikbaar. Daar zit nogal een verschil tussen. In die zin kunnen wij de motie die is ingediend door de fractie van het CDA dan ook ondersteunen. Daarmee creëren wij wat ruimte, uiteraard voor zover die ruimte er is. Het tweede punt dat ik onder de aandacht wil brengen, is hetgeen ik al in de commissie heb gezegd. Ik vind het echter zo belangrijk dat ik dat ook vandaag nog een keer wil zeggen: aandacht voor samenwerking met de stichting die vakopleidingen combineert met de restauratie van monumenten. De gedeputeerde heeft daarover een toezegging gedaan. Ik hoop dat zij die toezegging vandaag nog een keer wil bevestigen en dat zij op zoek gaat naar mogelijkheden om die samenwerking tot stand te brengen. Daarmee sla je twee vliegen in een klap: je restaureert monumenten en je leidt jonge mensen op die met deze gebouwen aan de gang kunnen.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van D66 kan zich vinden in de inzet op twee categorieën. Daar valt zeker wat voor te zeggen, want door gerichte inzet kan meer effect worden gesorteerd. Er zit echter een 'mits' aan. Wij willen voorkomen dat met de inzet op uitsluitend deze twee categorieën aan het oorspronkelijke doel van het fonds voorbij wordt geschoten, namelijk

dat steeds voor het behoud van buitengewone, monumentale objecten/complexen financiering moet worden gezocht uit een van de financiële overschotten op de begroting. Wat gaan wij bijvoorbeeld doen als de laatste unieke sluis op instorten staat en niet twee jaar kan wachten tot de volgende ronde wanneer er nieuwe categorieën worden bepaald? Dat dit enerzijds een financiële oorzaak heeft vanwege de grootse ambitie van deze kadernotitie met slechts een beperkt budget - twee keer € 2.000.000 voor de komende twee jaar - dat realiseren wij ons. Daarom dienden wij ook samen met de fractie van het CDA de motie in om het subsidieplafond te verhogen. Volgens onze fractie echter, dient het oorspronkelijke doel van het investeringsfonds niet uit het oog verloren te worden. Daarom dien wij eveneens een motie.

MOTIE M18 (D66): Verruiming te restaureren objecten Parelfonds

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 17 december 2007;

constaterende:

- *dat op 15 mei 2006 de reserve 'Investeringsfonds provinciaal erfgoed' is ingesteld, gericht op een incidentele investering in het behoud van provinciale erfgoedparels, bedoeld om de individuele problematiek op te lossen voor een aantal buitengewone, monumentale objecten/complexen, die belangrijke representanten zijn van het Utrechtse provinciale erfgoed;*
- *dat hiermee moest worden voorkomen dat steeds voor het behoud van deze buitengewone monumentale objecten/complexen financiering moest worden gezocht uit een van de financiële overschotten op de begroting;*
- *dat in de kadernotitie 'Erfgoedparels' wordt voorgesteld op twee categorieën in te zetten, te weten kerken/kapellen en industrieel erfgoed;*
- *dat hiermee het oorspronkelijke doel van het fonds voorbij wordt geschoten, indien noodlijdende buitengewone monumentale objecten/complexen vallend buiten deze categorieën die eveneens belangrijke representanten zijn voor het Utrechtse provinciale erfgoed worden uitgesloten;*

spreken uit:

dat naast de inzet op de categorieën kerken/kapellen en industrieel erfgoed de komende twee jaar er tevens mid-

delen beschikbaar moeten zijn voor andere noodlijdende buitengewone monumentale objecten/complexen die voldoen aan de voorwaarden zoals geformuleerd in de kadernotitie 'Erfgoedparels' en die niet twee jaar kunnen wachten tot de volgende ronde van vaststelling van andere/aanvullende categorieën plaatsvindt.

Een gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertkend en maakt derhalve deel uit van de beraadslagen. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik dank de Staten voor hun positieve waardering voor de kadernotitie Erfgoedparels. Wij hebben het de hele dag gehad over kaders stellen en vanavond stellen wij inderdaad een kader vast, zodat wij daadwerkelijk aan de slag kunnen. Nadrukkelijk is vandaag door de fractie van D66 gevraagd om meer middelen beschikbaar te stellen dan alleen middelen voor het industrieel en religieus erfgoed. Ik wil dat echter ontraden. Als het namelijk gaat om ander erfgoed, dan hebben wij voor de molens de Molenstichting en als het gaat om sluizen dan vallen deze onder de Hollandse Waterlinie/de Grebbelinie. Veel projecten vallen dus al binnen een of ander. Ik noem ook de AVP in dit verband. De landgoederen bijvoorbeeld zitten in de Stichtse Lustwarande. Ik kan mij voorstellen, als ergens een erfgoed is dat echt toe is aan restauratie, dat dit ongetwijfeld terugkomt bij de Staten. Ik wil dat echter niet een, twee, drie uit het Parelfonds halen.

Er is gesproken over de noodzaak van een hoger bedrag. Ik kan mij dat wel voorstellen. Ik hoop dat er, als de subsidieregeling gereed is, heel snel gereageerd wordt door particulieren en kerken en gemeenten die eigenaar zijn van industrieel erfgoed. Wat dat betreft kan ik motie M17 steunen.

Gezegd is dat het bedrag dat uiteindelijk nodig is erg hoog is en dat er na 2010 structurele inzet nodig zal zijn. Wat dat betreft wijs ik erop dat dit een regeling is die is ingesteld omdat het Rijk in gebreke is gebleven. Het Rijk is ervan uitgegaan dat de kerken in Nederland gerestaureerd zijn en is daarom gekomen met een onderhoudsregeling. Er komt overigens reparatiewetgeving en er komen regels hieromtrent, maar die zullen lang niet voldoende zijn. Ik hoop

dat deze regering inziet dat er meer geld nodig is. Om nu al uit te spreken dat er na 2010 structureel geld ingezet moet worden, lijkt mij wat te voorbarig. Kortom: ik denk dat ik blij mag zijn met de reacties van de Staten. Als het goed is, wordt de kadernotitie vastgesteld en kunnen wij aan de slag. Het is in dit verband dan ook heel aardig om over kaders te praten en vanavond meteen een heel duidelijk kader vast te stellen.

De VOORZITTER: Misschien wilt u nog even een oordeel geven over de moties?

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb het eigenlijk al gezegd. De motie van de fractie van D66 raad ik af met de motivering die ik zo-even heb genoemd. De motie die is ingediend door de fractie van het CDA, ondersteund door meerdere fracties, wil ik steunen.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Als ik het goed begrijp, raadt de gedeputeerde dringend af wat er staat onder het laatste aandachtstreepje onder "verzoeken Gedeputeerde Staten".

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Er staat "na evaluatie van de werking van de subsidieregeling, bij de begrotingsbehandeling 2010 aan Provinciale Staten een voorstel voor te leggen dat gericht is op voortzetting van de provinciale inzet voor het behoud van erfgoedparels". Ik vind dat voorbarig. Wij kunnen de zin echter laten staan, want wij weten niet wat het Rijk gaat doen. Waarmee wij nu aan de slag gaan, is bedoeld als een tussenoplossing. Dat is helder. Het Rijk heeft namelijk gezegd hieraan aandacht te zullen besteden. Maar ja, dat heeft het Rijk al vaker gezegd. Wij houden dat natuurlijk in de gaten en ik zal de Staten blijven informeren en rapporteren over de gang van zaken en in hoeverre er gebruik gemaakt gaat worden van de regeling.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Wij handhaven onze motie. Wij blijven van mening dat met de keuze voor slechts twee categorieën aan het oorspronkelijke doel van het fonds voorbij wordt geschoten. Dat vinden wij erg jammer.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben juist gekozen voor twee onderwerpen om versnippering tegen te gaan en

daarop hebben wij ons beleid ingezet. Ik heb al gezegd dat heel veel andere monumenten onder ander programma's vallen.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Misschien kan mevrouw Versteeg concreet maken welke monumentale objecten/complexen zij bedoelt.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben kastelen, landhuizen, boerderijen. Er is overigens al iets gezegd over de molens en de sluisen. Als de gedeputeerde duidelijk maakt dat zij versnippering van beleid wil voorkomen, suggereert zij daarmee al dat er wel degelijk parels zijn om te financieren. Dat is nu precies wat wij willen zeggen: als er nu eens iets is dat heel uniek is en heel representatief is voor de provincie Utrecht, dan moet die mogelijkheid er blijven. Dat kan soms niet nog eens twee jaar wachten, anders is het voorbij en kan het niet meer gerestaureerd worden. Voor die specifieke zaken willen wij graag een opening houden in het fonds. Dat is de achtergrond van ons betoog.

De VOORZITTER: Ik sluit de beraadslagingen en ga over tot afhandeling van het voorstel.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel.

De VOORZITTER: Dan stel ik motie M17, het subsidieplafond, aan de orde.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Gezien de tekst bij de tweede punt over een evenredige verdeling, lijkt ons deze motie wenselijk. Kijk je naar het vierde aandachtspunt, dan blijkt er een opening te zijn om met motie M18 op termijn daarop in te spelen. Wij zijn dus voor motie M17.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten hierna motie M17, met de aantekening dat de fracties van de SP en de PvdD geacht worden tegen de motie gestemd te hebben.

De VOORZITTER: Aan de orde is motie M18: Verruiming te restaureren objecten Parelfonds.

Mevrouw NAP (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn, net als de gedeputeerde, bang voor versnippering. Wij zijn tegen deze motie.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Omdat wij bang zijn voor versnippering, zijn wij voor de motie.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat er voor de andere objecten adequate financieringsstromen beschikbaar zijn. Daarom zijn wij tegen deze motie.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Hier wordt een soort 'ambulance' in het leven geroepen voor noodlijdende in elkaar stortende bouwsels. Zeker gezien de laatste toevoeging in de motie, met de hand geschreven, kunnen wij alleen maar voor de motie zijn.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten motie M18, met de aantekening dat de fracties van D66, GL, de PvdD en Mooi Utrecht geacht worden voor de motie gestemd te hebben.

Vaststelling Subsidieverordening verantwoord verlichten provincie Utrecht

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel.

Startnotitie cultuurbeleid 2009-2012

Mevrouw NAP (CDA): Mijnheer de Voorzitter! De startnotitie Cultuurbeleid geeft richting aan het toekomstige cultuurbeleid en moet volgens het CDA vooral als een agenda voor de nog te ontwikkelen cultuurnota 2009-2012 gezien worden. Dat hoort ook zo, omdat de initiatieven en de invulling van deze agenda volgens ons uit het rijk geschakeerde veld van kunst en cultuur in de provincie moeten komen. De provincie maakt geen kunst en cultuur, de provincie faciliteert. Om deze reden vinden wij het dan ook goed dat het proces om tot de cultuurnota te komen, veel ruimte biedt voor samspraak en interactie met kunst- en cultuurorganisaties en instellingen in de provincie.

Omdat de cultuurnota 2009-2012 een logisch gevolg zou moeten zijn van de huidige cultuurnota, willen wij graag dat nog voor de conceptcultuurnota in het voorjaar van 2008 aan ons voorgelegd wordt of ideeën en richtingen voor invulling overeenkomen met de huidige cultuurnota of dat deze wezenlijk

afwijken van de huidige cultuurnota en waar eventueel de accenten zullen liggen. Kortom: een tussenstand met resultaten van de inspraak en interactie in de loop van het voorjaar.

De fractie van het CDA wil drie aandachtspunten voor uitwerking meegeven aan het college. Allereerst de diversiteit. De cultuurnota moet ruimte bieden aan diversiteit, omdat dit een belangrijke waarde van onze, de Utrechtse, samenleving is. Dus ruimte voor jong en oud, verschillen tussen stad en platteland, etniciteit, levensbeschouwing et cetera. Niet omdat de nota voor elk wat wils moet bevatten, maar omdat wij een culturele pluriformiteit waarderen.

Ten tweede: behoud door ontwikkeling. Met het project Tastbare tijd heeft de provincie een prachtig statement afgeleverd. Daarnaast wordt er een concrete bijdrage geleverd aan behoud door ontwikkeling van grote ruimtelijke structuren, zoals de Grebeline, de Nieuwe Hollandse Waterlinie en Hart van de Heuvelrug. Echter, voor veel initiatieven en projecten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling ligt de primaire verantwoordelijkheid bij andere overheden, zoals gemeenten en waterschappen. Als het gaat om het gedachtegoed van Belvédère, behoud door ontwikkeling, is hier nog veel te winnen aan kwaliteit, ambitie en inspiratie. Overheden in Utrecht zouden dit samen moeten oppakken. Wij zullen Gedeputeerde Staten vragen te onderzoeken of wij mogelijk samen met gemeenten, waterschappen, Landschap Erfgoed Utrecht en Welstand en Monumenten Midden Nederland tot een gezamenlijk kenniscentrum kunnen komen. In dit provinciaal kenniscentrum op het gebied van behoud en ontwikkeling kunnen overheden en particulieren dan terecht voor deskundig advies.

Ons laatste punt betreft de Vrede van Utrecht. De ambitie om tot 'Utrecht, culturele hoofdstad' te komen, moet niet alleen benut worden om als stimulans voor de stedelijke cultuur te dienen, maar moet ook ruimte bieden aan regionale en lokale culturele initiatieven. Zo wordt ook de interactie tussen stad en regio versterkt en streven wij niet alleen naar 'Utrecht, culturele hoofdstad', maar kunnen wij dit streven doortrekken naar 'Utrecht, culturele provincie'.

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoor nog wel eens een kritische noot dat de VVD te weinig oog heeft voor kunst en cultuur. Daarom verwoord ik nog maar eens datgene waar de VVD in onze provincie, in elk

geval voor wat betreft onze culturele erfgoederen, voor staat, namelijk:

1. het behoud van het cultureel erfgoed; variërend van monumentale panden tot landschappen;
 2. een actieve promotie van ons cultureel erfgoed.
- Onze provincie kent tal van historische schatten die uniek zijn en de provincie maken tot wat zij is. Deze waarden zijn het beschermen en het beleven waard, zowel voor inwoners als toeristen. De VVD meent echter ook dat de provincie geen openluchtmuseum is; er hoeft geen kaasstolp overheen om ons erfgoed te beschermen. De bestaande culturele waarden zijn het vertrekpunt om deze te bewaren en te koesteren, en waar nodig te restaureren en zo mogelijk nieuwe functies te geven. Geef de historie de ruimte voor de toekomst, waarbij wij pleiten voor structurele aandacht en voor het rendabel maken van het verworven erfgoed.

Culturele parels als kerken en industrieel erfgoed moeten financieel worden ondersteund, zeker als dit een proces van exploitatie en openstelling in gang zet, en behouden blijven. Financiële impulsen moeten een projectmatig karakter hebben en bijdragen aan duurzame verbeteringen. Ik mag hierbij verwijzen naar de motie inzake het Investeringsfonds provinciaal erfgoed, welke is ingediend door het CDA en door ons is gesteund.

Door een actieve promotie kan onze provincie haar kwalitatieve erfgoed meer bekendheid geven. De VVD is van mening dat de recreatieve dienstverlening als onderdeel van onze cultuur in onze provincie zich tot een belangrijke economische factor kan ontwikkelen. Hierbij wil ik verwijzen naar het economisch beleidsplan van de gedeputeerde Ekkers. Van groot belang hierbij is een goede afstemming van recreatie, toerisme en cultuur.

Dan de conceptstartnotitie. De notitie is een goede aanzet. De commissie WMC was het hier in haar bijeenkomst op 12 november over eens. De VVD wil echter nogmaals de nadruk leggen op het belang van de relatie tussen cultuur en economie. Dat geldt voor zowel structurele projecten, zoals erfgoedparels, industrieel erfgoed, bevordering recreatieve dienstverlening als voor eenmalige projecten zoals evenementen in het kader van de Vrede van Utrecht en Utrecht als Europese cultuurstad. Voor beide, dus voor zowel de structurele als de eenmalig projecten, zouden wij graag de doelstellingen meer helder

gedefinieerd willen zien met de daarbij behorende controlemomenten in termen van ijkpunten en indicatoren. Alleen dan is de effectiviteit van de ingezette middelen controleerbaar.

Wat betreft de eenmalig grote evenementen fronsen wij wel de wenkbrouwen bij de vele partijen die hierbij betrokken zijn. Ik noem gemeenten, provincie, VVV, Utrechts Bureau voor Toerisme, culturele instanties en ongetwijfeld nog vele anderen. Vaak is niet duidelijk of de activiteiten zijn ingebed in een totaalbeleid of dat er, zoals thans de indruk bestaat, sprake is van ongecoördineerde en afzonderlijk gesubsidieerde activiteiten.

Wat wil de VVD meegeven aan Gedeputeerde Staten? Specifiek wat betreft de Vrede van Utrecht - waar de komende jaren heel veel geld naar toegaat - wil de VVD op korte termijn duidelijkheid verkrijgen wat wij nu werkelijk willen met dit project. Gezien de discussies die vanmorgen zijn gevoerd, behoeft dit punt nog enige aandacht. Ook willen we informatie over welke organisaties hierbij betrokken zijn, hoe de benodigde afstemming is geregeld en welke financiële stromen hiermee gepaard gaan. In zijn algemeenheid pleit de VVD voor een helder beleid met zorgvuldige coördinatie en afstemming bij de activiteiten op het terrein van cultuur, recreatie en toerisme, zodat er een optimale synergie gerealiseerd kan worden. Hierdoor zal ook een maximaal effect van de ingezette financiële middelen mogelijk zijn.

De wens van de VVD is, en ik herhaal die nog een keer: een helder beleid, coördinatie en afstemming voor zowel eenmalige als structurele projecten.

Tot slot. Om het belang te onderstrepen dat de VVD hecht aan de erfgoederen in onze provincie, mag ik de gedeputeerde namens de fractie van de VVD een cadeau aanbieden in de vorm van een boek, waarin de inleiding in de bouwhistorie wordt beschreven.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Cultuur is een groot goed, eigendom van iedereen en zichtbaar in vele uitingsvormen. Cultuur geven wij door van moeder op zoon, van vader op dochter. Maar aangezien zelfs ouders geen alwetendheid bezitten, is het aan de overheid en met name aan de scholen, om de bredere werkelijkheid aan te bieden. De fractie van GL is daarom uiterst tevreden met de sterke nadruk op amateurkunst, cultuurparticipa-

tie en die o zo gewenste cultuureducatie. Wil je de boodschap en de rijkdom die cultuur kan brengen, goed bijbrengen, dan is het zaak zo jong mogelijk een breed pakket aan te bieden. En om geen kind enige kennis te onthouden, is het zaak dit pakket voor ieder gelijk, op basis van gelijkwaardigheid, aan te bieden. Het is daarbij wenselijk dat alle scholen in de provincie, maar ook zoveel mogelijk cultuurinstellingen in de provincie, daarbij betrokken worden.

Cultuur kan culturen samenbrengen. Gebruik cultuur dus gerust als middel om breed de dialoog te blijven aangaan, maar beperk je daarbij niet tot kaders of politieke inbedding. Gebruik cultuur om integratie te bevorderen. Richt je daarbij met name op allochtone jongeren, om onder hen de cultuurparticipatie te verhogen. Integreer echter ook bijvoorbeeld de kerkelijke zangcultuur in Europa Cantat. Organisatorisch zou het mooi zijn als de provincie als spin in het web kan fungeren. Er zijn nog veel leemtes op cultureel gebied binnen de provincie; plaatsen waar aandacht ontbreekt, waar gebrek is aan goede voorzieningen, aanbod dat niet aansluit bij de vraag, contacten die niet worden gemaakt tussen instellingen, gemeenten die niet op de hoogte zijn van behoeften en behoeftigen of die de juiste weg niet weten te vinden. Neem die taken ter harte, zonder daarbij uiteraard de gemeenten voor de voeten te lopen, want de gemeentelijke bijdrage is de basis waarop de cultuursector draait.

Tot slot spreek ik de hoop uit op een nieuwe, culturele invulling van de regionale omroep. Daartoe zou de provincie, of zouden de provincies, een oproep kunnen doen aan het Rijk. De wens is in elk geval: meer aandacht voor het verenigingsleven en kunst en cultuur. Want, zoals men wel eens zegt: zien doet eten.

Mevrouw DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Onze fractie is in grote lijnen positief over de startnotitie Cultuurbeleid. De missie en de doelstellingen onderschrijven wij. Cultuurparticipatie staat centraal in de notitie en daarbij gaat het erom zoveel mogelijk mensen erbij te betrekken, ofwel als kunstbeoefenaar ofwel als kunst- en cultuurgenieter.

Wij hebben een aantal vragen over definities en taken, maar naar mijn informatie zal de fractie van D66 daarover een motie indienen. Ik zal dit daarom op dit moment inhoudelijk laten rusten, maar waar-

schijnlijk zullen wij de motie kunnen ondersteunen. De taakopvatting van de provincie, zoals in de notitie vermeld, is in veel gevallen die van regisseur: verantwoordelijk voor het leggen van verbindingen in de wereld van kunst en cultuur in de provincie Utrecht. Preluderend hierop, stelt onze fractie u een motie voor om in die regisseursrol een kleine start te maken. Het gaat ons er met onze motie om de kunstenaars en instellingen met elkaar in debat te brengen aan de vooravond van onze nieuwe cultuurnota, midden in een actuele discussie die wij vandaag waarnemen over wat allemaal wel en soms ook niet kan in kunst en cultuur. Een echte regisseurstaak om partijen daarvoor bij elkaar te kunnen brengen.

MOTIE M19 (ChristenUnie): Cultuurbeleid

Provinciale Staten van Utrecht, bijeen op 17 december 2007, ter besluitvorming over de Startnotitie Cultuurbeleid 2009-2012;

overwegende:

- *dat kunst en cultuur een samenleving in hoge mate kunnen verrijken;*
- *dat kunst en cultuur raken aan het hart van de mensen en zijn bestaan;*
- *dat kunst en cultuur door hun vorm en inhoud mensen uitdagen tot een reactie (mensen worden bijvoorbeeld geprikkeld tot heroverweging van standpunten);*
- *dat mensen aan de andere kant ook pijnlijk getroffen kunnen zijn door de expressieve uitingen van de ander;*

constaterende:

- *dat er in de samenleving gediscussieerd wordt over kunst en de grenzen van de vrijheid van meningsuiting (bijvoorbeeld de directeur van het Haags Gemeentemuseum. In reactie hierop zei de heer H. Wiegel in De Pers van 12 december jl.: "Iedereen heeft in onze democratische rechtsstaat het recht zijn mening vrij te uiten. Maar de vrijheid van de één, mag niet leiden tot onvrijheid van anderen. Die vrijheid wordt ook begrensd, beter gezegd verrijkt, door haar te beleven in verdraagzaamheid en met respect voor andersdenkenden. Kwetsen, beledigen, dreigen, intimideren, hoort daar niet bij".)*
- *dat de startnotitie Cultuurbeleid een interactief traject ingaat met het veld;*
- *dat in dit interactieve traject het bovengenoemde element lijkt te ontbreken;*

- *dat de startnotitie een zo divers en groot mogelijk cultuurbereik beoogt;*

verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *met Provinciale Staten en met het geschakeerde veld in de provincie Utrecht een georganiseerd debat aan te gaan over vrijheden en begrenzingen op het terrein van kunst en cultuur;*
- *voor dit debat vertegenwoordigers van diverse levensbeschouwelijke richtingen uit te nodigen (humanistisch, moslim, christelijk, liberaal, socialistisch);*
- *de uitkomsten van dit debat aan te wenden bij de verdere beleidsvoorbereiding op het gebied van kunst en cultuur, met name bij het opstellen van de definitieve cultuurnota.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Het gaat ons erom een bewustwordingsproces op gang te brengen. Landelijk loopt er een overheids-campagne 'Woorden zijn soms scherper dan een mes'. Op tal van punten zien wij de discussie op dit terrein ontstaan. Het lijkt ons een goed idee daarover vanuit een positief uitgangspunt het debat aan te gaan. Wij willen de Staten dan ook uitnodigen deze motie van harte te ondersteunen.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt derhalve deel uit van de beraadslagingen. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! In de ogen van D66 mag kunst confronterend zijn en zet het daardoor, of juist daardoor, aan tot denken en discussie. Laten wij die kunst zelf dat debat uitlokken om te bepalen in hoeverre die confronterend mag zijn. Volgens mij draaien wij nu de zaak om en wordt er vooraf censuur gepleegd. Wij hebben natuurlijk ook nog eens de rechterlijke macht die uiteindelijk bepaalt of er grenzen worden overschreven. Het is niet aan de politiek, zeker niet aan de provinciale politiek, dat te bepalen. Ik ben heel benieuwd hoe de fractie van de ChristenUnie daarover denkt.

De heer POLLMANN (PVDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil mij aansluiten bij de woorden van mevrouw Versteeg over de confrontatie en de discussie die kunst en cultuur met zich mee kunnen brengen.

Echter, hoe ziet de fractie van de ChristenUnie het interactieve dat zij voorstelt in de motie, ten opzichte van de interactie die al in de startnotitie staat en ten opzichte van de informatiebijeenkomsten die al gehouden zijn en er nog zullen komen?

Mevrouw DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik zal proberen beide vragen te beantwoorden. Mevrouw Versteeg suggereert dat wij met onze motie het standpunt van de provincie gaan opleggen aan het veld van kunst en cultuur. Het is echter juist de bedoeling als regisseur het initiatief te nemen om de kunstenaars zelf, in hun autonome functioneren, bij elkaar te brengen voor een debat. Op provinciaal niveau kun je dat beter optuigen, prikkelende sprekers uitnodigen of andere vormen kiezen om het veld zelf aan het woord te laten. Het is niet de bedoeling met onze motie een vorm van censuur in te stellen. Het is jammer dat dit als een soort vooroordeel wordt genoemd bij het aanreiken van dit onderwerp. In de samenleving zie je dat er best over gepraat mag worden. Natuurlijk, kunst en cultuur is een terrein met heel veel vrijheden. Alleen, sommigen zeggen, en de ChristenUnie behoort daarbij, dat vrijheid kan ophouden waar de vrijheid van een ander begint. Ik vind het leuk dat hierover nu een debat ontstaat; het laat goed zien hoe geschikt het onderwerp is om over te debatteren. Ik weet zeker dat het een levendig debat gaat worden als wij dat gaan organiseren met het veld zelf aan het woord. Gevraagd is hoe het zich verhoudt met het interactieve proces dat wij in het kader van de startnotitie al zijn ingegaan. Ik denk dat het een onderwerp is, waaraan je een dusdanige inhoud moet geven dat het uit de verf komt. Als het te opgepropt wordt in de relevante avonden die wij al organiseren, komt het onderwerp niet tot zijn recht. Ik stel voor een mooie avond te organiseren binnen een culturele instelling in de provincie of waar dan ook, waar wij met elkaar het debat aangaan. Allerlei invalshoeken zijn daarbij van harte welkom, maar laten wij er in elk geval over nadenken en erover spreken. Die vrijheid hebben wij.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik constateer dat wij in essentie verschillen over wie of wat het debat moet oproepen.

Mevrouw DE HEER (CHRISTENUNIE): Mijnheer de Voorzitter! Wij verschillen volgens mij echter

niet van mening dat wij met onze motie het veld, de kunstenaars en de cultuurmensen zelf, in beweging willen krijgen en om na te denken.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn van mening dat het kunstwerk zelf dat moet oproepen en niet de mensen erachter. Daarin zit de essentie van het verschil.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Ik begrijp dat de fractie van de ChristenUnie een gesprek wil aangaan over wie wij willen zijn, hoe wij met elkaar omgaan, en dat onder het vaandel van cultuur. Nu is cultuur natuurlijk een prachtig 'voertuig' om met elkaar te communiceren. Ik zou dat niet willen beperken, chargerend gezegd, tot heidenen, christenen, atheïsten of 'ietsisten'. Laten wij echter wel wezen: tachtig procent van de Nederlanders is geen lid meer van een kerkgenootschap. In feite hebben wij een uiterst diverse wereld met mensen die leven in wereldjes die zich ontwikkelen. Het enige wat je zou wensen, is dat die mensen kennis van elkaar kunnen nemen. Als je je daarvoor echter opwerpt als een regisseur die gaat vertellen - zeker in een theater of een kunstenaarsvorm - wat prikkelend wel mag en wat niet mag, dan ben je volgens onze fractie uiterst betuttelend bezig. Een debat opstarten: prima. Dan echter vooral met volledige vrijheid, waarbij men laat zien wat men denkt. Door een vorm te kiezen, kan dat worden gereguleerd. Ik wil de motie daarom nadrukkelijk ontraden.

Mevrouw DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Gesuggereerd wordt dat wij met onze motie zeggen dat wij, omdat wij regisseur zijn, willen opleggen wat, prikkelend, wel of niet zou mogen. Deze motie vraagt echter niet meer en niet minder dan faciliterend partijen bij elkaar te brengen, een goed programma neer te zetten om gelegenheid voor een debat te scheppen en om de resultaten daarvan - misschien komen er wel heel creatieve ideeën uit - mee te nemen in de aanloop naar de cultuurnota.

Gezegd is dat de wereld niet bestaat uit christenen, heidenen, 'ietsisten', enzovoort. In de tekst van de motie staat echter een uitgebreide opsomming van richtingen en ook die opsomming is niet limitatief. Wat mij betreft, is het bespreekbaar daaraan meer richtingen toe te voegen.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Nogmaals, het initiatief om het gesprek te starten, is prima. Maar: geen randvoorwaarden.

Mevrouw DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Daar gaat de motie ook over. Dus als de heer Snyders dat zegt, kunnen wij misschien op zijn steun rekenen.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van D66 heeft de startnotitie uitgebreid becommentarieerd in de laatste commissievergadering. Onder meer hebben wij daar het pleidooi gehouden de provincie als een soort participatiemaatschappij te laten optreden daar waar het de genoemde thema's in de nota betreft. De provincie is dus een soort financiële partner, die kijkt of de investering rendement oplevert, zich terugtrekt en zich vervolgens weer richt op een andere zaak. Dat zou heel mooi passen bij de algemene toegewezen taak aan de provincies, namelijk om nieuwe ontwikkelingen te stimuleren, die mogelijk in de regio een vervolg kunnen krijgen.

Wat betreft de genoemde thema's in deze notitie, wil de fractie van D66 opmerken zich daarin prima te kunnen vinden, omdat deze overwegend verband houden met typisch provinciale thema's. Dat is voor een middenbestuur natuurlijk niet bepaald onbelangrijk. Daarnaast hebben wij fundamentele kritiek geuit op de begripshantering kunst en cultuur, omdat deze niet eenduidig wordt gehanteerd, omdat de genoemde kerntaken strikt genomen geen kerntaken zijn, omdat gesproken wordt over gedelegeerde taken welke er onzes inziens eigenlijk niet staan en omdat de genoemde toegeschreven taken niet overeenkomen met de taken die in het algemeen aan provincies worden toegeschreven. Dit is kritiek die de fundamentele van de nota Cultuurbeleid aangaan en die derhalve duidelijk moeten zijn. Voor een goed begrip van de notitie is namelijk een eenduidige begripshantering een 'must'. De kerntaken staan namelijk niet ter discussie. Door een duidelijk onderscheid te maken tussen kerntaken en overige taken is het duidelijk waarin wij straks keuzes kunnen maken. Daarom willen wij graag helderheid en een toezegging van de gedeputeerde dat er in de uitwerking van de nota Cultuurbeleid een duidelijke begripshantering van de begrippen kunst en cultuur komt en dat er een duidelijk onderscheid zal worden gemaakt tussen de kerntaken en de overige taken van de provincie. Omdat dit, nogmaals, de funda-

menten van de nota Cultuurbeleid betreft. Graag een reactie hierop.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Het is een goede gewoonte dat elke vier jaar opnieuw het cultuurbeleid tegen het licht wordt gehouden. Daartoe biedt de voorliggende startnotitie naar onze mening goede aanknopingspunten. Dat gezegd hebbend, moet mij van het hart dat ik iets mis in dit stuk. Ik heb een voorzichtige voorzet gedaan in de commissievergadering. Ik zal die bijdrage hier niet herhalen, maar ik zal een wat andere aanvliegroute nemen om ons punt toch aan de orde te stellen. Het ligt een beetje in het verlengde van de discussie die mevrouw De Heer uitlokte. Wat ik mis, is in feite een aanzet tot bezinning op de basis, op de fundamenten en de kaders van onze cultuur en van ons cultuurbeleid. Een stuk bezinning dus. Dan gaat het mij niet zozeer om de convergerende aspecten van het cultuurbeleid. Mevrouw Raven is daar uitstekend mee bezig; ik heb haar al een paar keer luidkeels mijn waardering daarover uitgesproken. Ik heb om die reden ook niet opnieuw het woord gevoerd bij de notitie Erfgoedparels, omdat ik al een en ander maal had gezegd hoe enthousiast ik daarover ben. Waar het mij echter om gaat, is een bezinning op de actuele, creatieve uitingen; een bezinning die nodig is op de inhoud en de grenzen van onze cultuur en onze cultuuruitingen. De kern van de benadering van cultuur door de SGP is uitgesproken positief. Dat lijkt wel eens onder het stof te verdwijnen, doordat wij als SGP nog wel eens wat kritische kantekeningen plaatsen bij bepaalde cultuuruitingen. Echter, ten diepste is die benadering, ook doordacht vanuit de Bijbel, zeer positief. Ik ben niet gewend bijbelteksten te citeren, maar ik wil u de volgende niet onthouden, omdat deze kernachtig weergeeft hoe wij als christenen, hoe wij als SGP, staan ten opzichte van cultuur. Letterlijk staat er: "Alles wat waar is, alles wat eerlijk is, alles wat rechtvaardig is, alles wat zuiver is, alles wat lieflijk is, alles wat welluidt. Als er enige deugd, als er enige lof is, bedenkt dat." Als u dit op u laat inwerken dan geeft dat een bijbels kader, waarbinnen wij aangespoord worden om onze creativiteit - die ook een scheppingsgave is, volgens ons belijden - te benutten. Wij worden uitgedaagd daaraan inhoud te geven. Dan worden er echter ook tegelijkertijd begrenzingen - voor sommigen is dat misschien een lastig woord - aangegeven over de manier waarop

die creativiteit dan wordt ingezet: waarheid, eerlijkheid, rechtvaardigheid, zuiverheid, welluidendheid. Dat soort zaken.

Dat is, in abstracto, de Bijbelse lijn, het Bijbelse kader voor cultuurbeleid.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat allen hier aanwezig die doelstelling, zoals de heer Bisschop die noemt, gewoon kunnen onderschrijven. Laat ik hem echter in herinnering roepen dat elke profeet, verdoemenis en andere zaken roepend, een bepaalde tijd optreedt en vervolgens komt tot genuanceerde dingen tot en met het belijden dat er mogelijk een grotere bron van liefde bestaat. Dat proces moet zich nadrukkelijk kunnen ontwikkelen in de cultuur en daarin gestalte kunnen krijgen. Daarop moet je niet willen bekorten. In die zin snap ik wat de heer Bisschop wil nastreven, maar volgens mij is de weg van het betuttelen - de heer Bisschop snapt mijn charging wel - in deze tijd niet de weg om datgene te bewerkstelligen wat hij juist wil.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Het woord betutteling is niet mijn woordkeuze; die laat ik voor rekening van de heer Snyders. Ik wil echter wel ingaan op zijn vraag: hoe ga je dat concreet maken? Nu, als je vanuit dit Bijbelse kader verder redeneert, dan wordt er ook een Bijbelse handreiking geboden om daaraan inhoud te geven. Ik verwijs de heer Snyders naar de geboden die in Gods woord zijn opgenomen. Daarin worden waarden en normen aangereikt. Ja, en dan moet ik eerlijk zeggen dat ik wel eens schrik als ik word geconfronteerd met bepaalde uitingen van cultuur.

Eén van de meest fundamentele drogredenen in het debat over cultuur is de onuitgesproken, en soms ook wel eens de uitgesproken, vooronderstelling dat cultuur waardenvrij zou zijn; dat je duizend bloemen moet laten bloeien en dat je dat maar met elkaar in gesprek moet laten komen. Echter, er bestaat geen neutraliteit en er bestaat geen waardenvrijheid; er is altijd sprake van waarden. De vraag waar het om gaat, is welke waarden er impliciet of expliciet worden gehanteerd. Zo wil ik dan ook de uitnodiging van mevrouw De Heer verstaan: laten wij daarover met elkaar in debat gaan. Natuurlijk, als je een christelijke achtergrond hebt, hanteer je een ander waardenpatroon dan iemand die daarbuiten is opgegroeid. Daarbij kan ik mij wel iets voorstellen en dat

kunnen wij constateren als wij allen in deze statenzaal zitten. Maar, ga daarover een eerlijk en oprecht debat aan. Dat heeft niets, maar dan ook helemaal niets met betutteling te maken. Dat heeft te maken met respect, luisteren naar elkaar, oog hebben voor elkaar, interesse hebben in elkaar, aandacht hebben voor elkaar, elkaar zien staan, de veelkleurigheid te respecteren die wij in de samenleving en in dit leven meemaken en daar inhoud en stem aan te geven.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Kent de heer Bisschop Armando? Zijn museum in Amersfoort is net afgebrand. Armando heeft eens gezegd: "Alles van waarde is weerloos". Dat gevoel bekruipt mij hier ook een beetje. Als ik de discussie zo aanhoor, denk ik: "Dit is dus een kerntaak van onze provincie, waarmee wij ons druk gaan maken." Ik weet niet wat wij hier aan het doen zijn, maar wij hebben het over kunst en cultuur. Volgens mij moet dat gewoon uitgevoerd worden zoals het in de nota staat. Wij gaan hier toch niet allerlei discussies optuigen om allerlei clubjes een kans te geven hun ei te kunnen leggen? Dat lijkt mij niet echt de taak van de provincie.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! De formulering "allerlei clubjes de gelegenheid te geven hun ei te kunnen leggen" doet volgens mij geen recht aan de intentie waarmee gepleit wordt om tot een eerlijk debat te komen over de grondslagen van je cultuurbeleving en je cultuuropvattingen. Dat raakt toch de essentie van je bestaan? Daar praat je toch over? Ook de heer De Vries handelt in zijn politieke leven vanuit bepaalde waarden. Prima. Als wij het over cultuur hebben, laten wij die cultuur dan zichtbaar maken en laten wij vervolgens kijken wat je als provincie wilt ondersteunen en wat je als provincie niet wilt ondersteunen. Dat heeft niets met censuur te maken. Dat heeft alleen met subsidie, met geld, te maken.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Een rectificatie. Het was Lucebert die zei: "Alles van waarde is weerloos". Ik vind dat de discussie die wij voeren, moet gaan over de kaders die wij stellen voor het beleidsplan. Wij gaan hier niet een discussie voeren over wat wij vinden van cultuur en welke verschillende invalshoeken wij daarbij hebben. Wij stellen hier de kaders vast en voor de rest laten wij het aan het veld over hoe het daarmee omgaat.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat het verschil daarin zit, dat naar onze overtuiging het gesprek over waarden en normen die ten grondslag liggen aan het spreken over en het beleven van cultuur, behoort tot de kaders. Dat zal naar de overtuiging van D66 dus vermoedelijk niet het geval zijn.

Laat ik het hiermee afronden. In de startnotitie om te komen tot de cultuurnota 2009-2012 ligt veel nadruk op de praktische invulling van het beleid. Parallel daaraan bepleiten wij een fundamentele, maatschappelijke en politieke discussie over de onderliggende waarden.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik dank de Staten voor hun veelal instemmende woorden over de startnotitie.

De fractie van het CDA zegt graag een tussenstand te krijgen in het voorjaar 2008 met betrekking tot de huidige cultuurnota, om te kunnen zien wat de gesprekken met het veld hebben opgeleverd. Die tussenstand kunnen wij geven. Er werd gevraagd om in die tussenstand drie accenten aan te brengen: diversiteit, behoud door ontwikkeling en de Vrede van Utrecht. De diversiteit zal voldoende aan bod komen. Mevrouw Nap zei, als het behoud door ontwikkeling betreft, dat er eigenlijk een kenniscentrum zou moeten komen. Dat kenniscentrum hebben wij echter al door de fusie van Landschapsbeheer Utrecht en Erfgoedhuis Utrecht. Wij maken daar als provincie heel veel gebruik van.

Gezegd is dat de Vrede van Utrecht verder gaat dan alleen de stad Utrecht, dus provinciebreed. Dat kan ik van harte onderschrijven. Ik haak daarmee aan op wat de fractie van de VVD naar voren bracht. Er komt binnenkort een plan van aanpak voor de Vrede van Utrecht, ook voor de jaren 2009-2012. Dat zullen wij met de Staten bespreken. Dat komt dus bij de Staten terug. Dat geldt ook voor de relatie economie en cultuur. Gedeputeerde Ekkers is niet meer aanwezig, maar wij hebben samen overleg over een plan van aanpak om de relatie economie en cultuur aan te geven. De motie die eerder is aangenomen, is helemaal in lijn met datgene waarmee wij op dit moment bezig zijn.

De fractie van GL sprak over de accenten die gelegd worden op de amateurkunst en cultuureducatie. Dat is een voortzetting vanuit de huidige cultuurnota,

maar ook in de komende cultuurnota willen wij nadrukkelijk het accent daarop leggen. Wij vinden dat namelijk erg belangrijk. Zeker als het gaat om cultuureducatie werd opgemerkt dat de allochtone jongeren erbij betrokken moeten worden in het kader van integratiebevordering. Dat gebeurt natuurlijk al, maar wat vooral van belang is, is dat er cultuureducatie op maat is. Op sommige scholen in de provincie zal integratie niet een groot onderwerp zijn, maar daar gaat het vaak over de geschiedenis van hun eigen omgeving. Ik weet bijvoorbeeld dat er op de scholen in Doorn een project is geweest rondom Kasteel Doorn: dat is eigen geschiedenis en een eigen omgeving. Dat is van belang.

Het actieprogramma Cultuurbereik is een voorbeeld waarbij je heel duidelijk dichtbij de mensen komt. De provincie heeft een regierol om ervoor te zorgen dat gemeenten een cultuurbeleid kunnen ontwikkelen of met cultuurmakelaars gaan werken om een samenwerkend geheel tot stand te brengen in een regio of in een gemeente.

De discussie tussen de fracties van de ChristenUnie en de SGP en waaraan ook andere fracties hebben meegedaan, is een heel boeiende discussie. Het is echter niet een rol die Gedeputeerde Staten op zich moeten nemen om dat te organiseren. Ik neem hierbij de motie van de fractie van de ChristenUnie meteen maar mee. Het is een interessant debat. Ik vind het prima dat zo'n debat wordt gevoerd, maar het is niet de taak van Gedeputeerde Staten om die rol te initiëren. Ik haal Thorbecke aan die al heeft gezegd dat de politiek zich niet zozeer met de inhoud van cultuur moet bemoeien. In de commissie heb ik overigens al gezegd dat niet de provincie bepaalt welke kunst- en cultuuruitingen zij subsidieert. Dat doen wij niet. Daarvoor zijn er onafhankelijke deskundigen die beoordelen op zakelijke kwaliteit, artistieke kwaliteit en maatschappelijke relevantie. Daar gaat het om en daaraan moeten wij ons houden. Dus wat dat betreft: dank voor de positieve woorden.

Ik wil nog ingaan op wat is gezegd door de fractie van D66 over de opmerkingen in de commissie. Het is duidelijk dat er misverstanden zijn geweest rondom de begripshantering. Ik heb toen al toegezegd, en dat doe ik ook nu, dat er een duidelijk onderscheid gemaakt zal worden tussen wettelijke taken en overige taken en dat wij de begrippen

eenduidig zullen hanteren. Er moeten geen misverstanden bestaan over de tekst. Met andere woorden: Gedeputeerde Staten raden de motie Cultuurbeleid af. Een ander argument is daarbij ook nog van belang. Onder het derde aandachtspunt staat: "De uitkomsten van dit debat aan te wenden bij de verdere beleidsvoorbereiding op het gebied van kunst en cultuur, met name bij het opstellen van de definitieve cultuurnota". Ik wijs erop dat dit soort discussies dynamische discussies zijn en dat je je niet moet vastleggen in een nota die voor vier jaar geldig is.

De VOORZITTER: Wenst iemand het woord te voeren in de tweede termijn? Dat is niet het geval.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten hierna overeenkomstig het voorstel.

De VOORZITTER: Dan stel ik de afhandeling van motie M19 aan de orde.

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van de VVD vindt de motie een lovenswaardig initiatief, zeker gezien het feit dat het erelid van onze partij wordt aangehaald. Wij zijn echter van mening dat de startnotitie geen aanleiding geeft om wat in de motie wordt gevraagd, aan de orde te stellen. Wij zijn daarom tegen.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! En als de heer Wiegel dan de eerste spreker mag zijn?

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dan gaan wij er alsnog over discussiëren.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik weet niet hoe het komt, maar deze discussie haalt mijn oude socialistische gevoelens weer naar boven. Met de zin "Ontwaakt, verworpenen der aarde" denk ik dat ik mij wel aardig De echte socialistische zittingen bij GL, zeg ik altijd maar. Ik wil hier maar één zin aan toevoegen: laat de cultuur alstublieft zichzelf al prikkelend haar grenzen verkennen.

De VOORZITTER: Eindigt uw zin in voor of tegen?

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Tegen.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter!

Ik ben er niet van overtuigd dat de voorstelling die hier wordt gedaan, de juiste zal zijn. Maar goed, alleen al om de reden dat iedereen tegen is, ben ik voor de motie.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten motie M19, met de aantekening dat de fracties van de ChristenUnie en de SGP geacht worden voor de motie gestemd te hebben.

2e wijziging subsidieverordening Statenfracties provincie Utrecht 2002

Normenkader Rechtmatigheid 2007

Bestuursakkoord 2008; Financiële consequenties

Uitvoeringsregels bedrijfsvoeringsreserve (BVR)

Opheffing Gemeenschappelijke Regeling Samenwerkingsverband Randstad

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig de voorstellen.

Sluiting

De VOORZITTER: Dit was onze laatste vergadering van dit jaar. Het was geen onbelangrijke vergadering. Ik denk dat wij de tijd met elkaar goed besteed hebben. Dank daarvoor. Ik wens u allen fijne en gezegende Kerstdagen en een heel goed begin van 2008. Veel gezondheid en veel voorspoed. Wij kunnen die wensen met elkaar delen op 4 januari 2008, voorafgaand aan de receptie. Vanaf kwart voor drie bent u heel hartelijk welkom.

Voor de liefhebbers de laatste STER-spot: het Wapen van Utrecht is nog geopend.

Ik sluit de vergadering.

(Einde van de vergadering om 21.54 uur.)

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van Provinciale Staten van 18 februari 2008.

De voorzitter.

De griffier.

